

การศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอล
ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

พฤษภาคม 2552

การศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอล
ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอล
ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

พฤษภาคม 2552

อัจฉราพรรณ กันสุขะ. (2552). การศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร. เสกสรรค์ ทองคำบรรจง, รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพุกษ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบรวม ของตัวแปรสาเหตุที่มีต่อการเล่นการพนันฟุตบอล 3) เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ (Invariance Model) ของการเล่นพนันฟุตบอล เมื่อจำแนกกลุ่มตามประเภทของสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2/2551 เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 982 คน ซึ่งได้มาจากเทคนิคการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 8 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล แบบสอบถามวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม, แบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล, แบบสอบถามวัดความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล, แบบสอบถามวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล, แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล, แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง, แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.949, 0.968, 0.898, 0.763, 0.821, 0.788, 0.789, 0.758 ตามลำดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Linear Structural Equation Modeling: SEM) และการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลกลุ่มพหุ (Multiple-groups SEM) ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. โมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1071.756$, $df = 375$, $p < .001$; $\chi^2/df = 2.858$; RMSEA = 0.045; SRMR = 0.045; GFI = 0.930; AGFI = 0.910; CN = 366.660)

2. พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ได้รับผลกระทบรวม (Total effect) สูงสุดจากเจตนาเชิงพฤติกรรม รองลงมาคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เท่ากับ 0.790 และ 0.289 ตามลำดับ และได้รับผลกระทบทางตรง (Direct effect) จากเจตนาเชิงพฤติกรรมสูงสุด รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถ

ในการควบคุมตนเอง เท่ากับ 0.790 และ -0.087 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังได้รับผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) จากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสูงสุด รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวได้ส่งผลกระทบทางอ้อมมายังพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล โดยผ่านเจตนาเชิงพฤติกรรม และมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.289 -0.201 และ 0.165 ตามลำดับ โดยที่ตัวแปรแฝงเชิงสาเหตุทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ได้ร้อยละ 46.400

3. ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างกลุ่มนักศึกษาพบว่า โมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของกลุ่มที่ศึกษาเหมือนกัน แต่ขนาดและทิศทางของค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลย่อยแต่ละโมเดลมีความแตกต่างกันตามประเภทของ สถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

A STUDY ON INVARIANCE OF CAUSAL MODEL OF FOOTBALL GAMBLING FOLLOWING
THE THEORY OF PLANNED BEHAVIOR OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN BANGKOK.

AN ABSTRACT

BY

AJCHARAPUN KUNSUYA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University

May 2009

Ajcharapun Kunsuya. (2009). *A study on Invariance of causal Model of Football Gambling following the Theory of Planned Behavior of undergraduate student in Bangkok*. Master thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr.Sakesan Thongkhambanjong, Assoc. Prof. Dr.Sor Wasna Pravalpruk.

The purposes of this research are 1) Investigate the concordance of the casual model of Football Gambling following the Theory of Planned Behavior of undergraduate student in Bangkok 2) Study Direct Effect, Indirect Effect and Total Effect of Football Gambling 3) Examine Invariance of casual model of Football Gambling, classified in educational institution, faculty and year of study. The research target groups are 982 undergraduate students studying in the second semester of 2008 academic year in Bangkok, collected by Multi-stage Random Sampling. The research was preceded through the questionnaires, which were created according to the Theory of Planned Behavior, comprising with 8 subjects; a questionnaire to study Football Gambling Behavior, a questionnaire to study Behavioral Intention, a questionnaire to study Attitude toward football gambling, a questionnaire to study Beliefs and Beliefs evaluation of football gambling, a questionnaire to study Subjective Norm of football gambling, a questionnaire to study Normative Belief and Motivation to comply with football gambling, a questionnaire to study Perceived behavioral control, a questionnaire to study Control beliefs and Received power of control factors in football gambling. Construct Reliability of each questionnaire is 0.949, 0.968, 0.898, 0.763, 0.821, 0.788, 0.789, and 0.758 respectively. The data were analyzed by Linear Structural Equation Modeling: SEM and Multiple-groups SEM. This research shows the results as followed.

1) Causal model of Football Gambling following the Theory of Planned Behavior is good fitted with the empirical data ($\chi^2 = 1071.756$, $df = 375$, $p < .001$; $\chi^2/df = 2.858$; RMSEA = 0.045; SRMR = 0.045; GFI = 0.930; AGFI = 0.910; CN = 366.660)

2) The research result on the effect of Cause Latent Variable toward Ultimate Latent Variable shows that there is Total effect on football gambling behavior which mostly caused by Behavioral Intention. Secondarily is caused by Subjective Norm, Perceived behavioral

control and Attitude toward football gambling. The Total effect is valued 0.790, 0.289, -0.288 and 0.165 respectively. These four Cause Latent Variables mutually show Between-Group Variance of football gambling behavior as 46.400 percent.

3) According to the examination result on Invariance of causal Model of football gambling created following the Theory of Planned Behavior among undergraduate students, cause of model of football gambling created following to Theory of Planned Behavior has the same Structural Relationship of variable among target groups. On the other hand, Magnitude and Direction of Parameter of each sub-model vary in membership in different target groups.

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
งบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2550

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอล
ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ของ

อัจฉราพรรณ กันสุขะ

ได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

คณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

(อาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เฝ้า)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

(อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิม)

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จของผู้ทำปริญญาโทได้รับ ความกรุณาอย่างดีจากอาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง ประธานกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพุกษ์ กรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ที่ได้กรุณาให้ความดูแล เอาใจใส่ ถ่ายทอด ความรู้ วิธีคิด มุมมองที่มีต่อสิ่งที่เรียกว่า “ศาสตร์ของการวิจัย” จนทำให้ผู้วิจัยมีวิสัยทัศน์และเปิดโลกทัศน์ทางความคิดให้กว้างไกลมากกว่าเดิม รวมทั้งความเมตตา และความปรารถนาดีที่ท่านอาจารย์ทั้งสองมอบให้ สิ่งทั้งปวงเหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่งสำหรับผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ละเอียด รัชนีเฝ้า ผู้เป็นกรรมการสอบปริญญาโท และอาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ กรรมการสอบปริญญาโท ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม เพื่อให้ ความเห็นและเสนอแนะให้ปริญญาโทนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ความกรุณาทางวิชาการเสมอมา และให้กำลังใจสอบถามความก้าวหน้าในการทำปริญญาโทอย่างสม่ำเสมอมาโดยตลอด

ขอบขอบคุณนางคันช อุณวงศ์ษา และคุณอติราช เกิดทอง ที่คอยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลตลอดการทำปริญญาโท และคุณกรรณา วัชรอำรงกุล เพื่อนผู้คอยอยู่เคียงข้างและให้กำลังใจผู้วิจัยโดยตลอดมา

ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ รุ่นรหัส 49 สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษาทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ ให้ความรักและเอ็นดูผู้วิจัยเสมือนน้องเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งถึงความปรารถนาดีที่มอบให้

สุดท้ายนี้ คือ ผู้ที่เป็นกำลังใจสูงสุด: คุณยายฟองคำ เตจาคำ คุณพ่อเรืองสิทธิ์-คุณแม่ศรี ทอน กันสุขะ ผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ ผู้คอยให้ความรัก ให้กำลังใจ รวมถึงให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอด การศึกษา คุณตาหลี เตจาคำ ผู้ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจในการเรียน ถึงแม้ว่าวันนี้จะไม่ได้อยู่เคียงข้าง และอยู่เห็นความสำเร็จ แต่เป็นบุคคลที่คอยเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา รวมถึงคุณอิศรา-พงษ์ กันสุขะ น้องชายที่คอยดูแลบุพการี และมอบความปรารถนาดีให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ขอให้คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญาโทฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่คุณบิดา มารดา และครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณที่คอยให้การอบรมสั่งสอนตลอดมา

อัฉรภาพรรณ กันสุขะ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
	ความสำคัญของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	ข้อตกลงเบื้องต้นของงานวิจัย.....	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
	สมมติฐานในการวิจัย.....	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของพฤติกรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน	
	สาเหตุของพฤติกรรม.....	13
	พฤติกรรมเบี่ยงเบน.....	14
	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน.....	14
	ประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบน.....	17
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล	
	ความหมายของการพนันและการพนันฟุตบอล.....	21
	อิทธิพลและแรงจูงใจในการเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอล.....	22
	ปัจจัยที่สนับสนุนการขยายตัวของการเล่นพนันฟุตบอล.....	25
	ผลกระทบจากการเล่นพนันฟุตบอล.....	27
	แนวทางป้องกันและแก้ปัญหาการเล่นพนันฟุตบอล.....	29
	โครงสร้างการเล่นพนันฟุตบอล.....	36
	การตีค่าความสูญเสียจากการเล่นพนันฟุตบอล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย	
ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	42
โครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	46
ตัวแปรภายในกรอบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	46
ข้อจำกัดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	59
ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	60
ลักษณะของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	60
โครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	60
สาระสำคัญของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	61
ตัวแปรภายในกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	62
ข้อดีของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	66
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล	
การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ.....	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันฟุตบอล.....	74
งานวิจัยต่างประเทศ.....	74
งานวิจัยในประเทศ.....	74
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	76
งานวิจัยต่างประเทศ.....	76
งานวิจัยในประเทศ.....	78
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	81
งานวิจัยต่างประเทศ.....	81
งานวิจัยในประเทศ.....	83
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน/การวิเคราะห์กลุ่มพหุ.....	86
งานวิจัยต่างประเทศ.....	86
งานวิจัยในประเทศ.....	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... 91
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 92
	วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 108
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล..... 108
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 111
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	การเตรียมข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น
	การตรวจสอบการขาดหายของข้อมูล..... 119
	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงทั้งฉบับ..... 120
	ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 121
	ผลการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัย
	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูล เชิงประจักษ์..... 124
	ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ (Invariance Model) ของ การเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อ จำแนกกลุ่มตามประเภทของสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา 138
5	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีดำเนินการวิจัย..... 191
	สรุปผลการวิจัย..... 192
	อภิปรายผลการวิจัย..... 193
	ข้อเสนอแนะ..... 202
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้..... 202
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป..... 203

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	204
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	213
ภาคผนวก ข ข้อความเชื่อเด่นชัด	215
ภาคผนวก ค คุณภาพเครื่องมือ	221
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล...	222
ค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นของตัวแปรตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่ใช้ในการ ทำนายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล.....	225
ผลการวิเคราะห์ห้องศ์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โมเดลทำนายพฤติกรรมการเล่นพนัน ฟุตบอล ตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	227
ภาคผนวก ง ผลค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแบ้ ความโต้ง และค่าสถิติไค-สแควร์ทดสอบการแจกแจงความเป็นไค้งปกติรายตัวแปร	234
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	238
แบบสำรวจความเชื่อเด่นชัด.....	239
แบบสอบถามพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.	241
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	251

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การคำนวณดัชนีการควบคุมอาหาร.....	48
2 การศึกษาทัศนคติของผู้หญิงในการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด.....	55
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา.....	91
4 คุณภาพของแบบสอบถามการ เล่นพ นันฟุตบอล.....	96
5 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิง ประจักษ์และเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา.....	110
6 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงทั้งฉบับ.....	120
7 เมทริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการทำนายพฤติกรรมการ เล่นพ นันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	123
8 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ใน ภาพรวม.....	125
9 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลสมการโครงสร้างของ พฤติกรรมการเล่นพ นันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	128
10 การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการ โครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพ นันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	133
11 ผลกระทบทางตรง (Direct effect: DE) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect: IE) และผลกระทบรวม (Total effect: TE) ของตัวแปรสาเหตุไปยังตัวแปรผล.....	135
12 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการ เล่นพ นันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่ม ตามประเภทของสถาบันการศึกษา	139
13 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการ เล่นพ นันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่ม คณะวิชา	140
14 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการ เล่นพ นันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่มชั้น ปีที่ศึกษา.....	142

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
15	ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของ นักศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.....	143
16	การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลสมการโครงสร้างของ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างนักศึกษา ที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.....	148
17	การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการ โครงสร้างระหว่างกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับ ของรัฐ.....	156
18	ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของ นักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิชา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	159
19	การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลสมการโครงสร้างของ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างนักศึกษา ที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้าน มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	164
20	การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการ โครงสร้างระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	172
21	ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4.....	175
22	การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลสมการโครงสร้างของ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4.....	180
23	การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการ โครงสร้างระหว่างกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4.....	187
24	ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล.....	216

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
25	ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับกลุ่มผู้สนับสนุนและกลุ่มผู้คัดค้านต่อการเล่นพนันฟุตบอล.....	218
26	ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการเล่นพนันฟุตบอล...	219
27	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล.....	222
28	คำอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นของตัวแปรตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่ใช้ในการทำนายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล.....	225
29	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โมเดลทำนายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	227
30	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง และค่าสถิติไค-สแควร์ทดสอบการแจกแจงความเป็นโค้งปกติรายตัวแปร.....	236

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 โครงสร้างพื้นฐานแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆในทฤษฎีการกระทำด้วย เหตุผล.....	46
3 โครงสร้างพื้นฐานแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆในทฤษฎีพฤติกรรม ตามแผน.....	61
4 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของโมเดล.....	70
5 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.....	97
7 ค่าพหุคูณที่ต้องการประมาณค่าภายในโมเดลสมมติฐาน.....	124
8 โมเดลเชิงสาเหตุการ เล่น ฟุตบอล ของ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ตาม ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล).....	127
9 โมเดลเชิงสาเหตุการ เล่น ฟุตบอล ของ นักศึกษา ที่ เรียน ใน มหาวิทยาลัย เอกชน ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล).....	146
10 โมเดลเชิงสาเหตุการ เล่น ฟุตบอล ของ นักศึกษา ที่ เรียน ใน มหาวิทยาลัย ใน กำกับของรัฐ ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล).....	147
11 โมเดลเชิงสาเหตุการ เล่น ฟุตบอล ของ นักศึกษา ที่ เรียน ใน กลุ่ม สาขาวิชา ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับ โมเดล).....	162
12 โมเดลเชิงสาเหตุการ เล่น ฟุตบอล ของ นักศึกษา ที่ เรียน ใน กลุ่ม สาขาวิชา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับ โมเดล).....	163
13 โมเดลเชิงสาเหตุการ เล่น ฟุตบอล ของ นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ตามทฤษฎี พฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล).....	178
14 โมเดลเชิงสาเหตุการ เล่น ฟุตบอล ของ นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ตามทฤษฎี พฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล).....	179

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพนันตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่า สิ่งนี้ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยมาช้านาน อาจกล่าวได้ว่าปัญหาของการเล่นพนันยังคงอยู่คู่กับคนไทย

ในประเทศไทยมีการอนุญาตให้เล่นการพนันได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย นั่นคือสลากกินแบ่งที่รัฐบาลเป็นเจ้าของกิจการ อย่างไรก็ตามยังคงมีกิจกรรมการพนันประเภทอื่น ๆ ที่ถือว่าผิดกฎหมาย และยังคงมีการลักลอบเล่นพนันกันอย่างหลากหลาย และปัจจุบันได้มีรูปแบบการพนันแบบใหม่เกิดขึ้นหลายประเภท และการพนันที่ได้รับความนิยมและยังคงแพร่ระบาดมากที่สุดในหมู่นักพนัน คือ การเล่นพนันฟุตบอล โดยผลการสำรวจของศูนย์วิจัยกสิกรไทยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการพนันที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ การเล่นพนันฟุตบอลโดยคิดเป็นร้อยละ 73 รองลงมา คือ หวยใต้ดินคิดเป็นร้อยละ 8.9 (พฤติกรรมของบัณฑิตในกรุงเทพมหานครกับการพนันฟุตบอลโลก. 2549: 1) และจากการศึกษาโครงการวิจัยเศรษฐกิจการพนัน (พินิต วงษ์กุล. 2546: 357 - 361) ซึ่งได้ทำการสำรวจข้อมูลระดับประเทศ และเป็นการสำรวจจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลในช่วงฤดูกาลปกติ มีจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลประมาณ 1,995,000 ล้านคน โดยแบ่งเป็นกรุงเทพฯ และปริมณฑล 474,000 คน ต่างจังหวัดในเขตเทศบาล 798,000 คน และต่างจังหวัดนอกเขตเทศบาล 723,000 คน และมีวงเงินรวมประมาณ 51,085 ล้านบาท และจากผลการสำรวจยังพบว่าประชากรที่ชอบพนันฟุตบอลส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 15 - 35 ปี ซึ่งเป็นประชากรวัยเยาวชนและวัยทำงานทั้งนี้ยังพบว่าสัดส่วนของผู้ที่เล่นการพนัน จำแนกตามอายุและประเภทของการพนัน พบว่า ช่วงอายุ 15 - 22 ปี มีสัดส่วนถึงร้อยละ 46.17 ช่วงอายุ 23 - 35 ปี มีสัดส่วนถึงร้อยละ 38.35 (ผู้จัดการ. 2545: ออนไลน์) จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่ากลุ่มบุคคลที่นิยมเล่นพนันฟุตบอลนั้นเป็นกลุ่มของนักเรียน นักศึกษาทั้งสิ้น ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่น่าเป็นห่วงในพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชนไทย หากกลุ่มบุคคลเหล่านี้ให้ความสำคัญและยังหลงมัวเมากับการเล่นพนันฟุตบอลแล้วนั้น นอกจากจะเป็นสิ่งที่บั่นทอนอนาคตทางการศึกษาของเยาวชนแล้ว ยังส่งผลทำให้เกิดปัญหาสังคมและอาชญากรรมตามมาด้วย จากการศึกษาข้อมูลจากเวทีเสวนาของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า ในช่วงฤดูกาลแข่งขันฟุตบอล เยาวชนจำนวนหนึ่งไม่มีเงินจ่ายค่าหอพัก เพราะนำเงินไปเล่นพนันจนหมด เยาวชนเหล่านี้มีวิถีแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ขอเงินพ่อแม่ บางรายขโมยเงินจากคนข้างห้อง ส่วนผู้หญิงจะเอาตัวเข้าแลก ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของเอแบคโพลล์ ที่พบว่า ช่วงฟุตบอลโลกจะมี

นักศึกษาเข้าสู่วงการพนันถึง 823,164 คน และในจำนวนนี้อาจนำไปสู่ปัญหาหนี้สิน อาชญากรรม การจับปล้น (พนันบอล...ต้องแก้ที่ความคิด. 2549: 2) นอกจากนี้ยังพบข่าวตามสื่อต่างๆทั้งจาก อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์หรือแม่แต่วิทยุ เกี่ยวกับผลพวงที่เกิดจากการเล่นการพนันฟุตบอล ซึ่งเป็นปัญหาทั้งต่อตัวเยาวชนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม จากผลการสำรวจและข้อมูลจากแหล่ง สื่อต่างๆสามารถเป็นกระจกที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงของเด็กและเยาวชนใน สังคมไทย

จากสภาพปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นผนวกกับความคาดหวังของสังคมที่มีต่อเยาวชนจึงเป็น แรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชน โดยผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และได้นำทฤษฎี พฤติกรรมตามแผนมาใช้ในการทำนายและอธิบายพฤติกรรมดังกล่าวซึ่งทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเป็น ทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมากในทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในการใช้ทำนายพฤติกรรมของ บุคคล ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาใช้ในการทำนายและ อธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้ มีประสิทธิภาพในการที่จะทำนายและอธิบายพฤติกรรมดังกล่าวมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบ ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อผลการวิจัยในครั้งนี้จักสามารถ นำไปเป็นแนวทางให้ทุกภาคส่วนในสังคมช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของ กลุ่มเด็กและเยาวชนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎี พฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เขตกรุงเทพมหานคร กับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. เพื่อศึกษาผลกระทบทางตรง (Direct effect) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) และ ผลกระทบรวม (Total effect) ของตัวแปรสาเหตุภายใต้กรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่มีต่อการเล่น การพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี เขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ (Invariance Model) ของการเล่น พนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่มตาม ประเภทของสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้นำให้ทราบว่าโมเดลเชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจะมีความสอดคล้องกลมกลืนกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเพียงใด และโมเดลเชิงสาเหตุสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด เพื่อนำโมเดลที่ผ่านการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว มาทำการแยกวิเคราะห์น้ำหนักอิทธิพลและขนาดค่าผลกระทบของปัจจัยเชิงสาเหตุแต่ละปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และทำการทดสอบโมเดลเชิงสาเหตุดังกล่าวว่าจะมีขนาดน้ำหนักอิทธิพลของตัวแปรสาเหตุต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อเป็นการทดสอบความคงเส้นคงวา และเสถียรภาพ ของความสามารถในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลเมื่อใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในกลุ่มประชากรที่ลักษณะแตกต่างกันในกลุ่มย่อย นอกจากนี้ยังช่วยขยายขอบข่ายของการนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนไปใช้ศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนประเภทอื่นๆ และข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ยังสามารถนำไปขยายผลในเชิงปฏิบัติได้โดยการนำข้อค้นพบดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางให้กับสถาบันที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงประเด็น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 17 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 13 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 72,931 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 รวมทั้งสิ้น จำนวน 928 คน โดยแบ่งออกเป็น นักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รวมทั้งสิ้น จำนวน 432 คน จำแนกเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 261 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 171 คน และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

เอกชน จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต รวมทั้งสิ้นจำนวน 496 คน จำแนกเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 249 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 247 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากเทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้แก่

ตัวแปรสาเหตุ (Cause variables)

1. ตัวแปรสาเหตุภายนอก (Exogenous variables) ประกอบด้วย
 - ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอล (b_i)
 - การประเมินผลของการเล่นพนันฟุตบอล (e_i)
 - ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (NB_i)
 - แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (MC_i)
 - ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล (C_i)
 - การรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล (P_i)
2. ตัวแปรแทรกกลาง (Mediator variables) ประกอบด้วย
 - ทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล (AB)
 - การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (SN)
 - การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการเล่นพนันฟุตบอล (PBC)
 - เจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการเล่นพนันฟุตบอล (I)

ตัวแปรผล (Endogenous variable)

- พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B)

ตัวแปรกำกับ (Moderator variables)

- สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเอกชน และ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
- คณะวิชา ได้แก่ คณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ คณะวิชา
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ชั้นปีที่ศึกษา ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4

ข้อตกลงเบื้องต้นของงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 จากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และได้ทำการศึกษางานวิจัยภายใต้ข้อจำกัด ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงไม่ได้นำตัวแปรภายนอกต่างๆ เข้าร่วมในการศึกษาในครั้งนี้ด้วย อันเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ ได้แก่

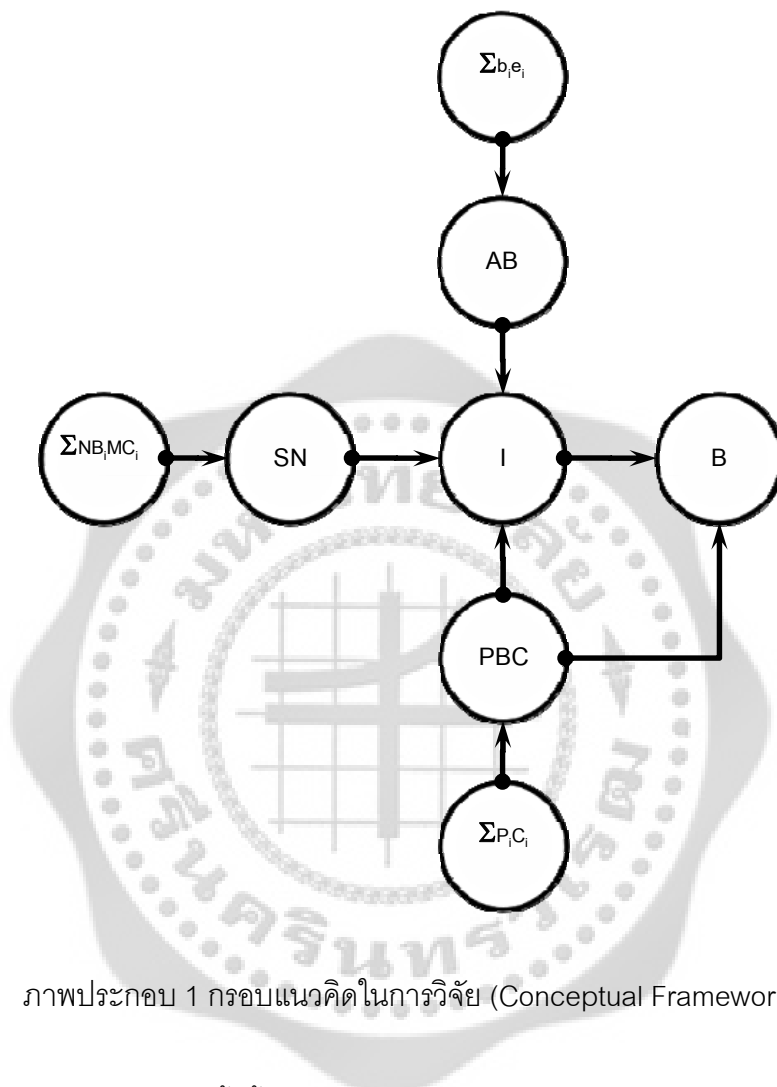
1.1 เหตุผลตามฐานคิดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ซึ่งไม่ได้ปฏิเสธว่าพฤติกรรมที่ศึกษา นั้นได้รับอิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือจากตัวแปรภายในทฤษฎี แต่ทฤษฎีได้ระบุไว้ว่าตัวแปรภายนอกเหล่านั้นต่างส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่ศึกษาในทางอ้อม โดยส่งผ่านตัวแปรใดตัวแปรหนึ่ง หรือส่งผ่านในทุกตัวแปรในทฤษฎี ภายใต้เงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งเสมอ เช่น เงื่อนไขด้านช่วงเวลาการศึกษา เป็นต้น โดยลักษณะของการส่งผลจะเกิดขึ้นแบบไม่คงที่ ไม่ต่อเนื่อง และเป็นระยะเวลาสั้นๆ ด้วยเหตุผลนี้แสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของตัวแปรภายนอกต่างๆ ที่มีต่อพฤติกรรม มีลักษณะที่ไม่คงเส้นคงวา และเหตุผลนี้จึงเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยไม่สนใจที่จะศึกษาตัวแปรภายนอกต่างๆ

1.2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดหลักความประหยัดในการศึกษาเพื่ออธิบายพฤติกรรมตามแนววิทยาศาสตร์ นั่นคือการพยายามใช้ตัวแปรจำนวนน้อยที่สุดเพื่ออธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามให้ได้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้เฉพาะตัวแปรภายในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในการกำหนดให้เป็นโมเดลสมมติฐานเพื่อการทดสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ต้องการทดสอบความเที่ยงตรงและทดสอบความสามารถในการอธิบายของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ภายใต้คุณลักษณะความแตกต่างกันของกลุ่มประชากร และนอกจากนี้ผู้วิจัยมุ่งให้ความสนใจศึกษาการเล่นพนันฟุตบอลในระดับการอธิบายเท่านั้น ซึ่งผลของการวิจัยครั้งนี้จะไม่สามารถพยากรณ์ การเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned Behavior) ซึ่งพัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory of Reasoned Action)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้อ้างอิงจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซน (Ajzen, 1991)

สัญลักษณ์และความหมาย

อักษรย่อ

B	แทน	พฤติกรรมในการเล่นพนันฟุตบอล (Behavior)
I	แทน	เจตนาเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล (Behavioral intention)
b _i	แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอล (Behavioral beliefs)
e _i	แทน	การประเมินผลของการเล่นพนันฟุตบอล (Subjective Evaluation)

AB	แทน	ทัศนคติที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล (Attitude toward the behavior)
NB _i	แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล (Normative beliefs)
MC _i	แทน	แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (Motivation to comply)
SN	แทน	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (Subjective Norm)
C _i	แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (Control beliefs)
P _i	แทน	การรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม (Received power of control factors)
PBC	แทน	การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองในการเล่นพนันฟุตบอล (Perceived behavioral control)

จากพื้นฐานความเชื่อเกี่ยวกับการอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์ของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่า ทฤษฎีนี้เชื่อว่า แรงจูงใจหรือเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีผลต่อความสำเร็จในการทำพฤติกรรม โดยที่การกระทำพฤติกรรม (B) เป็นการนำหน้าร่วมกันของเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ซึ่งเป็นการพัฒนาขึ้นบนทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลซึ่งมีพื้นฐานของการใช้ทัศนคติเพื่อการอธิบายพฤติกรรม

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลได้เสนอตัวแปรทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ในการทำนายพฤติกรรมของบุคคล และทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนได้เสนอตัวแปรเพิ่มเติมจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล โดยเชื่อว่านอกจากทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ในการทำนายพฤติกรรมของบุคคลแล้ว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ยังส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมในการทำนายพฤติกรรม กล่าวคือ

1. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ร่วมกับทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ทำนายพฤติกรรมทางอ้อมโดยผ่านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I)

2. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ร่วมกับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ทำนายพฤติกรรมได้

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในการศึกษาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบรวมของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของ

โมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในเขตกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โมเดลเชิงสาเหตุ (Causal model) หมายถึง แบบจำลองแสดงโครงสร้าง
ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงภายในโมเดลของแต่ละสมการโครงสร้าง และความสัมพันธ์
ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ภายในโมเดลการวัด

2. ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ หมายถึง การทดสอบโมเดลเชิงสาเหตุของ
การเล่นพนันฟุตบอลของ 2 กลุ่มประชากรว่าเป็นรูปแบบเดียวกันและพารามิเตอร์ไม่แตกต่างกัน โดย
หากผลการทดสอบไม่ปฏิเสธสมมติฐานของการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน แสดงว่าโมเดลเชิงสาเหตุ
ของการเล่นพนันฟุตบอลมีความไม่แปรเปลี่ยนในระหว่างประชากรทั้งสองกลุ่ม

3. ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) หมายถึง ทฤษฎีที่แสดง
ถึงโครงสร้างหรือหลักการที่ใช้ในการทำนายพฤติกรรม โดยไอเซน (Ajzen, 1991) ได้พัฒนามาจาก
ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein;&
Ajzen, 1975) ที่อธิบายพฤติกรรมว่า การที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมใดเกิดจากการใช้ข้อมูลที่มี
อยู่ ซึ่งประกอบด้วยความเชื่อต่อผลพฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและความเชื่อเกี่ยวกับ
ปัจจัยควบคุม ความเชื่อเหล่านี้ส่งผลต่อพฤติกรรมโดยผ่านทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม การคล้อยตาม
กลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง และเจตนาเชิงพฤติกรรม

4. ผลกระทบ หมายถึง ขนาดอิทธิพลของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรผลที่คำนวณได้
จากการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น โดยขนาดอิทธิพลของตัวแปรสาเหตุแต่ละตัวจะส่งผลต่อตัว
แปรผลใน 3 ลักษณะ ได้แก่ อิทธิพลทางตรง (Direct effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect) และ
อิทธิพลรวม (Total effect)

5. การพนันฟุตบอล หมายถึง การที่บุคคล 2 ฝ่าย ในที่นี้คือผู้พนันและผู้รับพนันหรือ
เจ้ามือ ได้ตกลงหรือทำสัญญาว่าจะจ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้แก่อีกฝ่าย โดยขึ้นอยู่กับผลของการแข่งขัน
ฟุตบอลที่จะเกิดขึ้น โดยเมื่อทราบผลการแข่งขันฟุตบอลแล้ว ผู้ที่จ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามสัญญาคือผู้
แพ้พนันฟุตบอล ส่วนผู้ที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินคือผู้ที่ชนะพนันฟุตบอล

6. การเล่นพนันฟุตบอล (B) หมายถึง การที่บุคคลได้ตกลงทำสัญญากับอีกฝ่ายหนึ่งใน
การทำนายผลการแข่งขันฟุตบอล โดยใช้เงินหรือทรัพย์สินเป็นเดิมพัน ซึ่งจะวัดได้จากองค์ประกอบย่อย
ของการแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

6.1 องค์ประกอบด้านการกระทำ (Action) หรือการแสดงพฤติกรรมในแต่ละบทบาทของการมีส่วนร่วมในการเล่นพนันฟุตบอล ประกอบด้วย บทบาทของการเล่นพนันฟุตบอลในฐานะของผู้เล่นพนัน และ/หรือบทบาทของผู้เล่นพนันฟุตบอลภายใต้เงื่อนไขของการเป็นผู้รับพนันฟุตบอล และ/หรือบทบาทของการเล่นพนันฟุตบอลในเงื่อนไขของการเป็นตัวกลางในกระบวนการพนันฟุตบอล เช่น การเดินโทษ เป็นต้น รวมไปถึงการพิจารณาความถี่ของการเล่นพนันฟุตบอล ซึ่งวัดได้จากความถี่ในการเล่นพนันฟุตบอลภายในหนึ่งสัปดาห์ของกลุ่มตัวอย่าง

6.2 เป้าหมายของการเล่นพนันฟุตบอล (Target) คือ ปรากฏการณ์ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นของการเล่นพนันฟุตบอลในแต่ละช่วงของการแข่งขันฟุตบอลทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ รวมไปถึงระดับโลก เช่น การแข่งขันฟุตบอลของแต่ละประเทศเพื่อการเก็บคะแนนสะสม (บอลลีก) หรือการแข่งขันฟุตบอลระดับนานาชาติเพื่อตัดสินแพ้ชนะ (บอลถ้วย) หรือการแข่งขันฟุตบอลในระดับชาติ และการแข่งขันฟุตบอลในระดับท้องถิ่น เป็นต้น

6.3 เวลาของการเล่นพนันฟุตบอล (Time) หมายถึง ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างจะแสดงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลโดยพิจารณาถึงปัจจัยที่สำคัญประกอบการวัดองค์ประกอบด้านเวลาของการเล่นพนันฟุตบอลด้วย เช่น เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยด้านการเงินที่นักศึกษาได้รับจากผู้ปกครอง จะเกี่ยวข้องกับช่วงเวลาต้นเดือน - กลางเดือน - ปลายเดือน เป็นต้น

7. เจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการเล่นพนันฟุตบอล (I) หมายถึง ระดับความมุ่งมั่นหรือความตั้งใจของนักศึกษาที่จะแสดงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลที่ระบุนั้นมากน้อยเพียงใด

8. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอล (b_i) หมายถึง ความเชื่อของนักศึกษา ที่เชื่อว่าเมื่อเล่นพนันฟุตบอลแล้ว จะก่อให้เกิดผลต่างๆมากน้อยเพียงใด

9. การประเมินผลของการเล่นพนันฟุตบอล (e_i) หมายถึง การที่นักศึกษาเชื่อมั่นว่าผลจากการเล่นพนันฟุตบอลที่นั้น ดีหรือไม่ดี เป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

10.ทัศนคติที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล (AB) หมายถึง ระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักศึกษาแต่ละบุคคล ที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลซึ่งอาจเป็นไปในทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลาง

11. ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล (NB) หมายถึง ความเชื่อว่าบุคคลรอบข้างที่มีความสำคัญต่อนักศึกษา มีความต้องการให้กลุ่มคนเหล่านี้เล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

12. แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (MC) หมายถึง การที่นักศึกษา รับรู้ว่าจะตนเองต้องการทำตามความประสงค์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเองนั้นเพียงใด

13. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (SN) หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาต่อบุคคลที่กลุ่มคนเหล่านี้ให้ความสำคัญ โดยเป็นการรับรู้ว่าคุณกลุ่มคนที่มีความสำคัญนั้นคิดต่อตนเองว่าเป็นไปในทิศทางใด ควรหรือไม่ควรที่จะแสดงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล

14. ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล (C_p) หมายถึง ความเชื่อของนักศึกษา เกี่ยวกับการมี/ไม่มี/การเกิดขึ้นของปัจจัยที่สนับสนุนหรือคัดค้านในการเล่นพนันฟุตบอล

15. การรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล (P_p) หมายถึง การที่นักศึกษารับรู้ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะเป็นอุปสรรคขัดขวาง หรือเอื้อต่อการทำพฤติกรรม

16. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการการเล่นพนันฟุตบอล (PBC) หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษา ต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลว่าสามารถควบคุมตนเองได้มากน้อยเพียงใด

สมมติฐานของการวิจัย

จากแนวคิดทฤษฎี หลักการที่ศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. โมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. ตัวแปรสาเหตุตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนทุกตัวแปรส่งผลกระทบต่อการเล่นพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. โมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
4. โมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานครที่ศึกษาในกลุ่มของคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มของคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. โมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4

บทที่ 2

ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ของไอเซนมาใช้ในการทำนายและอธิบายพฤติกรรมดังกล่าว

และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของพฤติกรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอถึงสาเหตุของพฤติกรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาครั้งนี้คือการเล่นการพินันฟุตบอลได้ถูกจัดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนประเภทหนึ่งผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาและนำเสนอตามลำดับดังนี้

- 1.1 สาเหตุของพฤติกรรม
- 1.2 พฤติกรรมเบี่ยงเบน
 - 1.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน
 - 1.2.2 ประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ตอนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพินันฟุตบอล โดยได้นำเสนอตามลำดับขั้นดังนี้

- 2.1 ความหมายของการพินันและการพินันฟุตบอล
- 2.2 อิทธิพลและแรงจูงใจในการเข้าสู่การเล่นพินันฟุตบอล
- 2.3 ปัจจัยที่สนับสนุนการขยายตัวของการเล่นพินันฟุตบอล
- 2.4 ผลกระทบจากการเล่นพินัน
- 2.5 แนวทางป้องกันและแก้ปัญหาการเล่นพินัน
- 2.6 โครงสร้างการเล่นพินันฟุตบอล
- 2.7 การตีค่าความสูญเสียจากการเล่นพินันฟุตบอล

ตอนที่ 3 ทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลและทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

3.1 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

- 3.1.1 ความเชื่อพื้นฐานของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
- 3.1.2 สารสำคัญของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
- 3.1.3 โครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
- 3.1.4 ตัวแปรภายในกรอบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
- 3.1.5 ข้อจำกัดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

3.2 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

- 3.2.1 ลักษณะของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
- 3.2.2 โครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
- 3.2.3 สารสำคัญของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
- 3.2.4 ตัวแปรภายในกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
- 3.2.5 ข้อดีของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ตอนที่ 4 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างกลุ่มพหุ (Multigroups: SEM) และหลักการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล (Invariance Model) รวมทั้งขั้นตอนของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่ม

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

- 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันฟุตบอล
- 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
- 5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
- 5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน / การวิเคราะห์กลุ่มพหุ

ตอนที่ 1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของพฤติกรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน

เป็นการนำเสนอถึงสาเหตุของพฤติกรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาคั้งนี้คือการเล่นการพนันฟุตบอล ได้ถูกจัดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนประเภทหนึ่ง ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาและนำเสนอตามลำดับดังนี้

1.1 สาเหตุของพฤติกรรม

มนุษย์จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม สมาชิกในสังคมต่างต้องมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันและให้สมาชิกมีความสัมพันธ์กัน อย่างแนบแน่น สังคมทุกสังคมจึงต้องมีวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตและมีวิถีปฏิบัติเป็นกติการ่วมกัน เรียกว่าบรรทัดฐานของสังคม (Social norms) (เสถียร สภาพงศ์. 2537: 41) ในความเป็นจริงแล้วไม่ว่าจะเป็นสังคมที่พัฒนาแล้วหรือสังคมที่กำลังพัฒนา สังคมเมืองหรือสังคมชนบท ก็ล้วนแล้วแต่มีกลุ่มหนึ่งที่ชอบแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืน ต่อต้าน ก้าวร้าว ทำทนาย หรือแม้กระทั่งทำร้ายผู้อื่น ฯลฯ ปะปนและแฝงอยู่ในทุกสังคม ปรากฎการณ์เหล่านี้ล้วนทำให้สังคมเกิดความไม่เป็นระเบียบ (Social disorganization) หรือที่เรียกว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant behavior)

ด้วยสาเหตุดังกล่าวได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนในหลายแง่มุม เป็นต้นว่า บีเซนส์ (Biesanz;& Biesanz; อ้างอิงจาก วัชรา คลายนาทร. 2530: 160) ได้กล่าวไว้ว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนหมายถึง พฤติกรรมหรือความประพฤติที่ขัดแย้งกับบรรทัดฐานของกลุ่มหรือของสังคมส่วนรวม และการฝ่าฝืนบรรทัดฐานดังกล่าวมีเกินข้อจำกัด ซึ่งจะต้องได้รับการลงโทษและสอดคล้องกับจำนอง อดิวัฒนสิทธิ์และคณะ (2533: 167) ที่ได้กล่าวว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนคือ พฤติกรรมที่กลุ่มหรือสังคมเห็นว่าผิดไปจากบรรทัดฐานที่คนทั่วไปยึดถือปฏิบัติ และก่อให้เกิดการต่อต้าน หรือลงโทษผู้กระทำผิด พฤติกรรมเบี่ยงเบนบางประเภทเป็นเพียงการกระทำที่ผิดแผกแตกต่างไปจากความคาดหวังของคนทั่วไป หรือเป็นการปฏิบัติที่คนส่วนใหญ่รู้สึกขงหวางหวางตาผิดปกติ วิตถาร เลว หรือเป็นพฤติกรรมประเภทนอกรีตนอกรอย ปฏิบัติตนแปลกแยกไปจากสังคม และสาเหตุที่สำคัญของการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น ความไม่รู้ไม่เข้าใจในกฎเกณฑ์หรือระเบียบของสังคม เกิดจากความเกียจคร้าน การหลีกเลี่ยง ฝ่าฝืน ต่อต้าน คือตั้ง ไม่อยากปฏิบัติเอง เพาะเห็นแก่ตัว มั่งกาย เห็นแก่ความสะดวกสบายหรือบางครั้งเกิดจากการปฏิเสธกฎระเบียบของเดิมที่มีอยู่ ไม่ยอมรับกฎระเบียบเดิม ต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ในทางที่ตนเห็นว่าเหมาะสม (ศิริรัตน์ แอดสกุล. 2543: 15)

จากความหมายและสาเหตุต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นพฤติกรรมที่บุคคลกระทำให้แตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ ส่วนใหญ่ในสังคมและเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนออกจากบรรทัดฐานของสังคมซึ่งสาเหตุก็ล้วนเป็นการกระทำที่เกิดจากความต้องการของ

มนุษย์นั่นเอง ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดในลำดับต่อไปถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน และประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบน

1.2 พฤติกรรมเบี่ยงเบน

ความต้องการของมนุษย์เมื่อได้รับการตอบสนอง ก็จะทำให้เรามีความสุขแม้เพียงชั่วคราว ก็ตามและเลิกต้องการสิ่งนั้น แล้วต้องการสิ่งอื่นๆอีกไม่มีที่สิ้นสุด แต่เมื่อใดที่เราไม่ได้ทำตามที่เรา ต้องการ ก็จะเกิดความอึดอัด คับข้องใจและถ้ายิ่งเก็บสะสมไว้เรื่อยๆก็อาจส่งผลเสียต่อจิตใจของตนเอง และเริ่มคิดนอกกรอบนอกทาง หาสิ่งที่สามารถเป็นตัวแทนหรือมาชดเชยความรู้สึกของตนเอง เมื่อ ระยะเวลาผ่านไปพฤติกรรมก็จะเบี่ยงเบนไปตามกระแสของความคิด คือคิดเบี่ยงเบนออกนอก มาตรฐานของสังคม ซึ่งนักจิตวิทยาได้จำแนกความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ 1) ความต้องการทางกาย 2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย 3) ความต้องการความรัก 4) ความ ต้องการที่จะประสบความสำเร็จ และ 5) ความต้องการการยอมรับจากสังคม

ความต้องการประเภทแรกเป็นเรื่องของปัจจัยสี่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการ ดำรงชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการแรกสุดของมนุษย์ เมื่อได้รับมากพอแล้ว มนุษย์จะเริ่มต้องการ 4 ประเภทหลังซึ่งรวมเรียกว่าความต้องการทางอารมณ์ ซึ่งความต้องการในลักษณะนี้จะก่อให้เกิด พฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ (พิธาน พันทอง. 2537: 11)

เด็กและเยาวชนถือเป็นทรัพยากรบุคคลในสังคมที่มีค่า ต้องการให้สังคมยอมรับ แต่เนื่อง ด้วยปัจจัยบางประการที่เด็กและเยาวชนเองไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในชีวิตแต่ก็อาจหลีกเลี่ยงไม่ได้ กลุ่ม คนเหล่านี้จึงต้องแสดงพฤติกรรมนั้นเพื่อความอยู่รอดในการดำเนินชีวิต เมื่อเด็กและเยาวชนมีปัญหา พฤติกรรมเกิดขึ้น สิ่งสำคัญก็คือการหาสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นๆ เพื่อหา แนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนั้นให้หมดไป ชัยัญญา อภิบาลกุล (2542: 33) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผล ต่อพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนเป็นผลของการปะทะสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรม และสภาพแวดล้อม หาก พฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นเนื่องมาจากทางพันธุกรรมหรือความผิดปกติทางชีวเคมีก็ตาม การป้องกันคง ทำได้โดยใช้วิธีการทางการแพทย์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่มาจากทางพันธุกรรม น่าจะแก้ไขหรือเยียวยาได้ โดยวิธีการทางการแพทย์ การแก้ไขคงเกินขีดความสามารถของผู้วิจัย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงไม่ได้ให้ ความสำคัญของพฤติกรรมอันเกิดจากสาเหตุนี้ แต่ผู้วิจัยมีความสนใจสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็น ปัญหาอันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมมากกว่า เพราะเชื่อว่าเราสามารถจัดการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือจัด สิ่งแวดล้อมใหม่ให้เหมาะสมได้ เพื่อช่วยป้องกันไม่ให้เกิดและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้

1.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน

นักจิตวิทยา นักการศึกษา ได้ทำการศึกษปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน และได้รวบรวมสรุปปัจจัยที่ส่งผลแต่ละประเภท ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) ปัจจัยเกี่ยวกับตนเอง จากการวิจัยเรื่องบทบาทศาสตร์เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ พบว่าปัจจัยจากตัวผู้กระทำผิดเองนั้น ได้แก่

1.1 พันธุกรรม หรือสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดจากพ่อแม่ ทำให้เด็กที่เกิดมาเป็นโรคปัญญาอ่อน จิตใจบกพร่อง ซึ่งเป็นผลร้ายต่อเด็ก เพราะจะทำให้เด็กไม่สามารถใช้สติปัญญาได้ตรงรอง ยับยั้งหรือหักห้ามใจต่อต้านกับสิ่งยั่วยุต่างๆ ได้สิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากโรคภัยไข้เจ็บของบิดามารดา ที่ต่อเนื่องมาถึงบุตร เช่น โรคผิวหนัง โรคเบาหวาน โรคเลือดบางชนิด เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้เกิดมีจิตใจวิปริตผิดปกติได้เช่นกัน

1.2 ความพิการหรือโรคภัยไข้เจ็บ เด็กที่มีร่างกายพิการหรือไม่สมประกอบซึ่งอาจเป็นมาแต่กำเนิดหรือประสบเคราะห์กรรมขึ้นในภายหลังหรือโรคภัยเบียดเบียน อาการของโรคที่เกิดขึ้นย่อมทำลายสุขภาพ และจิตใจของเด็กได้ ในทางจิตวิทยาเด็กพวกนี้ก็จะเกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ มักมองโลกในแง่ร้าย และเห็นผู้อื่นเป็นศัตรู

1.3 ภาวะแห่งจิตใจ เด็กก็เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ที่อาจมีอารมณ์และจิตใจแตกต่างกัน โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในสภาพเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ หรือที่เรียกว่าวัยรุ่นนั่นเอง มักมีอารมณ์รุนแรง อุนเฉียว โกรธง่าย บางคนก็เป็นคนเจ้าทุกข์ มักมีอารมณ์ซุนมัว เอาใจยาก หงุดหงิด ทำเรื่องเล็กเป็นเรื่องใหญ่ และชอบแสดงออกซึ่งพฤติกรรมในลักษณะนี้เป็นภยันตรายต่อผู้อื่นได้ในบางโอกาส แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ โรคภัยไข้เจ็บตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียนที่จะมาเสริมสร้างบุคลิกภาพของแต่ละคนด้วย

1.4 สติปัญญาและการศึกษา มีผลมากในการขัดเกลาพฤติกรรมและการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมที่ผิด หากเด็กมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด ใฝ่หาความรู้ย่อมสามารถเอาตัวรอดโดยใช้สติปัญญาจากการศึกษาหาความรู้และมีมุมมองในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าเด็กที่มีสติปัญญาอยู่ในระดับต่ำและไม่ใฝ่หาความรู้เพราะโลกทัศน์ในการแก้ปัญหาของเด็กกลุ่มนี้ย่อมถูกสิ่งยั่วยุในสังคมชักจูงได้ง่าย ผลสุดท้ายอาจถูกชักจูงให้เห็นผิดเป็นชอบ และกลายเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายได้

1.5 สัญชาติญาณ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวเองไม่มีใครสั่งสอนหรืออบรมให้ เช่น สัญชาติญาณความอยากรู้อยากเห็น ความอยากเผชิญภัย หรือสัญชาติญาณทางกามารมณ์ เป็นต้น ล้วนเป็นสิ่งที่อาจจะเป็นสาเหตุให้เด็กกระทำผิดได้อย่างหนึ่ง (สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม. 2527)

2) ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว บ้านและครอบครัวนับเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญอันดับแรกในการที่จะสร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของเด็ก ถ้าภายในบ้านหรือครอบครัวมีความผาสุกทุกคนมีความสามัคคีกลมเกลียวกันเป็นอย่างดี บิดามารดามีความห่วงใยในตัวลูก โดยเอาใจใส่ อุปการะเลี้ยงดู และพยายามอบรมบ่มนิสัยในทางดีงามให้แก่บุตร และทำตัวเป็นแบบอย่างมีดีให้แก่บุตร ย่อมทำให้บุตรเกิดความรักบิดามารดา มีความอบอุ่นและมีแต่ความสุขรวมทั้งรับแต่สิ่งที่ดีงามเข้า

มาในชีวิต ทำให้เด็กเจริญเติบโตด้วยดี แต่ในทางตรงข้ามครอบครัวที่มีบิดามารดาขาดความสามัคคีกัน ขาดความเสียสละและให้อภัยซึ่งกันและกัน มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อยๆ เด็กก็ยอมรับนิสัยก้าวร้าว พุดจาหยาบคาย ชอบทะเลาะวิวาท หรือชอบด่าทอ เล่นการพนันเพราะคูบิดามารดาเป็นตัวอย่าง

3) ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่ให้การศึกษอบรม เด็กอย่างเป็นระบบ ทั้งอบรมปมนิสัย และเพาะบ่มองค์ความรู้ เพื่อให้เด็กเป็นคนดีมีคุณธรรม มีความสามารถในการประกอบอาชีพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้ดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญต่อเด็กคือ ครู ซึ่งเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากกว่าบิดามารดา เด็กจะมีครูเป็นตัวอย่างที่ดี หากครูประพฤติปฏิบัติตนต่อเด็กในทางที่ไม่ถูกต้องอาจเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาต่อตัวเด็กทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้ และเด็กอาจปลื้มตัว ห่างเหินจากครู อาจเป็นสาเหตุให้เด็กหลบหน้า ขาดโรงเรียนได้ และอาจชักชวนกันไปก่อเรื่องที่ทำให้เกิดความเสียหาย ชวนกันไปเล่นพนัน เล่นเกม หรือชวนกันไปเสพยาเสพติดได้เช่นเดียวกัน (สุจิตรา วสุวนิช. 2526)

4) ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2532: 2) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กในเรื่องชุมชน สามารถสรุปความได้ดังนี้

4.1 ชุมชนเป็นต้นแบบพฤติกรรม เพราะเวลาส่วนใหญ่ของเด็กอยู่ในชุมชน หากตัวแบบไม่ดีพฤติกรรมของเด็กจะเบี่ยงเบนไปจากปกติ

4.2 ชุมชนเป็นแหล่งสนับสนุนพฤติกรรม เช่น การแบ่งปัน การชิงความได้เปรียบเพื่อความอยู่รอด ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมจะเป็นบรรทัดฐานสนับสนุน

4.3 ชุมชนเป็นแหล่งขัดขวางพฤติกรรมบางอย่าง เช่น ชุมชนแออัด แม้จะพยายามสร้างเอกลักษณ์ แสวงหาอิสระ แต่สภาพไม่เอื้ออำนวย จึงเป็นแหล่งขัดขวางพฤติกรรม

4.4 ชุมชนเป็นแหล่งปลูกฝังค่านิยม ความคิดชุมชน การดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ค่านิยมให้มีผลต่อพฤติกรรม

5) ปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน ความต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกันของเด็กเป็นสิ่งสำคัญมาก เด็กต้องการการยอมรับจากสังคมเพื่อนอย่างจริงจัง เพราะฉะนั้นการที่เด็กอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เด็กจึงต้องการให้กลุ่มเพื่อนยอมรับเห็นความสำคัญของตน และต้องการการยกย่องจากเพื่อน เพราะจะทำให้ตนเองเป็นคนที่มีคุณค่าในสายตาของเพื่อนและเด็กต้องการฐานะตำแหน่งที่พึงมีในสังคม เด็กทุกคนถือว่าการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม เป็นรางวัลที่มีค่าและสำคัญที่สุด การเอาอย่างเพื่อน จะมีทั้งคุณและโทษ กล่าวคือ กลุ่มเพื่อนของเด็กมีทั้งดีและไม่ดี เพื่อนกลุ่มที่ดี เช่น ชักชวนกันขยันเรียน ให้ความร่วมมือช่วยกันรักษาระเบียบวินัยห้องเรียน เป็นต้น แต่ตรงกันข้ามหากเด็กเอาอย่างเพื่อนที่มีนิสัยความประพฤติไม่ดี ก็อาจทำให้เด็กเกิดปัญหาขึ้นได้

จากปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมด ไม่ว่าจะปัจจัยเกี่ยวกับตนเอง ปัจจัยเกี่ยวกับ ครอบครัว ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และปัจจัยเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน ล้วนเป็นสาเหตุที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีพฤติกรรมในทางที่ดี หรืออาจมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้ทั้งสิ้น เพราะทุกปัจจัยมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนได้ทั้งโดยตรงและโดยทางอ้อม ซึ่งพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งได้หลากหลายประเภท ดังได้นำเสนอประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามทัศนะของนักวิชาการในลำดับต่อไป

1.2.2 ประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ปีเซนส์ (วีชรา คลายนาทร. 2530: 160 – 161; อ้างอิงจาก Biesanz ;& Biesanz. 1978) แบ่งประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้ดังนี้ 1) พฤติกรรมที่เป็นเพียงความประพฤติที่ไม่เหมาะสม (Improper) และสังคมในกระบวนการควบคุมทางสังคมแบบไม่เป็นทางการและไม่รุนแรง เช่น การแต่งกายที่ผิดกาลเทศะ การหัวเราะหยอกเย้าในพิธีงานศพ เป็นต้น 2) พฤติกรรมที่เป็นปรปักษ์ต่อผู้อื่น (Antisocial behavior) เช่น การโจรกรรมทรัพย์สิน การทำร้ายผู้อื่น การข่มขืน เป็นต้น 3) พฤติกรรมที่ทำลายตนเอง (Self destructive) เช่น การติดยาเสพติด การทำอัตวินิบาตกรรม การทำร้ายร่างกายของตนเอง 4) พฤติกรรมที่ละเมิดกฎศีลธรรมของสังคม (Immoral) เช่น โสเภณี รักร่วมเพศ การเล่นการพนัน การคอร์รัปชัน เป็นต้น 5) พฤติกรรมที่ทำลายสังคม (Destructive to the society) เช่น การกบฏ การก่อวินาศกรรม การจลาจล เป็นต้น และ 6) พฤติกรรมที่เกิดจากความผิดปกติของร่างกาย เช่น สติปัญญาต่ำ ความพิการทางร่างกาย เป็นต้น

ส่วนจำนง อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ (2533) ได้ทำการแบ่งประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การกระทำเบี่ยงเบน (deviant acts) สามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบได้แก่

1.1 อาชญากรรม (Crimes) คือการกระทำผิดกฎหมายอาญา เช่น ฆ่าตัวตาย ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืน ปลอมแปลงหนังสือ หมิ่นประมาท เป็นต้น นอกจากนี้ อาชญากรรมยังหมายถึงการงดเว้นไม่กระทำตามกฎหมายอาญาด้วย เช่น ไม่เสียภาษี หรือไม่ยอมเข้ารับเกณฑ์ทหาร เป็นต้น ผู้ฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน

1.2 การเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual deviant) เป็นพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติ เช่น รักร่วมเพศ ซึ่งได้แก่ Homosexuality และ Lesbianism โสเภณี และการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้สืบสายโลหิตเดียวกัน (incest) กฎหมายที่ควบคุมการเบี่ยงเบนทางเพศจะแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม

1.3 การฆ่าตัวตาย (Suicide) บุคคลที่ฆ่าตัวตายไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม ส่วนใหญ่มักจะมีอาการจิตไม่ปกติ หรือเป็นโรคประสาท หรืออาจเกิดขึ้นกับคนปกติธรรมดา แต่ได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจหรือผิดหวังในชีวิตอย่างรุนแรง การฆ่าตัวตายเป็นปัญหาสังคม ยกเว้น

การฆ่าตัวตายแบบพลีชีพเพื่อชาติ ซึ่งได้แก่ การคว้านท้องของทหารญี่ปุ่นที่กระทำเมื่อแพ้สงคราม จัดเป็นการกระทำที่ได้รับการยกย่อง

2. นิสัยเบี่ยงเบน (deviant habits) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากอุปนิสัยใจคอของบุคคลและความเคยชินที่ไม่สามารถขจัดออกไปได้ เช่น การดื่มสุราเป็นประจำ การติดยาเสพติด การเล่นการพนัน เป็นต้น การกระทำดังกล่าวถ้ากระทำเพื่อความสนุกหรือเพื่อสังคม หรือนานๆกระทำครั้ง โดยไม่ติดเป็นนิสัย เราก็ไม่จัดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน แต่หากทำเป็นประจำ ก็จะทำให้เป็นปัญหาสังคมได้

3. การเบี่ยงเบนทางจิต (deviant psychology) ในสังคมปัจจุบันผู้คนประสบปัญหาความพิการทางจิตหรือเป็นโรคประสาทมากขึ้น มีความเครียดมากขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมได้ รวมถึงคนบางคนที่เป็นผู้ใหญ่แล้วแต่ขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ เช่น ไม่กล้าตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง ต้องคอยฟังคำแนะนำหรือการตัดสินใจจากผู้อื่นเป็นประจำ กลัวในสิ่งที่คล้ายกับนิสัยของเด็ก เช่น กลัวงู ทั้งๆที่มันอยู่ในกรง กลัวจิ้งจกตุ๊กแก กลัวหนู กลัวแมลงสาบ เป็นต้น

4. วัฒนธรรมที่เบี่ยงเบนเป็นพฤติกรรมที่กลุ่มคนยึดถือวิถีชีวิตผิดแผกไปจากคนทั่วไปในสังคมหรือพวกที่ต่อต้านวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ เช่น พฤติกรรมของกลุ่มฮิปปี้ พวกกลุ่มลัทธิศาสนาใหม่ พวกติดยาเสพติด เป็นต้น

การอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นได้มีนักวิชาการนักจิตวิทยา หรือแม้แต่นักสังคมวิทยา ได้พยายามศึกษาและสร้างเป็นแนวคิดทฤษฎีต่างๆมากมายมาอธิบายถึงสาเหตุที่เกิดของพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น ทฤษฎีทางชีววิทยา ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าลักษณะทางชีวภาพของมนุษย์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ทฤษฎีทางจิตวิทยา ได้แก่ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ซึ่งทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดขึ้นเพราะบุคคลไม่สามารถควบคุมตนเอง (self control) ได้ เนื่องจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่บุคคลได้รับนั้นขาดประสิทธิภาพ และทฤษฎีทางสังคมวิทยา ซึ่งประกอบด้วยทฤษฎีต่างๆ ได้แก่ ทฤษฎีภาวะแปลกแยก (Alienation Theory) ทฤษฎีไร้บรรทัดฐาน (Anomie Theory) และทฤษฎีติดตรา (Labeling Theory)

จากการศึกษาทฤษฎีต่างๆที่ใช้อธิบายสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบน ผู้วิจัยพบว่าได้มีนักสังคมวิทยา ซึ่งได้แก่ Robert K. Merton (1966) ได้นำทฤษฎีไร้บรรทัดฐาน (Anomie Theory) มาอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดย Merton ได้อธิบายว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นผลของความไม่ประสานสอดคล้องกันระหว่างตัวแปร 2 ตัว คือระหว่างเป้าหมายของวัฒนธรรม (Cultural goals) กับวิธีการที่สังคมกำหนด (Institutionalized means) ดังนั้นเราจะเห็นว่าการที่คนเราไม่สามารถใช้วิธีการที่สังคมกำหนดหรือเห็นว่าเหมาะสมไปสู่เป้าหมายทางวัฒนธรรมที่ต้องการได้ บุคคลเหล่านั้นก็จะหันไปใช้วิธีการอื่นๆที่สังคมไม่ยอมรับ นั่นก็คือ การละเมิดบรรทัดฐานของสังคมหรือการเบี่ยงเบนนั่นเอง อาจกล่าวโดย

สรุปได้ว่าภาวะไร้บรรทัดฐานในความคิดของ Morton เกิดขึ้น เพราะระบบโครงสร้างของสังคมที่จำกัดเป้าหมายและวิธีการบรรลุเป้าหมายแก่สมาชิกในสังคม และ Morton ยังได้นำเสนอรูปแบบการปรับตัวของบุคคลไว้ดังนี้ 1) พวกปฏิบัติตาม (Conformity) พวกนี้เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด สังคมจึงอยู่รอดได้เป็นกลุ่มคนที่ยอมรับทั้งเป้าหมายทางวัฒนธรรม และวิธีการที่สังคมกำหนด เช่น อยากเรียนให้เก่งได้คะแนนดี ๆ ก็ต้องตั้งใจเรียน ขยันเรียน หมั่นทบทวนอยู่เสมอ อยากรวยก็ต้องขยันทำมาหากิน รู้จักประหยัด อุดออม เป็นต้น 2) พวกแหวกแนว (Innovation) พวกนี้เป็นพวกที่สนใจแต่เป้าหมายทางวัฒนธรรม ไม่สนใจวิธีการที่สังคมกำหนด เช่นอยากร่ำรวย แต่ใช้วิธีการเล่นพนัน ค้ายาเสพติด เป็นโสเภณี คอรัปชั่น เป็นต้น 3) พวกเจ้าระเบียบ (Ritualism) พวกนี้เป็นพวกที่ยอมรับและปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมกำหนดอย่างเคร่งครัด ไม่สนใจกับเป้าหมายทางวัฒนธรรม ได้แก่ พวกเคร่งครัดในจารีตประเพณี พวกสันโดษ พวกนี้เป็นพวกที่ไม่มีความทะเยอทะยาน พวกขี้กลัว (กลัวผิดกฎหมาย ผิดระเบียบ) พวกเจ้าระเบียบ เป็นพวกที่ไม่อยากทำอะไรผิดไปจากกฎระเบียบของสังคม ไม่สนใจว่าผลที่ออกมาจะเป็นอย่างไร 4) พวกหนีโลก (Retreatism) พวกนี้ไม่สนใจ ไม่ยอมรับทั้งเป้าหมายทางวัฒนธรรมและวิธีการที่สังคมกำหนดทั้งสิ้น ได้แก่ พวกติดยาเสพติด ติดสุราเรื้อรัง คนจรจัด พวกหมกมุ่นอยู่กับไสยศาสตร์ เข้าเจ้าเข้าทรง เป็นต้น 5) พวกท้าทาย (Rebellion) พวกนี้เป็นพวกที่ต่อต้านโครงสร้างเดิมของสังคม และเสนออยากให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมใหม่ เป็นพวกท้าทาย เช่น พวกก่อจลาจล กบฏ ปฏิวัติ พวกฮิปปี้ไว้ผมยาว แต่ตัวสกปรกรุงรัง พวกที่มีเสรีภาพทางเพศ เป็นต้น

นอกจากนี้ Morton ยังได้ให้ความเห็นว่า แบบการปรับตัวทั้ง 5 แบบนี้ พวกแรกพวกที่ปฏิบัติตามนั้นจะไม่ใช่พวกพฤติกรรมเบี่ยงเบน เพราะเป็นพวกที่ยอมรับและปฏิบัติตามเป้าหมายทางวัฒนธรรมและวิธีการที่สังคมกำหนดไว้ทั้งสิ้น ส่วนพวกอื่น ๆ นั้นจะเป็นพวกที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้งหมด

จากการศึกษาพบว่าสังคมไทยประสบปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของเยาวชนไทยที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน มีการกระทำผิดทางอาญาและความประพฤติที่ไม่เหมาะสมเกิดขึ้นมากมายจากอดีตจนกระทั่งปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนก็ยังคงเป็นปัญหาที่ยังทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ และยากที่จะขจัดสิ่งเหล่านี้ออกจากเยาวชนได้ จนกระทั่งได้มีการออกกฎหมายเพื่อควบคุมเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งในเนื้อหาของกฎหมายได้ระบุถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและจำต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่ และหนึ่งในพฤติกรรมที่ระบุไว้ในกฎหมายคือการเล่นการพนันหรือการมั่วสุมในวงพนัน ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2515 ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 (สุพจน์ สุโรจน์. 2533: 61) และจากสถิติการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมแก่วัยของเด็กต่อสภาพของนักเรียนนักศึกษา สถิติของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กรมตำรวจ 2533 พบว่ามีจำนวนเด็กและนักเรียนซึ่งมีพฤติกรรมที่

ไม่เหมาะสมในเขตกรุงเทพมหานครที่เข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน พ.ศ. 2530 มี 18 คน พ.ศ. 2531 มี 50 คน พ.ศ. 2532 มี 9 คน (กองวิจัยและวางแผน. 2532) ซึ่งจากสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการพนันได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมาช้านาน

จนกระทั่งการพนันประเภทหนึ่งก็คือว่าเฟื่องฟูมากนับจากปี 2533 เป็นต้นมา เมื่อมีการถ่ายทอดสดฟุตบอลโลกปี 1990 ผ่านดาวเทียม การพนันฟุตบอลก็เข้าสู่หัวใจคนไทยอย่างเหนียวแน่น จนถึงทุกวันนี้ หากจะนับจำนวนคนที่เล่นเป็นรายคนแล้วนั้นมีจำนวนมากนับล้านๆคน และในยุคปัจจุบันถือเป็นยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน การเล่นการพนันฟุตบอลก็มีกระบวนการเล่นที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จากเดิมเป็นวิธีการแทงโดยโต๊ะรับแทง จะเปิดแทงก่อนการแข่งขันจะเริ่มขึ้น ทำให้คนต้องเดินทางไปด้วยตนเอง แต่ในปัจจุบันติดต่อกันทางโทรศัพท์หรือผ่านอินเทอร์เน็ตแล้ว ด้วยเหตุนี้การเล่นพนันฟุตบอลจึงเป็นการพนันประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากกลุ่มคนมากมายไม่ว่าแม้แต่นักเรียนนักศึกษา และจำนวนเงินหมุนเวียนในการเล่นพนันฟุตบอลก็มีมากเช่นเดียวกัน และจากการศึกษาข้อมูลวิจัยเรื่อง “เศรษฐกิจนอกกฎหมาย” ของศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนวนน้อย ตรีรัตน์และคณะ ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อมูลวงเงินนอกระบบเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอลในประเทศไทย มีประมาณ 122,480 ล้านบาท ต่อปี ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนเงินหมุนเวียนที่มหาศาลมาก (นิตยสารการเงิน. 2545: 20) เมื่อมีปัจจัยเรื่องการเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง ก็ทำให้มองเห็นถึงปัญหาของวิธีการนำเงินเพื่อมาเล่นพนัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการเล่นพนันเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดกฎศีลธรรมของสังคม และการกระทำที่ผิดกฎหมาย การเล่นพนันฟุตบอลก็เป็นเรื่องของความต้องการของบุคคลที่นอกเหนือจากความต้องการทางด้านปัจจัยสี่เป็นความต้องการทางอารมณ์ และเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยความตั้งใจและเจตนาที่จะกระทำโดยตัวบุคคลเอง ซึ่งความต้องการในลักษณะนี้จะก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการเล่นพนันฟุตบอลจัดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนประเภทหนึ่งที่ทุกฝ่ายในสังคมทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมของเยาวชน นักเรียน และนักศึกษา ซึ่งสิ่งสำคัญยิ่งคือการหาสาเหตุและพยายามทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการแก้ไขปัญหาให้หมดไป ถ้าหากเราปล่อยปละละเลยโดยมิได้ให้ความสนใจหรือตระหนักว่าพฤติกรรมนี้คือสิ่งที่เป็นปัญหา และไม่ใส่ใจที่จะหาแนวทางในการแก้ปัญหาก็จะยิ่งไม่พึงประสงค์นี้ เยาวชนก็อาจจะกลายเป็นบุคคลที่มีปัญหาและยากแก่การแก้ไขซึ่งอาจลุกลามสร้างปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายจนกระทั่งก่อให้เกิดผลกระทบตามมาอย่างไม่หยุดหย่อน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่าการเล่นพนันฟุตบอลจัดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนประเภทหนึ่งสมควรได้รับการแก้ไขจากการร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคม

ตอนที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพนันฟุตบอล

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันฟุตบอล โดยได้นำเสนอตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 ความหมายของการพนันและการพนันฟุตบอล

สมภพพิสิษฐ สุขพิสิษฐ (ม.ป.ป.: 167-170) ได้ให้ความหมายของการพนันไว้ว่า การพนัน หมายถึง เป็นคู่กรณีสัญญาเป็นผู้เข้าเล่นด้วยการเสี่ยงโชคโดยใช้ฝีมือของตัวเอง ในการที่จะก่อให้เกิดเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอนอันเป็นข้อแพ้ชนะ หรือการที่คู่สัญญามีส่วนที่ทำให้เงื่อนไขในสัญญาบรรลุผล

ทนายภูธร (2530: 58 - 60) ให้ความหมายของการพนันไว้ว่า เป็นสัญญาที่ก่อให้เกิดการได้หรือเสียซึ่งเงินหรือทรัพย์สินโดยคู่สัญญาถือเอาเหตุผลแห่งการพนันในอนาคตอันไม่แน่นอน ซึ่งคู่สัญญาไม่มีส่วนได้เสียเป็นเรื่องซื้อขาย ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ คือ

ลักษณะที่ 1 ต้องมีการได้หรือเสีย ถ้าไม่มีการได้หรือเสีย หรือได้ทางเดียว หรือเสียทางเดียว หรือได้เสียกันด้วยกันไม่ถือว่าเป็นการพนัน

ลักษณะที่ 2 สิ่งที่ได้เสียต้องเป็นเงินหรือทรัพย์สิน ถ้าไม่ได้เป็นการรับเอาทรัพย์สินหรือเงินทองถือว่าไม่ได้เป็นการพนัน

ลักษณะที่ 3 ต้องถือเอาเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนเป็นเครื่องซื้อขาย

ลักษณะที่ 4 คู่สัญญาต้องไม่มีส่วนได้เสียในผลที่เสี่ยงภัยนั้น

ลักษณะที่ 5 ต้องมีผู้เล่นตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไป คือมีผู้พนันและผู้รับพนัน

พินิจ รุ่งแจ้ง (2538) ได้ให้คำจำกัดความของการเล่นพนันว่า เป็นการเล่นที่มีความเสี่ยงเพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ตามที่คู่กรณีหรือผู้ร่วมอยู่ในวงเล่นจะตกลงกัน โดยมีผู้ได้และผู้เสีย

สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2546: 2) ได้ให้ความหมายของการพนันไว้ว่าการพนัน หมายถึงอะไรก็ได้ที่มีลักษณะเป็นธุรกรรมการเงิน (Financial Transaction) ที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ของความเสียหายหรือความไม่แน่นอน

จากนิยามและแนวคิดข้างต้น สรุปความหมายของการพนันการพนันฟุตบอลได้ดังนี้

การพนัน หมายถึง การที่คู่สัญญาซึ่งหมายถึงบุคคลตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไปเข้าเล่น โดยให้ค้ำประกันสัญญาซึ่งกันและกันต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ซึ่งยังไม่รู้ผลชัดเจนว่าเป็นไปในทิศทาง เมื่อผลเกิดขึ้นแล้ว ฝ่ายหนึ่งต้องจ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง โดยฝ่ายที่เป็นผู้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินเรียกว่า ผู้แพ้พนัน และฝ่ายที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สิน เรียกว่า ผู้ชนะพนัน

การพนันฟุตบอล หมายถึง การที่บุคคล 2 ฝ่าย ในที่นี้คือผู้พนันฟุตบอลและผู้รับพนันฟุตบอลหรือเจ้ามือ ได้ตกลงหรือทำสัญญาว่าจะจ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้แก่อีกฝ่าย โดยขึ้นอยู่กับผล

ของการแข่งขันฟุตบอลที่จะเกิดขึ้น โดยเมื่อทราบผลการแข่งขันฟุตบอลแล้ว ผู้ที่จ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามสัญญาคือผู้แพ้พนันฟุตบอล ส่วนผู้ที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินคือผู้ที่ชนะพนันฟุตบอล

2.2 อิทธิพลและแรงจูงใจในการเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอล

การเล่นพนันฟุตบอลได้แพร่หลายขยายตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากกลไกการควบคุมการขึ้นและบังคับจากครอบครัว พ่อแม่ ครู อาจารย์ ศาสนาและเมื่อกฎหมายอ่อนแอหรือไร้สมรรถภาพตลอดจนกลไกส่งเสริมการพนันมีมากขึ้น อีกทั้งสาเหตุที่มาจากสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือสื่อต่างๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ตที่นับว่าเป็นสาเหตุสำคัญในปัจจุบัน (อมร รักษาสิทธิ์, 2540) ท่ามกลางกระแสสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นยุคสื่อสารที่ไร้พรมแดน มีส่วนสำคัญมากในการช่วยส่งเสริมให้การเล่นพนันฟุตบอลเป็นไปอย่างสะดวกและแพร่หลายมากขึ้น มีการถ่ายทอดสดผ่านดาวเทียมแทบทุกชนิดที่มีการแข่งขัน พร้อมการรายงานผ่านอินเทอร์เน็ต อาจกล่าวได้ว่า การพนันฟุตบอลในปัจจุบันทวีความรุนแรงมากขึ้นและสามารถเจาะกลุ่มเป้าหมายได้ในทุกระดับชั้น ไม่เว้นแม้แต่กลุ่มนักเรียนนักศึกษา ซึ่งยังคงเป็นปัญหาสังคมที่ต้องการการเยียวยาจากทุกฝ่าย อย่างถูกต้องและถูกทาง ดังนั้นจึงได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงมูลเหตุของอิทธิพลและแรงจูงใจที่จะส่งผลให้นักเรียนนักศึกษาเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลดังต่อไปนี้

พินิจ วงษ์ยี่กุล (2546: 361-362) กล่าวถึงแรงจูงใจและเหตุผลในการเล่นการพนัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ หรือความต้องการที่สำคัญ โดยจะสะท้อนรูปแบบหรือลักษณะของอุปสงค์ที่อยู่เบื้องหลังการเล่นพนันฟุตบอลให้ทราบได้ กรณีที่ผู้เล่นพนันให้เหตุผลว่าเล่นพนันฟุตบอลเพราะต้องการเสี่ยงโชค ก็จะเป็นลักษณะของผู้บริโภคที่มีอุปสงค์ในการบริโภคความเสี่ยง (Risk lover) ในขณะที่อีกกรณีหนึ่งถ้าผู้เล่นพนันให้เหตุผลว่าเล่นเพราะเชียร์ฟุตบอลสนุกขึ้น ลักษณะเช่นนี้จะเป็นลักษณะของผู้บริโภคที่มีอุปสงค์ในการบริโภคสินค้าและบริการที่ประกอบกันคือบริโภคความสนุกในการเชียร์ฟุตบอลเป็นหลัก และเล่นพนันฟุตบอลเพื่อเพิ่มความสนุกในการเชียร์นั้น และถ้าหากผู้เล่นพนันให้เหตุผลว่าเล่นพนันฟุตบอลเพื่อหารายได้ นั้นหมายถึงผู้บริโภคกลุ่มนี้ไม่ได้หวังความสนุกสนานแต่คาดหวังในรายได้จากการพนัน และถ้าหากผู้เล่นพนันให้เหตุผลว่าเล่นพนันฟุตบอลเพราะเล่นตามเพื่อน ก็จะเป็นลักษณะของผู้บริโภคที่มีอุปสงค์ในการบริโภคตามกระแสของสังคมซึ่งส่วนใหญ่แล้วจุดเริ่มต้นของผู้เล่นพนันมักจะมีเหตุผลมาจากสิ่งแวดล้อมโดยเริ่มรู้จักการพนันฟุตบอลจากเพื่อนหรือคนรู้จักเป็นหลัก รองลงมาคือรู้จักสื่อมวลชนญาติพี่น้องหรือคนในครอบครัว อาจกล่าวได้ว่า ทั้งเพื่อนคนรู้จัก และสื่อมวลชน ล้วนเป็นสิ่งแวดล้อมที่ส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรม ให้เริ่มรู้จักการเล่นพนันฟุตบอล

นอกจากนี้แรงจูงใจที่เป็นแรงผลักดันในการเริ่มเล่นการพนันฟุตบอล ส่วนใหญ่มาจากความชอบกีฬาฟุตบอล รองลงมาคือ อยากลอง เพื่อนชวน อยากเสี่ยงโชค ต้องการหารายได้ ส่วนแรงจูงใจหลักที่เป็นเหตุผลสำคัญที่สุดของการที่ยังคงเล่นพนันอยู่อย่างต่อเนื่อง คือ ความต้องการเสี่ยง

โชค รองลงมาคือ ทำให้เชียร์ฟุตบอลให้สนุก เล่นตามเพื่อนหรือเพื่อเข้าสังคม หารายได้ ฆ่าเวลา เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การขึ้นชอบหลงใหลกีฬาฟุตบอล อาจเป็นสาเหตุการเริ่มเล่นฟุตบอลได้ เพราะความชอบดังกล่าวจึงอยากติดตามรับรู้ความเป็นไปของกีฬาฟุตบอลอย่างใกล้ชิด และเข้าใจว่าการเล่นฟุตบอลเป็นเครื่องแสดงออกอย่างหนึ่งของการเป็นผู้ที่สนใจกีฬาฟุตบอลอย่างแท้จริง ยิ่งได้เข้าไปสัมผัสและเริ่มเล่นพนัน ผู้เล่นจะรู้สึกว่าได้รับอารมณ์ที่แตกต่างไปจากการชมฟุตบอลตามปกติ มีความต้องการ และมีใจจดจ่อในการติดตามฟุตบอลอย่างใกล้ชิดมากขึ้น ซึ่งก็เนื่องจากรวมชาติของการเล่นพนัน ที่ทำให้ผู้เล่นรู้สึกคุ้นมากขึ้น จนเกิดความรู้สึกที่พึงพอใจจากการรับรู้อารมณ์ดังกล่าว ความรู้สึกดังกล่าวเกิดจากการที่ร่างกายหลังฮอร์โมนชื่อว่าอิพรีดีนออกมา ซึ่งฮอร์โมนนี้จะหลั่งออกมาเมื่อร่างกายมีการใช้สมาธิเพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างจริงจัง เช่น ออกกำลังกาย รวมถึงการพนันด้วย ฮอร์โมนดังกล่าวออกฤทธิ์คล้ายมอร์ฟินซึ่งเป็นสารเสพติด นอกจากนี้หากโชคดียังยังได้รับผลประโยชน์จากการเล่นพนันอีกด้วย ความรู้สึกดังกล่าวนั่นเอง ที่ทำให้ผู้เล่นชอบกีฬาฟุตบอล เมื่อเริ่มเล่นพนันฟุตบอลแล้วตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลต่อไป และเมื่อได้เล่นพนันนานเข้า ความรู้สึกที่ได้รับจากการเล่นพนันได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในการเล่นพนันฟุตบอล ความสนุกที่ได้จากการเชียร์บอลเพียงอย่างเดียวจะกลายเป็นความรู้สึกที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดบางอย่างไป เห็นได้จากกรณีที่ฟุตบอลคู่ที่มีการถ่ายทอดสด ผู้ที่ชมฟุตบอลส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าการถ่ายทอดการแข่งขันฟุตบอลมีอิทธิพลที่ทำให้เขาเลือกที่จะเล่นพนันในคู่ที่มีการถ่ายทอดสด เพื่อเพิ่มอรรถรสในการชมการถ่ายทอดฟุตบอล

ดวงนภา เป็นมิตร (2549: 154-157) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ของนักเรียน นักศึกษา ทำให้ทราบว่า การเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอล มีปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การเล่นพนันฟุตบอลในครั้งแรก หมายถึงการที่นักเรียน นักศึกษา ที่ไม่เคยเล่นพนันมาก่อนเลย ได้เริ่มเล่นพนันฟุตบอลในครั้งแรก ซึ่งในครั้งแรกอาจจะมีรูปแบบของการเล่นวิธีการเล่นที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในครั้งแรกอาจจะเล่นพนันในวงเงินที่ไม่มากนัก

จากการศึกษายังพบด้วยว่าเงื่อนไขของการเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลของ นักเรียน นักศึกษา ในครั้งแรกนั้นเป็นการที่บุคคลให้ความสำคัญความกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ก่อนที่จะตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลในครั้งแรก ซึ่งเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ นักเรียน นักศึกษา เข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอล ประกอบด้วยเงื่อนไขทางด้านสังคม เงื่อนไขทางด้านบุคคล และเงื่อนไขอิทธิพลของสื่อ ดังนี้

เงื่อนไขด้านสังคม ประเด็นหลักสำคัญคือกลุ่มเพื่อนและครอบครัว กลุ่มเพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิตของวัยรุ่นรองจากพ่อและแม่ มักมีการกล่าวถึงกันเสมอว่าเยาวชนจะเป็นคนดีหรือไม่ดี กลุ่มเพื่อนจะเป็นเงื่อนไขที่มีความหมาย ปัญหาเรื่องการคบเพื่อน เป็นหัวใจของการนำไปสู่ปัญหาต่อเนื่องมากมาย กลุ่มเพื่อนซึ่งอาจหมายถึงกลุ่มบุคคลที่มีอายุใกล้เคียงกัน หรือกลุ่มบุคคลที่มี

ความคิด หรือนิสัยใจคอเหมือนกัน ในการเล่นการพนันฟุตบอล กลุ่มเยาวชนจำนวนมากได้รับการกระตุ้น ให้อำนาจถึงพฤติกรรมการเล่นการพนันและวิธีการเล่นพนันฟุตบอลจากกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนจึงเป็นกลุ่มที่สามารถตอบสนองความต้องการทางจิตใจของเยาวชนได้ อิทธิพลของเพื่อนจึงมีส่วนในการตัดสินใจให้กลุ่มนักเรียน นักศึกษา คิดที่จะเล่นการพนันฟุตบอลโดยมีตัวแบบก็คือเพื่อนนั่นเอง

เงื่อนไขด้านบุคคล ประกอบไปด้วยบุคลิกภาพที่เป็นลักษณะเฉพาะบุคคลที่แสดงออกมาภายนอกหรือพฤติกรรมที่อยู่ภายในจิตใจของแต่ละบุคคลซึ่งอาจจะประกอบไปด้วย

1. อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและมีอยู่ทุกคน เพียงแต่จะแสดงออกมาเมื่อไหร่เท่านั้น นิสัยดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่พร้อมจะยอมรับกับสิ่งใหม่ตลอดเวลาและพร้อมที่จะลองกับเหตุการณ์ต่างๆที่จะเกิดขึ้น บางคนคิดว่าอยากลองดูว่าตนเองจะดวงดีแค่ไหน ผลที่เกิดขึ้นจะดีหรือร้าย ขึ้นอยู่กับดวงและการเสี่ยงโชค

2. แรงจูงใจด้านการเงิน สิ่งที่ได้รับจากการเล่นพนัน คือรายได้ที่งดงาม ผู้ที่เล่นการพนันจะได้รับเงินที่เล่นได้ในแต่ละครั้งค่อนข้างสูง แล้วแต่จำนวนเงินที่เล่นวิธีการเล่น การที่นักพนันแต่ละคนมีรายได้ค่อนข้างสูง จะทำให้ทุกคนใช้จ่ายเงินทองอย่างสบายมือ ทั้งค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายอย่างดีราคาแพง และส่วนหนึ่งก็จะใช้จ่ายในการซื้อของฟุ่มเฟือย

3. ความชอบกีฬาฟุตบอล ในการเล่นพนันฟุตบอลนั้นผู้ที่เข้ามาเล่นโดยมากแล้วจะมีความรู้และมีความสนใจในกีฬาฟุตบอลมาก ความชอบหรือความสนใจก็เป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นบันไดไปสู่การเล่นการพนันฟุตบอล บางคนชอบกีฬาฟุตบอล อยากติดตาม อยากรับรู้ความเป็นไปของกีฬาฟุตบอลอย่างใกล้ชิด เมื่อความสนใจในกีฬาหากมีมากจนเกินพอดีจะทำให้พวกเขากลายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน การดูฟุตบอลอย่างเดียวยังไม่สนุก ไม่ชวนให้ติดตาม การเล่นพนันอาจเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดความสนุกมากขึ้น ความชอบเกิดขึ้นจากแรงจูงใจภายใน ซึ่งหมายถึงแรงขับหรือแรงผลักดันที่อยู่ภายในจิตใจ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำที่จะนำไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้ เมื่อความต้องการภายในเกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดแรงขับภายนอก ซึ่งแสดงออกมาคือการเล่นการพนันฟุตบอล

เงื่อนไขด้านอิทธิพลของสื่อ สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงรักษาสังคมและการเปลี่ยนแปลงสังคม สื่อมวลชนสามารถเสนอข่าวสารและความคิดเห็น ที่ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถาบันกลไกต่างๆของสังคม สื่อมวลชนจึงเป็นสถาบันที่มีพลังในการสร้างและสะท้อนประชาคมตีทำให้ประชาคมตีสนับสนุนสิ่งที่ดีงาม ทำให้ผู้คนสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ เรื่องราวต่างๆได้ ผ่านสื่อมวลชน แต่ท่ามกลางบรรดากลไกทางสังคมหลายประการ สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การพนันสามารถดำรงอยู่ได้ และในการถ่ายทอดข่าวสารของสื่อ เช่น การถ่ายทอดข่าวการจับกุมการเล่นพนันฟุตบอล รวมทั้งโต๊ะพนันที่เปิดทั่วประเทศ ข่าวการกวาดล้างไม่ได้ทำให้การเล่นพนันลดลง แต่การวิเคราะห์ผลฟุตบอลจากสื่อต่างๆที่มีอยู่ทั่วไป ทั้งหนังสือพิมพ์กีฬา รายการกีฬาทางโทรทัศน์ หรือแม้แต่

อินเทอร์เน็ต เหล่านี้จะมีผลต่อการตัดสินใจเล่นการพนันฟุตบอลและข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นใจต่อการตัดสินใจเล่นการพนันฟุตบอล

ขั้นที่ 2 การเล่นพนันฟุตบอลในครั้งต่อมา หมายถึง ผู้ที่เคยเล่นการพนันฟุตบอลมาก่อน และมีการเล่นพนันฟุตบอลซ้ำในครั้งที่สอง ซึ่งการเล่นพนันฟุตบอลในครั้งต่อมา หมายถึงรวมถึงการเล่นพนันฟุตบอลในครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และครั้งต่อไป ตามความสนใจของผู้เล่นแต่ละคน

แรงจูงใจที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ทำให้ก้าวมาเล่นการพนันฟุตบอลในครั้งต่อๆมา คือความชอบกีฬาฟุตบอล เมื่อกลุ่มเยาวชนประสบกับสิ่งที่พวกเขาให้ความสนใจ การผลักดันให้พวกเขามีพฤติกรรมที่ผิดได้ง่ายขึ้น และจะมองว่าสิ่งที่กระทำไม่ใช่ความผิดที่ร้ายแรง พวกเขาสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ และเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องเสียหายสำหรับสังคม เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ เพื่อนชวนเล่น ซึ่งกลุ่มนักเรียน-นักศึกษา เป็นกลุ่มที่ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลมากต่อการตัดสินใจและมีผลต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์ต่างๆต่อมาก็คือ เงิน ผลพวงจากการเสี่ยงโชคที่เกิดจากเกมการพนันฟุตบอล ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ค่อนข้างสูง ปริมาณเงินที่ได้จากการเล่นพนันฟุตบอลเป็นไปตามราคาที่เป็นโต๊ะบอลกำหนดไว้ และบวกกับวิธีการเล่นพนันฟุตบอลที่แต่ละคนเลือก บางคนเล่นการพนันในบางครั้งแพ้ บางคนได้เงินพนันจากครั้งแรกน้อยก็อาจเกิดอาการอยากลองใหม่อีกครั้ง แก้วตัวใหม่อีกครั้ง บางคนชนะในการเล่นพนันฟุตบอลในครั้งแรก เกิดความรู้สึกติดใจ สนุกไปกับเกมการพนันฟุตบอล

จากเนื้อหาในประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับอิทธิพลและเงื่อนไขของการเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลจะเห็นได้ว่าอิทธิพลของการเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลมาจาก 2 สาเหตุหลักซึ่งได้แก่ การตอบสนองของความต้องการทางด้านจิตใจของบุคคล และอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคลนั่นเอง และนอกจากนี้เงื่อนไขหรือแรงจูงใจที่สำคัญต่อการเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลของนักเรียนนักศึกษาสามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็น ซึ่งได้แก่เงื่อนไขทางด้านตัวบุคคลเอง และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเงื่อนไขทางด้านตัวบุคคลก็ได้แก่ความชื่นชอบกีฬาฟุตบอลเป็นทุนเดิม การอยากรู้อยากลอง ซึ่งถือว่าเป็นแรงขับหรือแรงผลักดันที่อยู่ภายในจิตใจ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำที่ส่งผลให้เกิดแรงขับภายนอก ซึ่งแสดงออกมาคือการเล่นการพนันฟุตบอล ส่วนเงื่อนไขทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้เข้ามามีบทบาทมากที่สุดคือเพื่อน ครอบครัว ปัจจัยทางการเงิน และอิทธิพลของสื่อ เป็นต้น

2.3 ปัจจัยที่สนับสนุนการขยายตัวของการเล่นพนันฟุตบอล

พินิต วงษ์ยี่กุล (2546: 352-355) กล่าวว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้การพนันฟุตบอลมีการขยายตัวอย่างมาก คือการพัฒนาเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารที่ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงสื่อมวลชน เช่น สิ่งพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ แต่ได้รวมถึงระบบการสื่อสารต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ วิทยุติดตามตัว รวมทั้งอินเทอร์เน็ตด้วย และการพัฒนาเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารที่มีส่วนสำคัญยิ่งก็คือ ความก้าวหน้าทาง

เทคโนโลยีในการผสมผสานเทคโนโลยีด้านอวกาศกับเทคโนโลยีสารสนเทศจนสามารถถ่ายทอดโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมได้ เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ก่อให้เกิดความนิยมและแพร่หลายในการชมและติดตามข่าวสารทางโทรทัศน์ และได้ส่งแรงหนุนให้เกิดการขยายตัวของความนิยมในการชมฟุตบอลกันมากขึ้น แนวโน้มความนิยมในการชมฟุตบอลต่างประเทศเริ่มเพิ่มสูงตั้งแต่การแข่งขันฟุตบอลโลกในอิตาลีในปี พ.ศ. 2533 (ค.ศ. 1990) มีการถ่ายทอดสดการแข่งขันนัดสำคัญหลายนัด ถัดจากนั้นอีก 2 ปีมีการจัดการแข่งขัน ฟุตบอลยูโร 92 ที่ประเทศสวีเดน มีการถ่ายทอดสดทุกวัน ในปีพ.ศ. 2537 (ค.ศ. 1994) มีการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้ายที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการถ่ายทอดสดให้ชมฟรีกันทุกนัด ถัดจากปีพ.ศ. 2537 การแข่งขันฟุตบอลระดับนานาชาติที่สำคัญ เช่น ฟุตบอลยูโร หรือฟุตบอลโลก ในประเทศไทยจะมีการถ่ายทอดสดการแข่งขันทุกนัดให้ชมกันฟรีทุกครั้ง ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้ความนิยมในการเล่นการพนันฟุตบอลเจริญเติบโต ส่วนการแข่งขันฟุตบอลระดับสโมสร ระบบโทรทัศน์แบบแยกรับสมาชิก มีส่วนสำคัญอย่างมาก เพราะได้มีการถ่ายทอดสดให้ชมกันมากกว่าที่โทรทัศน์ระบบปกติสามารถให้บริการได้

นอกเหนือไปจากระบบโทรทัศน์ทั้งระบบที่รับชมฟรีและระบบสมาชิกแล้ว ยังรวมถึงสื่อวิทยุที่มีการถ่ายทอดสดเช่นกัน มีการให้ผู้สื่อข่าวรายงานผลการแข่งขันคู่ที่ไม่ได้มีการถ่ายทอดผ่านระบบโทรศัพท์ข้ามทวีปมาออกอากาศสดๆ ทางวิทยุอีกด้วย

จากรูปแบบของระบบข้อมูลข่าวสารแบบสดๆ (real - time) ที่ได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว พัฒนาการของการสื่อสารที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือการวางจำหน่ายของหนังสือพิมพ์กีฬารายวัน ที่รายงานข่าวสารเกี่ยวกับฟุตบอลต่างประเทศโดยตรง และการออกวางจำหน่ายของหนังสือพิมพ์กีฬารายวัน จะวางออกจำหน่ายในเช้าวันรุ่งขึ้นหลังจากการแข่งขันฟุตบอลต่างประเทศจบไม่ถึง 12 ชั่วโมง ซึ่งมีทั้งประเภทหนังสือพิมพ์แควดวีกีฬารายวันและรายสัปดาห์ที่มีการวางจำหน่ายทั่วไป หนังสือกีฬาดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมให้คนไปเล่นการพนันมากขึ้น เพราะมีคอลัมน์นิสต์ที่วิเคราะห์วิจารณ์การแข่งขันฟุตบอลโดยเฉพาะ (นิตยสารการเงิน. 2545) ส่งผลให้ผู้ติดตามข้อมูลผ่านทางหนังสือพิมพ์ฟุตบอลรายวัน ไม่รู้สึกว่าตกข่าวและยังสามารถติดตามข่าวสารของฟุตบอลต่างประเทศอย่างจริงจังได้มากกว่าวิทยุและโทรทัศน์อีกด้วย เพราะนอกจากการรายงานผลการแข่งขันฟุตบอลต่างประเทศอย่างละเอียดครบทุกคู่ที่มีการแข่งขันแล้ว หนังสือพิมพ์ยังมีการนำเสนอบทวิจารณ์การแข่งขัน อีกทั้งยังมีการนำเสนอการคาดการณ์ผลการแข่งขันล่วงหน้าอีกด้วย ระบบข่าวสารทางสื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมกระแสความนิยมให้มีการติดตามฟุตบอลต่างประเทศอย่างจริงจังมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจสังคมของการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะการพัฒนาสังคมอุตสาหกรรม ทำให้คนต้องหาแนวทางในการพักผ่อนใหม่ๆ และการพนัน

ฟุตบอลก็เป็นแนวทางหนึ่งที่หลายคนเลือกท่ามกลางยุคของการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วซึ่งจำกัด ซึ่งจากมุมมองของการเล่นพนันฟุตบอลมีทั้งด้านบวกและด้านลบ มุมมองในด้านบวกคือ เป็นกิจกรรมยามว่างที่ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ หากเล่นมากเกินไปจนกระทั่งเกิดความหมกมุ่นแล้วนั้น การเล่นพนันฟุตบอลก็อาจก่อให้เกิดผลทางด้านลบ จนกลายเป็นปัญหาสังคม และส่งผลกระทบต่อตามมามากมาย ดังได้นำเสนอผลกระทบที่เกิดจากการเล่นพนันฟุตบอล ดังนี้

2.4 ผลกระทบจากการเล่นพนันฟุตบอล

ฟุตบอลถือเป็นกีฬาประเภทหนึ่งที่ได้รับค่านิยมจากคนทั่วโลกไม่เว้นแม้แต่ประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันฟุตบอลมิได้เป็นแค่การกีฬาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพื่อเพิ่มความสนุกในการดูการแข่งขันฟุตบอลก็มักมีการแอบแฝงของการเล่นพนันเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเสมอ และหากเล่นเพื่อความสนุกสนานก็อาจถือเป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนได้ แต่หากเล่นมากเกินไปจนถึงขั้นหมกมุ่นแล้วนั้น การเล่นพนันฟุตบอลก็อาจส่งผลกระทบต่อตามมามากมาย ซึ่งศุภศักดิ์ ตระการรัตนกุล (2540) ได้สรุปผลกระทบที่เป็นปัญหาจากการเล่นพนันฟุตบอลไว้ได้ 2 ประเด็นคือ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและผลกระทบต่อตัวบุคคลและสังคม โดยได้กล่าวถึงการพนันฟุตบอลว่าเป็นหนึ่งในธุรกิจผิดกฎหมาย ที่มีเงินหมุนเวียนมหาศาลจากการเล่นของนักพนัน สามารถประมาณจำนวนเงินที่หมุนเวียนในการเล่นพนันฟุตบอลในปี พ.ศ. 2537 สูงถึง 48,800 ล้านบาท ซึ่งเงินเหล่านี้ถือเป็นเงินนอกระบบ ที่สามารถส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยได้ไม่มากนักน้อย นอกจากนี้การเล่นพนันฟุตบอลยังนำมาซึ่งผลกระทบทั้งต่อบุคคลและสังคม ในมุมมองหนึ่งอาจมีความเห็นว่าบุคคลที่ต้องรับผลจากการหลงมัวเมาในการเล่นพนันนั้น ก็คือตัวผู้เล่นนั่นเอง ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นจึงเป็นปัญหาเฉพาะตัวของผู้เล่นพนัน และจากปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวผู้เล่นยังก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมตามมาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับพินิต วงษ์ยี่กุล (2546: 368-370) ที่กล่าวถึงผลกระทบที่เป็นปัญหาจากการเล่นพนันฟุตบอลไว้สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ 2 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบทางด้านสังคม ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือโรคการพนัน (Problem Gambling) หรือการเล่นพนันมากเกินไป (Excessive Gambling) ซึ่งถูกจัดเป็นอาการป่วยทางจิต โดยมีลักษณะสำคัญคือ (1) ขาดความสามารถและไม่เต็มใจที่จะยอมรับความจริง (2) มีความไม่มั่นคงทางอารมณ์ (3)ขาดวุฒิภาวะ โรคติดการพนัน นับเป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญ โดยเฉพาะประเทศที่มีการเปิดให้มีการเล่นการพนันถูกกฎหมาย เพราะยังมีการขยายตัวของธุรกิจการพนันมากเท่าใด ก็จะเป็นผลให้ปัญหานี้ขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ และส่งผลกระทบต่อสังคมในระดับที่สูงตามมา อาทิ ปัญหานี้สิ้นปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการถูกเลิกจ้าง ปัญหาการลักเล็กขโมยน้อย ปัญหาการฆ่าตัวตาย และจะขยายเป็นปัญหาสังคมที่ใหญ่โต เช่น ปัญหาคอร์รัปชัน การฉ้อโกง และพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ผิดกฎหมายต่อเนื่องตามมา

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ มีหลายกรณี เช่น การที่นักเล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่นิยมเล่นพนันฟุตบอลต่างประเทศ ซึ่งเวลาแข่งขันจะตรงกับเวลาในประเทศไทยในช่วงดึกและผู้เล่นพนันที่ยอมอดหลับอดนอนเพื่อเชียร์ฟุตบอลคู่ที่ตนเองเล่นพนัน ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานในเวลาปกติลดลง ส่งผลต่อการผลิตโดยรวมขององค์กรนั้นๆ ในบางกรณีอาจเกิดการทุจริตขึ้นในองค์กร เช่น พนักงานธนาคาร พนักงานขาย ฯลฯ ซึ่งมีหนี้สินจากการพนัน อาจมีแรงจูงใจในการทำ ความผิด เช่น การยักยอกเงินในบัญชี เป็นต้น อีกทั้ง การพนันยังอาจส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงแบบแผนการบริโภคของผู้เล่น เช่น การลดการบริโภคสินค้าปกติบางอย่างลงเพื่อเก็บเงินไว้สำหรับเล่นการพนัน ซึ่งยังให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมได้

นอกจากนี้ คิมสันต์ เตือนจันทิกและคณะ (2542) ได้ทำการศึกษาการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาชายที่พักในหอพักมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้กล่าวถึงผลกระทบต่อ การเรียน จากผลการวิจัยพบว่าการเล่นพนันฟุตบอลมีผลกระทบต่อ การเรียน ถึงร้อยละ 70.5 โดยนักศึกษาชายที่เล่นพนันฟุตบอล ไปเรียนสายหรือขาดเรียน สาเหตุส่วนใหญ่มาจากการดูและเชียร์ฟุตบอลดึก คิดเป็นร้อยละ 50 และมีผลต่อสุขภาพ คืออ่อนเพลียจากการดูฟุตบอลดึกและนอนน้อย คิดเป็นร้อยละ 52.3 และยังส่งผลกระทบต่อ ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งพบว่า นักศึกษาชายที่เล่นพนันฟุตบอลส่วนมากมีค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 40.9 อีกทั้งยังตรงกับผลการวิจัยของสุรชัย จันท์จรัสและศรัญญา รักสงษ์ (2545) ที่พบว่าผลกระทบที่ได้จากการเล่นพนันฟุตบอล ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือปัญหาเรื่องการเงินและยังสร้างปัญหาต่อเนื่องไปยังปัญหาอื่นๆ คือ ปัญหาความเครียดจากการเสียเงินพนัน เครียดที่จะต้องหาเงินมาชำระค่าเป็นหนี้ และเสียสุขภาพจิตที่ต้องระแวงการถูกตามทวงหนี้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กับเพื่อนเปลี่ยนแปลงไป พูดคุยกันน้อยลง หลบหน้า ขาดเรียนและอาจต้องหยุดเรียนถ้าเป็นหนี้จำนวนมากๆ

จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการเล่นพนันฟุตบอล สามารถสรุปผลกระทบที่เกิดจากการเล่นพนันฟุตบอลได้เป็น 2 ประเด็นคือ 1) ผลกระทบทางตรง คือผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ตัวผู้เล่นพนันฟุตบอลเองโดยตรง ซึ่งได้แก่ ผลกระทบด้านการเรียน อาจทำให้การเรียนตกต่ำ ผลกระทบด้านสุขภาพซึ่งส่งผลทั้งด้านสุขภาพจิตจากการเสียเงินพนันฟุตบอลและด้านสุขภาพร่างกายอันเนื่องมาจากการดูฟุตบอลดึก และผลกระทบด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนอาจเปลี่ยนแปลงไป 2) ผลกระทบทางอ้อม คือผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม ซึ่งได้แก่ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และการก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมหรือปัญหาที่ผิดต่อกฎหมาย ตามมาได้

ซึ่งจากข้อมูลผลกระทบที่ได้กล่าวในข้างต้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นแนวนโยบายต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาการเล่นพนันของเด็กและเยาวชน เนื่องจากได้เล็งเห็นถึงสภาพปัญหาของการเล่นการพนันที่เข้ามาคุกคามในสังคม เป็นผลให้เด็กและ

เยาวชนมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนออกไปจากบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งจะได้นำเสนอแนวทางป้องกันและแก้ปัญหาการเล่นพนันในลำดับต่อไป

2.5 แนวทางป้องกันและแก้ปัญหาการเล่นพนัน

สายสุรี จุติกุล (2531) ได้ศึกษาแนวความคิดและพฤติกรรมเกี่ยวกับการเล่นพนันของเด็กและเยาวชน โดยสรุปแนวทางการควบคุมการเล่นพนัน ไว้ 2 แนวทาง ดังนี้

แนวทางแรก คือพยายามลดหรือขจัดไปเท่าที่มีช่องทาง ปลูกฝังให้เลือกสันหนากการอย่างอื่นมาทดแทนสิ่งที่เลิกไปได้

แนวทางที่สอง คือการจ้ดระเบียบการพนันให้สอดคล้องกับการปฏิบัติภายในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณี โดยการออกกฎหมายควบคุมและออกใบอนุญาตให้เล่นได้ และได้้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

นอกจากแนวทางในการควบคุมดังกล่าวข้างต้น สายสุรี จุติกุลยังได้เสนอแนะแนวทางนโยบายในการป้องกันปัญหาการเล่นพนัน โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

แนวทางนโยบายระยะสั้น ได้แก่

1. การทำให้สมาชิกในครอบครัว ได้ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบทางครอบครัว ว่าพฤติกรรมการเล่นพนัน มีผลกระทบต่อการเป็นต้นแบบที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัวเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้แก่เด็กๆ ในการกระทำตามด้วย เพื่อลดโอกาสที่เด็กๆและเยาวชน จะมองหรือรับรู้ว่าการกระทำของผู้ใหญ่เป็นเรื่องปกติธรรมดา และจะเกิดพฤติกรรมเลียนแบบตามมา

2. สถาบันการศึกษา ควรมีบทบาทในการส่งเสริมและสร้างสรรค์พฤติกรรมเด็ก และเยาวชน เช่น การฝึกทักษะ การเสริมสร้างพฤติกรรมเด็กอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมสันหนากการที่ตรงกับความต้องการของเด็กและเยาวชน

3. ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่งานในการปราบปรามการพนันต่างๆในชุมชนทั่วไป เพื่อลดโอกาสที่เด็กและเยาวชน จะเรียนและเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีไปกับการกระทำของสิ่งที่ผิดกฎหมาย

4. ไม่อนุญาตให้มีบ่อนการพนันต่อไปอีก หลังจากใบอนุญาตหมดอายุลงแล้ว ส่วนโรงบิลเลียดหรือสนุกเกอร์ ให้เป็นสถานที่ฝึกทักษะในเชิงแข่งขันกีฬา ไม่ใช่แหล่งเพาะการพนันขั้นต่อ เพื่อให้เด็กและเยาวชนจะได้พัฒนาความถนัดและทักษะไปในทางที่ไม่เสี่ยงต่อการเพาะนิสัยรักการพนัน

5. ขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆโดยเฉพาะของรัฐบาล ให้เสนอข่าวหรือเรื่องราวที่ไม่กระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนใจ อยากรู้อยากลองการพนัน เพื่อป้องกันการเข้าใจผิดว่า พฤติกรรมการเล่นพนันเป็นปรากฏการณ์ปกติของสังคมหรือเป็นเรื่องเชิดหน้าชูตา

แนวทางนโยบายในระยะยาว ได้แก่

1. ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพ และเพียงพอต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนหนังสือ อย่างน้อยให้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
2. สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับผลกระทบของพฤติกรรมการเล่นการพนัน ต่อหน้าที่ความรับผิดชอบทางครอบครัว งานอาชีพ และคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน
3. พัฒนาและยกระดับความรู้ความสามารถของประชาชน ให้พร้อมที่จะใช้ทรัพยากรของตนเอง สนับสนุนการส่งเสริมพลังการดำเนินงานของทางราชการ ในด้านการป้องกันและลดพฤติกรรมการเล่นการพนันทุกรูปแบบ

4. รัฐบาลควรทบทวนนโยบายการหารายได้จากกิจกรรมการพนัน เช่น สลากกินแบ่งรัฐบาล สนามม้า และบ่อนการพนันอื่นๆ

5. ยกย่องและประกาศเกียรติคุณชุมชนที่ปลอดอบายมุข

ศุภศักดิ์ ตระการรัตน์กุล (2540) ได้เสนอแนวคิดในการจัดการแก้ไขปัญหาการเล่นพนันฟุตบอลไว้ 2 แนวทาง ดังนี้

แนวทางแรก เปิดให้มีการเล่นพนันฟุตบอลอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งแนวความคิดนี้เป็นแนวคิดของบุคคลที่เชื่อว่า การพนันเป็นสิ่งที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมไทย โดยเฉพาะการเล่นพนันฟุตบอลนั้นยังคงเป็นสิ่งที่ห้ามได้ยาก ดังนั้น แทนที่รัฐจะปล่อยให้ปัญหานี้เป็นธุรกิจผิดกฎหมายที่ทำกำไรมหาศาลกับคนกลุ่มเดียว ก็ให้เปิดการเล่นพนันฟุตบอลอย่างถูกกฎหมายขึ้น โดยหักเงินภาษีจากการเล่นพนันเป็นรายได้เข้ารัฐ แล้วนำเงินเหล่านั้นไปพัฒนาการกีฬาของประเทศ ซึ่งเป็นแนวทางที่คล้ายกับการพนันในประเทศอังกฤษที่มีมานานแล้ว อย่างไรก็ตาม การเปิดโอกาสให้มีการเล่นพนันฟุตบอลได้อย่างถูกกฎหมาย อาจไม่ใช่หนทางแก้ปัญหาและเป็นประโยชน์ดังแนวความคิด เพราะพื้นฐานความคิดของคนไทยไม่เหมือนกับคนในประเทศอังกฤษ คือ คนอังกฤษจะไม่หลงใหลในการเล่นพนันเหมือนกับคนไทยส่วนใหญ่ที่เล่นไปเพื่อความสนุกสนาน เขาไม่คิดว่าการเล่นพนันจะทำให้เขารวย ขณะที่คนไทยเล่นเพื่อหวังรวยทางลัด นอกจากนี้ การเปิดให้มีการเล่นพนันฟุตบอลอย่างถูกต้องตามกฎหมายของรัฐ ก็เชื่อว่าจะทำให้การเล่นพนันฟุตบอลที่ถูกกฎหมายมีการหักภาษีเพื่อบำรุงรัฐ แล้วจะปราศจากการพนันเถื่อน คนที่นิยมเล่นการพนันฟุตบอลเถื่อนอย่างเช่นปัจจุบัน ยังคงมีอยู่ต่อไป เช่นเดียวกับการเล่นพนันม้าแข่ง และสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่แม้จะมีการเล่นพนันอย่างถูกกฎหมาย แต่ก็ยังมีการเปิดพนันเถื่อนให้เล่นกันอย่างแพร่หลาย

แนวทางที่สอง คือการกวัดขั้นและปราบปรามการเล่นพนันฟุตบอลอย่างจริงจัง โดยข้อเท็จจริงประการหนึ่งของการเล่นพนันฟุตบอลคือ เป็นสิ่งที่จำกัดได้ยาก เพราะการเล่นพนันสามารถตกลงกันด้วยวาจา หลังจากนั้นแล้วจึงค่อยมาชำระเงินกันได้ ซึ่งเป็นการยากที่จะหาหลักฐาน

มาจับคนเล่นพนัน อย่างไรก็ตาม การกวาดล้างก็จะทำให้ทราบแหล่งของโต๊ะรับเล่นพนันฟุตบอลรายใหญ่ ซึ่งอาจเป็นหนทางที่นำไปสู่การปราบปรามได้ ถึงแม้ว่าการปราบปรามจะไม่สามารถกระทำให้โต๊ะรับเล่นพนันฟุตบอลหมดสิ้นไป แต่ถ้ามีการดำเนินการอย่างจริงจังแล้ว ก็สามารถทำให้ปัญหาบรรเทาลงได้

พินิต วงษ์ยี่กุล (2546: 372-377) กล่าวไว้ว่า การเปิดให้มีการพนันถูกกฎหมายอาจเป็นทางออกหนึ่งในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเล่นพนัน เช่นเดียวกับในหลายๆประเทศ ตัวอย่างเช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ฮองกง เวียดนาม พม่า และกัมพูชา ฯลฯ ที่ถือว่าการพนันสามารถดำเนินการให้ถูกต้องได้ ภายใต้การควบคุมดูแลของกฎหมาย โดยจะมีผลดีในภาพรวมหลายด้าน เช่น 1. รัฐบาลมีรายได้จากภาษีเพิ่มมากขึ้น 2. ช่วยประหยัดงบประมาณในการปราบปรามผู้กระทำความผิดในเรื่องการพนันและความผิดอื่น ๆ ที่ต่อเนื่อง เพราะรัฐสามารถเข้าไปควบคุมดูแลได้ง่าย ทำให้เจ้าหน้าที่มีเวลาไปปฏิบัติหน้าที่อื่นที่มีความสำคัญกว่า เพราะไม่ต้องเสียเวลาไปกับการไล่จับผู้ เล่นการพนัน 3. ช่วยลดปัญหาการคอร์รัปชัน เพราะเมื่อเป็นธุรกิจที่ถูกต้อง และการดำเนินงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็ไม่จำเป็นต้องให้สินบนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ 4. ป้องกันหรือลดการขนเงินออกไปเล่นการพนันนอกประเทศของนักพนันชาวไทย ไม่ว่าจะเป็นที่ กัมพูชา พม่า มาเก๊า ฮองกง ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฯลฯ 5. ป้องกันการนำเงินที่ได้มาจากการพนันที่ผิดกฎหมายไปสู่กระบวนการฟอกเงิน

อย่างไรก็ตาม ถ้าจะมีการเปิดให้มีการเล่นพนันที่ถูกกฎหมาย รัฐจำเป็นต้องเตรียมการรองรับปัญหาทางสังคมอันเกิดจากการขยายจำนวนเพิ่มขึ้นของผู้เล่นพนัน โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นโรคติดการพนัน รวมทั้งปัญหาอื่นๆทางสังคมที่จะตามมา

นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอ ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อสังคมไทย ให้ตระหนักทั้งในภาครัฐและเอกชน ในการให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องการพนันอย่างจริงจัง และยังคงให้ความสนใจโดยไม่ปล่อยปละละเลยปัญหาเรื่องการพนัน โดยสังคมไทยต้องทำความเข้าใจประเด็นใหญ่ๆให้ชัดเจน นั่นคือ ทัศนคติของการเล่นพนันในสังคมไทย นโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีการเล่นพนันอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ทัศนคติของการเล่นพนันในสังคมไทย สังคมไทยมีทัศนคติที่แท้จริงกับการเล่นพนันอย่างไร เพราะแม้จะถูกกำหนดว่าเป็นสิ่งที่ผิดทั้งในทางกฎหมายและในทางศีลธรรมจรรยา แต่สังคมก็ไม่ได้ปฏิเสธหรือเห็นตามนั้นทั้งหมด กับปรากฏว่า มีการลักลอบเล่น การอนุญาตให้เล่น การบ่อนการพนัน การจับกุม ลงโทษ กันอยู่เสมอมา นับตั้งแต่ในอดีต จนท้ายที่สุด การพนันได้กลายมาเป็นกิจกรรมปกติกิจกรรมหนึ่งของสังคม ดังที่เห็นอย่างเคยชินจนทุกวันนี้ หากจะเปิดให้มีการพนันหรือมีการพนันอย่างถูกกฎหมาย ภาครัฐต้องมีการศึกษาอย่างรอบด้านก่อน โดยเฉพาะด้านสังคมวัฒนธรรม เนื่องจากสังคมไทยยังยึดถือคติธรรมในศาสนาพุทธที่สอนกันว่าการเล่นพนันเป็นสิ่งที่

โทษ เงินจากการพนันเป็นเงิน “เงินร้อน” หรือเงินที่มีนัยเชิงลบ การอนุญาตให้มีการพนันถูกกฎหมาย จะต้องไม่ทำลายความคิดดังกล่าว อีกทั้งภาครัฐต้องสนับสนุนให้ผู้คนรักษาความเชื่อที่ตังงามนี้ให้มากยิ่งขึ้นด้วย

2. รัฐต้องมีความชัดเจนว่า วัตถุประสงค์ในการอนุญาตให้มีการพนันถูกกฎหมายคืออะไร ความชัดเจนในวัตถุประสงค์จะส่งผลกระทบต่อแนวทางในการจัดการอุตสาหกรรมการพนันที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นรัฐต้องพิจารณาอีกว่า หากเปิดเป็นกิจกรรมที่ถูกกฎหมายแล้วการพนันที่เป็นที่นิยมเล่นกันอย่างกว้างขวางอยู่แล้ว เช่นการพนันฟุตบอล หรือการเล่นหวยใต้ดิน จะมีแนวทางจูงใจ ให้ผู้บริหารเป็นเจ้าของ และผู้เล่นให้หันมาเล่นในระบบที่ถูกต้องตามกฎหมายได้อย่างไร ทั้งจะต้องมีการจัดรูปแบบการพนันที่สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย เนื่องจากการเล่นพนันผิดกฎหมายที่ดำเนินการอยู่ในสังคมทุกวันนี้มีการก่อตัวขึ้นเป็นโครงสร้างอย่างหนึ่งในสังคมไปแล้ว การเปลี่ยนแปลงอาจทำได้ยาก การเปิดให้มีการพนันถูกกฎหมายเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถแก้ปัญหาการพนันผิดกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ และอาจก่อให้เกิดผลพวงทางสังคมมากมาย ดังนั้น การตัดสินใจเลือกนโยบายระหว่างการปรับปรุงกฎหมายที่ควบคุมมิให้เล่นการพนัน กับการยอมรับให้มีการเล่นพนันอย่างถูกกฎหมาย จึงจำเป็นต้องศึกษาแนวคิดอย่างรอบด้านโดยไม่ละเลยปัจจัยทางด้านสังคม

3. รัฐจำเป็นต้องพัฒนามาตรฐานการพนันให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เพราะในปัจจุบันมีการเล่นพนันที่ผิดกฎหมายอยู่มากมายที่สามารถดำรงอยู่นอกเหนือการบังคับใช้กฎหมาย และเกินความสามารถในการควบคุมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งสร้างผลกระทบเชิงลบต่อสังคมในระดับสูง

4. รัฐต้องควบคุมปัญหาผู้เล่นที่ติดการพนันอย่างจริงจังและเป็นระบบ เพราะปัญหาดังกล่าวเป็นที่ยอมรับแล้วว่า มีความรุนแรงและแก้ไขยากที่สุดในบรรดาปัญหาที่เกิดจากการพนันทั้งหมด

5. ทศนคติที่มองว่าการพนันเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกีฬาฟุตบอล ซึ่งทำให้มีผู้เข้ามาเล่นการพนันฟุตบอลมากขึ้นเรื่อยๆการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องปรับแก้ที่นโยบายและการจัดการด้านการกีฬาของประเทศไทยโดยเสนอทางเลือกอื่นให้แก่ผู้ที่สนใจ เช่น เร่งพัฒนากีฬาฟุตบอลภายในประเทศให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงมากขึ้น หรือพัฒนาระบบการแข่งขันฟุตบอลอาชีพให้มีมาตรฐานสากล และเน้นที่ความสนุกสนานของเกมกีฬา แทนที่จะเป็นเกมการพนันมากขึ้น

ดวงนภา เป็นมิตร (2549: 165-166) ได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเช่นกันในการแก้ไขปัญหาลเล่นพนันฟุตบอลที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยมีประเด็นของนโยบายดังนี้

1. ต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลในสังคม ให้เป็นวิธีการเรียนรู้โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของบุคคล รวมทั้งต้องมีการปฏิรูปสถาบันครอบครัว คือการใช้เวลาแก่สมาชิกในครอบครัวและการทำกิจกรรมร่วมกัน การว่ากล่าวตักเตือนในสิ่งผิดด้วยเหตุผล สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญให้เยาวชนได้เห็นถึงโทษของการพนัน และบุคลากรทางการศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน นอกจากนี้ต้องมีการปฏิรูปสื่อ ให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ไม่ยั่วยุหรือปูทางเพื่อนำไปสู่การเล่นพนันฟุตบอล รัฐบาลควรกำหนดมาตรการในการควบคุมสื่อมวลชน เช่นหนังสือพิมพ์บางฉบับที่เป็นหนังสือกีฬาฟุตบอลบางเล่มแสดงราคาต่อรองให้เห็นอยู่ภายในเล่ม ควรเสนอในขอบเขตที่เหมาะสม

2. สังคมโรงเรียน ในโรงเรียนหรือสถานศึกษาควรตระหนักถึงโทษของการเล่นการพนันไม่เฉพาะแต่การพนันฟุตบอลเท่านั้น ควรสอนให้เยาวชนได้เห็นถึงโทษภัยของการพนันและอบายมุขทุกชนิด สถาบันทางการศึกษาควรเน้นให้มีการสอนที่เพิ่มหลักศีลธรรมควบคู่ไปกับหลักวิชาการมากขึ้น

3. ในปัจจุบันนี้ ปัญหาที่มีข้อถกเถียงอยู่เป็นระยะ คือการเปิดบ่อนเสรี รัฐบาลควรทำประชาพิจารณ์เรื่องนี้ให้ละเอียดและหาข้อสรุปอย่างถูกต้อง รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย เฉพาะกลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ซึ่งกลุ่มเยาวชนจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เข้าไปสู่การเล่นการพนัน ความเป็นไปได้ในอนาคตหากมีการเปิดบ่อนถูกกฎหมายควรมีมาตรการป้องกันให้รัดกุม เพราะรัฐบาลคงมีมาตรการกำหนดอายุของผู้เข้าไปเล่นการพนัน และเยาวชนที่อายุไม่ถึงตามกำหนดอาจหาวิธีการเล่นการพนันที่ผิดกฎหมายอีก ฉะนั้นรัฐบาลควรรหาแนวทางแก้ปัญหา หรือหาทางรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น

4. การกำหนดพระราชบัญญัติการพนันควรมีการกำหนดบทบัญญัติใหม่ให้ทันสมัยมากขึ้นกว่าเดิม เช่น การกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด เป็นบทลงโทษค่อนข้างเล็กน้อยเพื่อลดจำคุกเท่านั้น ควรแก้ไขพระราชบัญญัติให้ทันสมัยและมีบทลงโทษที่รุนแรงมากขึ้นกว่าเดิมเพื่อให้การพนันลดลง

5. มาตรการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าควรปรับแก้ใหม่ เช่นในช่วงเวลาที่มีการแข่งขันฟุตบอล นัดสำคัญ เช่นฟุตบอลโลก จะมีการกวาดล้าง ตรวจเข้มอย่างหนัก ในความเป็นจริงการพนันฟุตบอลมีอยู่เกือบทุกวัน มาตรการเข้มงวดไม่ได้ใช้ทุกช่วง ตรงจุดนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการระบาดได้ เพราะเจ้าหน้าที่จะตรวจเข้มเป็นช่วงๆ เท่านั้น ช่วงที่ไม่เข้มงวดก็ไม่สนใจมากนัก ส่งผลให้การพนันในปัจจุบันจึงยังมีอยู่มากมาย

จากข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาการเล่นพนันจากทัศนะของนักวิชาการต่างๆแล้ว พบว่าแนวทางที่จะสามารถป้องกันและแก้ปัญหาการเล่นพนันต้องมาจากการ

ร่วมมือกันของทุกคนในสังคม ทั้งจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ ป้องกัน และปรามปราม ปัญหาการเล่นพนัน โดยมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการพนันที่ชัดเจน มีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการขัดเกลาพฤติกรรมของเยาวชนเกี่ยวกับการเล่นการพนันและควรสอนให้เยาวชนได้มองเห็นถึงโทษภัยของการพนันและอบายมุขทุกชนิด นอกจากนี้ควรเน้นการสอนที่เพิ่มหลักศีลธรรมควบคู่ไปกับหลักวิชาการมากขึ้น

และด้วยสาเหตุดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงได้มองเห็นถึงความสำคัญของการมีบทบาทในการขัดเกลาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเล่นการพนันของเยาวชน จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผสมกับความคาดหวังของสังคม ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลโดยการนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาใช้ในศึกษาเพื่อระบุสาเหตุของแต่ละปัจจัยจากแต่ละแหล่งว่ามีผลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษามากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเล่นพนันฟุตบอลได้อย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพ

2.6 โครงสร้างการเล่นพนันฟุตบอล

การขยายตัวของความนิยมเล่นพนันฟุตบอลทำให้ปัญหาการพนันฟุตบอลซึ่งสังคมไทยกำหนดให้เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ จากการเล่นกันเพียงเพื่อความสนุกสนาน กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องในเรื่องของเศรษฐศาสตร์ ซึ่งพินิต วงษ์กุล ได้กล่าวถึงโครงสร้างของการเล่นพนันฟุตบอล โดยยึดตามกรอบวิธีการทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งว่าด้วยเรื่องของ อุปทาน (Supply) และอุปสงค์ (Demand) โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. อุปทาน (Supply) ของการพนันฟุตบอล เป็นบริการอย่างหนึ่งที่สร้างอรรถประโยชน์ (utility) ให้กับผู้บริโภคในรูปของความพึงพอใจทางอารมณ์ ความรู้สึก ความเสี่ยง ความตื่นเต้น ความสนุกสนาน และความบันเทิง สิ่งที่ผู้บริโภคได้รับจากการพนันจึงเป็นอารมณ์ความรู้สึกลักษณะเดียวกับที่ได้รับจากการบริการในรูปแบบอื่นๆ เจ้ามือพนันหรือที่เรียกกันในวงการว่า “โต๊ะบอล” เป็นผู้ให้บริการ โดยเปิดอัตราต่อรองสำหรับการเล่นพนันทายผลฟุตบอลหรือ “ราคาบอล” รวมทั้งจัดหาหรืออำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ที่ต้องการเล่นพนัน

1.1 จำนวนรอบของการเล่นการพนันฟุตบอล การพนันฟุตบอลในประเทศไทยส่วนใหญ่ เป็นการพนันทายผลการแข่งขันฟุตบอลต่างประเทศ โดยเฉพาะฟุตบอลของประเทศในทวีปยุโรป ซึ่งมีการแข่งทั้งในระดับสโมสรและระดับชาติ การแข่งขันในระดับสโมสรจะมีการจัดการแข่งขันทุกปี บางรายการมีการแข่งขันทุกๆ 2 ปี หรือ 4 ปี ทั้งนี้การพนันฟุตบอลจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการแข่งขันฟุตบอล จึงอาจกล่าวได้ว่าจำนวนรอบของการแข่งขันฟุตบอลคือปัจจัยหลักที่จะกำหนด

ปริมาณการเล่นพนันฟุตบอล ร่วมปัจจัยด้านผู้ให้บริการและผู้บริโภค (Supply and Demand) ผู้เล่นพนันฟุตบอลโดยทั่วไปจะเล่นพนันฟุตบอลในระดับสโมสรเป็นหลัก เนื่องจากมีการแข่งขันเป็นประจำทุกปี และมีความสม่ำเสมอในการแข่งขัน มีกำหนดการของการแข่งขันที่แน่นอน หากพิจารณาโดยรวมแล้ว สามารถเล่นพนันได้ทุกวัน แต่หากพิจารณาเฉพาะการแข่งขันที่นิยมจริงๆ จะมีการแข่งขันมากในวันเสาร์และอาทิตย์ รองลงมาคือ วันอังคาร พุธ และพฤหัสบดี

ปัจจุบัน การเล่นพนันฟุตบอล มีการเปิดให้พนันในแทบทุกลีก (league) ที่มีการแข่งขันในวันนั้นๆ ทั้งอังกฤษ อิตาลี เยอรมัน ฝรั่งเศส สเปน สก็อตแลนด์ เนเธอร์แลนด์ และบราซิล อัตราการต่อรองในการพนันมีให้เล่นกันทุกวัน แต่ส่วนใหญ่คนมักจะมาเล่นกันในวันเสาร์และอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันที่มีการแข่งขันฟุตบอลอังกฤษ อิตาลี และเยอรมัน ที่มีผู้นิยมเล่นกันมาก ความนิยมในการชมการแข่งขันฟุตบอลเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการกำหนดจำนวนผู้เล่นพนัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้เล่นจำนวนหนึ่งให้เหตุผลในการเริ่มเล่นพนันและยังเล่นพนันอยู่จนถึงทุกวันนี้ว่ามาจากความชอบกีฬาฟุตบอลเป็นหลัก นอกจากนี้ปัจจัยของความนิยมในการเล่นพนันฟุตบอล ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆอีกหลายปัจจัย เช่น จำนวนรอบของการแข่งขัน ความสม่ำเสมอในการแข่งขัน ความตื่นเต้นของทีมที่แข่งขัน และความโปร่งใสของการจัดการแข่งขัน

1.2 ผู้ให้บริการพนันฟุตบอล ผู้ให้บริการ หรือที่เรียกกันในวงพนันว่า “เจ้ามือ” สามารถแบ่งลักษณะการให้บริการได้ 2 ประเภท คือ “เจ้ามือ หรือ โต๊ะบอล” และ “นายหน้า หรือ บิวบอล” “เจ้ามือ” หรือ “โต๊ะบอล” เป็นผู้ให้บริการรับพนันฟุตบอล มีการแบ่งระดับของการรับพนันเป็นชั้นๆ โดยโต๊ะบอลจะรับรายการแทงพนันทั้งจากผู้เล่นโดยตรงและจากเจ้านายนายหน้าหรือบิวบอลที่คอยรับรายการพนันมาจากผู้เล่นอีกต่อหนึ่ง มีการแบ่งระดับตามวงเงินแทงพนัน เจ้ามือรายใหญ่อาจมีวงเงินพนันสูงสุดได้ประมาณ 40-50 ล้านบาท โดยมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย เพื่อหมุนเวียนและถ่ายเทเงินพนัน และเพื่อจับคู่จำนวนเงินที่เล่นพนันในแต่ละทีมที่แข่งขัน ทั้งนี้โต๊ะบอลรายใหญ่จะมีการถ่ายเทเงินพนันไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีการพนันในรูปแบบเดียวกัน ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฮองกง และสิงคโปร์ ซึ่งมีราคาบอลใกล้เคียงกัน การต่อแต้มหรือต่อลูกในระดับเดียวกัน และการเปลี่ยนแปลงของราคาก็เป็นไปในลักษณะเดียวกัน นอกเหนือจากนี้แล้วบางส่วนอาจจะเชื่อมโยงกับธุรกิจรับพนันฟุตบอลในประเทศอังกฤษโดยตรง “นายหน้า” หรือ “บิวบอล” เป็นผู้ที่คอยส่งรายการแทงพนันให้แก่โต๊ะบอลอีกต่อหนึ่ง โดยบิวบอลจะเป็นฝ่ายรับแทงพนันมาจากผู้เล่นโดยตรง หรืออาจรับต่อมาจากบิวรายอื่นๆก็ได้ บางครั้งทั้งโต๊ะบอลและบิวบอล อาจเป็นคนๆเดียวกัน ทั้งนี้เพราะบิวบอลอาจสามารถรับพนันไว้เองได้ทั้งหมดโดยไม่ต้องส่งต่อ โต๊ะบอลบางโต๊ะก็อาจมีความจำเป็นต้องถ่ายเทเงินพนันไปให้กับโต๊ะบอลรายอื่น เพื่อลดความเสี่ยงของตน จึงเป็นการยากที่จะแบ่งแยกสถานภาพของ

โต๊ะบอลและบิวบอลให้ชัดเจนได้ เจ้ามือการพนันฟุตบอลอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นที่นิยมเล่นกัน นั่นคือ การรับพนันของเจ้ามือหรือโต๊ะบอลรายย่อย ซึ่งส่วนใหญ่มักตั้งอยู่ตามแหล่งชุมชนหรือหอพักนักศึกษา

2. อุปสงค์ (Demand) ของการพนันฟุตบอล นอกจากการศึกษาด้านเจ้ามือหรือผู้ให้บริการ หรือด้านอุปทานของการพนันฟุตบอลแล้ว อีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน คือ อุปสงค์หรือความต้องการของผู้เล่นพนันฟุตบอลนั่นเอง

2.1 จำนวนผู้เล่นและปริมาณการพนันฟุตบอล เนื่องจากในปัจจุบันการพนันฟุตบอล เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะทราบขนาดของวงเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอลที่แท้จริงได้ นवलน้อย ตรีรัตน์ (2539) ได้ทำการศึกษามูลค่าเงินแทงพนันฟุตบอล ซึ่งได้ประมาณการมูลค่าเงินแทงพนันฟุตบอลในช่วงปี 2535 – 2538 ได้ประมาณการจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอล ซึ่งเป็นการเล่นพนันฟุตบอลในช่วงฤดูการแข่งขันปกติ มูลค่าเงินแทงพนันฟุตบอล วงเงินที่มีการโอนหรือหมุนเวียน และมูลค่าเพิ่มของการประกอบการ ดังนี้การประมาณการจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลรวมทั้งหมด 115,700 คน โดยแบ่งเป็น เขตกรุงเทพและปริมณฑล 74,800 คน และเขตภูมิภาค 40,900 คน ส่วนการประมาณการมูลค่าของเงินแทงพนันฟุตบอลมีมากถึง 122,480 ล้านบาท โดยมูลค่าของเงินแทงพนันฟุตบอลในเขต กรุงเทพและปริมณฑลประมาณ 89,760 ล้านบาท เขตภูมิภาคประมาณ 32,270 ล้านบาท มีเงินหมุนเวียน ประมาณ 61,240 ล้านบาท และมูลค่าเพิ่มประมาณ 12,248 – 15,922 ล้านบาท ซึ่งถือว่ามูลค่าเงินแทงพนันฟุตบอลอยู่ในระดับที่สูงมาก จากการศึกษาของศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้ประมาณการจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลและมูลค่าเงินหมุนเวียนของการแทงพนันในตลาด ปี พ.ศ. 2539 ไว้ดังนี้ การประมาณการจำนวนผู้เล่นการพนันฟุตบอล โดยรวมมีมากถึง 61,000 คน โดยแยกเป็นในเขตกรุงเทพและปริมณฑลประมาณ 34,000 คน และเขตภูมิภาคประมาณ 27,000 คน และการประมาณมูลค่าเงินหมุนเวียนมีประมาณ 48,000 ล้านบาท ต่อมาในปี 2541 การศึกษาของศูนย์วิจัยกสิกรไทย ได้ประมาณการมูลค่าเงินหมุนเวียนของการแทงพนันในช่วงฟุตบอลโลกครั้งที่ 16 ที่ประเทศฝรั่งเศส (France'98) ในปี พ.ศ. 2541 ประมาณการมูลค่าเงินหมุนเวียนของการแทงพนันฟุตบอลในช่วงฟุตบอลชิงแชมป์ระหว่างชาติยุโรป ปี ค.ศ. 2000 (ยูโร 2000) ไว้ (พินิต วงษ์ ยี่กุล. 2546: 357 อ้างอิงจาก ผู้จัดการรายวัน, 27 มิถุนายน 2543: 9) โดยประมาณการมูลค่าเงินหมุนเวียน 20,000 ล้านบาท การศึกษาของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ ทำการสำรวจจากจำนวนนักเรียนและนักศึกษาจากสถาบันการศึกษา 26 แห่งในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ในปี 2542 และทำการประมาณถึงกลุ่มตัวอย่างที่จะเล่นพนันฟุตบอลและเงินแทงพนันในช่วงฟุตบอลชิงแชมป์ระหว่างชาติยุโรป ปี ค.ศ. 2000 (ยูโร 2000) (พินิต วงษ์ ยี่กุล. 2546: 357 อ้างอิงจาก กรุงเทพธุรกิจ, 10 มิถุนายน 2543: 3) ประมาณการจำนวนผู้เล่น 366,233 คน และประมาณการมูลค่าเงินแทงพนัน 987.16 ล้านบาท

จากการศึกษา โครงการวิจัยเศรษฐกิจการพนันโดยพินิต วงษ์ยี่กุล (2546: 357-361) ได้ทำการสำรวจข้อมูลระดับประเทศอีกครั้งหนึ่ง และเป็นการสำรวจจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลในช่วงฤดูกาลปกติ มีจำนวนผู้เล่นพนันฟุตบอลประมาณ 1,995,000 ล้านคน โดยแบ่งเป็นกรุงเทพฯ และปริมณฑล 474,000 คน ต่างจังหวัดในเขตเทศบาล 798,000 คน และต่างจังหวัดนอกเขตเทศบาล 723,000 คน และมีวงเงินรวมประมาณ 51,085 ล้านบาท โดยร้อยละของประชาชนที่เล่นการพนันจำแนกตามเพศซึ่งได้แก่เพศชายเล่นการพนันฟุตบอลมากถึงร้อยละ 96.78 และเพศหญิงเล่นการพนันฟุตบอลร้อยละ 3.22 และเมื่อจำแนกตามอายุจะพบว่าประชากรที่เล่นการพนันฟุตบอลในช่วงอายุ 15 - 22 ปีมีร้อยละ 46.17 ช่วงอายุ 23 - 35 ปีมีร้อยละ 38.35 ช่วงอายุ 36 - 50 ปีมีร้อยละ 13.40 ช่วงอายุ 51 - 60 ปีมีร้อยละ 1.91 และช่วงอายุที่มากกว่า 60 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 0.17 จากการสำรวจประชากรที่เล่นการพนันฟุตบอล เมื่อจำแนกตามช่วงจำนวนเงินที่เล่นในแต่ละครั้งเป็นรายพื้นที่พบว่า จำนวนเงินของประชากรทั้งประเทศที่เล่นพนันฟุตบอลที่เล่นใช้ในแต่ละครั้งและเล่นน้อยกว่า 100 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.86 เล่น 100 - 499 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.02 เล่น 500 - 999 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.51 เล่น 1,000 - 4,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.23 และเล่นตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.38

จากการสำรวจประชากรที่เล่นการพนันฟุตบอล จำแนกตามช่วงจำนวนเงินที่เล่นรวมทั้งปี เป็นรายพื้นที่พบว่าจำนวนเงินของประชากรทั้งประเทศที่เล่นพนันฟุตบอลที่เล่นใช้ในแต่ละครั้งและเล่นน้อยกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.20 เล่นในวงเงิน 1,000 - 2,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.82 เล่นในวงเงิน 3,000 - 5,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.24 เล่นในวงเงิน 6,000 - 9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.48 เล่นในวงเงิน 10,000 - 19,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.94 เล่นในวงเงิน 20,000 - 49,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.78 เล่นในวงเงิน 50,000 - 99,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.10 เล่นในวงเงิน 100,000 - 299,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.73 เล่นในวงเงิน 300,000 - 999,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.04 และเล่นในวงเงิน 1,000,000 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 0.67

จากการสำรวจประชากรที่เล่นการพนันฟุตบอลเมื่อจำแนกตามอาชีพพบว่า ประชากรที่ยังไม่ได้ทำงานนิยมเล่นพนันฟุตบอลคิดเป็นร้อยละ 13.12 แม่บ้านหรือช่วยทำงานในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 1.11 นักเรียน นักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 24.88 เกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 8.42 รับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 6.66 ลูกจ้างเอกชนคิดเป็นร้อยละ 19.96 ลูกจ้างชั่วคราวคิดเป็นร้อยละ 3.56 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 5.11 ประกอบอาชีพส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 15.63 เจ้าของสถานประกอบการ/ธุรกิจคิดเป็นร้อยละ 0.85 และผู้ประกอบการอื่นๆคิดเป็นร้อยละ 0.70 ในปีพ.ศ. 2549 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวันได้แสดงข้อมูลที่ได้จากการสำรวจประชากรที่เล่นการพนันฟุตบอลจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า นิยมเล่นการพนันฟุตบอลคิดเป็นร้อยละ 16.95 ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.44 ระดับอาชีวศึกษา คิด

เป็นร้อยละ 25.70 ระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.91 จากการศึกษาของศูนย์เฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ร่วมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาแบบยั่งยืน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เปิดเผยรายงานการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมเรื่อง “ผลกระทบจากการแข่งขันฟุตบอลโลกกับสังคมไทย” โดยศึกษาจาก 75 จังหวัดทั่วประเทศ จากจำนวนผู้ให้ข้อมูล 29,869 ราย (พจนานุกรมธุรกิจข้ามชาติ. 2549: 16) นายสังคม คุณคณากรสกุล นักวิจัยจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ได้ให้ข้อมูลว่า ศูนย์ศึกษาการพัฒนาแบบยั่งยืน ได้ทำการประเมินสถานการณ์การเล่นพนันฟุตบอลโลกโดยอิงกับประชากร พบว่า จะมีผู้เล่นทายพนันฟุตบอลโลกสูงถึง 3,651,938 ราย เป็นชาย 2,899,326 ราย หญิง 752,613 ราย หรือคิดเป็นพันละ 24 ราย สำหรับเงินหมุนเล่นพนันบอล คาดว่าต่อคู่มีเงินหมุนเวียนประมาณ 741 ล้านบาท ผ่านมือเพศชาย 660 ล้านบาท ผ่านมือเพศหญิง 81 ล้านบาท และคาดว่าเมื่อสิ้นสุดฤดูกาลแข่งขันฟุตบอลโลก จะมีเงินหมุนเวียนในการเล่นการพนันสูงถึง 47,453,597,598 ล้านบาท

นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาประชากรที่เล่นการพนันจำแนกตามอาชีพพบว่าประชากรที่มีประกอบอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา นิยมเล่นการพนันฟุตบอลคิดเป็นร้อยละ 49.06 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 18.74 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 13.69 ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 9.99 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทคิดเป็นร้อยละ 8.52

โดยวงเงินที่หมุนเวียนจริงสำหรับการเล่นทายพนันฟุตบอล มาจากเงินส่วนตัว จากผู้ปกครอง และเงินกู้ยืมตามลำดับ และแหล่งพนันฟุตบอลที่นักพนันชอบแทง คือเพื่อน ร้อยละ 45.60 รองลงมา โต๊ะบอล เจ้ามือ ร้อยละ 35.10 ญาติพี่น้อง ร้อยละ 10.13 และอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 2.79 ตามลำดับ โดยนักพนันจะติดตามผลการแข่งขันผ่านทาง โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สื่อพิมพ์ด้านกีฬา อินเทอร์เน็ต การพูดคุยกับเพื่อน และเคเบิลทีวีตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อมีเรื่องของการได้ - เสียเงินพนัน เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ผู้เล่นพนันฟุตบอลย่อมเกิดสภาวะความเครียดทางจิตใจในระดับที่มากขึ้นแตกต่างกัน และจากการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างยอมรับว่าเกิดความเครียดจากการเล่นพนันฟุตบอลร้อยละ 58.18 โดยเมื่อทำการแบ่งประเภทของความเครียดแล้ว พบว่า ผู้ที่เล่นพนันแล้วมีสภาวะความเครียดมาก มีอยู่ร้อยละ 23.87 เครียดปานกลาง ร้อยละ 30.31 ขณะที่ร้อยละ 45.82 ระบุว่าไม่เครียดเลย ซึ่งสาเหตุที่ยังไม่เครียดมากนั้นเพราะเป็นช่วงต้นฤดูกาล ยังมีเงินจ่าย หลังจากนั้นเชื่อว่า จะมีการทวงหนี้ และหนี้หนักมากขึ้น วิธีการทวงหนี้ของโต๊ะบอลขั้นแรกคือ การส่งสอเบาๆ ต่อมาก็ทำให้หลาบจำ อาจเป็นการทำร้ายร่างกาย และมาตรการสุดท้ายคือมาตรการขั้นเด็ดขาดเพื่อไม่ให้คนอื่นทำตามเป็นเยี่ยงอย่าง

จากสถิติที่ได้จากการสำรวจแสดงให้เห็นว่าในช่วงปีพ.ศ. 2535 - 2538 มีผู้เล่นการพนันฟุตบอลโดยประมาณ 115,700 คน มีจำนวนเงินหมุนเวียนในการเล่นพนันฟุตบอลประมาณ 122,480 ล้านบาท ในช่วงปีพ.ศ. 2539 พบว่า มีผู้เล่นการพนันฟุตบอลโดยประมาณ 61,000 คน มีจำนวนเงินหมุนเวียนในการเล่นพนันฟุตบอลประมาณ 48,000 ล้านบาท ในช่วงปีพ.ศ. 2541 พบว่า มีจำนวนเงินหมุนเวียนในการเล่นพนันฟุตบอลประมาณ 20,000 ล้านบาท และในช่วงปีพ.ศ. 2542 พบว่ามีผู้เล่นการพนันฟุตบอลโดยประมาณ 366,233 คน มีจำนวนเงินหมุนเวียนในการเล่นพนันฟุตบอลประมาณ 98,716 ล้านบาท จากข้อมูลการเล่นพนันฟุตบอลและสถิติจากการสำรวจอาจกล่าวได้ว่า ที่ในช่วงปีพ.ศ. 2535 - 2538 มีจำนวนผู้เล่นการพนันฟุตบอลและมีจำนวนเงินหมุนเวียนในการเล่นมากปีพ.ศ. 2539 และ ปีพ.ศ. 2541 เนื่องจากในช่วงในช่วงปีพ.ศ. 2535-2538 ถือว่าเป็นยุคทองของกีฬาฟุตบอล เพราะเริ่มมีการถ่ายทอดฟุตบอลยุโรปส่งผลให้การเล่นการพนันฟุตบอลเฟื่องฟูตามไปด้วย และในช่วงปีพ.ศ. 2542 มีจำนวนผู้เล่นการพนันฟุตบอลและมีจำนวนเงินหมุนเวียนในการเล่นมากขึ้นกว่าทุกปีที่ผ่านมา เนื่องจากกีฬาฟุตบอลยังคงได้รับความนิยมมากประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและความเจริญของสื่อ ส่งผลให้มีช่องทางในการติดตามข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ชับไว และในอนาคตการเล่นพนันฟุตบอลในประเทศไทยก็มีแนวโน้มที่จะมากขึ้นเรื่อยๆตามความทันสมัยของเทคโนโลยีด้วย

นอกจากนี้ในการสำรวจผู้เล่นการพนันฟุตบอลในช่วงฤดูกาลของฟุตบอลมีจำนวนผู้เล่นการพนันฟุตบอลประมาณ 19 ล้านกว่าคน และมีวงเงินหมุนเวียนมากถึงประมาณ ห้าหมื่นกว่าล้านบาท โดยเพศชายให้ความสนใจในการเล่นพนันฟุตบอลมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายนิยมเล่นพนันฟุตบอลมากถึงประมาณร้อยละ 96.78 นอกจากนี้ยังสรุปได้ว่าประชากรในช่วงอายุ 15-22 ปี นิยมเล่นการพนันฟุตบอลมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.17 และจากการสำรวจประชากรที่เล่นการพนันฟุตบอลเมื่อจำแนกตามช่วงจำนวนเงินที่เล่นในแต่ละครั้งเป็นรายพื้นที่สรุปได้ว่า จำนวนเงินที่นิยมเล่นอยู่ในช่วงประมาณ 100 - 499 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.02 และ จำแนกตามช่วงจำนวนเงินที่เล่นรวมทั้งปี สรุปได้ว่าจำนวนวงเงินที่นิยมเล่นในแต่ละครั้งเล่นคือเล่นน้อยกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.20 ซึ่งจากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าวงเล่นที่ใช้ในแต่ละครั้งและรวมทั้งปีนั้นอยู่ในวงเงินที่ไม่มากอาจเนื่องมาจากผู้เล่นต่างหลายคู่ และในแต่ละวันแต่ละสัปดาห์ก็มีการแข่งขันฟุตบอลหลายคู่ และจากข้อมูลยังพบว่านักเรียนนักศึกษานิยมเล่นการพนันฟุตบอลสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.88 และจากระดับการศึกษาพบว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษานิยมเล่นการพนันฟุตบอลมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และมากกว่านักเรียนในระดับอาชีวศึกษา และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยนักเรียนในระดับมัธยมศึกษานิยมเล่นการพนันฟุตบอลคิดเป็นร้อยละ 38.44

จากข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเล่นพนันฟุตบอลจัดเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และยังคงเป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข ซึ่งจากอดีตจนกระทั่งปัจจุบันยังพบว่าการเล่นพนันฟุตบอลยังคงเป็นพฤติกรรมที่ติดอันดับของการได้รับความนิยม และมีแนวโน้มของจำนวนนักเรียน นักศึกษาในการที่จะเล่นพนันฟุตบอลนั้นสูงขึ้นเรื่อย ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาที่มีแนวโน้มเบี่ยงเบนไปในทางที่เสื่อมโทรมลง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และเลือกที่จะศึกษานักศึกษาที่เรียนในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 เนื่องจากเหตุผลที่ว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทางด้านอายุ วุฒิภาวะทางปัญญา วุฒิภาวะทางอารมณ์ และประสบการณ์โดยศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.2 แหล่งข้อมูลของผู้เล่นการพนันฟุตบอล ในการเล่นพนันฟุตบอล สิ่งที่เขาไม่ได้คือแหล่งข้อมูลสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ ที่จะเลือกว่าจะเล่นพนันคูไหน แหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สุดคือหนังสือพิมพ์กีฬารายวัน เพราะนอกจากจะมีการนำเสนอข้อมูลสถิติสำหรับช่วยในการตัดสินใจแล้ว หนังสือพิมพ์กีฬา ยังมีการนำเสนออัตราราคาต่อรองฟุตบอล ซึ่งนอกเหนือจากนี้ผู้เล่นพนันจะทราบอัตราต่อรองได้จากเพื่อนหรือใช้การสอบถามจากบ็อบอลทางโทรศัพท์ ส่วนแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจอันดับรองลงมาคือ บทวิเคราะห์วิจารณ์การแข่งขันของบรรดาคอลัมน์นิสต์หรือผู้เชี่ยวชาญ ฟังการตัดสินใจจากเพื่อนหรือคนรู้จัก

2.3 ขนาดของการเล่นพนันฟุตบอล ขนาดของการเล่นพนันฟุตบอลสามารถวัดได้จาก ความถี่ของการเล่นพนัน และปริมาณเงินที่เล่นพนันในแต่ละคู่ ซึ่งการเปิดพนันฟุตบอลสามารถเปิดพนันได้แทบทุกวันเท่าที่จะมีการแข่งขันฟุตบอล อาทิเช่น ฟุตบอลลีกจาก 3 ประเทศที่นิยมเล่นพนัน ได้แก่ อังกฤษ เยอรมัน และอิตาลี ทั้ง 3 ประเทศนี้ใน 1 สัปดาห์ มีนัดแข่งขันฟุตบอลรวมกัน ไม่ต่ำกว่า 28 นัด โดยมีการแข่งขันในวันเสาร์และวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์มากที่สุดประมาณร้อยละ 80 – 90 ของจำนวนการแข่งขันทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนในวันธรรมดาที่มีการแข่งขันน้อยกว่าเพียง 1 – 2 นัด ในแต่ละวันสำหรับกรณีฟุตบอลลีกแต่หากเป็นการแข่งขันฟุตบอลสโมสรระหว่างประเทศ เช่น ยูฟ่าแชมเปียนลีก และยูฟ่าคัพ จะแข่งขันกันในวันอังคาร – พฤหัสบดี เท่านั้น

โดยทั่วไปผู้เล่นพนันฟุตบอลส่วนใหญ่มักเลือกเล่นพนันทายผลฟุตบอลเพียงบางนัดหรือประมาณร้อยละ 50 – 80 ของจำนวนการแข่งขันทั้งหมดเท่านั้น ขณะที่ผู้เล่นแทบทุกนัดที่แข่งขันมีสัดส่วนที่น้อยลงมา มีไม่มากนักที่จะเล่นเพียงนัดเดียว และเมื่อผู้เล่นมีประสบการณ์ในการเล่นพนันฟุตบอลยาวนานขึ้น แนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลมากขึ้นก็มีมากไปด้วย เช่นกัน

2.4 รายได้และการชำระเงิน ผู้เล่นพนันบอลจำนวนมาก เล่นพนันด้วยรายได้ประจำ รูปแบบการเล่นส่วนใหญ่เป็นระบบเครดิต นั่นคือการชำระเงินจะมีขึ้นภายหลังจากที่ทราบผลการแข่งขันที่ได้พนันไว้แล้ว การชำระเงิน กระทำโดยการโอนผ่านสถาบันการเงินและชำระด้วยเงินสด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับยอดหนี้รวมของการพนันที่ต้องชำระ และเมื่อพิจารณาในวงเงินพนันที่เล่นในแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่เล่นพนันในวงเงินระหว่าง 100 – 4,999 บาท ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ คือรูปแบบการตกลงเล่นพนันและชำระเงินระหว่างผู้เล่นกับเจ้ามือพนัน ล้วนมีพื้นฐานอยู่บนความเชื่อใจ และความสัมพันธ์กันระหว่าง 2 ฝ่าย รูปแบบเช่นนี้ ส่งผลให้การตกลงเล่นการพนันของบุคคลเกิดขึ้นได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว เพราะไม่จำเป็นต้องหาเงินสดมาวางมัดไว้ล่วงหน้า อีกทางหนึ่ง ก็สามารถเป็นกลไกป้องกันการผิดสัญญาระหว่างทั้งสองฝ่ายได้ในระดับหนึ่งด้วย

2.7 การตีค่าความสูญเสียจากการเล่นพนันฟุตบอล

มงคล พ็ชรดำรงกุล และสุมาลา ศิริโชติ (2544: 6 - 8) ได้ศึกษารูปแบบและวิธีการเล่นพนันฟุตบอลในประเทศไทย เพื่อตีค่าความสูญเสียที่เกิดขึ้นในรูปตัวเงินจากการเล่นพนันฟุตบอลของนักเรียน นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และหาผลตอบแทนและผลเสียที่รัฐได้รับหากมีการอนุญาตให้เล่นพนันฟุตบอลได้โดยถูกกฎหมาย จากการศึกษาสรุปได้ว่าความสูญเสียที่เกิดที่เข้าไปเพื่อจัดหาข้อมูลและติดต่อสื่อสารประมาณ 10,623.76 บาท/ปี/คน โดยมูลค่าของเงินออมที่เข้าไปประมาณ 5,596.33 – 6,186.44 บาท/ปี/คน และพบว่าค่าเสียโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน นักศึกษาที่ศึกษาในสถานศึกษารัฐบาลระดับต่ำกว่าและสูงกว่าปริญญาตรีอยู่ระหว่าง 278.65 – 1,021.71 บาท/ปี/คน และกลุ่มตัวอย่างนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาเอกชนระดับเดียวกัน 2,300.63 บาท/ปี/คน มีมูลค่าความสูญเสียอันเกิดจากการไม่สามารถชำระหนี้พนันฟุตบอลได้จนทำให้เกิดปัญหาทางอาชญากรรม 1,827.75 บาท/ปี/คน ดังนั้นมูลค่าความสูญเสียที่เกิดจากการเล่นพนันฟุตบอลของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน นักศึกษาประมาณ 18,326.49 – 20,938.58 บาท/ปี/คน ส่วนรายได้ที่รัฐได้รับจากการอนุญาตให้เล่นพนันฟุตบอลโดยถูกกฎหมายประมาณ 6,995.42 – 7,733.05 บาท/ปี จากผู้เล่นพนัน 1 คน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตีค่าความสูญเสียที่เกิดจากการเล่นพนันฟุตบอล พบว่ามูลค่าของเงินออม ค่าเสียโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียน – นักศึกษาที่ศึกษาในสถานศึกษาของเอกชนอยู่ในระดับที่สูงกว่านักเรียน – นักศึกษาที่ศึกษาในสถานศึกษาของรัฐบาลและมีมูลค่าความสูญเสียอันเกิดจากการไม่สามารถชำระหนี้พนันฟุตบอลได้จนทำให้เกิดปัญหาทางอาชญากรรมตามมาในระดับสูงกว่ารัฐบาล ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎี

พฤติกรรมตามแผนระหว่างกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและเอกชน

ตอนที่ 3 ทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ซึ่งเป็นทฤษฎีต้นแบบของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้นำเสนอทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนตามลำดับ ดังนี้

3.1 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory Reasoned Action)

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลเป็นทฤษฎีที่สร้างขึ้นโดยฟิชไบน์และไอเซน ซึ่งได้เริ่มศึกษาทฤษฎีนี้เมื่อ ปี ค.ศ. 1967 และนำเสนออย่างเต็มรูปแบบเมื่อปี ค.ศ. 1980 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

3.1.1 ความเชื่อพื้นฐานของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่า “มนุษย์เป็นผู้ที่มีเหตุผล ใช้ข้อมูลที่ตนมีอย่าง เป็นระบบ พฤติกรรมที่มนุษย์ปฏิบัติมิได้เกิดมาจากจิตไร้สำนึกหรือการทำตามอำเภอใจ แต่มนุษย์จะ พิจารณาผลจากการกระทำของตนเอง ก่อนตัดสินใจที่จะลงมือกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง” ซึ่งจุดหมายท้ายสุดของทฤษฎีนี้เพื่อ ทำความเข้าใจและอธิบายพฤติกรรมของแต่ละ บุคคลนั่นเอง (Ajzen; & Fishbein. 1980: 5)

3.1.2 สาระสำคัญของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการกระทำของมนุษย์โดยส่วนใหญ่ จะขึ้นอยู่กับความตั้งใจที่จะ จะทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง หรือที่เรียกว่า เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention or I) ซึ่ง การที่มนุษย์จะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ขึ้นอยู่กับเจตนาหรือเจตนาเชิงพฤติกรรมให้เป็น ตัวกำหนดเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม โดยที่เจตนาเชิงพฤติกรรม ยังขึ้นอยู่กับตัวกำหนด อีก 2 ตัว คือ ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) และอิทธิพลทางสังคม (Social Influence) ดังมี รายละเอียดต่อไปนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) คือการประเมินผลที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ว่าเป็นไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือไม่ดี ซึ่งเรียกว่า ทักษะคติที่มีต่อพฤติกรรม (Attitude toward the behavior or AB)

ทักษะคติที่มีต่อพฤติกรรม ยังขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (Behavioral beliefs or b) ซึ่งเมื่อบุคคลมีความเชื่อ เมื่อการกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง แล้วผลที่เกิดจากการกระทำเป็นไปในทางบวก บุคคลนั้นก็จะมีทักษะคติที่ดีต่อพฤติกรรมและจะกระทำ พฤติกรรมดังกล่าว ในทางตรงกันข้ามหากผลที่เกิดจากการกระทำเป็นไปในทางลบ บุคคลนั้นก็จะมี

ทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมและจะไม่กระทำพฤติกรรมดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ครอบครัวที่ 1 ซื้อวีดีโอเกม เพราะเชื่อว่าสิ่งนี้ ช่วยให้ลูกมีความสุข และครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้ใช้เวลาพักผ่อนร่วมกัน ซึ่งถือว่าเป็นความเชื่อในทางบวก เพราะเชื่อว่าทำลงไปแล้วเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ ก็จะซื้อและใช้เวลาในการดูวีดีโอเกมในครั้งต่อไป ครอบครัวที่ 2 ไม่ซื้อวีดีโอเกม เพราะเชื่อว่าสิ่งนี้ เป็นสิ่งที่บั่นทอนสุขภาพของลูก ทำให้ลูกขาดความรับผิดชอบ อาจไม่สนใจครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นความเชื่อในทางลบ เพราะเชื่อว่าทำลงไปแล้วส่งผลกระทบต่อลูกและครอบครัว เป็นเรื่องไร้สาระ ก็จะไม่ซื้อและใช้เวลาในการดูวีดีโอเกมอีกในครั้งต่อไป

นอกจากทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม จะขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (behavioral beliefs or b_i) แล้ว ยังขึ้นอยู่กับ การประเมินผลของพฤติกรรม (Subjective Evaluation or e_i) ด้วย ซึ่งเมื่อบุคคลได้ประเมินการกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง แล้วผลที่เกิดจากการกระทำเป็นไปในทางบวกหรือประเมินแล้วว่าดี บุคคลนั้นก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมและจะกระทำพฤติกรรมดังกล่าว ในทางตรงกันข้ามหากผลที่เกิดจากการกระทำเป็นไปในทางลบหรือประเมินแล้วว่าไม่ดี บุคคลนั้นก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมและจะไม่กระทำพฤติกรรมดังกล่าว โดยที่ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมจะแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล (Ajzen; & Fishbein. 1980: 7) จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$AB = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

เมื่อ	AB แทน	ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม
	b_i แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม
	e_i แทน	การประเมินผลของพฤติกรรม
	n แทน	จำนวนความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม

2) อิทธิพลทางสังคม (Social Influence) เป็นการกระทำของบุคคลในการ คล้อยตามบุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น ซึ่งบุคคลที่ใกล้ชิดจะมีอิทธิพลและมีความสำคัญ ต่อการที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม หากสังคมหรือคนรอบข้างต้องการให้บุคคลกระทำ พฤติกรรมนั้น บุคคลก็จะมีทัศนคติที่จะกระทำพฤติกรรมดังกล่าว และอิทธิพลดังกล่าว เรียกว่า การ คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm or SN)

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm or SN) ขึ้นอยู่กับความ เชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิง (Normative beliefs or NB) เป็นความเชื่อว่าบุคคลรอบข้างที่มีความ สำคัญ มีความต้องการให้บุคคลกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง มากน้อยเพียงใด เช่น ถ้า บุคคลต้องการซื้อวีดีโอเกม และถ้าบุคคลที่ใกล้ชิด (พ่อ แม่ ครู และเพื่อนๆ) บอกว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดีและมี

ประโยชน์ ก็จะส่งผลให้บุคคลตัดสินใจซื้อวีดีโอเกมในที่สุด ซึ่งนอกจากอิทธิพลของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงแล้ว ยังขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to comply or MC_i) จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$SN = \sum_{i=1}^n NB_i MC_i$$

เมื่อ	SN แทน	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
	NB_i แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง
	MC_i แทน	แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
	n แทน	จำนวนกลุ่มอ้างอิง

3) น้ำหนักความสำคัญของทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (W_1) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (W_2) ซึ่งเป็นน้ำหนักของพฤติกรรมที่ได้จากการคำนวณสมการถดถอยพหุคูณ เมื่อพิจารณาจากกรณีตัวอย่างที่บุคคลสองคน ต่างมีทัศนคติที่ดีต่อการเล่นพนันฟุตบอล และรับรู้ว่าการกลุ่มอ้างอิงหรือบุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น ไม่เห็นด้วย และไม่ต้องการให้บุคคลนั้นเล่นการพนันฟุตบอล และเพื่อตอบคำถามในสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับเจตนาเชิงพฤติกรรม ภายใต้ความขัดแย้งของทั้งสองฝ่าย เราจำเป็นต้องทราบถึงน้ำหนักความสัมพันธ์ที่สำคัญของทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเป็นตัวกำหนดเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเล่นพนันฟุตบอลดังกล่าว ในบางกรณีพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใด อาจถูกกำหนดโดยทัศนคติมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หรืออาจได้รับอิทธิพลจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าทัศนคติ หรืออาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสองได้เสียกัน ความสำคัญทั้งสองอาจแตกต่างกันจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง

4) จากข้อ 1) – 3) สามารถเขียนเป็นสมการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมและการประมาณค่าพฤติกรรมไว้ ดังนี้

$$B \sim I = (AB)w_1 + (SN)w_2$$

เมื่อ	B แทน	พฤติกรรม
	I แทน	เจตนาเชิงพฤติกรรม
	AB แทน	ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม
	SN แทน	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
	w_1 แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของ AB ที่มีต่อ I
	w_2 แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของ SN ที่มีต่อ I

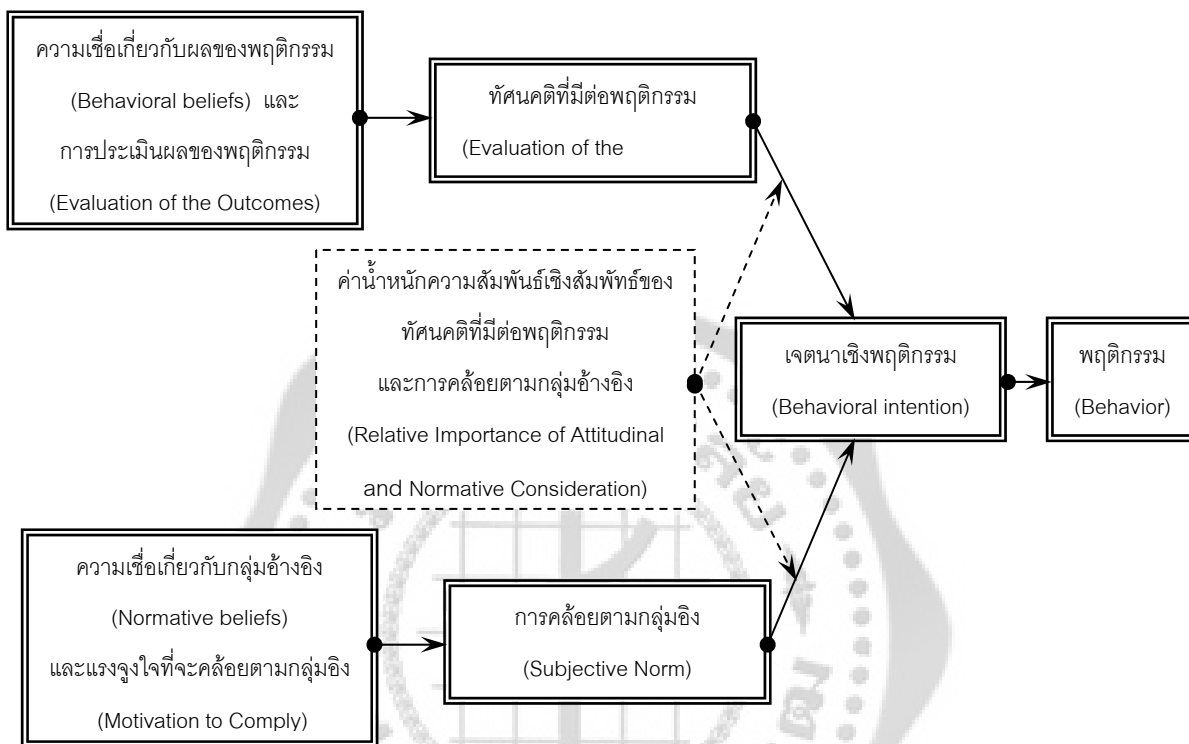
5) ตัวแปรภายนอก (External Variables) เช่นตัวแปรบุคลิกภาพ ตัวแปรทางชีวสังคม ตัวแปรด้านประชากร และทัศนคติต่อการประกอบพฤติกรรม เป้าหมายอื่นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นๆ ไอเซนและฟิชไบน์ (Ajzen; & Fishbein. 1980: 8-9, 82-84) เชื่อว่าตัวแปรภายนอกจะไม่มีอิทธิพลทางตรงไปยังเจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรม และตัวแปรภายนอกดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมในทางอ้อมเท่านั้น โดยจะมีอิทธิพลผ่านตัวแปรความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมและการประเมินผลของพฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น และแรงจูงใจของบุคคลที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หรือมีอิทธิพลต่อน้ำหนักความสัมพันธ์ (w_1, w_2) ทางใดทางหนึ่งหรือทั้งหมด ซึ่งผลกระทบทางอ้อมนี้จะส่งผลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลต่อเมื่อผลการวัดทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทั้งทางตรงและทางอ้อมและน้ำหนักความสัมพันธ์ของทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กันอย่างนัยสำคัญต่อการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม และจะส่งผลต่อพฤติกรรมก็ต่อเมื่อค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมมีค่าสูง

6) การกำหนดพฤติกรรมที่ศึกษา จำเป็นต้องกำหนด โดยต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆประกอบดังนี้ (1) การกระทำ (Action) หมายถึง การแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง เช่น การสูบบุหรี่ และเป็นกลุ่มของพฤติกรรม เช่น การออกกำลังกายซึ่งอาจประกอบด้วยกรกระทำหลายอย่าง คือ การวิ่ง การเล่นฮอกกี้ การเล่นฟุตบอล หรือเล่นเทนนิส (2) เป้าหมาย (Target) หมายถึง เป้าหมายของการกระทำ เช่น การเล่นกีฬาอาจกำหนดเป้าหมายให้เป็นการเล่นกีฬาฟุตบอล (3) เวลา (Time) หมายถึง เวลาที่เราจะศึกษาพฤติกรรม เช่น การเล่นกีฬาฟุตบอลหลังเลิกเรียน (4) บริบท (Context) หมายถึง สถานการณ์ของพฤติกรรมที่เราสนใจศึกษา เช่น การเล่นกีฬาฟุตบอลหลังเลิกเรียนที่สนามโรงเรียน (ธีระพร อูวรรณโณ. 2535: 146)

การกำหนดพฤติกรรมที่จะศึกษานี้สามารถกำหนดให้มีความจำเพาะได้ตามที่เราสนใจศึกษา เมื่อกำหนดพฤติกรรมแล้ว ในการวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมก็ต้องวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมด้วย

3.1.3 โครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวข้างต้น ไอ์เซนและฟิชไบน์ (Ajzen; & Fishbein. 1980: 8) ได้เขียนเป็นโครงสร้างพื้นฐานแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างพื้นฐานแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

3.1.4 ตัวแปรภายในกรอบทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ในการที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมได้ ต้องทำความเข้าใจ ในสิ่งต่างๆเหล่านี้

1) พฤติกรรม (Behavior) เป็นการที่บุคคลแสดงออกมาตามการรับรู้และความรู้สึก ซึ่งพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ซับซ้อน และการที่เราเข้าใจถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ เราจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเข้าใจถึงสิ่งเหล่านี้ก่อน

1.1 พฤติกรรมและผล (Behavior versus Outcomes) ในการศึกษาพฤติกรรมที่สนใจนั้น ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะศึกษาพฤติกรรม หรือผล เพราะทั้งสองสิ่งนี้มีความแตกต่างกัน เนื่องจากผล อาจเกิดจากปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือจากพฤติกรรม และพฤติกรรมหลายๆ พฤติกรรมที่แตกต่างกัน อาจนำไปสู่ผลเดียวกัน อาทิ การประสบความสำเร็จในการแข่งขันกรีฑา ซึ่งอาจมาจากพฤติกรรมต่างๆ เช่น ความขยันในการฝึกซ้อม การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การ

พักผ่อนที่เพียงพอ ทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย เป็นต้น นอกจากนี้ผล ที่อาจเกิดจากปัจจัยอื่นๆ อีก เช่น ประสิทธิภาพของรองเท้าที่สวมใส่ เป็นต้น

1.2 การกระทำเดี่ยวและประเภทพฤติกรรม (Single Action Versus Behavioral Categories) ในบางครั้งเราอาจมองข้ามความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมเฉพาะไป และเราไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมได้โดยตรง เนื่องจาก พฤติกรรมหนึ่งๆ จะประกอบด้วยการกระทำเฉพาะ หลากหลายการกระทำ เช่น หากจะทำการสังเกต “การเรียนหนังสือ ” เราสามารถสังเกตได้เพียง พฤติกรรมเฉพาะเท่านั้น คือ ความตั้งใจขณะเรียน ฟังและจดบันทึก การอ่านหนังสือ ซึ่งเราถือว่าการกระทำเฉพาะเหล่านี้เป็นการเรียนหนังสือ

1.2.1 การกระทำเดี่ยว (Single Action) การกระทำเดี่ยวเป็นพฤติกรรมเฉพาะที่บุคคลกระทำ การที่จะวัดการกระทำเดี่ยวนั้น ต้องอาศัยการนิยามให้ครอบคลุมและชัดเจน เพียงพอที่จะสังเกตได้ ว่าการกระทำนั้นถูกต้องหรือไม่ ซึ่งการกระทำบางอย่างอาจเป็นการกระทำที่สังเกตได้ยาก ดังนั้น การนิยามจึงมีความสำคัญมากที่ต้องกระทำให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการสังเกตของผู้สังเกต โดยประเมินจากดัชนีความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต

1.2.2 ประเภทพฤติกรรม (Behavioral Categories) การรวมการกระทำ พฤติกรรมเดี่ยวหลายๆพฤติกรรมเข้าด้วยกันเรียกว่า “กลุ่มของการกระทำ” เราไม่สามารถสังเกต ประเภทพฤติกรรมได้โดยตรงต้องอนุมานจากการกระทำเดี่ยว ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดการกระทำเดี่ยวที่สัมพันธ์กับประเภทพฤติกรรมนั้นๆ ให้มากที่สุด การกระทำเดี่ยวต้องสามารถสังเกตได้โดยตรงและมีความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต และทำการสังเกตการณ์กระทำแต่ละการกระทำแล้วนำมาให้คะแนน คะแนนรวมที่ได้เป็นดัชนีในการวัดปริมาณของประเภทพฤติกรรม เช่น ประเภทพฤติกรรมควบคุมอาหาร เกิดจากพฤติกรรมย่อยๆ เช่น รับประทานยาลดความอ้วน รับประทานอาหารวันละ 2 มื้อ ดังแสดงตัวอย่างไว้ใน ตาราง 1

ตาราง 1 การคำนวณดัชนีการควบคุมอาหาร

น้ำหนัก	การกระทำเดี่ยว	คนที่ 1		คนที่ 2	
		การกระทำ	คะแนน	การกระทำ	คะแนน
-1	รับประทานของขบเคี้ยวก่อนถึงเวลาอาหาร	+1	-1	-1	+1
-1	รับประทานไอศกรีม	+1	-1	-1	+1
+1	ดื่มกาแฟไม่ใส่น้ำตาล	-1	-1	+1	+1
+1	ดื่มเครื่องดื่มที่มีแคลอรีต่ำ	-1	-1	+1	-1
+1	รับประทานอาหารวันละ 2 มื้อ	+1	+1	-1	-1
-1	รับประทานอาหารจำพวกแป้ง	+1	-1	-1	+1
-1	รับประทานผลไม้และของหวานหลังอาหารค่ำ	+1	-1	-1	+1
-1	ดื่มเบียร์	+1	-1	+1	-1
+1	รับประทานยาลดความอ้วน	-1	-1	-1	-1
-1	รับประทานขนมปัง	-1	+1	-1	+1
ดัชนีการควบคุมอาหาร		-6		+2	

ที่มา: Ajzen; & Fishbein. (1980). *Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior*. p. 33.

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าคะแนนรวมที่ได้นี้เป็นดัชนีของประเภทพฤติกรรม ซึ่งพบว่า คนที่ 2 จะมีพฤติกรรมการควบคุมอาหารมากกว่าคนที่ 1

1.3 ความจำเพาะของพฤติกรรม (Behavioral Element) การวัดพฤติกรรมตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นการวัดการกระทำเดี่ยวหรือประเภทของพฤติกรรมจะมีความเที่ยงตรงมากน้อยเพียงใด จะขึ้นอยู่กับความจำเพาะของพฤติกรรม และความจำเพาะพฤติกรรมก็ขึ้นอยู่กับ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) บริบท (Context) และเวลา (Time) ถ้าความจำเพาะของพฤติกรรมมีมากการวัดพฤติกรรมก็จะแม่นยำมากขึ้น เช่น การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีในสมัยหน้า (Ajzen; & Fishbein. 1980: 261) การกระทำ (Action) คือ การลงคะแนนเสียง เป้าหมาย (Target) คือ การเลือกตั้งประธานาธิบดี เวลา (Time) คือ การเลือกตั้งสมัยหน้า บางครั้งเราอาจสนใจการกระทำหนึ่งในเป้าหมายหนึ่ง แต่เราอาจสนใจบริบทและเวลาไม่มากนัก ดังนั้นเราต้องพิจารณาในทุกๆบริบท และสังเกตตลอดเวลาที่พฤติกรรมอาจจะเกิดขึ้น

1.4 การวัดหลายทางเลือก (Multiple Choice and Magnitude) ในการสังเกตหรือวัดพฤติกรรมอาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

1.4.1 วิธีที่ทำให้บุคคลมีทางเลือก 2 ทาง คือ การกระทำพฤติกรรมหรือไม่กระทำพฤติกรรม เช่น เขาขับรถไปทำงานหรือไม่

1.4.2 วิธีที่ให้ผู้มีทางเลือกมากกว่า 2 ทางที่เขาสามารถเลือกได้ เช่น เขาเดินทางไปทำงานด้วยยานพาหนะใด

_____ รถยนต์ส่วนตัว	_____ โดยसारรถของผู้อื่น
_____ รถประจำทาง	_____ รถแท็กซี่
_____ รถจักรยานยนต์	_____ รถจักรยาน
_____ เดิน	

ทางเลือกเหล่านี้อาจมองว่าเป็นกลุ่มของการกระทำเดียวที่จะกระทำหรือไม่กระทำ

1.4.3 วิธีวัดหรือสังเกตปริมาณของการกระทำที่เกิดขึ้น เช่น สนใจว่าเขาบริจาคเงินหรือไม่ และบริจาคเงินเป็นเท่าไร ซึ่งมีจำนวนเงินหลายจำนวนให้เลือก หรือจะดูว่าเขาซื้อเป๊ปซี่หรือไม่ และซื้อมากขนาดไหน

การบริจาคเงิน		การซื้อเป๊ปซี่
_____ ไม่บริจาค	_____ 51 - 100 \$	_____ ไม่ซื้อ
_____ 1 - 10 \$	_____ 101 - 1000 \$	_____ น้อยกว่า 1 ลิตร
_____ 11 - 25 \$	_____ มากกว่า 1000 \$	_____ 1 - 2 ลิตร
_____ 26 - 50 \$	_____ 2.1 - 4 ลิตร	_____ มากกว่า 4 ลิตร

1.4.4 วิธีสังเกตพฤติกรรมที่ซ้ำๆกัน (Repeated Observation) มี 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 ความถี่สัมบูรณ์ (Absolute Frequency) คือ การวัดจำนวนครั้งที่บุคคลกระทำพฤติกรรม เช่น ในเดือนมีนาคม เขาโดยสารรถประจำทางไปทำงานกี่วัน

ตัวอย่างการวัดความถี่สัมบูรณ์

ในเดือนมีนาคม เขาโดยสารรถประจำทางไปทำงานกี่วัน

_____ ไม่ได้โดยสารเลย	_____ 1 - 5 วัน
_____ 6 - 10 วัน	_____ 11 - 15 วัน
_____ 16 - 20 วัน	_____ 21 - 25 วัน

วิธีที่ 2 ความถี่สัมพัทธ์ (Relative Frequency) คือ การวัดจำนวนสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ของจำนวนครั้งที่บุคคลปฏิบัติพฤติกรรม เช่น เขาจะซื้อเบียร์ Carlsberg ก็ครั้งเมื่อเปรียบเทียบกับซื้อเบียร์ 6 ครั้ง

ตัวอย่างการวัดความถี่สัมพัทธ์

เขาจะซื้อเบียร์ Carlsberg กี่ครั้งเมื่อเปรียบเทียบกับการซื้อเบียร์ 6 ครั้ง

_____ ไม่เคย	_____ 1 ใน 6 ครั้ง
_____ 2 ใน 6 ครั้ง	_____ 3 ใน 6 ครั้ง
_____ 4 ใน 6 ครั้ง	_____ 5 ใน 6 ครั้ง
_____ 6 ใน 6 ครั้ง	

ดังนั้นถ้าเราต้องการทราบจำนวนหรือปริมาณพฤติกรรม เราควรใช้การวัดปริมาณของพฤติกรรม (Measure of Manitude) แต่ถ้าต้องการทราบว่ากระทำพฤติกรรมบ่อยเพียงใด ต้องวัดด้วยความถี่สัมบูรณ์ (Absolute Frequency) และเมื่อต้องการทราบสัดส่วนของจำนวนครั้งที่กระทำพฤติกรรม ต้องวัดด้วยความถี่สัมพัทธ์ (Relative Frequency)

1.5 การรายงานด้วยตนเอง (Self-Report of Behavior)

พฤติกรรมบางพฤติกรรมไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ดังนั้นจึงต้องมีการรายงานด้วยตนเอง ซึ่งการรายงานด้วยตนเอง เป็นวิธีการที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าการสังเกตโดยตรง เช่น เราไม่สามารถสังเกตได้ว่าเขาลงคะแนนเสียงให้กับบุคคลใดในการเลือกตั้งครั้งนี้ ดังนั้นเราจึงต้องใช้การรายงานของคนทั่วไปลงคะแนน และวิธีการรายงานด้วยตนเอง จำเป็นต้องบ่งชี้กลุ่มของพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมนั้นๆ แล้วให้เขาตอบว่ากระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ดังในตาราง 1

2) เจตนา (Intention) ฟิชไบน์และไอเซน ได้กล่าวถึงเจตนาไว้ว่า เจตนาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมแต่มิได้หมายความว่าการวัดเจตนาเพียงพอที่จะทำนายพฤติกรรมเสมอไป แต่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นที่มีอิทธิพลต่อความหนักแน่นในการสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาและพฤติกรรม และถ้าการวัดมีลักษณะเป็นนามธรรม หรือมีลักษณะทั่วไปในการวัดเจตนามากเท่าใด ก็จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมต่ำมากเท่านั้น (Ajzen; & Fishbein. 1980: 41)

2.1 ความสอดคล้องระหว่างเจตนาและพฤติกรรม ในการใช้เจตนาทำนายพฤติกรรมนั้น ถ้าต้องการให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้นจำเป็นต้องวัดเจตนาและพฤติกรรมให้สอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) บริบท (Context) และเวลา (Time)

2.1.1 ความสอดคล้องกับการกระทำเดี่ยว (Correspondence for Single Action Criteria) เจตนาของบุคคลที่มีต่อการกระทำเดี่ยวอาจวัดได้โดยถามเขาว่ามีเจตนาที่จะ

กระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น หรือวัดความน่าจะเป็นของบุคคลว่าจะกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งเรียกว่า การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention) เช่น

ฉันเจตนาจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมัชชา
 เป็นไปได้ _____ เป็นไปไม่ได้
 มากที่สุด มาก น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย มาก มากที่สุด
 2 อย่าง

หรือใช้คำถามที่ให้ตอบเป็นการประเมินค่ารูปแบบร้อยละ เช่น โอกาสที่ฉันจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในสมัชชาประมาณ _____%

2.1.2 ความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือก (Correspondence for Multiple Choice Criteria) การวัดเจตนาต่อพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือกเป็นการวัดจำนวนทางเลือกของพฤติกรรมที่บุคคลกระทำ ซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมที่ต่างกัน หรือเป็นพฤติกรรมเดียวกันแต่ปริมาณต่างกัน เช่น จำนวนเงินที่บริจาคในกรณีของการกระทำเดียว คาดว่าเจตนาจะทำนายการเลือกตั้งได้ ถ้ามีความสอดคล้องกันระหว่างการวัด 2 ครั้ง การวัดเจตนาต่อพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือกนี้มีวิธีวัด 2 วิธี คือ

2.1.2.1 คำถามปลายเปิดโดยมีตัวเลือกให้ เช่น ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี 1976

- _____ ฉันเจตนาจะออกเสียงให้ เจอร์ลด์ ฟอร์ด
- _____ ฉันเจตนาจะออกเสียงให้ จิมมี คาร์เตอร์
- _____ ฉันเจตนาจะออกเสียงให้ผู้สมัครอื่น
- _____ ฉันเจตนาจะไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง

2.1.2.2 คำถามปลายเปิดเมื่อต้องการวัดเจตนา เมื่อต้องการทราบปริมาณหรือความถี่

2.1.3 ระดับการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม เป็นการวัดความความน่าจะเป็นเชิงอัตนัยของเจตนาที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมและยังสามารถใช้ทำนายทางเลือกต่างๆ ได้อีก เช่น ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีปี 1976

โอกาสที่ฉันจะเลือก เจอร์ลด์ ฟอร์ด	30%
โอกาสที่ฉันจะเลือก จิมมี คาร์เตอร์	40%
โอกาสที่ฉันจะเลือก ผู้สมัครอื่น	5%
โอกาสที่ฉันจะไม่ไปออกเสียง	25%

2.1.4 ความสอดคล้องกับประเภทพฤติกรรม การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม ให้สอดคล้องกับประเภทพฤติกรรมนั้น จะต้องวัดเจตนาที่มีต่อการกระทำเดี่ยวโดยการวัดเจตนาและการกระทำเดี่ยวนั้นๆ จะต้องมีความสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 คือการกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time) เราสามารถคำนวณหาดัชนีของเจตนาเชิงพฤติกรรมได้เช่นเดียวกับการวัดประเภทพฤติกรรม

2.2 ความคงอยู่ของเจตนา การวัดเจตนาไม่ใช่เป็นตัวแทนพฤติกรรมที่ดีเสมอไปเพราะว่า เจตนาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และการวัดเจตนาก่อนที่จะสังเกตพฤติกรรม อาจจะต่างจากเจตนาขณะที่พฤติกรรมนั้นถูกสังเกต นั่นคือ ยิ่งระยะเวลาในการวัดเจตนาและพฤติกรรมห่างกันมากเท่าใด การทำนายพฤติกรรมจากเจตนา ก็จะมีใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้เจตนาเปลี่ยนไป ดังนั้น เพื่อให้การทำนายพฤติกรรมจากเจตนามีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องวัดเจตนาให้ใกล้เคียงกับการวัดพฤติกรรมมากที่สุด

ในการทำนายพฤติกรรมจากเจตนาโดยทิ้งช่วงเวลานั้น โดยปกติมักจะไม่นิยมใช้การวัดเป็นรายบุคคล แต่จะวัดแนวโน้มของพฤติกรรมในกลุ่มของคนกลุ่มใหญ่ของประชากรเพราะว่าเจตนาโดยรวมของคนกลุ่มใหญ่จะมีความคงอยู่นานกว่าเจตนาเป็นรายบุคคล ในการทำนายพฤติกรรมจากเจตนาโดยทิ้งช่วงเวลานานนั้นต้องพยายามแยกเหตุการณ์เฉพาะ ที่อาจจะเกิดขึ้นซึ่งอาจจะเปลี่ยนเจตนาของบุคคลไป โดยเพิ่มเข้าไปในการวัดเจตนา เช่น ผู้ผลิตรถยนต์คาดว่าราคาน้ำมันจะเพิ่มขึ้นก็เพิ่มเหตุการณ์นี้เข้าไปในการวัดเจตนา ดังนั้น ในการวัดเจตนาตั้งแต่แรกจึงควรถามว่า “ถ้าราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 20% หรือมากกว่านั้น เขาจะซื้อรถยนต์หรือไม่” การวัดเจตนาอย่างมีเงื่อนไขนี้จะทำให้การทำนายพฤติกรรมมีความแม่นยำมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาและพฤติกรรม ได้แก่ ประสบการณ์ตรง การเคยเห็นคนอื่นกระทำพฤติกรรมนั้น การมีทักษะในการทำพฤติกรรม ดังนั้น การวัดเจตนาหลังจากเกิดเหตุการณ์แทรกซ้อนขึ้น หรือนำเหตุการณ์นั้นมาพิจารณาด้วยจะเพิ่มความหนักแน่นของความสัมพันธ์ระหว่างเจตนา กับพฤติกรรมมากขึ้น (Ajzen; & Fishbein. 1980: 50 - 56, 63 - 73)

3) ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) คือ การที่บุคคลประเมินผลในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อการกระทำพฤติกรรม หรือหมายถึง การตัดสินใจของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือเลว ซึ่งเขาสนับสนุนหรือต่อต้านการกระทำนั้น ซึ่งเรียกว่า ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (Ajzen; & Fishbein. 1980: 56) และได้เสนอการวัดทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม 2 วิธีคือการวัดทัศนคติทางตรงต่อพฤติกรรมและการวัดทัศนคติทางอ้อมต่อพฤติกรรมไอเซนและฟิชไบน์ (Ajzen; & Fishbein. 1980: 54 - 55) ได้อธิบายการวัดทัศนคติไว้ดังนี้

3.1 การวัดทัศนคติทางตรงต่อพฤติกรรม เป็นการประเมินความรู้สึก โดยทั่วไปของบุคคลที่มีในทางที่เห็นด้วยหรือคัดค้านต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งเป็นแบบวัดทัศนคติทางตรงที่ได้มาตรฐานมีหลายแบบวัด แต่แบบวัดที่ใช้กันมากและมีความสัมพันธ์กับแบบวัดทัศนคติทางอ้อม คือ แบบวัดมาตราจำแนกความหมายของออสกูดและคณะที่เสนอไว้ในปี 1957

ตัวอย่างเช่น ให้ผู้ตอบประเมิน “การออกเสียงเลือกตั้งของฉันในสมัยหน้า” จากมาตราวัดต่อไปนี้

ดี	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	เลว
	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	
โง่	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	ฉลาด
	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	
พอใจ	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	ไม่พอใจ
	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	

คะแนนรวมที่ได้จากแบบวัดนี้ ถือเป็นคะแนนทัศนคติที่ได้จากการวัดทางตรง หรืออีกวิธีหนึ่งโดยให้ผู้ตอบแสดงทัศนคติของเขาออกมาโดยตรง เช่น

เห็นด้วย	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	คัดค้าน
	+3	+2	+1	0	-1	-2	-3	

3.2 การวัดทัศนคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับความความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม และการประเมินผลของพฤติกรรม โดยการรวมผลคุณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลคุณของพฤติกรรมและการประเมินผลของพฤติกรรม เป็นการวัดทัศนคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ทัศนคติเป็นองค์ประกอบของความเชื่อหากบุคคลมีความเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมจะนำไปสู่ผลทางบวกเขาก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ขณะที่บุคคลเชื่อว่า การกระทำนั้นจะนำไปสู่ผลทางลบเขาจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น เช่น เชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรมนาย ก. เชื่อว่าการซื้อรถยนต์จะทำให้เขาได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางและไม่เสียเวลาคอยรถประจำทาง นาย ก. ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการซื้อรถยนต์ แต่ถ้า นาย ก. มีความเชื่อว่าการซื้อรถยนต์เป็นการสิ้นเปลือง และก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดมากขึ้นเขาก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการซื้อรถยนต์ ความเชื่อที่เป็นรากฐานของทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมนี้

เรียกว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (Behavioral Belief) (Ajzen; & Fishbein. 1980: 7) ประสบการณ์ในชีวิตของบุคคลจะนำไปสู่ความเชื่อต่อเป้าหมายต่างๆ กัน ซึ่งพิชไบน์และไอเซน ได้แบ่งความเชื่อออกเป็น 3 ชนิด คือ 1. ความเชื่อเชิงบรรยาย (Descriptive Belief) เป็นความเชื่อที่ได้จากการมีประสบการณ์ตรงจากการสังเกต 2. ความเชื่อที่เกิดจากการอนุมาน (Inferential Belief) เช่น นาย ก. สูงกว่านาย ข. และนาย ข. สูงกว่านาย ค. บุคคลจะเชื่อว่า นาย ก. สูงกว่า นาย ค. โดยใช้หลักตรรกศาสตร์ 3. ความเชื่อที่ได้จากข้อมูล (Informational Belief) เป็นความเชื่อที่สร้างขึ้นจากการยอมรับในข่าวสารจากแหล่งภายนอก เช่น หนังสือ วารสาร การบรรยาย หรือการเล่าต่อๆ กันมา เช่น ศาสดาของศาสนาพุทธ คือพระพุทเจ้า

ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ความเชื่อ หมายถึง ความน่าจะเป็นโดยอัตโนมัติของบุคคลที่เห็นว่าเป้าหมายมีความสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะอย่าง เช่น

- คณะวิทยาศาสตร์ (เป้าหมาย)
- ทำให้ได้ทำงานที่ดี (ลักษณะเฉพาะอย่าง)

นอกจากนี้ พิชไบน์และไอเซน (Ajzen; & Fishbein. 1980: 63) กล่าวว่า ถึงแม้บุคคลมีความเชื่อต่างๆ มากมายก่อนเป็นความเข้าใจและกระบวนการของข่าวสาร เสนอว่า มนุษย์แต่ละคนสามารถที่ใส่ใจกับข่าวสารเพียง 5-9 ข้อความในขณะหนึ่งๆ ความเชื่อเหล่านี้ถือเป็นความเชื่อเด่นชัด (Salient Belief) ซึ่งถือเป็นตัวกำหนดเจตคติของบุคคลต่อพฤติกรรม ความเชื่อเด่นชัดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ อาจหนักแน่นมากขึ้นหรือหนักแน่นน้อยลงหรืออาจได้รับความเชื่ออื่นเข้ามาแทนที่

การหาความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับเป้าหมายจะพิจารณาเฉพาะข้อมูลของความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูงๆ (Modal Salient Beliefs) ซึ่งมีขั้นตอนการพิจารณาเพื่อเลือกข้อความเชื่อเด่นชัดดังนี้ (Ajzen; & Fishbein. 1980: 70)

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาของความเชื่อที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล

ขั้นที่ 2 จัดกลุ่มความเชื่อคล้ายกันเข้าด้วยกัน ถ้าความเชื่อใดที่คล้ายกันแต่เป็นของผู้ตอบคนเดียวกันก็แยกความเชื่อออกจากกันไม่จัดเข้ากลุ่ม

ขั้นที่ 3 คัดเลือกข้อความเชื่อเด่นชัด ซึ่งอาจจะใช้วิธีต่างๆ ดังต่อไปนี้

- เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุด 10 - 12 ความเชื่อ หรือ
- เลือกความเชื่อทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงอย่างน้อย 10 - 12%
- เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุดจนถึงความเชื่อที่มีความถี่ได้ประมาณ 75%

ของความถี่ทั้งหมดของทุกๆ ข้อความเชื่อ ดังนั้น ความเชื่อที่ได้นำมาสร้างแบบวัด จะมีพื้นฐานมาจากกลุ่มของความเชื่อเด่นชัด

ไอเซนและฟิชไบน์ (Ajzen; & Fishbein. 1980: 65) กล่าวว่า ความเชื่อเด่นชัดของบุคคลเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมจะเป็นสิ่งกำหนดทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้นถ้าจะทำความเข้าใจทัศนคติ ต้องเข้าใจความเชื่อเด่นชัดก่อน โดยใช้วิธีการดังนี้

ขั้นที่ 1 ต้องทราบถึงการประเมินผลของพฤติกรรมซึ่งหมายถึงการประเมินลักษณะที่มาสัมพันธ์กับเป้าหมายนั้นๆ ว่าดีหรือเลว โดยใช้มาตรวัดชั่วคราว 7 ช่วง เช่น

การมีน้ำหนักเพิ่ม

เป็นไปได้ _____ เป็นไปไม่ได้
มากที่สุด มาก น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย มาก มากที่สุด

2 อย่าง

ตาราง 2 การศึกษาทัศนคติของผู้หญิงในการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด

ลำดับ	การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด	การประเมินผล พฤติกรรม	ความเชื่อเกี่ยวกับ ผลของพฤติกรรม	รวม
1	ทำให้น้ำหนักขึ้น	-2	+3	-6
2	สะดวก	+1	+3	+3
3	สามารถกำหนดขนาดของครอบครัวได้	+2	+2	+4
4	ทำให้ฉันรู้สึกผิด	-1	+2	-2
5	ทำให้ประจำเดือนมาปกติ	+3	+1	+3
	รวม			+2

จากตาราง 2 จะพบว่าผู้หญิงคนนี้มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด และจะเห็นได้ว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับความเชื่อซึ่งฟิชไบน์และไอเซนได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติที่มีต่อเป้าหมายมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับเป้าหมาย ดังนี้

1. บุคคลมีความเชื่อ (b) มากมายกับเป้าหมายหนึ่งๆ โดยที่เป้าหมายนั้นอาจมีความสัมพันธ์กับลักษณะต่างๆ เช่น เป้าหมายอื่น คุณลักษณะอื่นหรือเป้าหมายอื่น เป็นต้น
2. ลักษณะที่มาสัมพันธ์กับเป้าหมายนี้ มักจะมีการประเมิน (e) ควบคู่อยู่ด้วยซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นทัศนคติต่อลักษณะนั้นๆ
3. อาศัยการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไขบุคคลจะเรียกการเรียนรู้ในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่สัมพันธ์ระหว่างการประเมิน (e) กับเป้าหมายของทัศนคติ
4. ความเชื่อที่สัมพันธ์กับเป้าหมายโดยมีการประเมินอยู่ด้วย จะรวมตัวกัน ($\sum b_i e_i$)

5. ในโอกาสข้างหน้า เป้าหมายของทัศนคติจะกระตุ้นให้บุคคลแสดงความเชื่อโดยรวมที่สัมพันธ์กับเป้าหมาย โดยมีการประเมินอยู่ด้วย หรือเป็นการแสดงทัศนคติโดยส่วนรวมนั่นเอง จากทฤษฎีทัศนคตินี้ ทำให้มีการพัฒนาสมการเกี่ยวกับการวัดทัศนคติขึ้น คือ

$$AB = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

AB	แทน	ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม
b_i	แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม i
e_i	แทน	การประเมินผลของพฤติกรรม i
n	แทน	จำนวนความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม

เนื่องจากทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางตรงกับการทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลและความเชื่อเด่นชัดกำหนดทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม ดังนั้นในการวัดความเชื่อเด่นชัดและทัศนคติควรให้มีความสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time)

4) อิทธิพลทางสังคม (Social Influence) ฟิชไบน์และไอเซน (Ajzen; & Fishbein. 1980: 57, 73-76) กล่าวว่า อิทธิพลทางสังคมเป็นการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความกดดันทางสังคมที่มีต่อเขาในการที่จะให้กระทำหรือไม่ให้กระทำ

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าผู้ที่มีความสำคัญต่อเขา คิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น

ฟิชไบน์และไอเซน เสนอการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงไว้ 2 วิธี คือ การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

4.1 การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง เป็นการระบุนความเชื่อของบุคคลที่มีความคิดเห็นของบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญต่อเขา ว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น เช่น

2 อย่าง

4.2 การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะเห็นได้ว่าตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง คือ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

บุคคลจะพิจารณาว่ากลุ่มอ้างอิงมีความสำคัญต่อเขา คิดว่าเขาควรหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น และเขาจะใช้ข้อมูลนี้ในการที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงหรือไม่ เช่น สามีของฉันคิดว่าฉันควรจะทำแท้ง (เป็นความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง) ซึ่งเป็นความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลอื่นและเกี่ยวกับคำแนะนำในการกระทำของบุคคล ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงนี้เป็นตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงตัวหนึ่ง

การวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงของบุคคลสามารถวัดได้ ตัวอย่าง เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงของผู้หญิงเกี่ยวกับศาสนาอาจวัดโดย

ศาสนาของฉันสอนว่า

ฉันควรทำแท้ง _____ ฉันไม่ควรทำแท้ง
มากที่สุด มาก น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย มาก มากที่สุด

2 อย่าง

การรู้ถึงความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงไม่เพียงพอที่จะทำนายหรือเข้าใจการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของบุคคลเราต้องประเมินแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply) ซึ่งหาได้จากมาตรวัดแบบ Unipolar Scale (Ajzen; & Fishbein. 1980: 75)

โดยทั่วไปท่านต้องการทำตามคำสอนของศาสนาอย่างน้อย
ต้องการ _____ ไม่ต้องการ
+3 +2 +1 0 -1 -2 -3

ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ทำนายจากดัชนีผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งในการวัดจะต้องมีความสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time) และทฤษฎีนี้เชื่อว่ากลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญมีอิทธิพลต่อการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่า กลุ่มอ้างอิงที่ไม่มีความสำคัญ

การหากลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (กลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญ) โดยการให้กลุ่มตัวอย่างเขียนถึงกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญโดยถาม 3 คำถามให้ตอบแบบอิสระ คือ

1. บุคคลหรือกลุ่มคนใด ที่สนับสนุนการกระทำพฤติกรรม A
2. บุคคลหรือกลุ่มคนใด ที่คัดค้านการกระทำพฤติกรรม A
3. บุคคลอื่นที่เข้ามาในใจคุณ เมื่อคุณคิดจะทำพฤติกรรม A

แล้วเลือกกลุ่มอ้างอิงเด่นชัดที่มีความถี่สูงๆ แล้วจึงวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในแต่ละกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด ดังตัวอย่างข้างต้นจึงจะได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงดังต่อไปนี้

$$SN = \sum_{i=1}^n NB_i MC_i$$

SN	แทน	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
NB	แทน	ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง
MC _i	แทน	แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
n	คือ	จำนวนกลุ่มอ้างอิง

ฟิชไบน์และไอเซน (Ajzen; & Fishbein. 1980: 58-59) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ของทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (W_1 , W_2) ไว้ว่า โดยส่วนมากแล้วมักจะพบว่าบุคคลจะมีทัศนคติทางบวกต่อพฤติกรรมถ้าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาควรจะทำพฤติกรรมนั้น และมีทัศนคติทางลบถ้าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น แต่บางครั้งองค์ประกอบทั้งสองก็ไม่ไปด้วยกัน เช่นบุคคลอาจมีทัศนคติทางบวกต่อการกระทำพฤติกรรม แต่เชื่อว่าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น ดังนั้นเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลนั้นจะขึ้นกับความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ขององค์ประกอบทั้งสองของแต่ละบุคคล (องค์ประกอบทัศนคติและองค์ประกอบเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง) องค์ประกอบทั้งสองจะมีน้ำหนักที่บ่งบอกถึงความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ที่เป็นตัวกำหนดเจตนาเชิงพฤติกรรม น้ำหนักความสำคัญเชิงสัมพัทธ์นี้ อาจเปลี่ยนจากพฤติกรรมหนึ่งไปอีกพฤติกรรมหนึ่ง และจากบุคคลหนึ่งไปอีกบุคคลหนึ่ง น้ำหนักขององค์ประกอบนี้ร่วมกันทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม

การผันแปรตัวใดตัวหนึ่งในความจำเพาะทั้ง 4 ของพฤติกรรม การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) บริบท (Context) และเวลา (Time) อาจจะมีอิทธิพลต่อความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ขององค์ประกอบทัศนคติและกลุ่มอ้างอิง เช่น พบว่าทัศนคติมีความสำคัญในพฤติกรรมการแข่งขันมากกว่าพฤติกรรมความร่วมมือ ในขณะที่กลุ่มอ้างอิงมีความสำคัญในพฤติกรรมความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

5) ปัจจัยภายนอก (External Variables) ฟิชไบน์และไอเซน (Ajzen; & Fishbein. 1980: 79-91) กล่าวว่าทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลต่างจากทฤษฎีอื่นตรงที่ไม่พยายามที่จะอธิบายพฤติกรรมโดยการอ้างอิงปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่

5.1 ปัจจัยชีวสังคม (Demographic Variables) เช่น อายุ เพศ อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ศาสนา การศึกษา

5.2 ทัศนคติที่มีต่อเป้าหมาย ทัศนคติต่อบุคคลและทัศนคติต่อสถาบัน

5.3 ลักษณะบุคลิกภาพ (Personality Traits) เช่น ลักษณะเก็บตัว ลักษณะเปิดเผยตัวเอง มีอาการทางประสาท ลักษณะมีอำนาจและมีลักษณะเด่น

ทฤษฎีนี้ไม่ปฏิเสธว่าปัจจัยภายนอกบางครั้งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม แต่คิดว่ามีผลกระทบต่อพฤติกรรมทางอ้อม นั่นคือ ปัจจัยภายนอกจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมถ้าหากว่ามีความสัมพันธ์กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งในทฤษฎี กล่าวคือ ถ้าปัจจัยภายนอก มีอิทธิพลต่อความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม การประเมินผลของพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลัง ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงหรือแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคล และทำให้มีผลกระทบต่อพฤติกรรม ถ้าทัศนคติหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ และเจตนาเชิงพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กันสูง ถึงแม้บางครั้งจะพบว่าปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในเวลาหนึ่ง แต่จะสัมพันธ์กันไปไม่นาน ดังนั้นพิชไบน์และไอเซนจึงกล่าวว่าไม่มีความจำเป็นที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและพฤติกรรม เพราะว่ามีผลที่ไม่คงเส้นคงวาต่อความเชื่อที่เป็นรากฐานของพฤติกรรม

3.1.5 ข้อจำกัดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (ริเชพร อูวอร์ธโน. 2535: 2)

- 1) อาจมีพฤติกรรมบางพฤติกรรมที่ทฤษฎีอธิบายไม่ได้ เช่น การระบายอารมณ์ทันทีทันใด หรือ พฤติกรรมในการทำงานที่คนมีทักษะอยู่แล้ว เช่น การขับรถ การเปิดหน้าต่างสือ
- 2) อาจมีบางคนที่ทฤษฎีอธิบายไม่ได้ เช่น คนที่มีการตัดสินใจโดยกระบวนการที่แตกต่างไปจากแนวทฤษฎีนี้ หรือคนที่แสดงพฤติกรรมโดยไม่ได้คิดไตร่ตรองเลย
- 3) การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอาจจะเป็นวิธีที่ไม่ดีที่สุดองค์ประกอบอย่างอื่นที่มีความสำคัญอีกแต่ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานเพียงพอ

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เป็นทฤษฎีที่สามารถใช้ในการทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ แต่อาจมีพฤติกรรมบางพฤติกรรมที่ทฤษฎีนี้ไม่สามารถอธิบายได้อย่างสมบูรณ์ อาจเนื่องด้วยมีข้อจำกัดบางประการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่สามารถทำตามความต้องการได้ โดยทั่วไปแล้ว ถ้าบุคคลมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งมาก ก็จะใช้ความพยายามในการกระทำพฤติกรรมนั้นมากขึ้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังมีพฤติกรรมหลายๆพฤติกรรมที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาอย่างสมบูรณ์ จากข้อจำกัดดังกล่าว ไอเซน จึงได้มีการศึกษาและปรับทฤษฎีใหม่เพื่อให้ทฤษฎีที่ถูกพัฒนานี้สามารถอธิบายและทำนายพฤติกรรมได้ครอบคลุมและแม่นยำมากยิ่งขึ้น และเรียกทฤษฎีนี้ว่า “ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน” ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ถูกพัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีต้นกำเนิดหรือทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนั่นเอง และด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มาใช้ในการอธิบายและทำนายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ในลำดับต่อไป

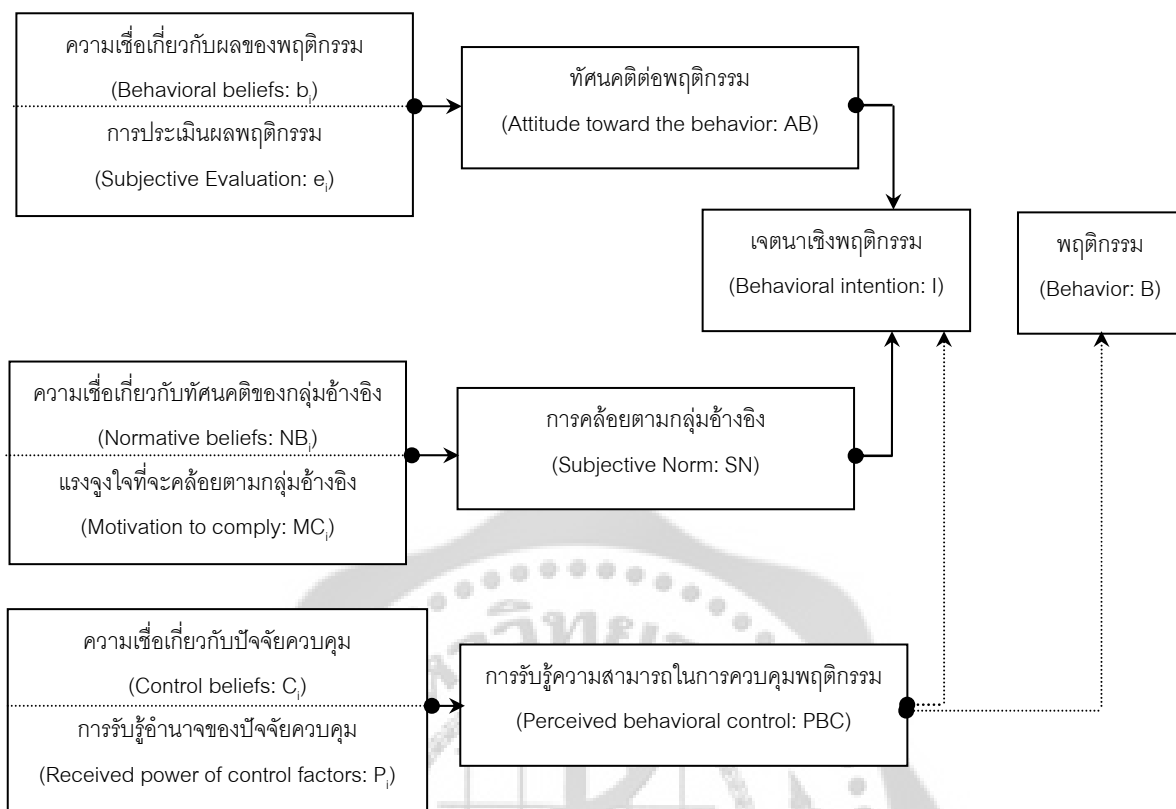
3.2 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned Behavior)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB) เป็นทฤษฎีที่ไอเซนพัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (TRA) ของฟิชไบน์และไอเซน ซึ่งถือว่าเป็นทฤษฎีต้นกำเนิด และเป็นทฤษฎีที่ใช้ทำนายพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลได้ โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของทฤษฎีนี้คือ ใช้ทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคล ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนตามลำดับต่อไปนี้

3.2.1 ลักษณะของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

เนื่องจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมีข้อจำกัดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่สามารถทำตามความต้องการได้อย่างสมบูรณ์ เจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมเป็นสาเหตุประการหนึ่งของ การกระทำพฤติกรรม โดยทั่วไปแล้ว ถ้าบุคคลมีความตั้งใจมากเพียงใด ก็จะพยายามมากขึ้นเพียงนั้น แต่ในความเป็นจริง การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใดไม่ได้ขึ้นอยู่กับเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างเดียว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ มากมายที่เป็นอุปสรรคเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งถ้าบุคคลสามารถควบคุมอุปสรรคได้ โอกาสที่จะกระทำพฤติกรรมจริงจะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นความสำเร็จในการกระทำจะขึ้นอยู่กับเจตนาเชิงพฤติกรรมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ด้วยเหตุนี้ ไอเซน (Ajzen) ได้ปรับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลตามข้อค้นพบดังกล่าวเพื่อให้สามารถอธิบายและทำนายพฤติกรรมที่อาจไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลอย่างเต็มที่ และเรียกทฤษฎีนี้ว่าทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory planned of Behavior) ซึ่งตัวแปรภายในกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม(I) และความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีผลต่อความสำเร็จในการกระทำพฤติกรรม (B) ทฤษฎีนี้จึงเป็นการบูรณาการของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ในฐานะที่เป็นตัวกำหนดเจตนาที่จะทำพฤติกรรมเช่นเดียวกับการกำหนดพฤติกรรมด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB) นี้ แตกต่างจากทฤษฎีต้นกำเนิดคือทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (TAR) และมีความเหมาะสมสำหรับการอธิบาย และทำนายพฤติกรรมที่ไม่สามารถทำตามความต้องการได้โดยสมบูรณ์มากกว่า โดยทำการเพิ่มตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived behavioral control : PBC) ซึ่งได้รับอิทธิพลจาก ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (Control beliefs : C_i) กับการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม (Received power of control factors : P_i) เพิ่มเข้าไปในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ดังภาพประกอบ 3

3.2.2 โครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎี ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างพื้นฐานแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ที่มา: Ajzen. (1991). The Theory of Planed Behavior. *In Organizational Behavior and Human Decision Process.* p. 182.

3.2.3 สาระสำคัญของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีสาระสำคัญโดยพิจารณาตามโครงสร้างพื้นฐานสามารถอธิบายได้ว่าพฤติกรรม (B) เป็นการทำหน้าที่ร่วมกันของเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) โดยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนได้เสนอตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ในฐานะที่เป็นตัวแปรอธิบายพฤติกรรมได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไอเช่นนี้อธิบายทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเป็น 2 ภาค ดังนี้

ภาคแรก ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีอิทธิพลต่อเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรม (I) โดยมีกฎเกณฑ์ว่า ถ้าหากบุคคลมีทศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB), การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) เป็นไปในเชิงบวก จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ของตนเป็นไปในทางบวกด้วย และบุคคลก็ควรมีเจตนาหนักแน่นที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ (I) และเชื่อว่าการ

รับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีความหมายในแง่สูงใจสำหรับเจตนา (I) คือ บุคคลที่มีความเชื่อว่าตนมีความสามารถหรือมีโอกาสที่จะกระทำพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใดนั้นย่อมมีเจตนาที่หนักแน่นที่จะกระทำพฤติกรรม แต่ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าตนไม่มีความสามารถหรือไม่มีโอกาสที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ก็ย่อมไม่มีเจตนาที่หนักแน่นที่จะกระทำพฤติกรรม ถึงแม้ว่าบุคคลจะมีทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB), การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) เป็นไปในเชิงบวกก็ตาม

ภาคที่สอง เจตนาที่จะทำพฤติกรรม(I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ร่วมกันทำนายพฤติกรรม โดยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ไม่ต้องผ่านเจตนา (I) ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ที่ตรงกับความเป็นจริง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) จะช่วยเพิ่มความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรมได้มากขึ้น แต่หากบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ที่ไม่สะท้อนความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอย่างแท้จริง เช่น ในกรณีที่มีข้อมูลข่าวสารเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น หรือมีตัวแปรใหม่เข้ามาในสถานการณ์ กรณีดังกล่าวการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) อาจมีความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรมได้น้อย

3.2.4 ตัวแปรภายในกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

เนื่องจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนพัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ดังนั้นตัวแปรภายในทฤษฎีจึงมีลักษณะของตัวแปรและการวัดที่เหมือนกันทุกประการแต่จะเพิ่มตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) เข้ามา

3.2.4.1 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้ เป็นการสะท้อนจากประสบการณ์ในอดีต และคาดคะเนปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยขัดขวางหรืออุปสรรค (Ajzen, 1991: 132) ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับจำนวนของการควบคุมภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่จะพิจารณาจากความเป็นไปได้จากผลของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่มีต่อการบรรลุถึงเป้าหมายพฤติกรรม ซึ่ง PBC จะแปรผันไปตามสถานการณ์ และการกระทำ

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีความหมายในแง่สูงใจสำหรับเจตนา ซึ่งปัจจัยดังกล่าวทำให้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนไม่ซ้อนทับกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ทำหน้าที่เป็นตัวอธิบายและทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) นอกเหนือจากทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ในขณะที่การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะเน้นทั้งปัจจัยภายใน เช่น ความสามารถ ข้อมูล ทักษะ และปัจจัย

ภายนอก เช่น เวลา เงิน การขึ้นอยู่กับผู้อื่น ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนนี้ จะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ว่าคุณสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้ตามการคาดคะเนภายใต้สถานการณ์หนึ่งๆ หรือไม่ หรือทำได้ในระดับใด

ตามแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะส่งผลต่อความสำเร็จในการกระทำพฤติกรรมได้ โดยผ่านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) เนื่องจากสมมติฐานที่ว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีความหมายในแง่แรงจูงใจสำหรับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) บุคคลที่เชื่อว่า พวกเขาไม่มีทรัพยากรและโอกาส เขาก็จะไม่มีเจตนาที่เข้มแข็งเพียงพอต่อการกระทำนั้น แม้ว่าเขาจะมีทัศนคติทางบวก และกลุ่มอ้างอิงจะเห็นด้วยกับการกระทำนั้นก็ตาม (Ajzen; & Madden. 1986: 457-458) ในทางตรงข้าม ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนได้เสนอว่าสำหรับบางกรณีมีทางเป็นไปได้ที่การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมโดยตรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลอย่างน้อย 2 ประการ คือ

1. หากทำให้เจตนาคงที่ การที่บุคคลจะมีความพยายามมาก หรือน้อยในการกระทำพฤติกรรมเป้าหมาย เช่น ถ้าคน 2 คนมีความตั้งใจ หรือเจตนาที่หนักแน่นเท่ากันในการทำพฤติกรรม บุคคลที่มีความเชื่อมั่นว่า เขาสามารถควบคุมการกระทำพฤติกรรมได้มีความเป็นไปได้ที่จะพยายามทำพฤติกรรมดังกล่าว มากกว่าบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นว่าเขาสามารถควบคุมการกระทำพฤติกรรมได้ (Ajzen. 1991: 184)

2. จากความเชื่อพื้นฐานของทฤษฎีที่ว่า ความสำเร็จของการกระทำส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Action Control) ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจะประเมินความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมจากการรับรู้ของบุคคลนั้น ดังนั้น การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จึงถือเป็นตัวแทนของความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งการที่การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะสะท้อนความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอย่างแท้จริง ขึ้นอยู่กับการรับรู้ที่ตรงตามความเป็นจริงนั่นเอง แต่ในบางครั้งพบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) อาจไม่สะท้อนความสามารถในการควบคุมอย่างแท้จริง ถ้าบุคคลมีข้อมูลหรือข่าวสารน้อยเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือทรัพยากรที่มีอยู่เปลี่ยนแปลงไป หรือมีตัวแปรใหม่ที่ไม่คุ้นเคยเพิ่มเข้ามาในสถานการณ์ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) อาจเพิ่มความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรมได้น้อย (Ajzen. 1991: 185)

ใน ค.ศ.1986 ไอ์เซนและมัดเดน (Ajzen; & Madden. 1986) ได้เสนอรูปแบบของทฤษฎีและการทดสอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนขึ้นเป็นครั้งแรก โดยเสนอวิธีการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ไว้ 2 วิธี คือ

1. การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง เป็นการสะท้อนถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการรับรู้ความยากง่ายในการทำกิจกรรม โดยการถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบถึงความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถที่เขาคงจะควบคุมการกระทำพฤติกรรมนั้น บนมาตรา 7 ช่วงที่มีคำตอบ 2 ขั้ว ตัวอย่างเช่น การศึกษาพฤติกรรมหรือการมาเรียนในวิชาหนึ่ง

ท่านสามารถควบคุมได้ว่าจะสามารถมาหรือไม่มาเรียนในชั้นเรียนทุกครั้งมากน้อยเพียงใด

ควบคุมไม่ได้ _____ ควบคุมได้

มากที่สุด ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มากที่สุด

2 อย่าง

2. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม ไอเซนและมัดเดน (Ajzen; & Madden. 1986) ได้ศึกษาการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม โดยทำการวิจัยนำร่องช่วงแรกให้กลุ่มตัวอย่างตอบปัจจัยส่งเสริม หรือปัจจัยขัดขวางการกระทำพฤติกรรม และช่วงหลังถามว่าแต่ละปัจจัยเกิดขึ้นบ่อยเพียงใด บนมาตรา 7 ช่วง ที่มีข้อความ 2 ขั้ว การคิดคะแนนทำโดยนำคำตอบที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุปัจจัยตรงกันมารวมกัน แต่งานวิจัยที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ทางอ้อมมากที่สุดคือ งานวิจัยของไอเซนและเดเวอร์ โดยเสนอว่าการวัดทางอ้อมได้จากผลรวมของผลคูณระหว่าง ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (C) และการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม (P)

สำหรับการหาความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม ใช้วิธีเดียวกับการหาความเชื่อเด่นชัดของทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) จากงานวิจัยของไอเซนเท่าที่ผ่านมาพบ ได้นิยามและการสร้างมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมนั้นมีความสับสนในการแปลความหมาย ซึ่งปัญหาดังกล่าว ริระพร อูวรรณโณ (2535) ได้เสนอการปรับมาตรวัดให้มีความชัดเจนและสมเหตุสมผลมากขึ้น และนำมาสร้างเป็นมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมได้ดังตัวอย่าง

C₁: โอกาสที่ฉันจะเดินทางไปไม่ทันภายในช่วงเวลาที่กำหนดสำหรับการลงคะแนนเสียง

มีน้อย _____ มีมาก

มากที่สุด ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มากที่สุด

2 อย่าง

P_i : สำหรับชั้นการเดินทางไปไม่ทันเป็นปัจจัยส่งเสริมหรือขัดขวางการลงคะแนนเสียง

ขัดขวาง _____ ส่งเสริม
มากที่สุด ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มากที่สุด

2 อย่าง

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกับความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมไอเซน (Ajzen, 1991: 1997) ได้เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$PBC = \sum_{i=1}^n C_i P_i$$

PBC แทน การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

C_i แทน ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม

P_i แทน การรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม

n แทน จำนวนปัจจัย

3.2.4.2 ความสัมพันธ์เชิงสหสัมพันธ์ของทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม, การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (β_1 , β_2 , β_3)

เจตนาของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์ขององค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบของแต่ละบุคคล โดยที่องค์ประกอบทั้ง 3 จะมีน้ำหนักที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์ที่เป็นตัวกำหนดเจตนา (ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอีกทอดหนึ่ง) น้ำหนักความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์อาจเปลี่ยนแปลงได้จากพฤติกรรมหนึ่งไปอีกพฤติกรรมหนึ่ง และจากสถานการณ์หนึ่งไปสู่อีกสถานการณ์หนึ่ง ในบางพฤติกรรมพบว่าทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) มากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) บางพฤติกรรมพบว่า ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) มากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) หรือ ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) พอๆ กัน

ประเด็นหนึ่งที่ถูกหยิบยกขึ้นมาให้เห็นถึงความพอเพียงของตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการทำนาย และทำความเข้าใจพฤติกรรม ซึ่งในประเด็นนี้ ไอเซนได้เสนอไว้ว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) เป็นเพียงตัวแปรหนึ่งที่เข้ามาเพิ่มในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และน่าจะมี

ตัวแปรอื่นที่น่าจะยอมรับได้ว่ามีส่วนช่วยในการทำนายพฤติกรรม นอกเหนือจากตัวแปรหลักในทฤษฎี (Ajzen. 1991: 189)

3.2.5 ข้อดีของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

เนื่องจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ความแข็งแกร่งของทฤษฎีจึงอยู่ที่กระบวนการพัฒนาเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูลเช่นกัน ดังนี้

3.2.5.1 กระบวนการพัฒนาเครื่องมือ กระบวนการสร้างแบบสอบถามความเชื่อเด่นชัด

เกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรมเฉพาะโดยใช้แบบตอบอิสระ ให้กลุ่มตัวอย่างเขียนความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (Behavioral Control) ความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลอ้างอิง (Normative beliefs) และความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและขัดขวางการทำพฤติกรรม (Control Beliefs) กลุ่มความเชื่อเหล่านี้เรียกว่ากลุ่มความเชื่อเด่นชัด สำหรับใช้ในการสร้างแบบวัดตัวแปรในโครงสร้างของทฤษฎีต่อไป โดยที่แต่ละความเชื่อจะมีรูปแบบการสร้างข้อคำถามเฉพาะ โดยการวัดควรสอดคล้องกันทั้งในเรื่องการกระทำ เป้าหมายของการกระทำ บริบท และเวลา ในทั้ง 11 ตัวแปร คือ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม (b) การประเมินผลของพฤติกรรม (e) ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อพฤติกรรม (NB) แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC) ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมพฤติกรรม (C) การรับรู้อำนาจปัจจัยควบคุมพฤติกรรม (P) ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) การรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และพฤติกรรม (B) สำหรับการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) ทางตรง ซึ่งโอเซนได้อธิบายและยกตัวอย่างไว้ได้อย่างชัดเจน

3.2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลมีการเสนอแนะสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วนไว้อย่างชัดเจน เช่น ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และพฤติกรรม (B) ให้ใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียลในกรณีที่พฤติกรรมเป็นตัวแปรระดับจัดอันดับที่แปลงมา เป็นต้น ส่วนการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่นๆ เช่น ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) ทางตรงกับทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) ทางอ้อม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) ทางตรงกับ การรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) ทางอ้อม ให้ใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและในการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) โดยตรง โดย ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) ให้ใช้สถิติถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มทีละขั้นเป็นต้น

3.2.5.3 ข้อดีอีกประการหนึ่งของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน คือ เหมาะสำหรับการอธิบายและทำนายพฤติกรรมที่ไม่สามารถทำตามความต้องการได้โดยสมบูรณ์ มากกว่าพฤติกรรมที่ทำ

ตามความต้องการหรือความตั้งใจได้สมบูรณ์ ลักษณะของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาศึกษาในครั้งนี้ มีลักษณะที่อยู่ระหว่างพฤติกรรมที่ไม่สามารถทำตามความต้องการได้โดยสมบูรณ์ กับพฤติกรรมที่สามารถทำตามความต้องการหรือความตั้งใจได้ค่อนข้างสมบูรณ์ และจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่พบว่ามีผู้ใดศึกษาโดยใช้แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาอธิบายและทำนายพฤติกรรมนี้

ตอนที่ 4 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างกลุ่มพหุ (Multi groups) และหลักการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล (Invariance) รวมทั้งขั้นตอนของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่ม โดยผู้วิจัยได้นำเสนอด้วยรายละเอียดต่อไปนี้

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ

โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ (Multiple group structure equation model) เป็นโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นหรือโมเดลลิสเรล (Linear structural relationship or LISREL model) ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับประชากรหลายกลุ่ม (วรวณี แกมเกต; นงลักษณ์ วิรัชชัย; และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2540. 23; อ้างอิงจาก Bollen. 1989; Joreskog ;& Sorbom. 1989) ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมลิสเรลมาช่วยในการวิเคราะห์ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่มพร้อมกันได้ โดยอาจเป็นกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเป็นการแบ่งกลุ่มตามตัวแปรจัดประเภท เช่น ตัวแปรเพศ ระดับการศึกษา คณะวิชา ฯลฯ หรือกลุ่มประชากรที่มีวัฒนธรรมต่างกัน การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุจึงสามารถใช้ได้กับงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นการแบ่งกลุ่มทุกประเภท โดยมีเงื่อนไขว่าหน่วยตัวอย่างทุกหน่วยต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มใดเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น ไม่สามารถเป็นสมาชิกร่วมกับกลุ่มอื่นได้ (Mutually exclusive)

โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการวิเคราะห์กลุ่มพหุ คือ การตรวจสอบว่าโมเดลลิสเรลซึ่งเป็นกรอบความคิด (Conceptual framework) ที่นักวิจัยสร้างขึ้นจากทฤษฎีนั้น สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละกลุ่มหรือไม่อย่างไร ถ้ามีความสอดคล้องกลมกลืนกัน ก็จะสามารถนำโมเดลลิสเรลที่ตรวจสอบแล้วมาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และนำข้อค้นพบไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

(นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 238 - 239) และจุดเด่นของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุสามารถแยกกล่าวได้เป็น 2 กรณี

จุดเด่นกรณีแรก เป็นจุดเด่นของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุที่เหนือกว่าการวิเคราะห์ทางสถิติแบบเดิม อันเป็นจุดเด่นของการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลโดยทั่วไป ซึ่งจุดเด่นที่สำคัญมี 3 ประการ ดังนี้

ประการแรก มีการนำความคลาดเคลื่อนในการวัด (measurement error) มาวิเคราะห์รวมในการวัด (measurement model) และใช้หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ในการประมาณค่าตัวแปรแฝง ตามโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝง

ประการที่สอง มีการผ่อนคลायข้อตกลงเบื้องต้น เช่น ยอมให้ความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันได้ เป็นต้น ทำให้ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงสอดคล้องกับข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องมากขึ้น

ประการที่สาม มีกระบวนการตรวจสอบความตรงของโมเดลหรือความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนและผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ รวมทั้งมีการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าพารามิเตอร์ทุกค่าด้วย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542; อ้างอิงจาก Bollen, 1989; Joreskog;&Sorbom, 1989)

จุดเด่นกรณีที่สอง เป็นจุดเด่นของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ ที่เหนือกว่าการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลแบบเดิมสำหรับกลุ่มประชากรหนึ่งกลุ่ม (single group) ซึ่งมีจุดเด่นสำคัญ 2 ประการดังนี้

ประการแรก มีการประมาณค่าพารามิเตอร์ในโมเดลแต่ละกลุ่มประชากร ค่าพารามิเตอร์นี้ เป็นค่าที่บอกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล ทั้งที่เป็นตัวแปรสังเกตได้และเป็นตัวแปรแฝง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้

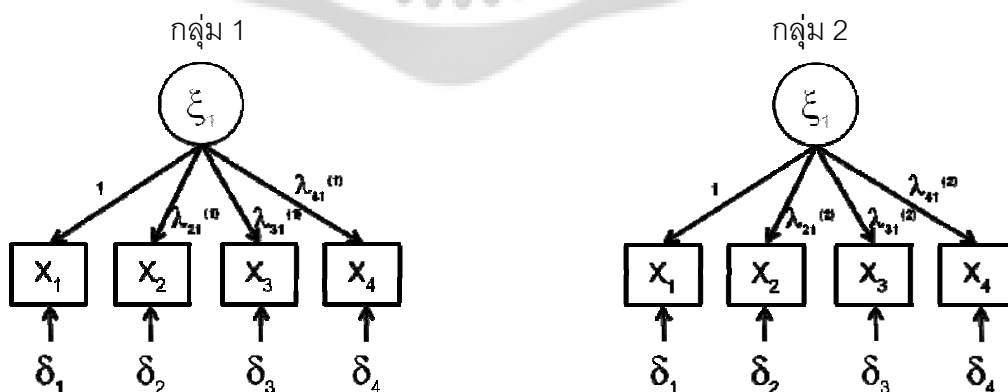
ประการที่สอง มีการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน (Invariance) ของค่าพารามิเตอร์ในโมเดลระหว่างกลุ่มประชากรต่างๆกันได้ การทดสอบดังกล่าวเป็นการทดสอบว่าค่าพารามิเตอร์ที่ได้ในแต่ละกลุ่มประชากรที่แตกต่างกัน มีความคงที่ทุกกลุ่มประชากรหรือไม่ ผลการทดสอบจะเป็นเครื่องยืนยันว่า โมเดลลิสเรลแต่ละกลุ่มประชากรเป็นโมเดลรูปแบบเดียวกันและมีค่าพารามิเตอร์เท่ากันหรือไม่ (วรรณิ แกมเกตุ; นงลักษณ์ วิรัชชัย; และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2540, 23; อ้างอิงจาก Bollen, 1989; Joreskog;& Sorbom, 1989)

สิ่งก้ำบเรื่องความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์ เป็นสิ่งก้ำบสำคัญสำหรับการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลเมื่อมีประชากรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป Bollen (1989) ได้แบ่งลักษณะความไม่แปรเปลี่ยนใน

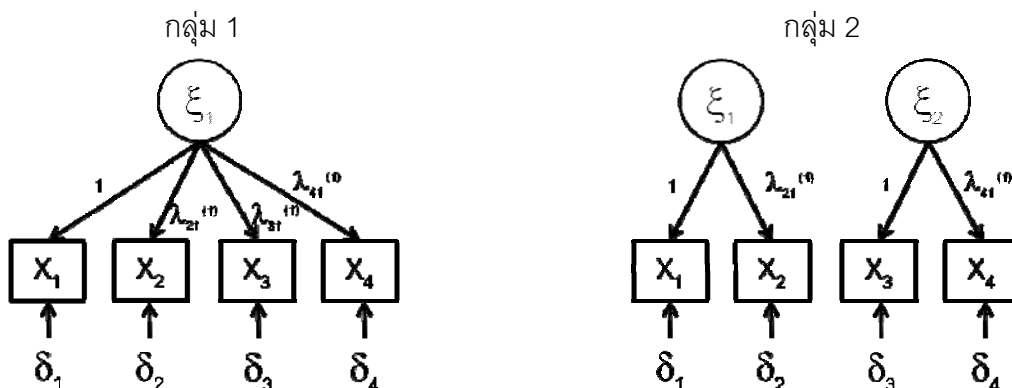
การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุออกเป็น 2 มิติซึ่งคาบเกี่ยวกัน คือ ความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล (model form) และความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ (parameter values)

โมเดลจากกลุ่มประชากร 2 กลุ่มมีรูปแบบโมเดลไม่แปรเปลี่ยนต่อเมื่อตัวแปรทุกตัวในโมเดลและโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลทั้งสองเป็นแบบเดียวกัน กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือเมทริกซ์พารามิเตอร์ในเมทริกซ์เป็นพารามิเตอร์กำหนด อิสระ และบังคับ เหมือนกัน โดยไม่จำเป็นต้องมีค่าพารามิเตอร์เท่ากัน (วรวณี แกมเกตุ; นางลักษณ วิรัชชัย; และสมหวัง พิริยานุวัฒน์. 2540. 23; อ้างอิงจาก Bollen. 1989; Joreskog; & Sorbom. 1989) แผนภาพที่ 5 (ก) แสดงให้เห็นถึงโมเดลสองโมเดลจากกลุ่มประชากรสองกลุ่มที่มีรูปแบบไม่แปรเปลี่ยน กล่าวคือโมเดลทั้งในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 มีตัวแปรแฝงและพารามิเตอร์เส้นทางอิทธิพลต่างๆของตัวแปรเหมือนกันคือ ตัวแปรสังเกตได้ X_1, X_2, X_3 และ X_4 เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝง ξ_1 เช่นเดียวกัน พารามิเตอร์ $\lambda_{11}^{(1)}$ เป็นพารามิเตอร์กำหนดเท่ากับ 1 และ $\lambda_{21}^{(1)}, \lambda_{31}^{(1)}, \lambda_{41}^{(1)}$ ในกลุ่มแรกมีสถานะเหมือนกับในกลุ่มที่สอง ส่วนที่แตกต่างกันคือค่าพารามิเตอร์ในโมเดลของกลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่มนั้นแตกต่างกัน แผนภาพที่ 5 (ข) แสดงให้เห็นโมเดลสองโมเดลจากกลุ่มประชากร 2 กลุ่มที่มีรูปแบบแปรเปลี่ยน กล่าวคือ ในกลุ่มที่ 1 ตัวแปรสังเกตได้ X_1, X_2, X_3 และ X_4 เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝง ξ_1 ในขณะที่กลุ่มที่ 2 ตัวแปรสังเกตได้ X_1 และ X_2 เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝง ξ_1 และ X_3, X_4 เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝง ξ_2 จะเห็นได้ว่าตัวแปรแฝงและพารามิเตอร์เส้นทางอิทธิพลต่างๆของตัวแปรของโมเดลในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 แตกต่างกัน ดังนั้นเมทริกซ์พารามิเตอร์จึงมีขนาดต่างกัน และสถานะของพารามิเตอร์เป็นพารามิเตอร์กำหนด บังคับ อิสระ ของแต่ละกลุ่มก็แตกต่างกันด้วย

(ก) รูปแบบไม่แปรเปลี่ยน

(ข) รูปแบบแปรเปลี่ยน

ภาพประกอบ 4 การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของโมเดล

โดยทั่วไป โมเดลจากกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม มีค่าพารามิเตอร์ในโมเดลไม่แปรเปลี่ยน ต่อเมื่อค่าพารามิเตอร์ในโมเดลของประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเท่ากัน ภายใต้รูปแบบโมเดลที่ไม่แปรเปลี่ยน (วรวรรณี แกมเกตู; นงลักษณ์ วิรัชชัย; และสมหวัง พิริยานุวัฒน์, 2540: 23; อ้างอิงจาก Bollen, 1989; Joreskog;&Sorbom, 1989) กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ เมทริกซ์พารามิเตอร์ของโมเดลทั้งสองเท่ากัน นั่นคือ มีขนาดเมทริกซ์เท่ากัน สถานะของพารามิเตอร์ในเมทริกซ์เป็นพารามิเตอร์ที่กำหนด อิสระ และ บังคับ เหมือนกัน และค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์มีค่าเท่ากันด้วย จากแผนภาพที่ 4 (ก) ซึ่งแสดงถึง โมเดลจากกลุ่มประชากร 2 กลุ่มที่มีรูปแบบไม่แปรเปลี่ยน โมเดลดังกล่าวนี้ จะเป็นโมเดลที่มี ค่าพารามิเตอร์ไม่แปรเปลี่ยนต่อเมื่อ ค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ในโมเดลทั้งสองกลุ่มมีค่าเท่ากัน เช่น ค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรภายนอกแฝงบนตัวแปรสังเกตได้ (Λ_x) มีค่าเท่ากัน นั่นคือ เมทริกซ์ $[\lambda_{ij}^{(1)}] = [\lambda_{ij}^{(2)}]$ เป็นต้น ความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ดังกล่าวนี้มีหลายระดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่นักวิจัยต้องการทดสอบ ซึ่งจะมีตั้งแต่สมมติฐานที่มีความเข้มงวดน้อยที่สุด (Least restrictive hypothesis) คือ มีข้อกำหนดน้อยที่สุดเกี่ยวกับความเท่ากันของ เมทริกซ์พารามิเตอร์ จนถึงสมมติฐานที่มีความเข้มงวดมากที่สุด (Most restrictive hypothesis) คือมี ข้อกำหนดมากที่สุดเกี่ยวกับความเท่ากันของเมทริกซ์พารามิเตอร์ ดังตัวอย่างสมมติฐานการทดสอบ ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลจากกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม ตามแผนภาพที่ 4 (ก) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1) H_{from} : รูปแบบไม่แปรเปลี่ยน (ขนาดของเมทริกซ์ และสถานะของพารามิเตอร์ เป็นแบบกำหนด,อิสระ และบังคับ ในเมทริกซ์ Λ , Φ และ Θ_s เหมือนกัน)

$$2) H_{\Lambda_x} : \Lambda_x^{(1)} = \Lambda_x^{(2)}$$

$$3) H_{\Lambda_x \Phi} : \Lambda_x^{(1)} = \Lambda_x^{(2)}, \Phi^{(1)} = \Phi^{(2)}$$

$$4) H_{\Lambda_x \Theta_\delta} : \Lambda_x^{(1)} = \Lambda_x^{(2)}, \Phi^{(1)} = \Phi^{(2)}, \Theta_\delta^{(1)} = \Theta_\delta^{(2)}$$

การทดสอบสมมติฐานที่ 1) คือการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล การทดสอบสมมติฐานที่ 2) คือการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์สัมประสิทธิ์ การถดถอยของตัวแปรภายนอกแฝงบนตัวแปรสังเกตได้ (Λ_x) ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ในระดับที่มีความเข้มงวดน้อยที่สุด การทดสอบสมมติฐานที่ 3) คือการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ตามสมมติฐานที่ 2) และเพิ่มความเท่ากันของค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรภายนอกแฝง (Φ) ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ในระดับที่มีความเข้มงวดเพิ่มมากขึ้นและการทดสอบสมมติฐานสุดท้าย คือ การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ตามสมมติฐานที่ 3) และเพิ่มความเท่ากันของค่าพารามิเตอร์ ในเมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วมระหว่างความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตได้ (Θ_δ) ซึ่งเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ในระดับที่มีความเข้มงวดมากที่สุด ดังนั้นการที่จะสรุปว่าค่าพารามิเตอร์ในโมเดลระหว่างกลุ่มประชากรแปรเปลี่ยนหรือไม่ ขึ้นอยู่กับระดับความเข้มงวดของสมมติฐานที่นักวิจัยกำหนด

วิธีการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่ม ประกอบด้วยวิธีการหลัก 2 ขั้นตอน (วรวรณี แกมเกตู; นงลักษณ์ วิรัชชัย; และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2540. 23; อ้างอิงจาก Bollen. 1989; Joreskog;&Sorbom. 1989) คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ในแต่ละกลุ่มประชากร และการคำนวณดัชนีชี้วัดความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งแสดงค่าดัชนีดัดแปรโมเดล (model modification indices) เพื่อการปรับปรุงโมเดลให้ได้โมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของทุกกลุ่มประชากร ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์โดยไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับความเท่ากันของค่าพารามิเตอร์

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ในแต่ละกลุ่มประชากรและการคำนวณค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์โดยผู้วิจัยกำหนดให้ค่าพารามิเตอร์ของโมเดลในทุกกลุ่มประชากรมีค่าเท่ากัน สำหรับการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 2 นี้ อาจทำการวิเคราะห์หลายครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนสมมติฐานที่ต้องการทดสอบ

ในการประยุกต์ใช้การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลสามารถทดสอบได้ทั้งโมเดลอิสระเต็มรูปแบบ และโมเดลอิสระที่เป็นโมเดลย่อย ได้แก่ โมเดลย่อยที่มีเฉพาะโมเดลการวัด ซึ่งเป็นโมเดลที่แสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝง (Latent variables) และตัวแปรที่สังเกตได้ (Observed variable) และโมเดลย่อยที่มีเฉพาะโมเดลสมการโครงสร้างซึ่งเป็นโมเดลที่แสดง

ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝง ทั้งนี้สมมติฐานหรือเมทริกซ์พารามิเตอร์ที่ต้องการทดสอบนั้น ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระที่ต้องการทดสอบซึ่งนักวิจัยต้องตัดสินใจว่าพารามิเตอร์ใด หรือเมทริกซ์พารามิเตอร์ใดควรจะนำมาทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มในการทดสอบนักวิจัยอาจกำหนดรูปแบบของโมเดลสองโมเดลเหมือนกัน และสนใจที่ความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ ภายใต้รูปแบบของโมเดลที่กำหนด การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนนี้มีลักษณะเป็นเชิงชั้น (hierarchy) และสะสม กล่าวคือ เป็นการทดสอบตามลำดับขั้นของสมมติฐานที่นักวิจัยต้องการทดสอบ และการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนในสมมติฐานขั้นสุดท้ายจะต้องทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนในสมมติฐานที่ทดสอบก่อนหน้านั้นสะสมด้วย สมมติฐานที่ทดสอบไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่าจะต้องทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของเมทริกซ์พารามิเตอร์ใด และมีลำดับก่อนหลังอย่างไร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจของนักวิจัยเอง สมมติฐานใดที่มีความสำคัญก็ควรได้รับการทดสอบก่อน (วรวรณี แกมเกตู; นางลักษณ วิรัชชัย; และสมหวัง พิริยานุวัฒน์. 2540. 24; อ้างอิงจาก Bollen. 1989; Joreskog; & Sorbom. 1989)

การทดสอบดังกล่าว ใช้หลักการทดสอบฟังก์ชันความกลมกลืนของแต่ละกลุ่มดังนั้นเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง (S_g) จึงเป็นเป้าหมายของการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน ซึ่งเป็นการทดสอบความสอดคล้องระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของแต่ละกลุ่ม นั่นคือ $\Sigma_g(\theta_g)$ กับ S_g หากทั้งสองเมทริกซ์มีความใกล้เคียงกันมากก็แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกัน และแสดงค่าฟังก์ชันความกลมกลืนทั่วไปของทุกกลุ่มในรูปสมการดังนี้

$$F = \sum_{g=1}^G \left(\frac{N_g}{N} \right) F_g(S_g, \Sigma_g(\theta_g))$$

เมื่อ $F =$ ฟังก์ชันความกลมกลืนทั่วไป

$$N = N_1 + N_2 + \dots + N_g$$

$N_g =$ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ g เมื่อ $g = 1, 2, 3 \dots G$

$$F_g(S_g, \Sigma_g(\theta_g)) = \text{ฟังก์ชันความกลมกลืนของกลุ่มที่ } g$$

สมการข้างต้น แสดงว่ากลุ่มที่ใหญ่ที่สุด จะได้รับน้ำหนัก (N_g/N) ในการทำฟังก์ชัน F มีค่าน้อยที่สุด ความแตกต่างที่สำคัญ ระหว่างการประมาณค่าเพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลกับการประมาณค่าของโมเดลเพียงหนึ่งกลุ่มคือ การรวมพารามิเตอร์ที่กำหนดเงื่อนไขไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มและฟังก์ชันความกลมกลืนรวมที่น้อยที่สุดไปพร้อมๆกันในสองกลุ่มหรือมากกว่า ส่วนการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น มีความคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์กับกลุ่มตัวอย่างหนึ่งกลุ่ม โดยมีสมมติฐานศูนย์คือ เงื่อนไขบังคับของพารามิเตอร์ในโมเดลของทุกกลุ่ม

ถูกต้อง มีองศาอิสระ (df) เท่ากับ $\frac{1}{2}(G)(p+q)(p+q+1)-t$ เมื่อ t คือจำนวนพารามิเตอร์อิสระที่ถูกประมาณค่าในทุกกลุ่ม

การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้หลักการของความสอดคล้องสอดแทรก (nested goodness-of-fit) (วรวณี แกมเกต; นงลักษณ์ วิรัชชัย; และสมหวัง พิริยานุวัฒน์. 2540. 28; อ้างอิงจาก Bollen. 1989; Joreskog;&Sorbom. 1989) ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับโมเดลสอดแทรก (nested model) นั่นคือ สมมติฐานสำหรับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของโมเดลในแต่ละชั้นสอดแทรก (nested) อยู่ภายใต้สมมติฐานที่ปรากฏก่อน เช่น H_{AxB} สอดแทรกอยู่ใน H_{Ax} เป็นต้น การทดสอบสมมติฐานทำแยกเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรก เป็นการทดสอบสมมติฐาน H_{Ax} ส่วนขั้นตอนที่สองเป็นการทดสอบสมมติฐาน H_{AxB} หลักการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของค่าดัชนีวัดความสอดคล้องของโมเดลหรือผลต่างของค่าไค-สแควร์ (delta chi-square: $\Delta\chi^2$) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ามีความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ของโมเดลระหว่างกลุ่มประชากร

โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ (Multi - groups Structural Equation Modeling) มีประโยชน์มากในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบ หรือทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีลักษณะต่างกันเป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากในสภาพปรากฏการณ์การวิจัยทางสังคมศาสตร์ กลุ่มประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัย มักจะมีความแตกต่างกันในหลายคุณลักษณะ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม สถานภาพทางเศรษฐกิจ องค์กร พื้นที่ ภาควิชาศาสตร์ เป็นต้น และในสถานการณ์ที่ผู้วิจัยต้องการทราบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลใน 3 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ 1 ค่าพารามิเตอร์ในโมเดลอิสระสำหรับกลุ่มประชากรที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐบาลมีค่าพารามิเตอร์แตกต่างจากค่าพารามิเตอร์ในโมเดลอิสระสำหรับประชากรในกลุ่มที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนหรือไม่

ประเด็นที่ 2 ค่าพารามิเตอร์ในโมเดลอิสระสำหรับกลุ่มประชากรที่ศึกษาในกลุ่มคณะวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีค่าพารามิเตอร์แตกต่างจากค่าพารามิเตอร์ในโมเดลอิสระสำหรับประชากรในกลุ่มที่ศึกษาในกลุ่มคณะวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหรือไม่

ประเด็นที่ 3 ค่าพารามิเตอร์ในโมเดลอิสระสำหรับกลุ่มประชากรที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1 มีค่าพารามิเตอร์แตกต่างจากค่าพารามิเตอร์ในโมเดลอิสระสำหรับประชากรในกลุ่มที่ศึกษาในชั้นปีที่ 4 หรือไม่

ด้วยเหตุนี้การวิเคราะห์หีสเรลโดยใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุหรือการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษางานวิจัยนี้

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนนี้เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันฟุตบอล

งานวิจัยต่างประเทศ

ออสเตอร์และเนป (Oster;&Knapp. 1998: 4) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเล่นพนันทางการกีฬาของ นักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบระดับและความถี่ของการเล่นพนันระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายซึ่งทำการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาจำนวน 544 คน จากมหาวิทยาลัยที่มีความเสี่ยงในการเกิดการเล่นพนัน และจากการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายเล่นพนันมากถึง 97 เปอร์เซ็นต์ และนักศึกษาหญิงจะเล่นพนันในทุกรูปแบบ แต่สำหรับการเล่นพนันที่เกี่ยวข้องกับกีฬา นักศึกษาชายมีการเล่นพนันมากถึง 50 เปอร์เซ็นต์ นักศึกษาหญิง 23 เปอร์เซ็นต์ ในอีกส่วนหนึ่ง คือนักศึกษาชาย 37 เปอร์เซ็นต์ นักศึกษาหญิง 16 เปอร์เซ็นต์ ระบุว่าเล่นพนันอาทิตย์ละ 1 ครั้งหรือมากกว่า

งานวิจัยในประเทศ

ฐิติมา มุทริกเวช (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารับชมการถ่ายทอดสดฟุตบอลต่างประเทศของวัยรุ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับชม แรงจูงใจ ทศนคติและการรับรู้ประโยชน์จากการรับชมการถ่ายทอดสดฟุตบอลต่างประเทศของวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา และคนวัยทำงาน จำนวนทั้งสิ้น 400 คน จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเล่นพนันฟุตบอลตามรายการแข่งขันจากมากไปหาน้อย ดังนี้ พรีเมียร์ลีก, อังกฤษ, ฟุตบอลโลก, กัลโชเซียร์รี่ เอ อิตาลี ตามลำดับ และมีการเล่นพนันฟุตบอลเฉลี่ยละครั้ง 500 บาท และผลการสำรวจยังพบว่า เพศชายนิยมเล่นพนันฟุตบอลมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายเล่นมากถึงร้อยละ 88.4 และเพศหญิงเล่นคิดเป็นร้อยละ 11.6 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ 55.9 มีการเล่นพนันตลอดทั้งปี ขณะที่อีกร้อยละ 44.1 นอยมเล่นพนันฟุตบอลเฉพาะที่มีการแข่งขันในนัดสำคัญ และสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอล ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.2 เล่นพนันเพราะความชอบส่วนตัว อีกร้อยละ 23.9 ระบุว่า เล่นพนันเพราะกฎหมายไม่สามารถเอาผิดได้ ในขณะที่อีกร้อยละ 11.5 เล่นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่จริงจังพอหรือมีกลุ่มอิทธิพลอยู่เบื้องหลังและหลักฐานไม่เพียงพอที่จะสามารถเอาผิดได้

องอาจ ชัยเพชรโยธิน (2541: 118) ได้ทำการศึกษารื่องการบังคับใช้กฎหมายการพนัน: ศึกษากรณีการพนันผลการแข่งขันฟุตบอล เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการสำรวจข้อมูลที่

ปกปิด จึงไม่สามารถเปิดเผยถึงที่มาของแหล่งข้อมูลได้ จากผลการวิจัยพบว่า การสืบสวนการเล่นพนันฟุตบอลของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นไปได้ยากเนื่องจากการเล่นพนันฟุตบอลได้มีพัฒนาการการเล่นที่หาหลักฐานได้ยาก โดยมีเจ้ามือจำนวนหนึ่งรับแทงพนันฟุตบอลทางโทรศัพท์ และเจ้ามือพนันจะจัดตัวแทนขึ้นหาลูกค้าเข้าพนันทางโทรศัพท์ในระบบความเชื่อ กล่าวคือจะมีการตกลงพนันกันก่อนแล้วทำการจ่ายเงินพนันกันในภายหลัง อีกทั้งยังมีการเล่นพนันผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดจากตัวบทกฎหมายและองค์การที่บังคับใช้กฎหมาย

สมหวัง บุญศิริโรจน์ (2545: 36 - 37) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอลของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายรวมทั้งสิ้น 432 คน โดยแยกเป็นนักเรียนชาย 202 คน และนักเรียนหญิง 230 คน จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชายมีการชมการแข่งขันฟุตบอลมากกว่านักเรียนหญิง และเมื่อพิจารณาผลจากการตอบแบบสอบถาม เป็นรายด้าน และจำแนกตามเพศพบว่า ด้านที่ 1 ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่อการเล่นพนันฟุตบอล ผลการวิจัยที่ได้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า การพนันฟุตบอลเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว ด้านที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเล่นและไม่เล่นพนันฟุตบอล ผลการวิจัยที่ได้นักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นว่า กลุ่มคนที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันฟุตบอลมากที่สุดคือกลุ่มเพื่อนและคนใกล้ชิด ด้านที่ 3 เกี่ยวข้องกับสถานที่ที่เอื้อต่อการเล่นพนันฟุตบอล ผลการวิจัยที่ได้นักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นว่า สถานบันเทิง และร้านอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งที่เอื้ออำนวยต่อการเล่นพนันฟุตบอล ด้านที่ 4 เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน ผลการวิจัยที่ได้นักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นว่า สื่อมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการเล่นพนันฟุตบอล และด้านที่ 5 เป็นด้านที่ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการเล่นพนันฟุตบอลและแนวทางแก้ไข ผลการวิจัยที่ได้นักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นว่ากฎหมายที่มีอยู่ยังไม่สามารถป้องกันการเล่นพนันฟุตบอลได้

วรรัต สีนวัต. (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลโดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล โดยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาคือ เพื่อศึกษาปริมาณการแสดงพฤติกรรมพนันฟุตบอล การอธิบายและทำนายความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมพนันฟุตบอล และพฤติกรรมพนันฟุตบอลด้วยตัวแปรจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นิสิตชายระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 362 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการศึกษาสนับสนุนทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล กล่าวคือ เจตคติต่อการประกอบพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประกอบพฤติกรรมพนันฟุตบอล สามารถทำนายความตั้งใจที่จะประกอบพฤติกรรมการพนันฟุตบอลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยทำนายได้ว่าร้อยละ 25 และความตั้งใจเชิงพฤติกรรมต่อการพนันฟุตบอลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมพนันฟุตบอลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) นิสิตที่มีพฤติกรรมพนันฟุตบอลระดับสูงมีความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำมากกว่านิสิตที่มีพฤติกรรมพนันฟุตบอลระดับต่ำ โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมระดับสูงเชื่อว่า การเล่นพนันฟุตบอลทำให้ดูฟุตบอลสนุกขึ้น มีความรู้เกี่ยวกับตัวนักฟุตบอลมากขึ้น มีรายได้ มีเพื่อนมากขึ้น ทำให้มีหนี้สิน และเป็นบ่อเกิดแห่งอาชญากรรม ส่วนกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อนิสิตที่มีพฤติกรรมพนันฟุตบอลระดับสูง ได้แก่ กลุ่มเพื่อน เจ้าของโต๊ะบอล รุ่นพี่รุ่นน้อง และสื่อต่างๆ

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

งานวิจัยต่างประเทศ

โพลมาแซล และแจคคาร์ด (Pomazal;&Jaccard. 1976: 317 - 326) ได้ศึกษาความเชื่อทัศนคติและความตั้งใจที่มีต่อการบริโภคโลหิตของกลุ่มตัวอย่างชายและหญิง มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (Illinois) จำนวน 270 คน อายุเฉลี่ย 19-27 ปี เคยมีประสบการณ์บริโภคโลหิตร้อยละ 61 และแบบสอบถามความเชื่อเด่นชัดสร้างขึ้นจากความเชื่อทั้งหมด 10 ความเชื่อและกลุ่มอ้างอิงเด่นชัดทั้งหมด 6 กลุ่ม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางจิตธรรมร่วมกับสององค์ประกอบหลักในการทำนายความตั้งใจในการบริโภคโลหิต และความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล สิ่งที่น่าสนใจในการทำวิจัยครั้งนี้คือการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมด้วยระบบความสามารถ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่สามารถและไม่สามารถบริโภคโลหิตได้ในขณะนั้น (อาจเป็นเพราะความเจ็บป่วย ฟังจะบริโภคโลหิตไปเมื่อเร็วๆ นี้ หรือเลือดใช้ไม่ได้) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของทัศนคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อเจตนาในกลุ่มตัวอย่างที่สามารถบริโภคโลหิตได้ 202 คน $R=.64, P<.01$ และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถบริโภคโลหิตได้ 68 คน $R = .38, P<.01$ กล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากระดับความสามารถ นอกจากนี้การแสดงผลพฤติกรรมยังอาจขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นหรือเหตุการณ์อื่นๆ เช่น การไว้วางใจบุคคล หรือ เหตุการณ์ซึ่งทำให้เกิดการทำนายพฤติกรรมด้วยเจตนาเชิงพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์สูงขึ้น

ไอเซนและฟิชไบน์ (Ajzen; & Fishbein. 1980: 174 - 195) ได้นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ไปทดสอบกับสถานการณ์เลือกตั้งของสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1976 โดยทำนายและทำความเข้าใจกับการลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา และศึกษาผลกระทบของปัจจัยภายนอก โดยในการศึกษานี้สนใจเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นตัวเก็ง 2 คน คือ คาร์เตอร์และฟอร์ด ในขั้นต้นหาความเชื่อเด่นชัดที่จะลงคะแนนเสียงให้คาร์เตอร์และฟอร์ดแล้วนำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดเจตนา ทัศนคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่จะลงคะแนนเสียงให้

คาร์เตอร์และฟอร์ด นอกจากนั้นยังวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม การประเมินผลของพฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หลังจากการเลือกตั้ง 1 สัปดาห์ก็ติดตามสอบถามว่า กลุ่มตัวอย่างลงคะแนนเสียงให้ใคร ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมีค่าสูง และในการศึกษาผลของปัจจัยภายนอกปรากฏว่าปัจจัยภายนอกต่างๆ เช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ชื่อเสียงของพรรคการเมือง ความเป็นเสรีภาพ-อนุรักษ์นิยม ลักษณะทางชีวสังคมอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง ก็จะมีอิทธิพลต่อเจตนาในการออกเสียงเลือกตั้งในระดับที่ใกล้เคียงกัน และเมื่อรวมปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์สูง กับความแตกต่างของทัศนคติและความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำนายเจตนาต่อการออกเสียงเลือกตั้ง การประเมินผลของพฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงหรือแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจะมีผลกระทบอย่างเป็นระบบต่อโครงสร้างความคิดที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของทัศนคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและถ้าปัจจัยภายนอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก็ย่อมจะไม่มีผลต่อองค์ประกอบทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงด้วยเช่นกัน (Ajzen; & Fishbein. 1980: 181)

สเปอร์เบอร์ ฟิชไบน์ และไอเซน (Sperber; Fishbein; & Ajzen. 1980: 114 - 129) ได้ศึกษาการทำนายและทำความเข้าใจเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพของผู้หญิง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนไฮสกูลเกรด 11 และ 12 จำนวน 111 คน เป็นผู้หญิงผิวขาว 96 คน เป็นผู้หญิงผิวดำ 13 คน และอื่นๆ 2 คน วิธีการศึกษา ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านเรื่องราวสั้นๆ ของเมรีและเจน ซึ่งเรื่องของเมรีเป็นเรื่องราวของหญิงที่เป็นแม่บ้าน ส่วนเรื่องของเจนเป็นเรื่องราวของหญิงที่ประกอบอาชีพ โดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านเรื่องราวทั้ง 2 เรื่องแล้วตอบแบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างของเจตนา (Differential Intention) กล่าวคือ เจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายเจนกับเจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายเมรี สามารถทำนายเจตนาที่จะเลือกกระทำทางเลือกทั้ง 2 แบบ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาที่จะเลือกกระทำทางเลือกทั้ง 2 แบบกับเจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายเจน ($r = .87$) มีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาที่จะเลือกกระทำทางเลือกทั้ง 2 แบบกับเจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายเมรี ($r = .79$) จากข้อค้นพบนี้ แสดงว่าการทำนายด้วยความแตกต่างระหว่างเจตนาต่อทางเลือกที่จะกระทำทางเลือกทั้ง 2 แบบนั้น สามารถทำนายได้ดีกว่าเจตนาต่อทางเลือกในแต่ละอย่าง และความแตกต่างของเจตคติและความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถร่วมกันทำนายความแตกต่างของเจตนาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = .86$) โดยที่ความแตกต่างของเจตคติทำนายความแตกต่างของเจตนาได้สูงกว่าความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง โดยมีค่าน้ำหนัก $W_1 = .67$ และ $W_2 = .29$ ตามลำดับ ดังแมกคาร์เดิล (Ajzen; & Fishbein. 1980: 223-240; Citing, McArdle. 1972) ได้ทำการวิจัยทางจิตวิทยาโดยทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่าง

คือคนไข้ชายซึ่งล้วนเป็นผู้ที่ติดสุราแล้วเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลจำนวน 160 คน ซึ่งแต่ละคนทราบข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมการช่วยเหลือผู้ติดสุราของ A.T.U. (Alcoholic Treatment Unit) เมื่อตอบแบบสอบถามแล้วก็เสนอให้เซ็นชื่อในขั้นต้นว่าจะเข้าหรือไม่เข้า A.T.U. ซึ่งปรากฏว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างยินดีที่จะเข้า A.T.U. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ และจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า องค์ประกอบของผลต่างของทัศนคติต่อการเซ็นชื่อเข้า A.T.U. ย่อมจะมีอิทธิพลต่อเจตนาและพฤติกรรมการเซ็นชื่อเข้า A.T.U. ด้วยเช่นกัน หลังจากทำการทดสอบครั้งแรกแล้ว ก็ทำการสื่อสารเพื่อชักจูงโดยสร้างความเชื่อพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบของทัศนคติเปรียบเทียบผลใน 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มที่ฟังคำชักชวนแบบปกติที่ชอบใช้กัน เรียกว่า Health Belief Model 2) กลุ่มที่ฟังคำชักชวนทางลบ 3) กลุ่มที่ฟังคำชักชวนทางบวก 4) กลุ่มควบคุมไม่ได้ฟังคำชักชวนอะไรเลย ในแต่ละกลุ่มจะมีจำนวนคนไข้ 40 คนเป็นคนที่ยินดีเข้า A.T.U. 20 คน ไม่ยินดีเข้า A.T.U. 20 คน โดยฟังเทปการชักชวนของผู้อำนวยการ A.T.U. ซึ่งมีเนื้อหาแตกต่างกันดังนี้ 1) คำชักชวนแบบปกติ เน้นถึงผลเสียของการดื่มสุราต่อไป 10 ข้อ แต่ละข้อโยงกับการดื่มสุราต่อไป เช่น ทำให้สุขภาพเสื่อม ความสัมพันธ์กับครอบครัวและนายจ้างเสื่อมลง และอยู่ในโรงพยาบาลจะได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่ต่างๆ น้อย ได้รับความช่วยเหลือน้อย และบอกคนไข้ว่าเขาสามารถเอาชนะการดื่มสุราได้ด้วยการเข้า A.T.U. สุดท้ายก็ชักชวนให้เซ็นชื่อเข้า A.T.U. 2) คำชักชวนทางลบ เน้นการไม่ยอมเซ็นชื่อเข้า A.T.U. ว่าจะมีผลเสียตามมา 10 ข้อ เช่นเดียวกันและบอกคนไข้ว่าเขาจะทำร้ายตนเองถ้าไม่เซ็นชื่อเข้า A.T.U. สุดท้ายก็ชักชวนให้เซ็นชื่อเข้า A.T.U. 3) คำชักชวนทางบวก เน้นการเซ็นชื่อเข้า A.T.U. แล้วชี้ให้เห็นว่าจะมีผลดีตามมา 10 ข้อเช่นเดียวกับบอกคนไข้ว่าเขาจะช่วยเหลือตัวเองได้ถ้าเซ็นชื่อเข้า A.T.U. และสุดท้ายก็ชักชวนเซ็นชื่อเข้า A.T.U. เช่นเดียวกัน ผลการสื่อสารชักจูงสามารถทำให้ผู้ที่เซ็นชื่อเข้า A.T.U. ในขั้นต้นเซ็นชื่อเข้า A.T.U. จริงๆร้อยละ 82 และผู้ที่ไม่เซ็นชื่อเข้า A.T.U. ในขั้นต้นเปลี่ยนพฤติกรรมเซ็นชื่อเข้า A.T.U. ภายหลังฟังคำชักชวน ร้อยละ 13.7 และปรากฏว่ากลุ่มที่ฟังคำชักชวนทางลบเปลี่ยนพฤติกรรมมากที่สุดเป็นจำนวนร้อยละ 30 กลุ่มที่ฟังการชักชวนทางบวกเปลี่ยนพฤติกรรมไปร้อยละ 20 กลุ่มที่ฟังคำชักชวนแบบปกติที่ชอบใช้กัน (Health Belief Model) เปลี่ยนไปเพียงร้อยละ 5 และในทางตรงข้ามพบว่า คนไข้ในกลุ่มนี้เคยจะเข้า A.T.U. แต่เดิมเปลี่ยนพฤติกรรมไปไม่เซ็นชื่อเข้าถึง A.T.U. ถึงร้อยละ 50 ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลที่สามารถนำไปใช้เปลี่ยนความเชื่อ ทัศนคติ เจตนาและพฤติกรรมได้

งานวิจัยในประเทศ

ชนิษฐา ชัยโชติกุลชัย (2539: 98) ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงโทษนักเรียนของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 370 คน ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ความตั้งใจในการลงโทษนักเรียน

(I) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงโทษนักเรียน (B) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .4225 เจตคติต่อการลงโทษนักเรียน (AB) มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการลงโทษนักเรียน (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .5804 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการลงโทษ (SN) มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการลงโทษนักเรียน (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .6199 เจตคติต่อการลงโทษนักเรียน (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการลงโทษนักเรียน (SN) มีความสัมพันธ์พหุคูณกับความตั้งใจในการลงโทษนักเรียน (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .5489 เจตคติทางอ้อมต่อการลงโทษนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเจตคติทางตรง (AB) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .3408 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการลงโทษทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง (SN) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .4760

จรรยา กล้าวสุนทร (2540: 94) ได้ศึกษาตัวแปรและพฤติกรรมการเล่นการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเล่นการพนัน (I) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นพนัน (B) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .3902 เจตคติต่อการเล่นพนัน (AB) มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเล่นพนัน (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .4219 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ .2803 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเล่นพนัน (SN) มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเล่นพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .5133 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ .4184 เจตคติต่อการเล่นพนันและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันมีความสัมพันธ์พหุคูณกับเจตนาในการเล่นพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .5770 เจตคติต่อการเล่นพนันทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเล่นพนันทางตรง (AB) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .2987 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเล่นพนันทางอ้อม (\sum_{NB,MC_i}) มีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเล่นพนันทางตรง (SN) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ .6226

บุญเริ่ม สุพัฒนา (2541: 56 - 57) ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับการประพาศติศีล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 316 คน ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการประพาศติศีล 5 (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพาศติศีล 5 (SN) มีอิทธิพลร่วมกันต่อเจตนาประพาศติศีล 5 (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R=.7008$) เจตคติต่อการประพาศติศีล 5 (AB) มี

ความสัมพันธ์กับเจตนาประพุดิผิตศีล 5 (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.5326$) และมีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์เท่ากับ .4944 และพบว่ากลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 (SN) มีความสัมพันธ์กับเจตนาประพุดิผิตศีล 5 (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.6267$) และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์เท่ากับ .3405

กฤษกร เจือดี (2541: 44) ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กและเยาวชนจากสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงปรานี สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นใหญ่บ้านกรูณา สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นเล็กบ้านมุกิตา สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา และสถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 475 คน ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการใช้ยาเสพติดและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการใช้ยาเสพติดมีความสัมพันธ์พหุคูณกับความตั้งใจในการใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .5349 เจตคติต่อการใช้ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .3854 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์เท่ากับ .2872 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการใช้ยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .4573 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์เท่ากับ .3838

บุญส่ง วงศ์คำ (2542: 69) ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับเจตนาในการเรียนสาขาวิชาการศึกษาศิลปะของนักศึกษาในกลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ พบว่า เจตคติต่อการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (SN) มีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับเจตนาในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .433 เจตคติในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (AB) มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .398 และมีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์เท่ากับ .354 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (SN) มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .264 และมีความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์เท่ากับ .176 ความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (b) และการประเมินผลในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (e) มีความสัมพันธ์กับเจตคติในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (AB) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .412 และ .303 ตามลำดับ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ (NB) และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะ

ปฐมวัย (MC) มีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย (SN) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .361 และ .574 ตามลำดับ

ปรีชา เจริญกิจขจร (2547: 80–81) ได้ศึกษาเจตนาหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน ที่เป็นผู้อำนวยการของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เจตคติทางตรงต่อการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง (SN) ร่วมกันทำนายเจตนาหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม (I) ได้ร้อยละ 23.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติทางตรงต่อการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง (AB) มีอิทธิพลทางบวกต่อเจตนาหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ .353 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง (SN) มีอิทธิพลทางบวกต่อเจตนาหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง (I) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน เท่ากับ .199 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง (SN) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.223$) ส่วนเจตคติทางอ้อมต่อการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติทางตรงต่อการหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ขัดแย้ง (AB) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.270$)

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนงานวิจัยต่างประเทศ

ไอเซนและมัดเดน (Aizen; & Madden. 1986: 453 - 474) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการมาเรียนในวิชาหนึ่ง และศึกษาเป้าหมายพฤติกรรมในการได้เกรดเอ โดยทำการวิเคราะห์ผลชี้ให้เห็นอำนาจการทำนายของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลและทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ประเด็นแรกที่ที่น่าสนใจคือ พฤติกรรมการมาเรียนในวิชาหนึ่งถือเป็นพฤติกรรม ที่ประสบปัญหาในการควบคุมน้อย ดังนั้นการรับรู้ความยากหรือง่ายที่มีผลต่อการมาเรียนควรมีผลต่อเจตนาและเมื่อถึงเวลาทำจริง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ควรเพิ่มความสามารถในการทำนายพฤติกรรมได้น้อย ประเด็นที่ 2 คือ พฤติกรรมในการได้เกรดเอถือได้ว่าเป็นผลที่นักศึกษามีข้อจำกัดในการควบคุม ดังนั้นการรับรู้ความสามารถในการควบคุม น่าจะส่งผลต่อการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรม ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่ตรงกับความจริง ผลการศึกษาในการวัดทั้ง 2 ครั้งพบว่าทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) ที่วัดทั้งทางตรงและทางอ้อม ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) กับ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) กับ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) แต่ละคู่มี

ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) กับพฤติกรรม (B) พบว่าไม่มีนัยสำคัญในการวัดครั้งที่ 1 แต่มีนัยสำคัญในการวัดครั้งที่ 2 และในการวัดทั้งสองครั้งพบว่าทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ร่วมกันทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเพิ่มตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) ก็จะมีเพิ่มอำนาจในการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ได้อย่างมีนัยสำคัญ เจตนาเชิงพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญในการวัดทั้งสองครั้ง แต่การวัดครั้งแรกพบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) ไม่สามารถช่วยในการทำนายพฤติกรรมได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแตกต่างจากการวัดครั้งที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดในครั้งที่ 2 เป็นการวัดเมื่อใกล้กับการสอบไล่ทำให้นักศึกษามีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่าการวัดในครั้งแรก การวัดเจตนาซึ่งทิ้งช่วงเวลาห่างจากการวัดพฤติกรรมน้อยเพียงไร ทำให้เจตนามีโอกาสทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำมากยิ่งขึ้นและผลที่ได้เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดคะเนไว้

ไอเซน และไดรเวอร์ (Ajzen; & Driver. 1992: 207-224) ประยุกต์ทฤษฎีเพื่อทำความเข้าใจและทำนายพฤติกรรมนันทนาการอีกครั้ง โดยมีรูปแบบการวิจัยที่คล้ายกับปี 1991 แต่มีประเด็นที่แตกต่างบางอย่างได้แก่ 1) เพิ่มการวัดความเกี่ยวข้อง (Involvement) และอารมณ์ชั่วขณะ (Moods) 2) วัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม ผลปรากฏว่า การวิเคราะห์ภายในกลุ่ม: อารมณ์ชั่วขณะมีความสัมพันธ์กับเจตนาเกี่ยวกับความรู้สึก ค่อนข้างสูง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตนาเกี่ยวกับผลได้ผลเสียแต่อย่างใด ส่วนความเกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับตัวแปรในทฤษฎี แต่เมื่อวิเคราะห์สัมพันธ์ถดถอยกลับไม่ช่วยในการทำนาย สำหรับการทำนายเจตนาพบว่าทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม (AB) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) สามารถทำนาย (I) ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อเพิ่มตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะเพิ่มอำนาจในการทำนายได้ แต่ทำให้ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ไม่สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ได้อย่างมีนัยสำคัญ และการทำนายพฤติกรรมพบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุม (PBC) และเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) สามารถทำนายพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การวิเคราะห์ระหว่างกลุ่ม: เจตนาเชิงพฤติกรรมสามารถทำนายพฤติกรรมได้ทุกกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่เมื่อเพิ่มตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) พบว่าไม่สามารถช่วยทำนายกิจกรรมการวิ่งและการขี่จักรยานได้อย่างมีนัยสำคัญ แต่ช่วยทำนายการปีนเขา การเล่นเรือ และการเล่นบนชายหาดได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าในการทำนายพฤติกรรมดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างมักพบปัญหาและอุปสรรค หรือขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็นในการทำกิจกรรมดังกล่าว กรณีเช่นนี้การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะสามารถช่วยในการทำนายพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ

โบลเดอโร (Boldero. 1995: 440) ได้ศึกษาพฤติกรรมการนำกระดาษหนังสือพิมพ์กลับมาใช้ใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 254 คน ผลการศึกษาพบว่า มีทัศนคติต่อพฤติกรรมเพียงตัวแปรเดียวเท่านั้นที่สามารถอธิบายเจตนาที่จะนำกระดาษหนังสือพิมพ์กลับมาใช้ใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่พบความสัมพันธ์กับเจตนา

งานวิจัยในประเทศ

อารีวรรณ รุ่งทิวณิช (2541: 90–91) ได้ศึกษาพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตทดลองโครงการรีไซเคิลขยะมูลฝอยกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษากับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่อยู่ในเขตพื้นที่ทดลองโครงการรีไซเคิล จำนวน 402 คน ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า เจตนาในการรีไซเคิลขยะมูลฝอย (I) ร่วมกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการรีไซเคิลขยะมูลฝอย (PBC) สามารถอธิบายพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอย (B) ได้ร้อยละ 63.38 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของเจตนาในการรีไซเคิลขยะมูลฝอย (I) เท่ากับ .7308 ($p < .001$) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอยทางตรง (PBC) เท่ากับ .0769 ($p > .05$) เจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม การรีไซเคิลขยะมูลฝอย (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงในการรีไซเคิลขยะมูลฝอย (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอยทางตรง (PBC) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเจตนาในการรีไซเคิลขยะมูลฝอย (I) ได้ร้อยละ 70.58 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอยทางตรง (PBC) เท่ากับ .7628 ($p < .001$) เจตนาทางตรงต่อพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอย (I) เท่ากับ .0678 ($p < .05$) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงในการรีไซเคิลขยะมูลฝอย (PBC) เท่ากับ .0693 ($p > .05$) เจตคติต่อพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอยที่วัดโดยทางตรง (AB) กับเจตคติต่อพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอยที่วัดโดยทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .7473, p < .001$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการรีไซเคิลขยะมูลฝอยที่วัดโดยทางตรง (SN) กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการรีไซเคิลขยะมูลฝอยที่วัดโดยทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .8562, p < .001$) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอยที่วัดโดยทางตรง (PBC) กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการรีไซเคิลขยะมูลฝอยที่วัดโดยทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .8006, p < .001$)

หทัยรัตน์ รีมประพันธ์ (2543: 76–77) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกของสตรีในจังหวัดสระบุรี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เจตนาที่จะกระทำ

พฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (PBC) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (B) ได้ถูกต้องร้อยละ 12.92 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตนาต่อพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (I) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (PBC) สามารถร่วมกันทำนายเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (I) ได้ถูกต้องร้อยละ 24.34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่ทำนายเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูกที่สำคัญที่สุด คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (PBC) และเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (AB) ซึ่งเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (AB) มีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (b) และการประเมินผลพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (e) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .2182 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) มีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB) และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC_i) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .3743 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (PBC) มีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม (C_i) และการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก (P_i) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .2640

ศิริวรรณ ไพรัตน์ (2546: 85-86) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาในการกระทำพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงวิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคกลาง จำนวน 315 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เจตนาในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา (I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (PBC) ร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา (B) ได้ร้อยละ 21.10 มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของเจตนาในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา (I) เท่ากับ $-.013$ ($p > .05$) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (PBC) เท่ากับ $.464$ ($p < .05$) เจตนาในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา (I) สามารถอธิบายพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา (B) ได้ร้อยละ 15.70 มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เจตคติต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่น

กีฬาทางตรง (PBC) ร่วมกันอธิบายเจตนาในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา (I) ได้ร้อยละ 14.40 มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (PBC) เท่ากับ .333 ($p < .05$) เจตคติต่อพฤติกรรมบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (AB) เท่ากับ .056 ($p > .05$) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (SN) เท่ากับ .064 ($p > .05$) เจตคติต่อพฤติกรรมบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (AB) มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อพฤติกรรมบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางอ้อมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .173$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (SN) มีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางอ้อมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .305$) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง (PBC) มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางอ้อมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .511$)

รัญธิดา สุกิจปาณีนิจ (2547: 62 – 63) ได้ศึกษาพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 360 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายวัดทางตรง (I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายวัดทางตรง (PBC) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายได้ร้อยละ 12 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยพบว่า ตัวแปรสำคัญคือ ความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกาย (I) มีอิทธิพลทางบวกสูงสุดต่อพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกาย ($\beta = .26$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกาย (PBC) ($\beta = .13$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทัศนคติต่อพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายทางตรง (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายทางตรง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายทางตรง (PBC) สามารถร่วมกันอธิบายความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกาย (I) ได้ร้อยละ 34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายวัดทางตรง (PBC) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงที่สุด ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .43 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายวัดทางตรง (SN) เป็นตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายรองลงมา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .17 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และทัศนคติต่อการทำพฤติกรรม

ประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายวัดทางตรง (AB) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานเท่ากับ .16 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทศนคติต่อพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายทางตรง (AB) กับทศนคติต่อพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายทางอ้อมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.34$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายทางตรง (SN) กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายทางอ้อมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.37$) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายทางตรง (PBC) กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายทางอ้อมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.29$)

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน/การวิเคราะห์กลุ่มพหุงานวิจัยต่างประเทศ

มาร์ช และโรช (Marsh; & Roche. 1996: 461) ได้ทำการศึกษาโครงสร้างอ้อมในทัศนคติทางศิลปะ โดยใช้การวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 341 คน เป็นนักเรียนชั้นยอดที่เรียนทางศิลปะ จำนวน 131 คน และนักเรียนที่ไม่ได้เรียนทางศิลปะจำนวน 131 คน ผลการศึกษา พบว่า โครงสร้างอ้อมในทัศนคติทางศิลปะมีความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์น้ำหนักองค์ประกอบ แต่มีความแปรเปลี่ยนในบางค่าของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ฮวง และ ไมเคิล (Huang; & Michael. 2000: 772) ได้ทำการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบของคะแนนอ้อมในทัศนคติฉบับภาษาจีน และทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มโดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม 2 ชนิด คือ เพศและอายุ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยไต้หวัน จำนวน 877 คน ผลการศึกษาพบว่ามีความไม่แปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ต่างๆที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งได้แก่ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวน ความแปรปรวนร่วม และค่าความคลาดเคลื่อนในการวัด ระหว่างกลุ่มทั้งกลุ่มอายุและกลุ่มเพศ

งานวิจัยในประเทศ

ศุภลักษณ์ สีนธนา (2545: บทคัดย่อ). ได้ทำการศึกษาการคิดอ้อมกันโดยใช้แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น โดยใช้การวิเคราะห์กลุ่มพหุโดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของแบบจำลองการวัดของการคิดอ้อมกันระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ใช้ภาษาที่หนึ่งต่างกันและระหว่างกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนต่างสังกัด เพื่อตรวจสอบแบบแผนความสัมพันธ์ของการคิดอ้อมกันกับตัวแปรทางจิตวิทยาบางตัว และเพื่อสร้างแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการคิดอ้อมกันและทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มของ

แบบจำลองที่สร้างขึ้นนั้น สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดยะลา จำนวน 534 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา จำนวน 191 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 197 คน และสังกัดสำนักงานเทศบาลนครยะลา จำนวน 146 คน เป็นนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยภาษาที่หนึ่งจำนวน 339 คน และนักเรียนที่ใช้ภาษาอื่นเป็นภาษาที่หนึ่ง จำนวน 195 คน และจากผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) แบบจำลองการวัดของการคิดอภิमान ที่เป็นแบบจำลองการวิเคราะห์หัยนัยองค์ประกอบอันดับที่สอง มีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม ทั้งกลุ่มนักเรียนที่ใช้ภาษาที่หนึ่งต่างกัน และกลุ่มนักเรียนที่มาจากโรงเรียนต่างสังกัด 2) การคิดอภิमानมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา ความถนัดทางการเรียน ความเชื่อในสมรรถภาพตนเอง เป้าหมายในการเรียนแบบมุ่งเรียนรู้ และเป้าหมายในการเรียนแบบมุ่งตน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายในการเรียนแบบเปลี่ยนงานและความวิตกกังวลในการสอบ 3) แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการคิดอภิमानที่มีความเชื่อมั่นในสมรรถภาพตนและเป้าหมายในการเรียนแบบมุ่งเรียนรู้เป็นตัวแปรสาเหตุนั้น มีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ใช้ภาษาที่หนึ่งต่างกัน แต่มีความแปรเปลี่ยนของค่าพารามิเตอร์ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มาจากโรงเรียนต่างสังกัด

ปวลัย วรสุต (2547: 66 - 67). ได้ทำการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการทดสอบแบบไม่มีเงื่อนไขกำหนดให้ค่าพารามิเตอร์ต่างๆระหว่างกลุ่มมีค่าเท่ากัน ผลการทดสอบ พบว่า การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลบุคลิกภาพระหว่างกลุ่มนักเรียนชายและกลุ่มนักเรียนหญิง และระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ แผนการเรียนคณิต - อังกฤษ แผนการเรียนอังกฤษ-ฝรั่งเศส แผนการเรียนอังกฤษ - ไทย - สังคม ให้ผลการทดสอบไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ รูปแบบโมเดลบุคลิกภาพระหว่างกลุ่มนักเรียนชายและกลุ่มนักเรียนหญิง และรูปแบบโมเดลบุคลิกภาพระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนต่างกัน มีความไม่แปรเปลี่ยนทุกกลุ่ม ซึ่งเป็นการยืนยันว่า นักเรียนไม่ว่าเพศใดหรือแผนการเรียนใดล้วนมีลักษณะบุคลิกภาพที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 5 ด้าน ตามทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญจริง และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบโดยรวมแล้วจะเห็นว่า การทดสอบให้ผลยืนยันตามทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญของดิกแมน นั่นคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบบุคลิกภาพที่สำคัญ 5 ด้านเหมือนกัน ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการแสดงตัว องค์ประกอบด้านความสุภาพอ่อนโยน องค์ประกอบด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่ องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ และองค์ประกอบด้านสติปัญญา

อนุ เจริญวงศ์ระยัย (2549: บทคัดย่อ). ได้ทำการศึกษาการแสดงผลหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการสอนโดยผู้เรียนของมาร์ชด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการวิเคราะห์กลุ่มพหุ โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการสอน Students' Evaluation of Educational Quality (SEEQ) ฉบับภาษาไทย ในโมเดลองค์ประกอบอันดับหนึ่ง 9 องค์ประกอบ และโมเดลองค์ประกอบอันดับสองจำนวน 2 โมเดล ได้แก่ โมเดล 4 องค์ประกอบ และโมเดล 2 องค์ประกอบ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของแบบประเมินโดยประยุกต์ใช้การวิเคราะห์กลุ่มพหุ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ (1) กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นเรียนจำนวน 343 ชั้นเรียนจากมหาวิทยาลัย 2 แห่ง (ร้อยละ 58.60 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และร้อยละ 41.40 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) และจาก 2 สาขาวิชา (ร้อยละ 57.43 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และร้อยละ 42.57 มนุษย์ศาสตร์สังคมศาสตร์) (2) กลุ่มตัวอย่างระดับผู้เรียนจำนวน 6,432 คน จากมหาวิทยาลัย 2 แห่ง และจาก 2 สาขาวิชา และจากผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) โมเดลองค์ประกอบอันดับหนึ่งของแบบประเมินการสอนของมาร์ช (SEEQ) ฉบับภาษาไทย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี 2) ค่าสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบอันดับหนึ่งทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบอันดับหนึ่งคะแนนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .63 ถึง .97 ค่า R^2 อยู่ระหว่าง .40 ถึง .94 ค่า Construct Reliability อยู่ระหว่าง .94 ถึง .98 และค่า Variance Extracted อยู่ระหว่าง .56 ถึง .91 ขนาดความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบปริมาณงาน/ความยากกับองค์ประกอบอื่นๆ อยู่ระหว่าง .31 ถึง .40 แต่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบอื่นๆ อยู่ระหว่าง .90 ถึง .98 และพบว่ารูปแบบองค์ประกอบไม่แปรเปลี่ยนระหว่างผู้เรียนต่างมหาวิทยาลัยและต่างประเภทสาขาวิชาแต่ค่าพารามิเตอร์มีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างผู้เรียนต่างมหาวิทยาลัยและต่างประเภทสาขาวิชา 3) โมเดลองค์ประกอบอันดับสอง โมเดล 2 องค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี แต่โมเดลองค์ประกอบอันดับสอง โมเดล 4 องค์ประกอบพบว่าผลการประมาณค่ามีค่าที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นการแสดงผลหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจึงแสดงหลักฐานเฉพาะโมเดล 2 องค์ประกอบเท่านั้น 4) ค่าสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบอันดับสอง โมเดล 2 องค์ประกอบทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีขนาดสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบอันดับสองคะแนนมาตรฐานขององค์ประกอบกระบวนการอยู่ระหว่าง .42 ถึง 1.0 ค่า R^2 อยู่ระหว่าง .18 ถึง .99 ค่า Construct Reliability เท่ากับ .98 และค่า Variance Extracted เท่ากับ .87 ขนาดความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบกระบวนการและผลลัพธ์เท่ากับ .97 และพบว่ารูปแบบขององค์ประกอบไม่แปรเปลี่ยนระหว่างผู้เรียนต่างมหาวิทยาลัยและต่างประเภทสาขาวิชา แต่ค่าสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบอันดับสองมีความแปรเปลี่ยนระหว่างผู้เรียนต่างมหาวิทยาลัยและต่างประเภทสาขาวิชา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ในเขตกรุงเทพมหานคร จากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 17 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นต้น และ มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 13 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 72,931 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการออกแบบการสุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้แยกประเด็นการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง และขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละส่วน ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 รวมทั้งสิ้น จำนวน 928 คนแล้วทำการคำนวณแบบเป็นสัดส่วน ได้จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา รวมทั้งสิ้นจำนวน 432 คน จำแนกเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 261 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 171 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต รวมทั้งสิ้นจำนวน 496 คน จำแนกเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 249 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 247 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของजेเกอร์ (อุทุมพร จามรมาน. 2537: 41; อ้างอิงจาก Jager. 1980)

โดยกำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น (Level of Confidence) ของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 99.9% หรือ $\alpha = 0.001$ ซึ่งจะทำให้ได้ค่าที่ (t - statistic) เท่ากับ 3.291 และกำหนดให้ขนาดของความคลาดเคลื่อนเป็น 5% ($e = 0.05$) ส่วนค่าสัดส่วน P นั้น ผู้วิจัยให้มีค่าเท่ากับ 0.5 เนื่องจากเป็นค่าที่ทำให้เกิดความแปรปรวนได้สูงสุดในกลุ่มตัวอย่าง ($P*Q = 0.25$) รายละเอียดของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แสดงได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

สถาบันการศึกษา	ชั้นปี	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย		รวม
		คณะวิชา		
		มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
มหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ	ชั้นปีที่ 1	125	136	261
	ชั้นปีที่ 4	81	90	171
	รวม	206	226	432
มหาวิทยาลัย เอกชน	ชั้นปีที่ 1	113	136	249
	ชั้นปีที่ 4	133	114	247
	รวม	246	250	496
รวมทั้งสิ้น (คน)				928

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมีประเภทของสถาบัน คณะวิชา เป็นหน่วยการสุ่ม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างหลายๆ วิธีการผสมผสานกัน ได้แก่ เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เทคนิคการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นต้น

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มประชากรทั้งที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 17 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 13 แห่ง พบว่าจำนวนนักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 มีจำนวนรวม 72,931 คน ผู้วิจัยดำเนินการวางแผนการสุ่มตัวอย่างเป็นลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ประเภทของสถาบันการศึกษาเป็นขั้นของการสุ่ม และมีมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยของการสุ่ม โดยทำการสุ่มมหาวิทยาลัยมาร้อยละ 10 ของจำนวนมหาวิทยาลัยในแต่ละสถาบันการศึกษา ได้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 3 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 3 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรดังกล่าวมาจากผลการวิจัยพื้นฐานที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของ

นักศึกษา คือ ปัจจัยทางการเงิน จากการศึกษาพบว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนมีเงินหมื่นเวียนในการใช้จ่ายมากกว่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (มงคล พัทธดำรงกุล; และสุมาลา ศิริโชติ. 2544)

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยกำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยการสุ่ม และดำเนินการสุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนมาอย่างละ 3 แห่ง (มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; มหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต)

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ประเภทของคณะวิชาเป็นชั้นของการสุ่ม และมีสาขาต่างๆเป็นหน่วยของการสุ่ม โดยดำเนินการสุ่มสาขาต่างๆจากคณะวิชาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ภายในสาขาหนึ่งที่สุ่มได้ จะได้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 ที่เรียนในคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่านั้น ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลจนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 928 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวการสร้างของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน จำนวน 8 ฉบับ จำแนกเป็นแบบสอบถามวัดทางตรง จำนวน 5 ฉบับ (B, I, AB, SN, PBC) และวัดทางอ้อม จำนวน 3 ฉบับ (Σb_{e_i} , ΣNB_{MC_i} , $\Sigma C_i P_i$) ดังแสดงรายละเอียดต่อไปนี้

- แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma C_i P_i$) จำนวน 8 ข้อ
- แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการเล่นพนันฟุตบอล (PBC) จำนวน 8 ข้อ
- แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (ΣNB_{MC_i}) จำนวน 6 ข้อ
- แบบสอบถามวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (SN) จำนวน 6 ข้อ
- แบบสอบถามวัดความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σb_{e_i}) จำนวน 7 ข้อ
- แบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) จำนวน 8 ข้อ
- แบบสอบถามวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการเล่นพนันฟุตบอล (I) จำนวน 7 ข้อ

- แบบสอบถามพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) จำนวน 6 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมในการเล่นพนันฟุตบอล ตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หาความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอล ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของการเล่นพนันฟุตบอล โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ให้นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 200 คน

ตัวอย่างข้อคำถามปลายเปิดของแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อหาความเชื่อเด่นชัด ต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1) จากประสบการณ์ของท่านทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ท่านประสบจากเพื่อนบุคคลใกล้ชิด หรือผู้ที่ท่านรู้จักที่มีประสบการณ์ในการเล่นพนันฟุตบอล ท่านคิดว่า...

“การเล่นพนันฟุตบอลจะทำให้เกิด “ผลดี” และ “ผลเสีย” ต่อตัวผู้เล่นอย่างไรบ้าง”

ผลดี	ผลเสีย
1)	1)
2)	2)

2) จากประสบการณ์ของท่านทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ท่านประสบจากเพื่อนบุคคลใกล้ชิด หรือผู้ที่ท่านรู้จักที่มีประสบการณ์ในการเล่นพนันฟุตบอล ท่านคิดว่า...

“ในการเล่นพนันฟุตบอลของบุคคลเหล่านั้น มีใครบ้างที่ให้การ สนับสนุน/เห็นด้วย และมีใครบ้างที่ ไม่สนับสนุน/คัดค้าน การเล่นพนันฟุตบอลของเขาเหล่านั้น”

(ตอบเฉพาะบุคคล/กลุ่มบุคคลที่คนเหล่านั้นให้ความสำคัญ)

ผู้สนับสนุน/เห็นด้วย	ผู้ไม่เห็นด้วย/คัดค้าน
1)	1)
2)	2)

3) จากประสบการณ์ของท่านทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ท่านประสบจากเพื่อน บุคคลใกล้ชิด หรือผู้ที่ท่านรู้จักที่มีประสบการณ์ในการเล่นพนันฟุตบอล เมื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เหล่านั้นต้องการเล่นพนันฟุตบอล ท่านคิดว่า...

“ มีปัจจัยใดบ้างที่เป็น ปัจจัยส่งเสริม/สนับสนุน/เป็นสิ่งจูงใจ ให้บุคคลเหล่านั้นเล่นพนันฟุตบอล และสิ่งใดบ้างที่เป็น ปัจจัยขัดขวาง/เป็นอุปสรรค ไม่ให้บุคคลเหล่านั้นเล่นพนันฟุตบอล”
(ปัจจัยส่งเสริมหรือปัจจัยขัดขวาง อาจจะเป็นสิ่งของ บุคคล เหตุการณ์ หรืออื่นๆ ก็ได้)

ปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล	ปัจจัยที่ขัดขวางการเล่นพนันฟุตบอล
1)	1)
2)	2)

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาคัดเลือกข้อความที่จะนำไปสร้างแบบสอบถาม

2.1 คัดเลือกความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลที่มีความถี่สูงสุดจนถึงความเชื่อที่รวมความถี่ได้ร้อยละ 75 ของความถี่ทั้งหมด (Ajzen; & Fishbein. 1980: 70 - 77) แล้วนำข้อความเชื่อนี้ไปสร้างแบบสอบถาม

2.2 เลือกบุคคลและกลุ่มบุคคลอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันฟุตบอลที่ได้รับการอ้างถึงมากที่สุด โดยพิจารณาข้อความที่มีผู้เลือกเกินกว่าร้อยละ 20 ของผู้ตอบทั้งหมด ถือเป็นกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (Ajzen; & Fishbein. 1980: 73) มาใช้สร้างแบบสอบถาม

2.3 เลือกข้อความปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันฟุตบอลทั้งปัจจัยส่งเสริม และปัจจัยขัดขวางที่มีความถี่สูงสุดจนถึงความเชื่อที่รวมความถี่ได้ร้อยละ 70 ของความถี่ทั้งหมด (Ajzen; & Fishbein. 1980: 70-77) แล้วนำข้อความเชื่อนี้ไปสร้างแบบสอบถาม

2.4 นำคำคุณศัพท์ที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอลไปหาคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้าม เพื่อนำไปสร้างมาตราจำแนกความหมาย ตามแบบของออสกู๊ดและคณะ (Osgood, et al. 1975: 170)

2.5 นำข้อความและคำที่ได้ข้างต้น จากข้อ 1, 2, 3 และ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับปรากฏการณ์ที่ต้องการวัด ความถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อความคำถาม และคัดเลือกข้อความที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ได้ข้อความคำถามที่ผ่านการคัดเลือกดังนี้ แบบสอบถามด้านความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม จำนวน 8 ข้อ และการรับรู้อำนาจของ

ปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล จำนวน 8 ข้อ ด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการเล่นพนันฟุตบอล จำนวน 8 ข้อ ด้านความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิง จำนวน 6 ข้อ และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล จำนวน 6 ข้อ ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล จำนวน 6 ข้อ ด้านความเชื่อ จำนวน 7 ข้อ และการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล จำนวน 7 ข้อ ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล จำนวน 8 ข้อ ด้านเจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการเล่นพนันฟุตบอล จำนวน 7 ข้อ ด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลจำนวน 6 ข้อ

2.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการพิจารณาความสอดคล้องแล้วดังกล่าว นำมาปรับปรุงและแก้ไขให้เหมาะสม

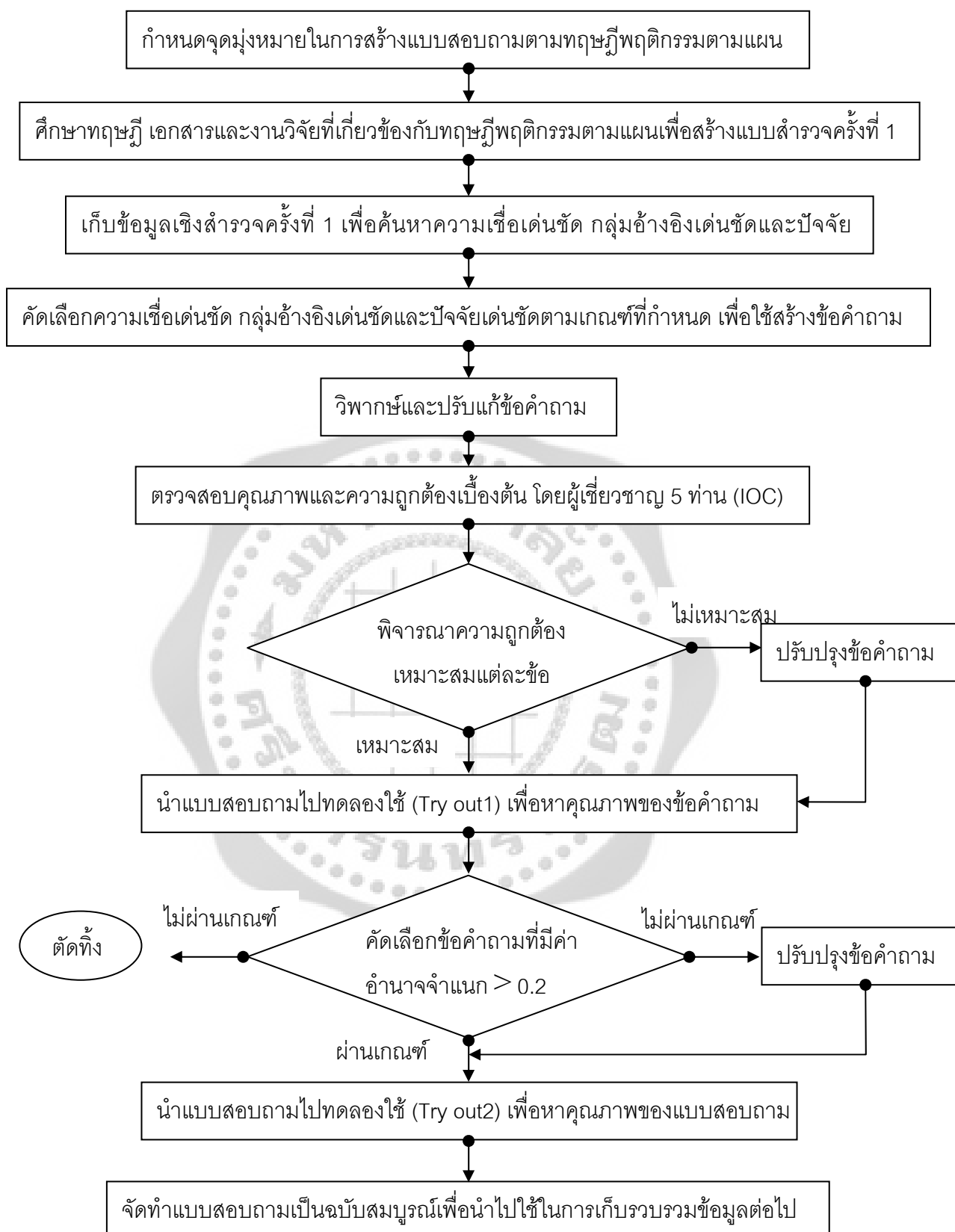
2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ในขั้นต้นไปทดลองครั้งที่ 1 (Try out) เก็บข้อมูลกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item - Total Correlation) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson - Product Moment Correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พร้อมทั้งพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด และพิจารณาค่าความเชื่อมั่นที่เพิ่มขึ้นเมื่อตัดข้อคำถามนั้นออก ซึ่งในการทดลองใช้ครั้งที่ 1 (Try out) นี้ ผู้วิจัยไม่ได้ตัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.20 ออก เนื่องจากข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นได้มาจากการหาความเชื่อเด่นชัดตามแบบแผนทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาปรับข้อคำถามให้มีความชัดเจนขึ้น จากนั้นนำไปทดลองในขั้นตอนต่อไป

2.8 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือครั้งที่ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α - Coefficients) ซึ่งคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถแสดงได้ดังภาคผนวก ค. และสรุปได้ดังตาราง 4

ตาราง 4 คุณภาพของแบบสอบถามการเล่นพนันฟุตบอล

แบบสอบถาม	จำนวน (ข้อ)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (CFA)
พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล	6	0.816 - 0.870	0.949	0.803 - 0.978
เจตนาเชิงพฤติกรรม	7	0.803 - 0.941	0.968	0.892 - 0.940
ทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล	8	0.616 - 0.830	0.898	0.630 - 0.953
ความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล	7	0.423 - 0.594	0.763	0.535 - 0.854
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล	6	0.457 - 0.671	0.821	0.553 - 0.953
ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล	6	0.445 - 0.629	0.788	0.657 - 0.806
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง	8	0.377 - 0.637	0.789	0.469 - 0.944
ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล	8	0.210 - 0.675	0.758	0.186 - 0.869

2.9 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง และนำแบบสอบถามที่เก็บได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบทั้งหมด ซึ่งขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถามตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน แสดงได้ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของ นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มีจำนวนทั้งสิ้น 8 ฉบับ ตัวอย่างแบบสอบถาม มีดังนี้

ตัวอย่าง แบบสอบถามฉบับที่ 1: แบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma C, P_i$)

ตัวอย่าง แบบสอบถามฉบับที่ 2: แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการเล่นพนันฟุตบอล (PBC)

คำชี้แจง: ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. โอกาสที่ฉัน “ได้เงิน” จากการเล่นพนันฟุตบอล ...(C_i)

ไม่มีเลย	1	2	3	4	5	6	7	มีมาก
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

2. สำหรับฉัน... “การได้เงิน” จากการเล่นพนันฟุตบอลเป็นการ **ส่งเสริม** ให้ฉันเล่นพนันฟุตบอลมากขึ้นเพียงใด ...(P_i)

ไม่ส่งเสริม	1	2	3	4	5	6	7	ส่งเสริม
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----------

3. เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้เงิน แต่เงินที่มีอยู่ไม่พอใช้ ฉันจึงต้องการหาเงินเพิ่มด้วยการเล่นพนันฟุตบอล ...(PBC)

ไม่จริง	1	2	3	4	5	6	7	จริง
---------	---	---	---	---	---	---	---	------

ตัวอย่าง แบบสอบถามฉบับที่ 3: แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NB, MC_i$)

คำชี้แจง: ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. ฉันเชื่อว่า “กลุ่มเพื่อนที่เล่นพนันฟุตบอล ต้องการให้ฉันร่วมเล่นพนันฟุตบอลด้วย” ...(NB_i)

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

2. ในความรู้สึกของฉัน...ฉันต้องการ “ทำตาม” ความประสงค์ของ เพื่อนที่เล่นพนันฟุตบอล ต้องการให้ทำมากขึ้นเพียงใด ...(MC_i)

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

ตัวอย่าง แบบสอบถามฉบับที่ 4: แบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (SN)

คำชี้แจง: ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. กลุ่มเพื่อนที่เล่นพนันฟุตบอล ส่วนมากคิดว่า...ฉันควรหรือไม่ควร เล่นพนันฟุตบอล

ไม่ควร	1	2	3	4	5	6	7	ควร
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----

2. กลุ่มของผู้ที่อยู่ในขบวนการเล่นพนันฟุตบอล เช่น โต๊ะบอล เด็กเดินโพย ส่วนมากคิดว่า...ฉันควรหรือไม่ควรเล่นพนันฟุตบอล

ไม่ควร	1	2	3	4	5	6	7	ควร
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----

ตัวอย่าง แบบสอบถามฉบับที่ 5: แบบสอบถามความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σb_e)

คำชี้แจง: ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. ฉันเชื่อว่า "การเล่นพนันฟุตบอล" เป็นอีกหนึ่งหนทางในการหาเงิน...(b)

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

2. สำหรับฉันแล้ว... "เงิน" ที่ได้มาจากการเล่นพนันฟุตบอล เป็นสิ่งที่สำคัญเพียงใด...(e)

ไม่สำคัญ	1	2	3	4	5	6	7	สำคัญ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

ตัวอย่าง แบบสอบถามฉบับที่ 6: แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB)

คำชี้แจง: ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

การที่ฉันเล่นพนันฟุตบอล เป็นสิ่งที่...

สูญเสียเงิน	1	2	3	4	5	6	7	ได้เงิน
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

น่าเบื่อ	1	2	3	4	5	6	7	สนุก
----------	---	---	---	---	---	---	---	------

ตัวอย่าง แบบสอบถามฉบับที่ 7: แบบสอบถามเจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการเล่นพนัน

ฟุตบอล (I)

คำชี้แจง: ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

ข้อความคำถาม	ระดับความตั้งใจเล่นพนันฟุตบอล							
	ไม่เล่น	น้อยที่สุด <----- ปานกลาง -----> มากที่สุด						
	0	1	2	3	4	5	6	7
1. ถ้ามีการจัดการแข่งขันฟีฟ่าเวิลด์คัพ (ฟุตบอลโลก) ขึ้น ในสัปดาห์ข้างหน้า ท่านตั้งใจที่จะเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด								
2. ถ้ามีการจัดการแข่งขันฟุตบอลซึ่งเป็นนัดที่ท่านสนใจ ท่านตั้งใจที่จะเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด								
3. ถ้ามีการจัดการแข่งขันฟุตบอลซึ่งเป็นนัดที่ท่านสนใจ และมีการถ่ายทอดในช่วงต้นเดือน (วันที่1-10) ท่านตั้งใจที่จะเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด								

ตัวอย่าง แบบสอบถามฉบับที่ 8: แบบสอบถามพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B)

คำชี้แจง: ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษามากที่สุด

เป้าหมาย	ช่วงเวลา	พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล					
		น้อยมาก	นานๆ ครั้ง	บางครั้ง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยครั้ง	ทุกครั้ง
ในช่วงการจัดการแข่งขันฟุตบอลยูโรที่ผ่านมา ท่านเล่นพนันฟุตบอลในช่วงเวลาในบ้าง?		0-10 %	20-30 %	40-50 %	60-70 %	80-90 %	100%
ฟุตบอลยูโร	ต้นเดือน (วันที่1-10)						
	กลางเดือน (วันที่11-20)						
	ปลายเดือน (วันที่21-31)						

เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

แบบสอบถามฉบับที่ 1: เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma C_i P_i$)

คำคุณศัพท์ 2 ขั้ว	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่มีเลย – มีมาก	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน
ไม่ส่งเสริม – ส่งเสริม	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน
ไม่เกิดขึ้น – เกิดขึ้น	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน
ไม่จำเป็น – จำเป็น	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน
ขัดขวาง – ไม่ขัดขวาง	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma C_i P_i$)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
42.16 – 49.00	มีความเชื่อการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเล่นพนันฟุตบอลในระดับมากที่สุด
35.30 – 42.15	มีความเชื่อการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเล่นพนันฟุตบอลในระดับมาก
28.44 – 35.29	มีความเชื่อการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเล่นพนันฟุตบอลในระดับค่อนข้างมาก
21.58 – 28.43	มีความเชื่อการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเล่นพนันฟุตบอลในระดับปานกลาง
14.72 – 21.57	มีความเชื่อการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเล่นพนันฟุตบอลในระดับค่อนข้างน้อย
7.86 – 14.71	มีความเชื่อการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเล่นพนันฟุตบอลในระดับน้อย
1.00 – 7.85	มีความเชื่อการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเล่นพนันฟุตบอลในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามฉบับที่ 2: เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการเล่นพนันฟุตบอล (PBC)

คำคุณศัพท์ 2 ข้อ	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่จริง – จริง	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน
ควบคุมได้ – ควบคุมไม่ได้	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน
ไม่ต้องการ – ต้องการ	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการเล่นพนันฟุตบอล (PBC)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
6.50 – 7.00	สามารถควบคุมตนเองในการเล่นพนันฟุตบอลในระดับน้อยที่สุดหรือควบคุมไม่ได้เลย
5.50 – 6.49	สามารถควบคุมตนเองในการเล่นพนันฟุตบอลในระดับน้อย
4.50 – 5.49	สามารถควบคุมตนเองในการเล่นพนันฟุตบอลในระดับค่อนข้างน้อย
3.50 – 4.49	สามารถควบคุมตนเองในการเล่นพนันฟุตบอลในระดับปานกลาง
2.50 – 3.49	สามารถควบคุมตนเองในการเล่นพนันฟุตบอลในระดับค่อนข้างมาก
1.50 – 2.49	สามารถควบคุมตนเองในการเล่นพนันฟุตบอลในระดับมาก
1.00 – 1.49	สามารถควบคุมในการเล่นพนันฟุตบอลในระดับมากที่สุด

แบบสอบถามฉบับที่ 3: เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (Σ NB,MC)

คำคุณศัพท์ 2 ข้อ	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่เชื่อ – เชื่อ	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน
ไม่ต้องการ – ต้องการ	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (ΣNB_1MC_1)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
42.16 – 49.00	มีความเชื่อและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับสูงมาก
35.30 – 42.15	มีความเชื่อและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับสูง
28.44 – 35.29	มีความเชื่อและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับค่อนข้างสูง
21.58 – 28.43	มีความเชื่อและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับปานกลาง
14.72 – 21.57	มีความเชื่อและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับค่อนข้างต่ำ
7.86 – 14.71	มีความเชื่อและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับต่ำ
1.00 – 7.85	มีความเชื่อและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับต่ำมากหรือแทบไม่มีเลย

แบบสอบถามฉบับที่ 4: เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (SN)

ค่าคุณศัพท์ 2 ข้อ	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่ควร – ควร	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (SN)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
6.50 – 7.00	มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับสูงมาก
5.50 – 6.49	มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับสูง
4.50 – 5.49	มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
3.50 – 4.49	มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับปานกลาง
2.50 – 3.49	มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
1.50 – 2.49	มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำ
1.00 – 1.49	มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำมากหรือแทบไม่มีเลย

แบบสอบถามฉบับที่ 5: เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma b_i e_i$)

ค่าคุณศัพท์ 2 ชั้น	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่เชื่อ – เชื่อ	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน
ไม่สำคัญ – สำคัญ	1 - 7 คะแนน	7 - 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma b_i e_i$)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
42.16 – 49.00	มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลและการประเมินผลการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับสูงมาก
35.30 – 42.15	มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลและการประเมินผลการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับสูง
28.44 – 35.29	มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลและการประเมินผลการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
21.58 – 28.43	มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลและการประเมินผลการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับปานกลาง
14.72 – 21.57	มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลและการประเมินผลการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
7.86 – 14.71	มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลและการประเมินผลการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำ
1.00 – 7.85	มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลและการประเมินผลการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำมากหรือแทบไม่มีเลย

แบบสอบถามฉบับที่ 6: เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการเล่น
พนันฟุตบอล (AB)

คำคุณศัพท์ 2 ข้อ	เกณฑ์การให้คะแนน
สูญเสียเงิน – ได้เงิน	1 - 7 คะแนน
น่าเบื่อ – สนุก	1 - 7 คะแนน
ไร้สาระ – มีสาระ	1 - 7 คะแนน
หุดหู่ – ตื่นเต้น	1 - 7 คะแนน
กดดัน – ผ่อนคลาย	1 - 7 คะแนน
ยากจน – ร่ำรวย	1 - 7 คะแนน
เป็นทุกข์ – เป็นสุข	1 - 7 คะแนน
ไม่ดี – ดี	1 - 7 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
6.50 – 7.00	มีทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับสูงมาก
5.50 – 6.49	มีทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับสูง
4.50 – 5.49	มีทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
3.50 – 4.49	มีทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับปานกลาง
2.50 – 3.49	มีทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
1.50 – 2.49	มีทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำ
1.00 – 1.49	มีทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำมากหรือแทบไม่มีเลย

แบบสอบถามฉบับที่ 7: เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามเจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการ
การเล่นพนันฟุตบอล (I)

เจตนา/ความตั้งใจเล่นพนันฟุตบอล	เกณฑ์การให้คะแนน
เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลสูงมาก	7 คะแนน
เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลสูง	6 คะแนน
เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลค่อนข้างสูง	5 คะแนน
เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลปานกลาง	4 คะแนน
เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลค่อนข้างต่ำ	3 คะแนน
เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลต่ำ	2 คะแนน
เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลต่ำที่สุด	1 คะแนน
เจตนา/ตั้งใจไม่เล่นพนันฟุตบอลเลย	0 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของเจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการเล่นพนัน
ฟุตบอล (I)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
6.02 – 7.00	เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับสูงมาก
5.04 – 6.01	เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับสูง
4.06 – 5.03	เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
3.08 – 4.05	เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับปานกลาง
2.10 – 3.07	เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
1.12 – 2.09	เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำ
0.14 – 1.11	เจตนา/ตั้งใจเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำมากหรือแทบไม่มีเลย
0.00	เจตนา/ตั้งใจไม่เล่นพนันฟุตบอลเลย

แบบสอบถามฉบับที่ 8: เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล (B)

พฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล	เกณฑ์การให้คะแนน
เล่นพินันฟุตบอลทุกครั้ง	5 คะแนน
เล่นพินันฟุตบอลบ่อยครั้ง	4 คะแนน
เล่นพินันฟุตบอลค่อนข้างบ่อย	3 คะแนน
เล่นพินันฟุตบอลเป็นบางครั้ง	2 คะแนน
เล่นพินันฟุตบอลนานๆครั้ง	1 คะแนน
ไม่เคยเล่นพินันฟุตบอลเลยหรือเล่นน้อยมาก	0 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล (B)

คะแนนเฉลี่ยรายข้อ	การแปลความหมาย
4.50 – 5.00	เล่นพินันฟุตบอลทุกครั้ง
3.50 – 4.49	เล่นพินันฟุตบอลบ่อยครั้ง
2.50 – 3.49	เล่นพินันฟุตบอลค่อนข้างบ่อย
1.50 – 2.49	เล่นพินันฟุตบอลเป็นบางครั้ง
0.51 – 1.49	เล่นพินันฟุตบอลนานๆครั้ง
0.00 – 0.50	ไม่เคยเล่นพินันฟุตบอลเลยหรือเล่นน้อยมาก

หมายเหตุ เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนได้ดัดแปลงมาจากชูศรี วงศ์รัตน์ (2549: 74 - 75)

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือ จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกับทางสถาบันที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
2. จัดเตรียมจำนวนแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ให้มีจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 20 เพื่อใช้ในการคัดเลือกแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบไม่สมบูรณ์ หรือมีร่องรอยของความไม่ตั้งใจตอบ
3. จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการชี้แจงให้กับกลุ่มตัวอย่างทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ผลในการตอบตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
4. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทุกฉบับ โดยคัดแยกฉบับที่มีการตอบสมบูรณ์ไว้ หลังจากคัดเลือกแล้วได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 928 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.343 ของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บจริงจำนวน 1,127 ฉบับ
5. นำแบบวัดฉบับสมบูรณ์ มาทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำคะแนนมาจัดระบบข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า (Error of Estimate)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโมเดลสมมติฐานตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐานที่กำหนดและค่าสถิติสำคัญที่ใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้แก่

2.1 ดัชนีความกลมกลืนสัมบูรณ์ (Absolute Fit Index)

2.1.1 ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square: χ^2) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในการทดสอบโมเดลต้องการให้ค่าสถิติไค-สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) เพราะต้องการยืนยันว่าโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่แตกต่างกัน ถ้าไค-สแควร์มีค่าสูงมาก และมีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างกัน

จากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ โมเดลตามสมมติฐานยังไม่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งผู้วิจัยต้องดำเนินการปรับข้อมูลต่อไปจนเมื่อค่าไค-สแควร์ต่ำและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1.2 ค่าดัชนีอัตราส่วนไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-Square Ratio) ซึ่งเป็นอัตราส่วน ระหว่างค่าไค-สแควร์กับองศาอิสระ (ไค-สแควร์หารด้วยองศาอิสระ) ในกรณีที่ค่าดัชนีอัตราส่วนไค-สแควร์สัมพัทธ์น้อยกว่า 2 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (เสรี ชัดเข้ม. 2548: 108; อ้างอิงจาก Mueller. 1996)

2.1.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และค่า 1 ค่าดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนี GFI ควรมีค่าสูงกว่า 0.90 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์; และคนอื่นๆ. 2549: 214)

2.1.4 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะได้ค่าดัชนี AGFI ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับค่าดัชนี GFI โดยจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และค่า 1 ค่าดัชนี AGFI ที่เข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าดัชนี AGFI ควรมีค่าสูงกว่า 0.90 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์; และคนอื่นๆ. 2549: 214)

2.1.5 ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standardized Root Mean Squared Residual: SRMR) แสดงขนาดของส่วนที่เหลือโดยเฉลี่ยจากการเปรียบเทียบระดับความกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าดัชนี SRMR ควรมีค่าต่ำกว่า 0.05 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์; และคนอื่นๆ. 2549: 213)

2.1.6 ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Squared Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าสถิติจากข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับค่าไค-สแควร์ว่าโมเดลลิสเรลตามสมมติฐานมีความเที่ยงตรงไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงและเมื่อเพิ่มพารามิเตอร์อิสระแล้วค่าสถิติมีค่าลดลง เนื่องจากค่าสถิติตัวนี้ขึ้นอยู่กับประชากรและชั้นองศาอิสระ ค่าดัชนี RMSEA จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 โดยถ้าค่าดัชนี RMSEA ต่ำกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี (Good Fit) ถ้าอยู่ระหว่าง 0.05 - 0.08 แสดงว่าพอใช้ได้และถ้าอยู่ระหว่าง 0.08 - 0.10 แสดงว่าไม่ค่อยดี (Mediocre) และถ้ามากกว่า 0.10 แสดงว่าไม่ดีเลย (Poor Fit) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์; และคนอื่นๆ. 2549: 208)

2.2 ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)

เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบโมเดลพื้นฐาน (Baseline) กับโมเดลตามทฤษฎีหรือโมเดลตามสมมติฐาน ซึ่งโมเดลพื้นฐานจะถูกเรียกว่า “Null” หรือ “Independence” เป็นโมเดลที่ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดคือ ไม่มีเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรหรือโมเดลที่เมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมมีค่าเป็นศูนย์ โดยดัชนีที่อยู่ในประเภณีนี้ได้แก่ CFI (Comparative Fit Index) เป็นดัชนีที่มาปรับแก้ปัญหาของ RFI เพื่อให้ดัชนีมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ดัชนีนี้จึงเป็นดัชนีที่มาจากรูขของค่าไค-สแควร์แบบ Noncentrality ด้วยเช่นกันและเป็นดัชนีที่ไม่ได้รับผลกระทบจากขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.90 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลลสิทธิ์. 2543: 31; อ้างอิงจาก Bentler. 1990)

จากข้อ ค่าสถิติในขั้นต้นสามารถสรุปค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ดังตาราง 4

ตาราง 5 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์และเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา

ดัชนีวัดความกลมกลืน	สถิติที่ใช้ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดล	เกณฑ์การพิจารณา
ดัชนีวัดความกลมกลืนสัมบูรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าไค-สแควร์ - ค่าดัชนีอัตราส่วนไค-สแควร์สัมพัทธ์ - ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) - ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนปรับแก้ (AGFI) - ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) - ดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) 	<p>ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ</p> <p>< 2.00</p> <p>> 0.90</p> <p>> 0.90</p> <p>< 0.05</p> <p>< 0.05</p>
ดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ	- CFI (Comparative Fit Index)	0.90

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติรวมทั้งหมด 3 ส่วน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสถิติที่ใช้ประกอบด้วย สถิติที่ใช้ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ปราบปรายละเอียดดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของการสุ่ม แบบสัดส่วนของเจเกอร์ (อุทุมพร จามรมา 2537: 41; อ้างอิงจาก Jaeger. 1980) (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 (α) เท่ากับ .001

$$n = \frac{(t/e)^2 P(1-P)}{1 + (1/N)[(t/e)^2 P(1-P) - 1]}$$

เมื่อ	n แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	N แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
	e แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน
	t แทน	ค่าสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 99.99 %
	P แทน	สัดส่วนในประชากร

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2547: 179)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้องความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$ แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด โดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item - total Correlation) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (บุญเชิด ภิญญโณนนตพงษ์. 2547: 165-166)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทุกข้อ

2.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach α) (บุญเชิด ภิญญโณนนตพงษ์. 2547: 220)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	Σ	แทน	ผลรวมทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.)

3.1 วิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลสมมติฐานกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้สถิติวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Modeling: SEM)

3.1.1 ค่าสถิติไค – สแควร์ (Chi-square statistic: χ^2)

(นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 56)

$$\chi^2 = (n-1) F \left[s, \sum(\theta) \right] ; d = \frac{1}{2}(k)(k+1) - t$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	d	แทน	องศาอิสระ
	k	แทน	จำนวนตัวแปรสังเกตได้
	$F \left[s, \sum(\theta) \right]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์ θ

3.1.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน GFI (Goodness – of – Fit Index) (Jöreskog; & Sörbom. 1993: 123)

$$GFI = 1 - \frac{F \left[s, \sum(\hat{\theta}) \right]}{F \left[s, \sum(0) \right]}$$

เมื่อ	$F \left[s, \sum(0) \right]$	แทน	ค่า F ของโมเดลที่ไม่มีพารามิเตอร์ในโมเดล
	$F \left[s, \sum(\hat{\theta}) \right]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์ θ

3.1.3 ดัชนีค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการแปรปรวน RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) (Jöreskog; & Sörbom. 1993: 124)

$$\varepsilon = \sqrt{\frac{\hat{F}_0}{d}}$$

3.1.4 ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษที่เหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน SRMR (Standard Root Mean squared Residual)

3.1.5 ดัชนี CFI (Comparative Fit Index) (Jöreskog; & Sörbom. 1993: 125)

$$CFI = 1 - \frac{T}{T_1}$$

3.1.6 ดัชนี AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index) (Jöreskog; & Sörbom. 1993: 123)

$$AGFI = 1 - \frac{k(k+1)}{2d}(1-GFI)$$

เมื่อ k แทน จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้
 GFI แทน ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
 d แทน องศาอิสระ

3.1.7 ดัชนีวัดความพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง (Critical N: CN) (Jöreskog; & Sörbom. 1993: 126)

$$CN = \frac{\chi^2_{1-\alpha}}{F} + 1$$

3.1.8 ดัชนีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (Construct Reliability/Composite Reliability) (Hair and others. 1995: 642)

$$\text{Construct reliability} = \frac{(\sum \text{std. loading})^2}{(\sum \text{std. loading})^2 + \sum \varepsilon_j}$$

เมื่อ std.loading แทน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน

$\sum \varepsilon_j$ แทน ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดของแต่ละตัวแปรสังเกตได้

3.1.9 ดัชนีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้ (Variance Extracted) (Hair and Others. 1995: 642)

$$\text{Variance Extracted} = \frac{\sum \text{std. loading}^2}{\sum \text{std. loading}^2 + \sum \varepsilon_j}$$

เมื่อ std.loading แทน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน

$\sum \varepsilon_j$ แทน ค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดของแต่ละตัวแปรสังเกตได้

3.2 การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเต็มรูป (Fully Invariance Model) ซึ่งกำหนดให้รูปแบบและสถานะของเมทริกซ์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร รวมถึงค่าพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าทุกตัวภายในเมทริกซ์ของทั้ง 8 เมทริกซ์มีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542: 240 - 243) ซึ่งมีรายละเอียดของการตั้งสมมติฐานการทดสอบ ดังนี้

H01: Model Form (group1:group2)

H02: $\Lambda = \text{IN}$

H03: $\Lambda = \text{IN}, \Theta = \text{IN}$

H04: $\Lambda = \text{IN}, \Theta = \text{IN}, \beta = \text{IN}$

H05: $\Lambda = \text{IN}, \Theta = \text{IN}, \beta = \text{IN}, \Gamma = \text{IN}$

H06: $\Lambda = \text{IN}, \Theta = \text{IN}, \beta = \text{IN}, \Gamma = \text{IN}, \Phi = \text{IN}$

H07: $\Lambda = \text{IN}, \Theta = \text{IN}, \beta = \text{IN}, \Gamma = \text{IN}, \Phi = \text{IN}, \Psi = \text{IN}$

การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของแบบจำลองการวัด แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เพื่อคำนวณค่าพารามิเตอร์ และตรวจสอบความสอดคล้องกับโมเดลเชิงสาเหตุของแต่ละกลุ่ม โดยทำการวิเคราะห์แยกทีละกลุ่ม หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาแบบจำลองของพื้นฐานของแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อคำนวณค่าพารามิเตอร์ และตรวจสอบความสอดคล้องกับโมเดลเชิงสาเหตุแต่ละกลุ่ม ทำการวิเคราะห์พร้อมกันทุกกลุ่ม หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการวิเคราะห์เพื่อ

หาความสอดคล้องของรูปแบบ (Model form) ของโมเดล จากหลายๆกลุ่มที่ทำการวิเคราะห์ โดยไม่มีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการเท่ากันของค่าพารามิเตอร์

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุตามสมมติฐานย่อยต่างๆที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยทำการวิเคราะห์พร้อมกันทุกกลุ่ม และมีการกำหนดความเท่ากันของค่าพารามิเตอร์ตามสมมติฐานการวิจัยด้วย ในขั้นนี้จะทำการวิเคราะห์หลายครั้ง ซึ่งจำนวนครั้งที่ทำการวิเคราะห์จะขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่ต้องการทดสอบ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความแตกต่างของแต่ละโมเดลเชิงสาเหตุตามสมมติฐาน โดยการหาผลต่างของ χ^2 และ df ในขั้นนี้ถือว่าเป็นการวิเคราะห์สรุปผลจากการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยน ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\chi^2 = (N-1)\hat{F}_{\min} \dots\dots\dots(1)$$

เมื่อ N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 \hat{F}_{\min} แทน ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความสอดคล้องกลมกลืนเชิงประจักษ์

$$GFI = 1 - \frac{(s-\hat{\sigma}) W^{-1} (s-\hat{\sigma})}{s W^{-1} s} \dots\dots\dots(2)$$

$$AGFI = 1 - \frac{(p+q)(p+q+1)}{2d} (1-GFI) \dots\dots\dots(3)$$

เมื่อ d แทน ค่าองศาอิสระในโมเดล

$$RMSEA = \sqrt{\frac{x_t^2}{df_t} - \frac{df_t}{(N-1)}} \dots\dots\dots(4)$$

เมื่อ x_t^2 แทน ค่าไค-สแควร์ในโมเดลที่ถูกทดสอบ
 df_t แทน ค่าองศาอิสระในโมเดลที่ถูกทดสอบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การเตรียมข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

- 1.1 การตรวจสอบการขาดหายของข้อมูล
- 1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงทั้งฉบับ
- 1.3 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัย

- 2.1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์
- 2.2 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ (Invariance Model) ของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่มตามประเภทของสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

ก่อนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

K	หมายถึง จำนวนข้อคำถาม
\bar{X}	หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Means)
SD	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviations)
C.V.	หมายถึง สัมประสิทธิ์การกระจาย
δ_i	หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (Delta)
ϵ_i	หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้ภายใน (Epsilon)
λ_i	หมายถึง น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Factor Loading)
β_i	หมายถึง ค่าน้ำหนักอิทธิพลของตัวแปรแฝงภายในที่มีต่อตัวแปรแฝงภายใน (Beta)
γ_i	หมายถึง ค่าน้ำหนักอิทธิพลของตัวแปรแฝงภายนอกที่มีต่อตัวแปรแฝงภายใน (Gamma)
ρ_c	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง (Construct Reliability)
ρ_v	หมายถึง ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้ (Variance Extracted)

TE	หมายถึง ผลกระทบรวม (Total Effect)
IE	หมายถึง ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Effect)
DE	หมายถึง ผลกระทบทางตรง (Direct Effect)
χ^2	หมายถึง ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค-สแควร์
df	หมายถึง องศาอิสระ (Degree of freedom)
R^2	หมายถึง สัมประสิทธิ์การทำนาย/ความสามารถของตัวบ่งชี้ที่ใช้อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝง (Coefficient of Determination)
SMC	หมายถึง ค่าสัดส่วนของความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้ที่อธิบายได้ด้วยความแปรปรวนของตัวแปรแฝง (Square Multiple Correlation)
GFI	หมายถึง ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of – fit Index)
AGFI	หมายถึง ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of – fit Index)
RMSEA	หมายถึง ดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Squared Error of Approximation)
SRMR	หมายถึง ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual)
CN	หมายถึง ดัชนีระบุขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Critical N)
B	หมายถึง พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล
I	หมายถึง เจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการเล่นพนันฟุตบอล
AB	หมายถึง ทศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล
SN	หมายถึง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล
PBC	หมายถึง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง
$\Sigma b_i e_i$	หมายถึง ความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล
$\Sigma NB_i MC_i$	หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล
ΣCP_i	หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมตนเอง
SNS	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้สนับสนุน
SND	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้คัดค้าน
PBCS	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล
PBCD	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยขัดขวางการพนันฟุตบอล

Σ BEP	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพนันฟุตบอล
Σ BEN	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล
Σ NBMCS	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นการพนันฟุตบอล
Σ NBMCD	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านการเล่นพนันฟุตบอล
Σ CPS	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล
Σ CPD	หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางการเล่นพนันฟุตบอล
GU.	หมายถึง มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
PU.	หมายถึง มหาวิทยาลัยเอกชน
SS	หมายถึง คณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
SC	หมายถึง คณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
Y1	หมายถึง ชั้นปีที่1
Y4	หมายถึง ชั้นปีที่4

ตอนที่ 1 การเตรียมข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เป็นไปเพื่อการเตรียมความพร้อมของข้อมูลให้มีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบการขาดหายของข้อมูล ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เพื่อให้ทราบลักษณะธรรมชาติของข้อมูลในเบื้องต้น และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป ดังนี้

1.1 ผลการตรวจสอบข้อมูลขาดหาย

ผลการวิเคราะห์การขาดหายไปของข้อมูล พบว่า การขาดหายไปของข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสุ่ม เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามลืมตอบคำถามในบางข้อ ทำให้ข้อมูลส่วนนั้นขาดหายไป แต่เมื่อพิจารณาภาพรวมของแบบสอบถามฉบับนั้นมีความสมบูรณ์ของการตอบมากกว่า 90% ผู้วิจัยจึงคงข้อมูลของแบบสอบถามฉบับนั้นไว้แล้วใช้วิธีประมาณค่าข้อมูลที่ขาดหายไป (Replacement

of missing data) โดยนำค่าเฉลี่ยของตัวแปรนั้น ๆ มาเป็นคะแนนในการประมาณค่า ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ทำให้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรนั้นเปลี่ยนไปจากเดิม ข้อมูลที่ขาดหายที่พบจำนวน 45 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 4.849 ของจำนวนแบบสอบถาม 928 ฉบับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงทั้งฉบับ

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงทั้งฉบับ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นหรือมีความเชื่อต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในระดับใด โดยผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงทั้งฉบับ

ตัวแปรแฝง	K	\bar{X}	SD	C.V.	การแปลความหมาย
B	6	0.373	0.858	2.300	ไม่เคยเล่นพนันฟุตบอลเลยหรือเล่นน้อยมาก
I	7	0.845	1.606	1.901	มีเจตนาเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำมากหรือแทบไม่มีเลย
AB	8	2.484	1.417	0.571	มีทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
SN	6	2.179	1.036	0.476	มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำ
PBC	8	4.025	0.586	0.146	สามารถควบคุมตนเองในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับปานกลาง
Σb_{e_i}	7	23.953	6.633	0.277	มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลและการประเมินผลการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับปานกลาง
ΣNB_{MC_i}	6	25.249	4.974	0.197	มีความเชื่อและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอยู่ในระดับปานกลาง
ΣC_{P_i}	8	17.862	6.357	0.356	มีความเชื่อการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งเสริม/ขัดขวางการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ไม่เคยเล่นพนันฟุตบอลเลยหรือเล่นน้อยมาก ($\bar{X}_B = 0.373$) มีเจตนาเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำมากหรือแทบไม่มีเลย ($\bar{X}_I =$

0.845) มีทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{X}_{AB} = 2.484$) มีความเชื่อการควบคุมและการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยที่ส่งเสริม/ขัดขวางการเล่นพนันฟุตบอลในระดับค่อนข้างน้อย ($\bar{X}_{\Sigma CIPi} = 17.862$) มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}_{SN} = 2.179$) มีความสามารถควบคุมตนเองในการเล่นพนันฟุตบอล (PBC) มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการเล่นพนันฟุตบอลและการประเมินผลการเล่นพนันฟุตบอล (Σbe) และมีความเชื่อและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับปานกลาง ($\bar{X}_{\Sigma NBIMCI} = 4.025, 23.953$ และ 25.249 ตามลำดับ)

1.3 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอล เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา เพื่อยืนยันว่าตัวแปรที่ศึกษามีองค์ประกอบร่วมกัน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.185 ถึง 0.947 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งในทิศทางบวกและทิศทางลบ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ภายในองค์ประกอบตัวแปรแฝงเดียวกัน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B1 - B6) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.763 ถึง 0.947 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในทิศทางบวกทุกตัวแปร

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I1 - I7) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.827 ถึง 0.944 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในทิศทางบวกทุกตัวแปร

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรแฝงด้านทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB1 - AB8) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.478 ถึง 0.775 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในทิศทางบวกทุกตัวแปร

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรแฝงด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล (SNS, SND) มีค่าเท่ากับ 0.255 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในทิศทางบวก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBCS, PBCD) มีค่าเท่ากับ -0.588 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในทิศทางลบ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรแฝงด้านความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma\text{BEP}, \Sigma\text{BEN}$) มีค่าเท่ากับ -0.283 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในทิศทางลบ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรแฝงด้านความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma\text{NBMCs}, \Sigma\text{NBmCD}$) มีค่าเท่ากับ -0.413 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในทิศทางลบ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรแฝงด้านความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\Sigma\text{CPS}, \Sigma\text{CPD}$) มีค่าเท่ากับ -0.289 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในทิศทางลบ ซึ่งความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ แสดงดังตาราง

7

ตาราง 7 เมทริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการทำนายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (n = 928 คน)

	ΣCP_i		$\Sigma NB,MC_i$		Σb_{e_i}		PBC		SN		AB								I							B										
	ΣCPS	ΣCPD	$\Sigma NBMCS$	$\Sigma NBMCD$	ΣBEP	ΣBEN	PBCS	PBCD	SNS	SND	AB1	AB2	AB3	AB4	AB5	AB6	AB7	AB8	I1	I2	I3	I4	I5	I6	I7	B1	B2	B3	B4	B5	B6					
ΣCPS	1.000																																			
ΣCPD	-0.289	1.000																																		
$\Sigma NBMCS$	-0.598	0.310	1.000																																	
$\Sigma NBMCD$	0.380	-0.227	-0.413	1.000																																
ΣBEP	-0.638	0.328	0.620	-0.367	1.000																															
ΣBEN	0.310	-0.276	-0.284	0.304	-0.283	1.000																														
PBCS	0.443	-0.264	-0.444	0.406	-0.406	0.333	1.000																													
PBCD	-0.594	0.443	0.598	-0.530	0.596	-0.464	-0.588	1.000																												
SNS	-0.429	0.196	0.400	-0.280	0.314	-0.242	-0.259	0.338	1.000																											
SND	-0.266	0.253	0.363	-0.397	0.288	-0.285	-0.318	0.411	0.255	1.000																										
AB1	-0.457	0.263	0.427	-0.361	0.516	-0.386	-0.333	0.496	0.324	0.319	1.000																									
AB2	-0.567	0.255	0.468	-0.362	0.585	-0.301	-0.351	0.483	0.339	0.237	0.508	1.000																								
AB3	-0.516	0.270	0.449	-0.339	0.558	-0.300	-0.362	0.506	0.295	0.287	0.522	0.668	1.000																							
AB4	-0.550	0.253	0.425	-0.302	0.552	-0.258	-0.291	0.460	0.308	0.185	0.505	0.747	0.619	1.000																						
AB5	-0.378	0.255	0.362	-0.370	0.404	-0.376	-0.290	0.454	0.242	0.325	0.580	0.483	0.553	0.498	1.000																					
AB6	-0.468	0.284	0.393	-0.335	0.494	-0.348	-0.315	0.480	0.285	0.290	0.689	0.524	0.597	0.551	0.595	1.000																				
AB7	-0.490	0.281	0.418	-0.358	0.494	-0.378	-0.300	0.486	0.319	0.336	0.659	0.601	0.621	0.641	0.713	0.775	1.000																			
AB8	-0.456	0.313	0.489	-0.362	0.533	-0.358	-0.365	0.527	0.289	0.367	0.630	0.478	0.545	0.483	0.567	0.646	0.680	1.000																		
I1	-0.517	0.304	0.570	-0.397	0.549	-0.329	-0.360	0.600	0.367	0.287	0.473	0.475	0.480	0.446	0.393	0.400	0.447	0.540	1.000																	
I2	-0.513	0.310	0.552	-0.401	0.548	-0.324	-0.355	0.605	0.363	0.290	0.497	0.482	0.497	0.474	0.403	0.426	0.475	0.525	0.908	1.000																
I3	-0.500	0.313	0.558	-0.399	0.522	-0.330	-0.364	0.589	0.375	0.312	0.485	0.495	0.493	0.474	0.408	0.416	0.462	0.548	0.839	0.864	1.000															
I4	-0.515	0.318	0.557	-0.384	0.558	-0.333	-0.374	0.612	0.374	0.292	0.484	0.487	0.491	0.473	0.418	0.421	0.462	0.518	0.833	0.855	0.851	1.000														
I5	-0.505	0.307	0.551	-0.396	0.559	-0.309	-0.372	0.605	0.376	0.317	0.483	0.474	0.465	0.446	0.404	0.407	0.451	0.521	0.834	0.850	0.859	0.880	1.000													
I6	-0.503	0.321	0.561	-0.395	0.554	-0.314	-0.367	0.609	0.376	0.328	0.506	0.454	0.468	0.446	0.420	0.417	0.458	0.549	0.838	0.863	0.877	0.885	0.934	1.000												
I7	-0.496	0.310	0.552	-0.384	0.555	-0.299	-0.355	0.600	0.366	0.296	0.507	0.448	0.454	0.449	0.398	0.419	0.445	0.546	0.827	0.846	0.863	0.872	0.911	0.944	1.000											
B1	-0.464	0.289	0.500	-0.386	0.517	-0.319	-0.340	0.548	0.348	0.272	0.495	0.446	0.422	0.428	0.393	0.396	0.443	0.498	0.708	0.766	0.700	0.706	0.751	0.726	0.706	1.000										
B2	-0.460	0.286	0.489	-0.421	0.519	-0.315	-0.361	0.574	0.342	0.305	0.460	0.436	0.442	0.408	0.406	0.387	0.453	0.491	0.718	0.772	0.701	0.718	0.741	0.737	0.714	0.899	1.000									
B3	-0.437	0.281	0.474	-0.402	0.498	-0.307	-0.312	0.534	0.338	0.279	0.457	0.422	0.403	0.405	0.404	0.372	0.444	0.492	0.717	0.761	0.695	0.707	0.733	0.725	0.716	0.909	0.903	1.000								
B4	-0.467	0.306	0.517	-0.369	0.507	-0.302	-0.331	0.567	0.349	0.313	0.478	0.454	0.435	0.450	0.403	0.372	0.431	0.476	0.736	0.759	0.787	0.730	0.790	0.776	0.767	0.826	0.818	0.785	1.000							
B5	-0.463	0.316	0.512	-0.391	0.521	-0.291	-0.339	0.574	0.348	0.304	0.440	0.448	0.443	0.439	0.389	0.367	0.419	0.477	0.734	0.755	0.783	0.736	0.763	0.783	0.768	0.763	0.835	0.769	0.922	1.000						
B6	-0.453	0.305	0.505	-0.382	0.527	-0.287	-0.333	0.564	0.329	0.318	0.468	0.441	0.445	0.434	0.392	0.378	0.423	0.487	0.723	0.743	0.764	0.719	0.766	0.774	0.777	0.783	0.822	0.802	0.931	0.947	1.000					

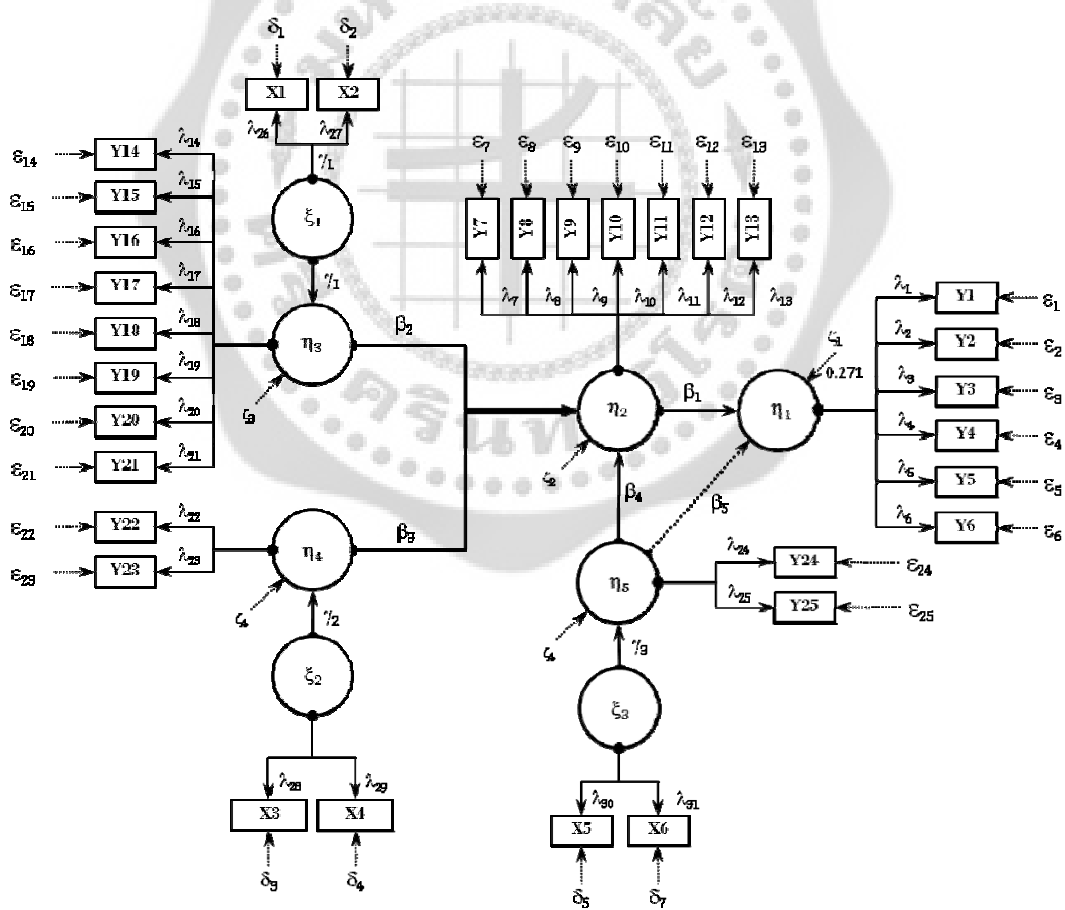
หมายเหตุ ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัย

2.1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1.1 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model)

จากการศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ผู้วิจัยได้กำหนดโมเดลสมมติฐานการวิจัย และพารามิเตอร์ต่างๆที่ต้องการประมาณค่า ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ของไอเซน (Ajzen, 1991) และใช้ทฤษฎีนี้เป็นกรอบแนวคิดเชิงสมมติฐานในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Linear Structural Equation Modeling: SEM) ซึ่งลักษณะของโมเดลสมมติฐานแสดงดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ค่าพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าภายในโมเดลสมมติฐาน

2.1.2 ผลการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้าง

การทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนและหลังการปรับโมเดล เป็นไปเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยสามารถพิจารณาผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนที่สำคัญ ดังตาราง 8

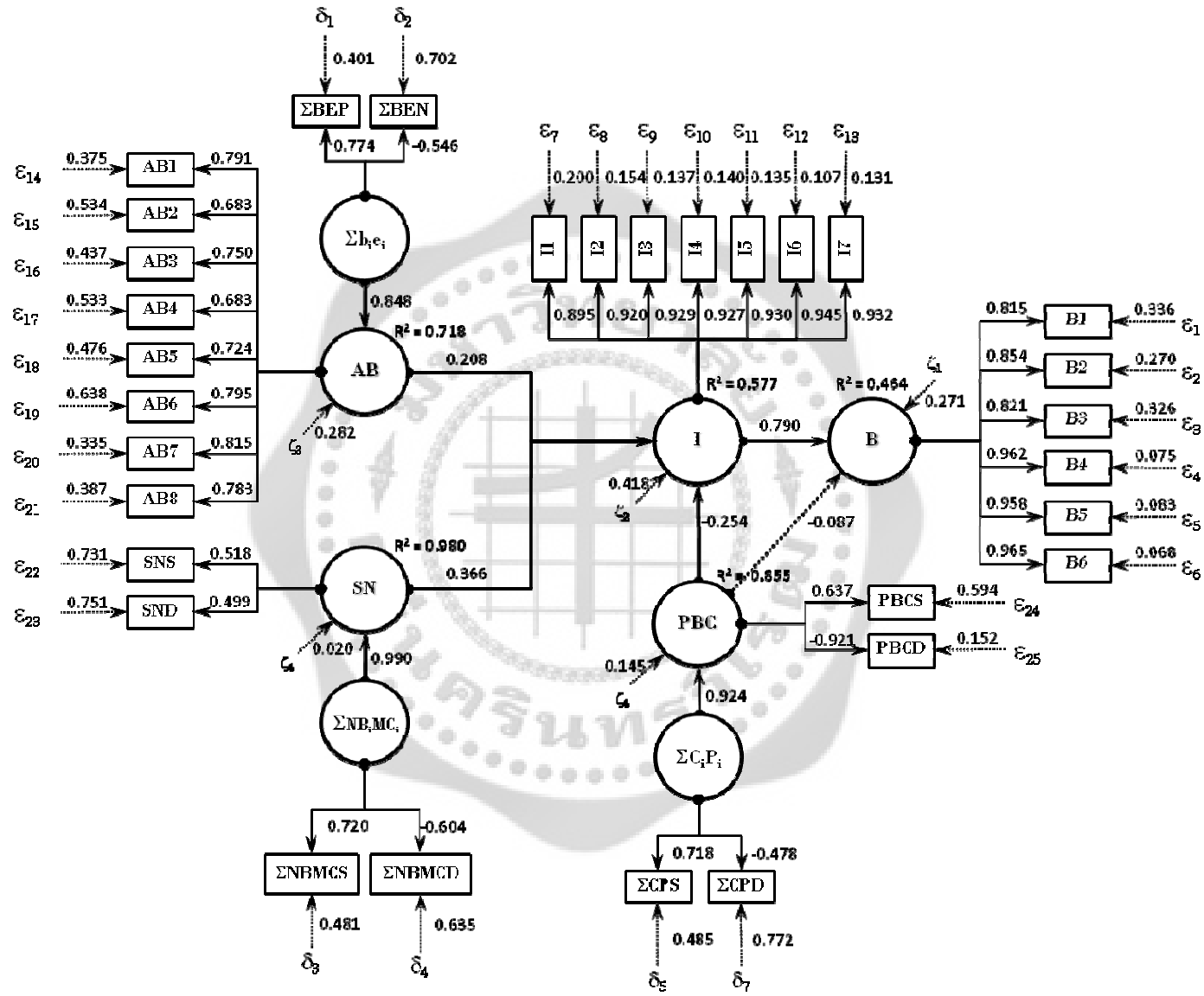
ตาราง 8 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ก่อนการปรับโมเดล		หลังการปรับโมเดล	
		ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
Chi-square (χ^2)		5015.995		1071.756	
Degree of freedom (df)		423		375	
χ^2 / df	< 3	11.858	ไม่ผ่านเกณฑ์	2.858	ผ่านเกณฑ์
p-value of χ^2	> 0.05	0.000	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.000	ไม่ผ่านเกณฑ์
RMSEA	≤ 0.05	0.108	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.045	ผ่านเกณฑ์
SRMR	≤ 0.05	0.102	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.045	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	0.741	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.931	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	0.697	ไม่ผ่านเกณฑ์	0.908	ผ่านเกณฑ์
CN	≥ 200	104.461	ไม่ผ่านเกณฑ์	366.664	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 8 ผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ก่อนปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 5015.995 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 แสดงให้เห็นว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าสถิติไค-สแควร์ มีความแปรผันตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่หรือมีมากยิ่งทำให้ค่าสถิติไค-สแควร์มีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (Degree of freedom: df) ร่วมด้วย และจากผลการวิเคราะห์พบว่า อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 11.858 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\chi^2 / df < 3$) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนร่วมด้วยพบว่าค่าดัชนีต่างๆยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด คือ ค่าดัชนีก่อนปรับโมเดล ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.108 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.102 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.741 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.697 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 104.461 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรากฏผลดังนี้

ผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนหลังการปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 1071.756 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 2.858 ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.045 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.045 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.931 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.908 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 366.664 ซึ่งค่าดัชนีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นค่าสถิติไค-สแควร์ที่ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ และโมเดลท้ายสุดที่ทำการปรับแล้วแสดงได้ ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 โมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล)

2.1.3 ผลการประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในสมการโครงสร้าง

เมื่อโมเดลสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว เพื่อให้ได้สารสนเทศในการอธิบายผลการวิจัยเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาความมีนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้ และความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง เพื่อประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรตามทฤษฎีที่ศึกษา ซึ่งผลการประเมินโมเดลการวัด แสดงได้ดังตาราง 9

ตาราง 9 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลสมการโครงสร้างของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้			SMC
		λ	t - value	$\epsilon, (\delta)$	
B	B1	0.815 ^a		0.336	0.664
	B2	0.854**	55.398	0.270	0.730
	B3	0.821**	56.792	0.326	0.674
	B4	0.962**	43.590	0.075	0.925
	B5	0.958**	38.600	0.083	0.917
	B6	0.965**	39.076	0.068	0.932
คุณภาพตัวแปรแฝง (B)		$(\rho_c) = 0.961$		$(\rho_v) = 0.807$	
I	I1	0.895 ^a		0.200	0.800
	I2	0.920**	63.136	0.154	0.846
	I3	0.929**	46.787	0.137	0.863
	I4	0.927**	46.371	0.140	0.860
	I5	0.930**	46.617	0.135	0.865
	I6	0.945**	48.870	0.107	0.893
	I7	0.932**	46.998	0.131	0.869
คุณภาพตัวแปรแฝง(I)		$(\rho_c) = 0.977$		$(\rho_v) = 0.857$	

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวแปร	ตัวแปร สังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้			
		λ	t - value	$\varepsilon_i(\delta)$	(SMC)
AB	AB1	0.791 ^a		0.375	0.625
	AB2	0.683**	21.274	0.534	0.466
	AB3	0.750**	22.392	0.437	0.563
	AB4	0.683**	21.326	0.533	0.467
	AB5	0.724**	22.893	0.476	0.524
	AB6	0.795**	28.023	0.368	0.632
	AB7	0.815**	26.099	0.335	0.665
	AB8	0.783**	25.120	0.387	0.613
คุณภาพตัวแปรแฝง (AB)		$(\rho_c) = 0.913$		$(\rho_v) = 0.569$	
SN	SNS	0.518 ^a		0.731	0.269
	SND	0.499**	11.160	0.751	0.249
คุณภาพตัวแปรแฝง(SN)		$(\rho_c) = 0.411$		$(\rho_v) = 0.259$	
PBC	PBCS	0.637 ^a		0.594	0.406
	PBCD	-0.921**	20.402	0.152	0.848
คุณภาพตัวแปรแฝง(PBC)		$(\rho_c) = 0.765$		$(\rho_v) = 0.627$	
Σb_{ei}	ΣBEP	0.774**	25.916	(0.401)	0.599
	ΣBEN	-0.546**	16.462	(0.702)	0.298
คุณภาพตัวแปรแฝง (Σb_{ei})		$(\rho_c) = 0.612$		$(\rho_v) = 0.449$	
$\Sigma NB_i MC_i$	$\Sigma NBMC S$	0.720**	22.584	(0.481)	0.519
	$\Sigma NBMC D$	-0.604**	18.531	(0.635)	0.365
คุณภาพตัวแปรแฝง ($\Sigma NB_i MC_i$)		$(\rho_c) = 0.611$		$(\rho_v) = 0.442$	
$\Sigma C_i P_i$	ΣCPS	0.718**	23.794	(0.485)	0.515
	ΣCPD	-0.478**	14.626	(0.772)	0.228
คุณภาพตัวแปรแฝง ($\Sigma C_i P_i$)		$(\rho_c) = 0.532$		$(\rho_v) = 0.372$	

หมายเหตุ: a คือค่าอ้างอิง, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ประกอบด้วยตัวแปรผล 1 ตัวแปร คือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ตัวแปรแทรกกลาง 4 ตัวแปร คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ทักษะเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) และตัวแปรสาเหตุภายนอก 3 ตัวแปร คือ ความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma_{b,e}$) ความเชื่อเกี่ยวกับทักษะของของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma_{NB,MC}$) ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\Sigma_{C,P}$) ซึ่งผลการประเมินโมเดลการวัดของตัวแปรแฝงต่างๆ มีดังนี้

ตัวแปรแฝงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.961 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.807 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.815 - 0.965 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดอยู่ระหว่าง 0.068 - 0.326

ตัวแปรแฝงเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.977 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.857 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.895 - 0.945 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดอยู่ระหว่าง 0.107 - 0.200

ตัวแปรแฝงทักษะเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.913 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.569 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.683 - 0.815 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดอยู่ระหว่าง 0.335 - 0.534

ตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.411 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.259 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าเท่ากับ 0.518 และ 0.499 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.765 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ

0.627 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCS) และปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCD) มีค่าเท่ากับ 0.637 และ -0.921ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCD) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σb_{pe}) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.612 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.449 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEP) และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEN) มีค่าเท่ากับ 0.774 และ -0.546 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEP) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_i$) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.611 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.442 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_S$) และความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_D$) มีค่าเท่ากับ 0.720 และ -0.604 ตามลำดับ โดยตัวแปรสังเกตได้ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_D$) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_S$) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_P) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.532 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.372 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (ΣCPS) และความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่าเท่ากับ 0.718 และ -0.478 ตามลำดับ โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (ΣCPS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

โดยสรุป พบว่า ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่มีความเชื่อมั่นสูงสุด คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล (B) ทักษะเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (AB) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (Σb_e) ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (ΣNB_{MC}) ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_P) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ตามลำดับ

2.1.4 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการโครงสร้าง

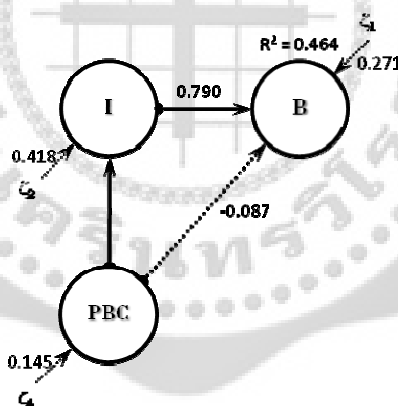
เมื่อประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรแฝงแล้ว ในส่วนต่อไปเป็นการอธิบายและเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของตัวแปรแฝงในสมการโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ผลปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

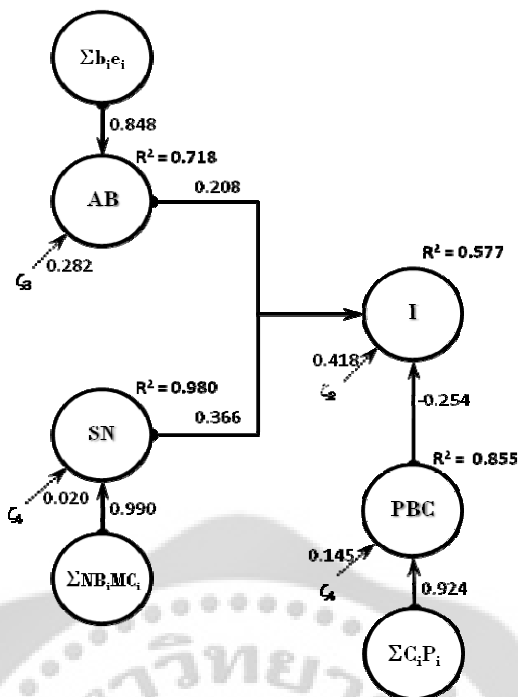
ประเภทของตัวแปร		ตัวแปรแทรกกลาง/ตัวแปรแฝงภายใน				ตัวแปรผล
		PBC	SN	AB	I	B
ตัวแปรสาเหตุ ภายนอก/ตัวแปร แฝงภายนอก	$\sum C_i P_i$	0.924**				
	$\sum N B_i M C_i$	0.990**				
	$\sum b_i e_i$	0.848**				
ตัวแปรแทรกกลาง	PBC				-0.254**	-0.087**
	SN				0.366**	
	AB				0.208**	
	I					0.790**

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 สามารถแยกอธิบายแต่ละสมการโครงสร้างได้ดังนี้

สมการโครงสร้างที่ 1 ที่มีตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายในด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.790 และ -0.087 ตามลำดับ

สมการโครงสร้างที่ 2 ที่มีตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) เป็นตัวแปรตาม พบว่าตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายในสามตัวด้วยขนาดอิทธิพลต่างกัน โดยตัวแปรแฝงภายในที่มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมมากที่สุดคือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.366 รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) และทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ -0.254 และ 0.208 ตามลำดับ

ตัวแปรแฝงด้านทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma b_i e_i$) เพียงตัวเดียว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.848 ส่วนตัวแปรแฝงด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NB_i MC_i$) เพียงตัวเดียว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.990 และตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\Sigma C_i P_i$) เพียงตัวเดียวเท่านั้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.924

อิทธิพลดังตารางข้างต้นเป็นอิทธิพลในทางตรงที่ได้มาจากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริง ลักษณะการส่งอิทธิพลของตัวแปรต่างๆในสมการโครงสร้าง ตามทฤษฎีพฤติกรรม

ตามแผนนั้น ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นเพื่อความชัดเจนในการสรุปผลอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อตัวแปรผลในสมการโครงสร้าง ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบขนาดของผลกระทบจากตัวแปรภายนอกที่เป็นสาเหตุไปยังตัวแปรภายในที่เป็นผล โดยแยกเปรียบเทียบขนาดของผลกระทบออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ผลกระทบรวม ผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อม พร้อมทั้งเสนอผลค่าสัมประสิทธิ์กำหนด (Coefficient of determination: R^2) ในสมการโครงสร้าง ดังรายละเอียดในตาราง 11

ตาราง 11 ผลกระทบทางตรง (Direct effect: DE) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect: IE) และผลกระทบรวม (Total effect: TE) ของตัวแปรสาเหตุไปยังตัวแปรผล

ประเภท ของตัวแปร		ตัวแปรแทรกกลาง/ตัวแปรแฝงภายใน											ตัวแปรผล					
		PBC			SN			AB			I			B				
		DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE		
ตัวแปรแฝงภายนอก	$\sum C_i P_i$	0.924	-	0.924									-	-0.235	-0.235	-	-0.266	-0.266
	$\sum N_{B_i} M_{C_i}$				0.990	-	0.990						-	0.362	0.362	-	0.286	0.286
	$\sum b_i e_i$							0.848	-	0.848			-	0.176	0.176	-	0.139	0.139
ตัวแปรแทรกกลาง	PBC												-0.254	-	-0.254	-0.087	-0.201	-0.288
	SN												0.366	-	0.366	-	0.289	0.289
	AB												0.208	-	0.208	-	0.165	0.165
	I															0.790	-	0.790
	R^2	0.855			0.980			0.718			0.577			0.464				

หมายเหตุ ค่าน้ำหนักอิทธิพลทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 สามารถอธิบายสมการโครงสร้าง ได้ดังนี้

เมื่อตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรแฝงภายในที่ส่งผลกระทบรวม (Total effect: TE) ต่อพฤติกรรมกรรมการเล่นพนันฟุตบอลมากที่สุดคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta_i = 0.790$) รองลงมาคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta_{SN} = 0.289$) ส่วนตัวแปรแฝงภายนอกที่ส่งผลกระทบรวมต่อพฤติกรรมกรรมการเล่นพนันฟุตบอลมากที่สุดคือ ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\sum N_{B_i} M_{C_i} = 0.286$) รองลงมาคือความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง

($\gamma_{\Sigma_{CIPi}} = -0.266$) ซึ่งส่งอิทธิพลในทางลบต่อพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล ($\Sigma_{b_{ei}}$) ส่งผลกระทบรวมต่อพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอลน้อยที่สุด ด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.139

ตัวแปรแฝงภายในที่ส่งผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect: IE) ต่อพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอลมากที่สุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta_{SN} = 0.289$) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\beta_{PBC} = -0.201$) และทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล ($\beta_{AB} = 0.165$) ซึ่งตัวแปรแฝงภายในทั้ง 3 ตัวได้ส่งผลกระทบทางอ้อมมายังพฤติกรรม โดยผ่านตัวแปรแฝงเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) นอกจากนี้ตัวแปรภายนอกที่ส่งผลกระทบทางอ้อม ต่อพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอลมากที่สุดคือ ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล ($\gamma_{\Sigma_{NBIMCi}} = 0.286$) โดยส่งผ่านตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ตามลำดับ รองลงมาคือความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\gamma_{\Sigma_{CIPi}} = -0.266$) ส่งอิทธิพลในทางลบต่อพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล โดยส่งผ่านตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) และเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ตามลำดับ ส่วนความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล ($\gamma_{\Sigma_{b_{ei}}} = 0.139$) ได้ส่งผ่านตัวแปรแฝงทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (AB) และเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ตามลำดับ

นอกจากส่งผลกระทบในทางอ้อมแล้ว ยังมีตัวแปรแฝงในสมการโครงสร้างที่ส่งผลกระทบทางตรง (Direct effect: DE) มายังพฤติกรรม (B) คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ซึ่งส่งผลกระทบในทางตรงด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.790 และ -0.087 ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล (B) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระในสมการโครงสร้างประมาณร้อยละ 46.400

เมื่อพิจารณาตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) เป็นตัวแปรตามในสมการโครงสร้างที่ 2 นั้น พบว่า ตัวแปรแฝงภายในที่ส่งผลกระทบรวม (Total effect: TE) ต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) มากที่สุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta_{SN} = 0.366$) รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) โดยส่งผลกระทบรวมในทางลบต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ -0.254 และทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (AB) ส่งผลกระทบรวมต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.208 ส่วนตัวแปรแฝงภายนอกที่ส่งผลกระทบรวม ต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) มากที่สุดคือ ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล ($\gamma_{\Sigma_{NBIMCi}} = 0.362$) รองลงมาคือ ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (Σ_{CIPi}) ส่งผลกระทบรวมในทางลบต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ -0.235 และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่น

พนันฟุตบอล (Σb_{ie}) ส่งผลกระทบรวมต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมน้อยที่สุดด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.176

สำหรับกลุ่มตัวแปรแฝงภายนอกนั้นส่งผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect: IE) ต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในทุกตัวแปรโดยความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ส่งผลกระทบทางอ้อมด้วยขนาดอิทธิพลสูงที่สุด ($\gamma_{\Sigma NBIMCI} = 0.362$) โดยส่งผลกระทบทางอ้อมผ่านตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) รองลงมาคือความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_P) ส่งผลกระทบทางอ้อมผ่านตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ด้วยขนาดอิทธิพล -0.235 และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σb_{ie}) ส่งผลกระทบทางอ้อมผ่านตัวแปรแฝงทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ด้วยขนาดอิทธิพล -0.176

นอกจากนี้ตัวแปรแฝงภายในยังส่งผลกระทบทางตรง (Direct effect: DE) ต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในทุกตัวแปร โดยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงส่งผลกระทบทางตรงด้วยขนาดอิทธิพลสูงที่สุด ($\beta_{SN} = 0.366$) รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ส่งผลกระทบทางลบต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ด้วยขนาดอิทธิพล -0.254 และทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ส่งผลกระทบทางตรงด้วยขนาดอิทธิพลน้อยที่สุด ($\beta_{AB} = 0.208$) โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระในสมการโครงสร้างประมาณร้อยละ 57.700

โดยตัวแปรแฝงด้านทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σb_{ie}) เพียงตัวเดียว ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.848 โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระในสมการโครงสร้างประมาณร้อยละ 71.800

ส่วนตัวแปรแฝงด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NBIMCI$) เพียงตัวเดียว ด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.990 โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระในสมการโครงสร้างประมาณร้อยละ 98.000

และตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_P) เพียงตัวเดียวเท่านั้น ด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.924 โดยมีสัดส่วนของความ

แปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระในสมการโครงสร้างประมาณร้อยละ 85.500

2.2 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ (Invariance Model) ของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่มตามประเภทของสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อกลุ่มประชากรย่อยมีลักษณะแตกต่างกันตามประเภทของสถาบันการศึกษา (ในสังกัดรัฐบาลและเอกชน) คณะวิชา (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) และชั้นปีที่ศึกษา (ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการตรวจสอบว่าค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลมีการแปรผันข้ามกลุ่มหรือไม่ โดยการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุในการวิจัยครั้งนี้จะกำหนดเป็นการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเต็มรูป (Fully Invariance Model) ซึ่งกำหนดให้รูปแบบและสถานะของเมทริกซ์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร รวมถึงค่าพารามิเตอร์ที่ต้องประมาณค่าทุกตัวภายในเมทริกซ์ของทั้ง 8 เมทริกซ์มีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม เพื่อยืนยันเสถียรภาพของโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในทฤษฎีการกระทำตามแผนและประสิทธิภาพในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีลักษณะแตกต่างกันได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบชุดของสมมติฐานที่มีลักษณะซ้อนกันเป็นระดับลดหลั่น โดยเริ่มจากการทดสอบสมมติฐานของความไม่แปรเปลี่ยนที่มีความเข้มงวดน้อยที่สุด ซึ่งไม่มีการกำหนดเงื่อนไขบังคับ ไปจนถึงสมมติฐานของความไม่แปรเปลี่ยนที่มีลักษณะเข้มงวดมากที่สุด ดังนี้

H01: Model Form (group1:group2)

H02: $\Lambda = IN$

H03: $\Lambda = IN, \Theta = IN$

H04: $\Lambda = IN, \Theta = IN, \beta = IN$

H05: $\Lambda = IN, \Theta = IN, \beta = IN, \Gamma = IN$

H06: $\Lambda = IN, \Theta = IN, \beta = IN, \Gamma = IN, \Phi = IN$

H07: $\Lambda = IN, \Theta = IN, \beta = IN, \Gamma = IN, \Phi = IN, \Psi = IN$

และในกรณีที่ผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์แยกโมเดลย่อยเพื่อการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในแต่ละกลุ่มต่อไป โดยผลการทดสอบแสดงดัง ตาราง 12 – 14

ตาราง 12 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตาม
ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่มตามประเภทของ
สถาบันการศึกษา

สมมติฐานเพื่อการทดสอบ ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล	χ^2	df	p-value	CFI	RMSEA (SRMR)	GFI	ผลการ พิจารณา	
H01: Form _{GU,PU} (Initial Model)	5,863.972	848	.001	0.962	0.113	--	ปฏิเสธ H0	
H01: Form _{GU,PU} (Final Model)	1,537.741	746	.001	0.993	0.047	--	ไม่ปฏิเสธ H0	
Individual Groups	H01: Form (GU)	769.074	373	.001	--	(0.044)	0.906	ไม่ปฏิเสธ H0
	H01: Form (PU)	768.667	373	.001	--	(0.048)	0.904	ไม่ปฏิเสธ H0
H02: LX=IN (GU:PU)	โมเดลประสบปัญหาภาวะไม่เป็นบวกแน่นอน (Covariance Matrix is not positive definite.)							ปฏิเสธ H0

หมายเหตุ GU = มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ, PU = มหาวิทยาลัยเอกชน

จากตาราง 12 การวิเคราะห์ความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนัน
ฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สามารถแยกอธิบายผลการ
วิเคราะห์ได้ ดังนี้

ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบและสถานะของเมทริกซ์ (Model Form)
สำหรับโมเดลเริ่มต้น (Initial Model) ที่มีความเข้มงวดน้อยที่สุดเมื่อจำแนกกลุ่มตามประเภทของ
สถาบันการศึกษา พบว่า โมเดลสมมติฐานเชิงสาเหตุเริ่มต้นซึ่งไม่มีการกำหนดเงื่อนไขบังคับเพิ่มเติมมี
ความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน
โดยที่โมเดลสมมติฐานดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 5,863.927$; df = 848; p-
value < .001; CFI = 0.962; RMSEA = 0.113) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาปรับโมเดลตั้งต้นทั้งสอง
โมเดลอย่างเท่าเทียมกันเพิ่มเติม จนได้โมเดลสุดท้ายของการทดสอบ (Final Model) ที่แสดงให้เห็นว่า
มีสถานะและรูปแบบของเมทริกซ์เท่าเทียมกันและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1,537.741$; df
= 746; p-value < .001; CFI = 0.993; RMSEA = 0.047) โดยที่ค่าไค-สแควร์ของการทดสอบความไม่
แปรเปลี่ยนของโมเดลสมมติฐานเชิงสาเหตุในภาพรวม เป็นผลมาจากค่าไค-สแควร์ของโมเดล
สมมติฐานในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประมาณร้อยละ 50.013 และเป็น
ผลมาจากค่าไค-สแควร์ของโมเดลของกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ประมาณร้อยละ 49.987 ซึ่ง

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้วิจัยแยกพิจารณาแยกโมเดลย่อยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว พบว่า ดัชนี GFI และ SRMR บ่งชี้ว่าทั้งสองโมเดลสมมติฐานต่างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี ($GFI_{GU} = 0.906$, $SRMR_{GU} = 0.044$; $GFI_{PU} = 0.904$, $SRMR_{PU} = 0.048$) สรุปได้ว่า สถานะและรูปแบบของเมทริกซ์ของโมเดลสมมติฐานทั้งสองโมเดลไม่แปรเปลี่ยน แสดงว่าโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนสามารถอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลได้เหมือนกันทั้งสองกลุ่ม แต่ขนาดค่าน้ำหนักองค์ประกอบและขนาดอิทธิพลต่างๆ ภายในโมเดลอาจจะมีความแตกต่างกันในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการทดสอบสมมติฐานข้อต่อไปเพื่อทดสอบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกค่าของตัวแปรสังเกตได้ภายนอกมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มหรือไม่ (ค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ LX มีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า โมเดลไม่สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนั้นกระบวนการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลจึงจบลงที่การทดสอบสมมติฐานข้อ 2 สรุปได้ว่า แม้รูปแบบและสถานะของเมทริกซ์ของทั้งสองโมเดลจะมีความไม่แปรเปลี่ยน แต่ขนาดค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอกมีความไม่เท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องแยกวิเคราะห์โมเดลออกเป็นสองโมเดลจำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มของนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ในลำดับต่อไป

ตาราง 13 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่มคณะวิชา

สมมติฐานเพื่อการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล		χ^2	df	p-value	CFI	RMSEA (SRMR)	GFI	ผลการพิจารณา
H01: Form _{sc:ss} (Initial Model)		5,549.713	849	.001	0.961	0.109	--	ปฏิเสธ H0
H01: Form _{sc:ss} (Final Model)		1,610.087	730	.001	0.992	0.049	--	ไม่ปฏิเสธ H0
Individual Groups	H01: Form (SS)	754.434	365	.001	--	(0.038)	0.900	ไม่ปฏิเสธ H0
	H01: Form (SC)	855.653	365	.001	--	(0.046)	0.907	ไม่ปฏิเสธ H0
H02: LX=IN (SC:SS)		โมเดลประสบปัญหาภาวะไม่เป็นบวกแน่นอน (Covariance Matrix is not positive definite.)						ปฏิเสธ H0

หมายเหตุ SS = คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, SC = คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากตาราง 13 เมื่อจำแนกกลุ่มตามคณะวิชา พบว่า โมเดลสมมติฐานเชิงสาเหตุเริ่มต้นซึ่งไม่มีการกำหนดเงื่อนไขบังคับเพิ่มเติมมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยที่โมเดลสมมติฐานดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 5,549.713$; $df = 849$; $p\text{-value} < .001$; $CFI = 0.961$; $RMSEA = 0.109$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาปรับโมเดลตั้งต้นทั้งสองโมเดลอย่างเท่าเทียมกันเพิ่มเติม จนได้โมเดลสุดท้ายของการทดสอบ (Final Model) ที่แสดงให้เห็นว่ามีสถานะและรูปแบบของเมทริกซ์เท่าเทียมกันและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1,610.087$; $df = 730$; $p\text{-value} < .001$; $CFI = 0.992$; $RMSEA = 0.049$) โดยที่ค่าไค-สแควร์ของการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลสมมติฐานเชิงสาเหตุในภาพรวม เป็นผลมาจากค่าไค-สแควร์ของโมเดลสมมติฐานในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประมาณร้อยละ 46.875 และเป็นผลมาจากค่าไค-สแควร์ของโมเดลของกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประมาณร้อยละ 53.143 ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้วิจัยแยกพิจารณาแยกโมเดลย่อยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว พบว่า ดัชนี GFI และ SRMR บ่งชี้ว่าทั้งสองโมเดลสมมติฐานต่างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี ($GFI_{SS} = 0.907$, $SRMR_{SS} = 0.046$; $GFI_{SC} = 0.900$, $SRMR_{SC} = 0.038$) สรุปได้ว่า สถานะและรูปแบบของเมทริกซ์ของโมเดลสมมติฐานทั้งสองโมเดลไม่แปรเปลี่ยน แสดงว่าโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน สามารถอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลได้เหมือนกันทั้งสองกลุ่ม แต่ขนาดค่าน้ำหนักองค์ประกอบและขนาดอิทธิพลต่างๆ ภายในโมเดลอาจจะมีความแตกต่างกันในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการทดสอบสมมติฐานข้อต่อไปเพื่อทดสอบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกค่าของตัวแปรสังเกตได้ภายนอกมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มหรือไม่ (ค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ LX มีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าโมเดลไม่สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนั้นกระบวนการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลจึงจบลงที่การทดสอบสมมติฐานข้อ 2 สรุปได้ว่า แม้รูปแบบและสถานะของเมทริกซ์ของทั้งสองโมเดลจะมีความไม่แปรเปลี่ยน แต่ขนาดค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอกมีความไม่เท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องแยกวิเคราะห์โมเดลออกเป็นสองโมเดลจำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มของนักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในลำดับต่อไป

ตาราง 14 ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่มชั้นปีที่ศึกษา

สมมติฐานเพื่อการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล	χ^2	df	p-value	CFI	RMSEA (SRMR)	GFI	ผลการพิจารณา	
H01: Form _{Y1:Y4} (Initial Model)	5,498.072	846	.001	0.964	0.109	--	ปฏิเสธ H0	
H01: Form _{Y1:Y4} (Final Model)	1,226.513	668	.001	0.995	0.041	--	ไม่ปฏิเสธ H0	
Individual Groups	H01: Form (Y1)	451.442	334	.001	--	(0.046)	0.943	ไม่ปฏิเสธ H0
	H01: Form (Y4)	775.071	334	.001	--	(0.042)	0.904	ไม่ปฏิเสธ H0
H02: LX=IN (Y1:Y4)	โมเดลประสบปัญหาภาวะไม่เป็นบวกแน่นอน (Covariance Matrix is not positive definite.)							ปฏิเสธ H0

หมายเหตุ Y1 = ชั้นปีที่ 1, Y4 = ชั้นปีที่ 4

จากตาราง 14 เมื่อจำแนกกลุ่มตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า โมเดลสมมติฐานเชิงสาเหตุเริ่มต้นซึ่งไม่มีการกำหนดเงื่อนไขบังคับเพิ่มเติมมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 โดยที่โมเดลสมมติฐานดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 5,498.072$; df = 846; p-value < .001; CFI = 0.964; RMSEA = 0.109) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาปรับโมเดลตั้งต้นทั้งสองโมเดลอย่างเท่าเทียมกันเพิ่มเติม จนได้โมเดลสุดท้ายของการทดสอบ (Final Model) ที่แสดงให้เห็นว่ามีสถานะและรูปแบบของเมทริกซ์เท่าเทียมกันและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1,226.513$; df = 668; p-value < .001; CFI = 0.995; RMSEA = 0.041) โดยที่ค่าไค-สแควร์ของการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลสมมติฐานเชิงสาเหตุในภาพรวม เป็นผลมาจากค่าไค-สแควร์ของโมเดลสมมติฐานในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ประมาณร้อยละ 36.807 และเป็นผลมาจากค่าไค-สแควร์ของโมเดลของกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ประมาณร้อยละ 63.193 ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้วิจัยแยกพิจารณาแยกโมเดลย่อยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว พบว่า ดัชนี GFI และ SRMR บ่งชี้ว่าทั้งสองโมเดลสมมติฐานต่างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี ($GFI_{year1} = 0.943$, $SRMR_{year1} = 0.046$; $GFI_{year4} = 0.904$, $SRMR_{year4} = 0.042$) สรุปได้ว่า สถานะและรูปแบบของเมทริกซ์ของโมเดลสมมติฐานทั้งสองโมเดลไม่แปรเปลี่ยน แสดงว่าโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน สามารถอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลได้เหมือนกันทั้งสองกลุ่ม แต่ขนาดค่าน้ำหนักองค์ประกอบและขนาด

อิทธิพลต่างๆ ภายในโมเดลอาจจะมี ความแตกต่างกันในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการทดสอบสมมติฐานข้อต่อไปเพื่อทดสอบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกค่าของตัวแปรสังเกตได้ภายนอกมีความแปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มหรือไม่ (ค่าพารามิเตอร์ในเมทริกซ์ LX มีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า โมเดลไม่สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนั้นกระบวนการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลจึงจบลงที่การทดสอบสมมติฐานข้อ 2 สรุปได้ว่า แม้รูปแบบและสถานะของเมทริกซ์ของทั้งสองโมเดลจะมีความไม่แปรเปลี่ยน แต่ขนาดค่าของน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ภายนอกมีความไม่เท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องแยกวิเคราะห์โมเดลออกเป็นสองโมเดลจำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ในลำดับต่อไป

ผลการทดสอบนำเสนอแยกตามกลุ่มลักษณะของประชากร ดังนี้

ตาราง 15 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของนักศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ค่าดัชนี	เกณฑ์	มหาวิทยาลัยเอกชน				มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ			
		ก่อนการปรับ		หลังการปรับ		ก่อนการปรับ		หลังการปรับ	
		ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล
Chi-square (χ^2)		2797.605		585.579		1598.066		439.442	
df		423.000		356.000		411.000		347.000	
χ^2 / df	< 3	6.614	ไม่ผ่าน	1.645	ผ่านเกณฑ์	3.888	ไม่ผ่าน	1.266	ผ่านเกณฑ์
p-value of χ^2	> 0.05	0.000	ไม่ผ่าน	0.000	ไม่ผ่าน	0.000	ไม่ผ่าน	0.001	ไม่ผ่าน
RMSEA	≤ 0.05	0.106	ไม่ผ่าน	0.036	ผ่านเกณฑ์	0.082	ไม่ผ่าน	0.025	ผ่านเกณฑ์
SRMR	≤ 0.05	0.184	ไม่ผ่าน	0.039	ผ่านเกณฑ์	0.107	ไม่ผ่าน	0.034	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	0.695	ไม่ผ่าน	0.929	ผ่านเกณฑ์	0.807	ไม่ผ่าน	0.938	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	0.642	ไม่ผ่าน	0.901	ผ่านเกณฑ์	0.767	ไม่ผ่าน	0.912	ผ่านเกณฑ์
CN	≥ 200	71.112	ไม่ผ่าน	346.608	ผ่านเกณฑ์	133.764	ไม่ผ่าน	385.989	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 15 แสดงค่าดัชนีที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งได้มาจากวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยทำการพิจารณาแยกโมเดลเพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบออกเป็นสองโมเดล ได้แก่ โมเดลของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ผลการ

ทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนและหลังการปรับโมเดลพบว่า

โมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชน ก่อนปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 2797.605 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 แสดงให้เห็นว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าสถิติไค-สแควร์ มีความแปรผันตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่หรือมีมาก ยิ่งทำให้ค่าสถิติไค-สแควร์มีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (Degree of freedom: df) ร่วมด้วย และจากผลการวิเคราะห์ พบว่าอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 6.614 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\chi^2 / df < 3$) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนร่วมด้วยพบว่าค่าดัชนีต่างๆยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด คือ ค่าดัชนีก่อนปรับโมเดล ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.106 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.184 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.695 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.642 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 71.112 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรากฏผลดังนี้

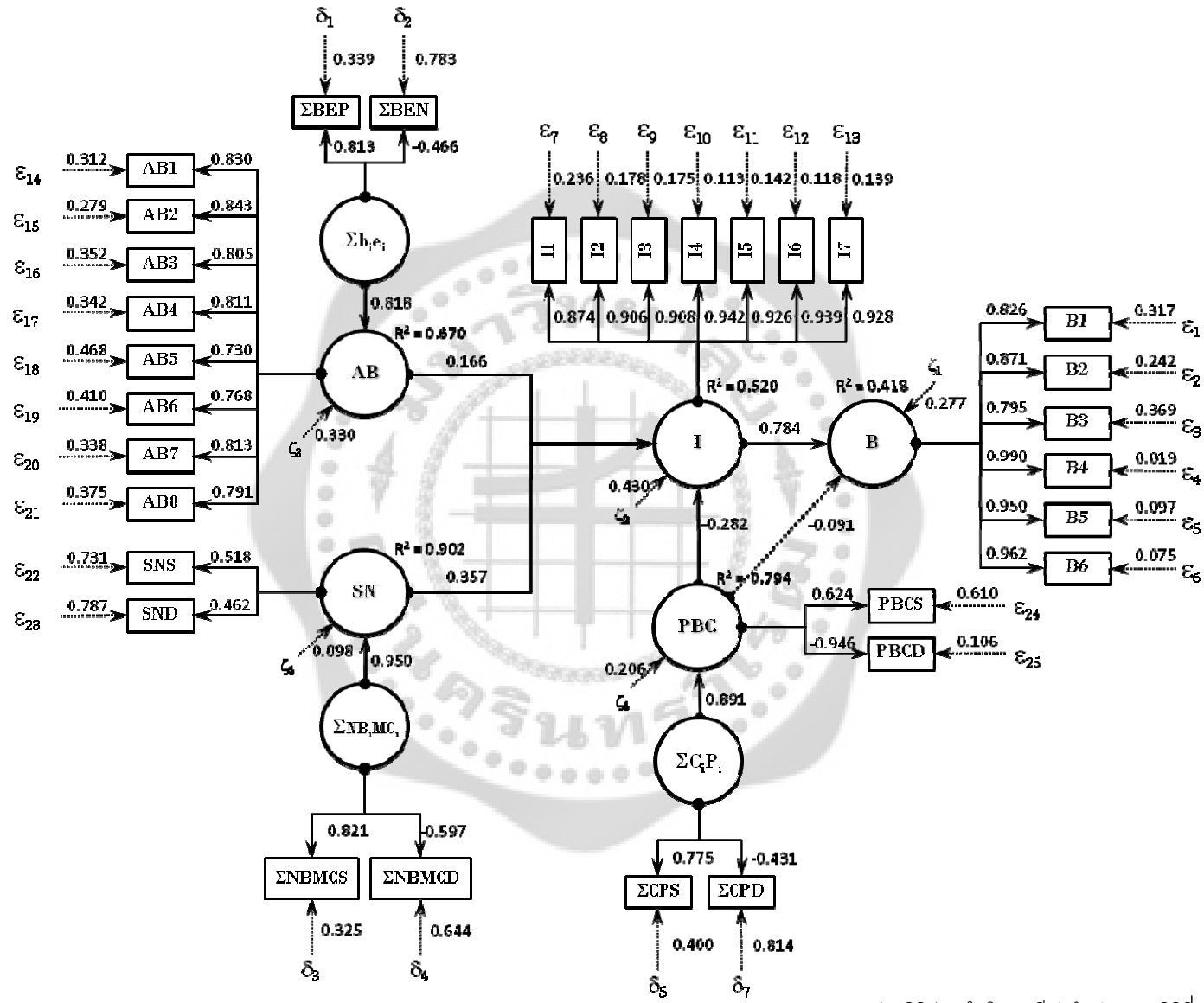
ผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชน หลังการปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 585.579 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 1.645 ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.036 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.039 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.929 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.901 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 346.608 ซึ่งค่าดัชนีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นค่าสถิติไค-สแควร์ ที่ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ

โมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ก่อนปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 1598.066 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 แสดงให้เห็นว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าสถิติไค-สแควร์ มีความแปรผันตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่หรือมีมาก ยิ่งทำให้ค่าสถิติไค-สแควร์มีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (Degree of freedom: df) ร่วมด้วย และจากผลการวิเคราะห์ พบว่าอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 3.888 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\chi^2 / df < 3$) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนร่วมด้วยพบว่าค่าดัชนีต่างๆยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด คือ ค่าดัชนีก่อนปรับโมเดล ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.082 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.107 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.807 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.767 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 133.764 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรากฏผลดังนี้

ผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หลังการปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 439.442 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 1.266 ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.025 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.034 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.938 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.912 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 385.989 ซึ่งค่าดัชนีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นค่าสถิติไค-สแควร์ ที่ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ

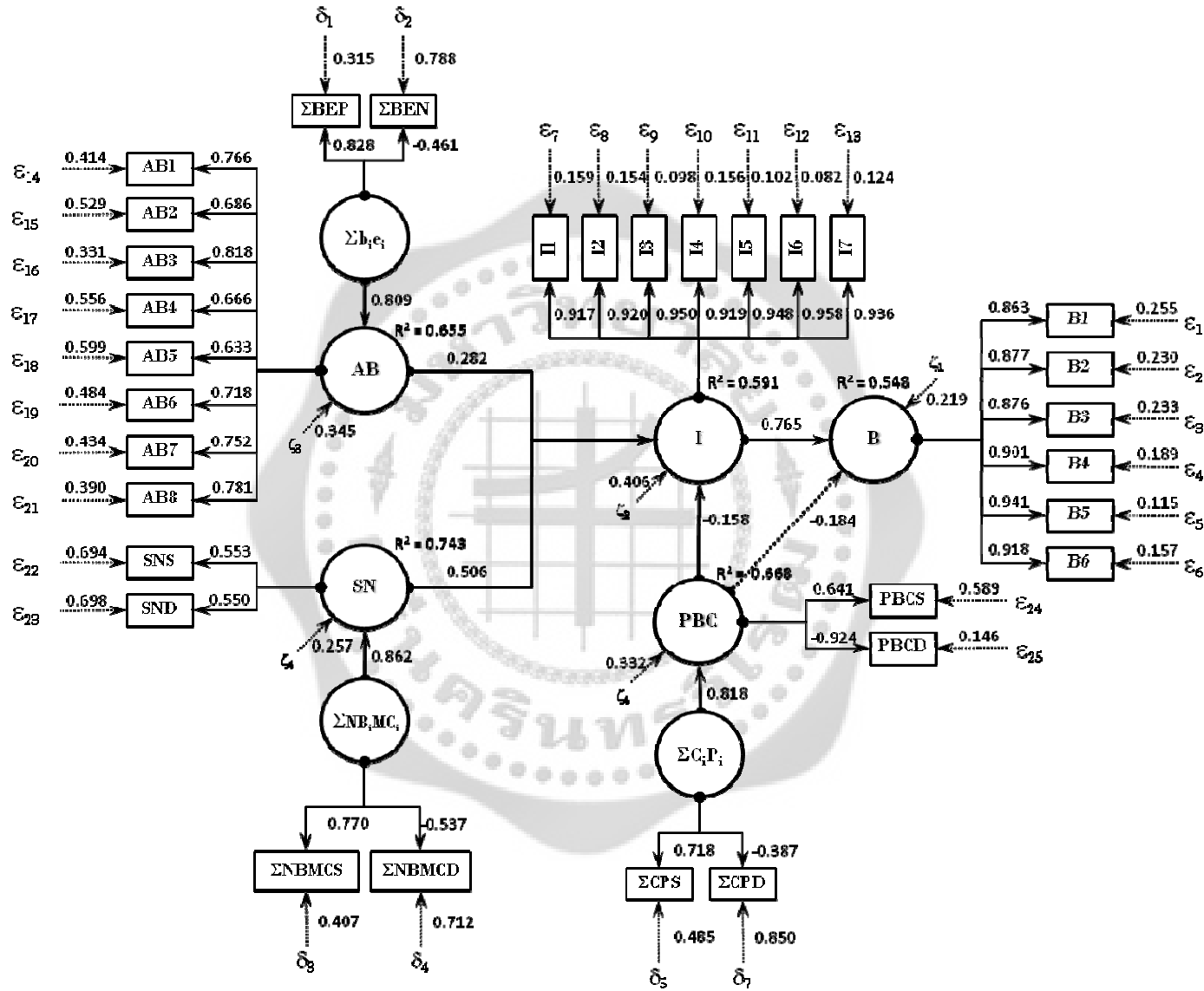
เมื่อเปรียบเทียบดัชนีวัดความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งสองโมเดลแล้วพบว่า โมเดลโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอลตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์สูงกว่าโมเดลของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชน ในส่วนต่อไปเป็นภาพประกอบโมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพินันฟุตบอลของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล) ตามลำดับดังนี้

หมายเหตุ ค่าสถิติต่างๆในโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ภาพประกอบ 9 โมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชน ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล)

หมายเหตุ ค่าสถิติต่างๆในโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ภาพประกอบ 10 โมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาที่เรียนมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล)

การเปรียบเทียบผลการประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในสมการ โครงสร้างระหว่างนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

เมื่อโมเดลสมการโครงสร้างของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว เพื่อให้ได้สารสนเทศในการอธิบายผลการวิจัยเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาความมีนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้ และความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรตามทฤษฎีที่ศึกษาระหว่างโมเดลการวัดในสมการโครงสร้างของนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งผลการเปรียบเทียบ แสดงได้ดังนี้

ตาราง 16 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลสมการโครงสร้างของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ตัวแปร แฝง	ตัวแปร สังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้				SMC	
		λ		$\epsilon, (\delta)$			
		PU.	GU.	PU.	GU.	PU.	GU.
B	B1	0.826 ^a	0.863 ^a	0.317	0.255	0.683	0.745
	B2	0.871**	0.877**	0.242	0.230	0.758	0.770
	B3	0.795**	0.876**	0.369	0.233	0.631	0.767
	B4	0.990**	0.901**	0.019	0.189	0.981	0.811
	B5	0.950**	0.941**	0.097	0.115	0.903	0.885
	B6	0.962**	0.918**	0.075	0.157	0.925	0.843
คุณภาพตัวแปรแฝง (B)		$\rho_c(\text{PU.}) = 0.963$		$\rho_v(\text{PU.}) = 0.813$			
		$\rho_c(\text{GU.}) = 0.961$		$\rho_v(\text{GU.}) = 0.804$			
I	I1	0.874 ^a	0.917 ^a	0.236	0.159	0.764	0.841
	I2	0.906**	0.920**	0.178	0.154	0.822	0.846
	I3	0.908**	0.950**	0.175	0.098	0.825	0.902
	I4	0.942**	0.919**	0.113	0.156	0.887	0.844
	I5	0.926**	0.948**	0.142	0.102	0.858	0.898
	I6	0.939**	0.958**	0.118	0.082	0.882	0.918
	I7	0.964**	0.936**	0.139	0.124	0.861	0.876

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวแปร แฝง	ตัวแปร สังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้					
		λ		$\varepsilon, (\delta)$		SMC	
		PU.	GU.	PU.	PU.	GU.	PU.
คุณภาพตัวแปรแฝง (I)		$\rho_c(\text{PU.}) = 0.974$			$\rho_v(\text{PU.}) = 0.843$		
		$\rho_c(\text{GU.}) = 0.980$			$\rho_v(\text{GU.}) = 0.875$		
AB	AB1	0.830 ^a	0.766 ^a	0.312	0.414	0.688	0.586
	AB2	0.849**	0.686**	0.279	0.529	0.721	0.471
	AB3	0.805**	0.818**	0.352	0.331	0.648	0.669
	AB4	0.811**	0.666**	0.342	0.556	0.658	0.444
	AB5	0.730**	0.633**	0.468	0.599	0.532	0.401
	AB6	0.768**	0.718**	0.410	0.484	0.590	0.516
	AB7	0.813**	0.752**	0.338	0.434	0.662	0.566
	AB8	0.791**	0.781**	0.375	0.390	0.625	0.610
คุณภาพตัวแปรแฝง (AB)		$\rho_c(\text{PU.}) = 0.934$			$\rho_v(\text{PU.}) = 0.641$		
		$\rho_c(\text{GU.}) = 0.901$			$\rho_v(\text{GU.}) = 0.533$		
SN	SNS	0.518 ^a	0.553 ^a	0.731	0.694	0.269	0.306
	SND	0.462**	0.550**	0.787	0.698	0.213	0.302
คุณภาพตัวแปรแฝง (SN)		$\rho_c(\text{PU.}) = 0.388$			$\rho_v(\text{PU.}) = 0.241$		
		$\rho_c(\text{GU.}) = 0.466$			$\rho_v(\text{GU.}) = 0.304$		
PBC	PBCS	0.624 ^a	0.641 ^a	0.610	0.589	0.390	0.411
	PBCD	-0.946**	-0.924**	0.106	0.146	0.894	0.854
คุณภาพตัวแปรแฝง (PBC)		$\rho_c(\text{PU.}) = 0.775$			$\rho_v(\text{PU.}) = 0.642$		
		$\rho_c(\text{GU.}) = 0.769$			$\rho_v(\text{GU.}) = 0.632$		
Σb_{ie}	ΣBEP	0.813**	0.828**	(0.339)	(0.315)	0.661	0.685
	ΣBEN	-0.466**	-0.461**	(0.783)	(0.788)	0.217	0.212
คุณภาพตัวแปรแฝง (Σb_{ie})		$\rho_c(\text{PU.}) = 0.593$			$\rho_v(\text{PU.}) = 0.439$		
		$\rho_c(\text{GU.}) = 0.601$			$\rho_v(\text{GU.}) = 0.449$		

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวแปร แฝง	ตัวแปร สังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้					
		λ		$\epsilon, (\delta)$		SMC	
		PU.	GU.	PU.	PU.	GU.	PU.
Σ_{NB_i, MC_i}	Σ_{NBMCs}	0.821**	0.770**	(0.325)	(0.407)	0.675	0.593
	Σ_{NBMCd}	-0.597**	-0.537**	(0.644)	(0.712)	0.356	0.288
คุณภาพตัวแปรแฝง		$\rho_c(\text{PU.}) = 0.675$			$\rho_v(\text{PU.}) = 0.515$		
(Σ_{NB_i, MC_i})		$\rho_c(\text{GU.}) = 0.604$			$\rho_v(\text{GU.}) = 0.441$		
Σ_{C_i, P_i}	Σ_{CPS}	0.775**	0.718**	(0.400)	(0.485)	0.600	0.515
	Σ_{CPD}	-0.431**	-0.387**	(0.814)	(0.850)	0.186	0.150
คุณภาพตัวแปรแฝง (Σ_{C_i, P_i})		$\rho_c(\text{PU.}) = 0.545$			$\rho_v(\text{PU.}) = 0.393$		
		$\rho_c(\text{GU.}) = 0.478$			$\rho_v(\text{GU.}) = 0.333$		

หมายเหตุ: a คือค่าอ้างอิง, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประกอบด้วยตัวแปรผล 1 ตัวแปร คือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ตัวแปรแทรกกลาง 4 ตัวแปร คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ทักษะคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) และตัวแปรสาเหตุภายนอก 3 ตัวแปร คือความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma_{b,e}$) ความเชื่อเกี่ยวกับทักษะคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σ_{NB_i, MC_i}) ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (Σ_{C_i, P_i}) ซึ่งผลการประเมินความสอดคล้องสามารถแยกตามประเภทของสถาบัน ดังนี้

มหาวิทยาลัยเอกชน

ตัวแปรแฝงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.963 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.813 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.795 - 0.990 และมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรเท่ากับ 0.974 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.843 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.874 - 0.942 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.934 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.641 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.730 - 0.849 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.388 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.241 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าเท่ากับ 0.518 และ 0.462ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.775 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.642 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCS) และปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCD) มีค่าเท่ากับ 0.624 และ - 0.946 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCD) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σbe) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.593 และมีค่าความ

แปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.439 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEP) และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEN) มีค่าเท่ากับ 0.813 และ -0.466 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEP) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_i$) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.675 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.515 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_S$) และความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_D$) มีค่าเท่ากับ 0.821 และ -0.597 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_D$) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_S$) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_P) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.545 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.393 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣC_{PS}) และความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣC_{PD}) มีค่าเท่ากับ 0.775 และ -0.431 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣC_{PD}) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจ

ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (Σ CPS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

โดยสรุป พบว่า ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ที่มีความเชื่อมั่นสูงสุด คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ส่วนตัวแปรแฝงที่มีความเชื่อมั่นต่ำสุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN)

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

ตัวแปรแฝงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.961 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.804 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.863 - 0.914 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.980 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.875 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.917 - 0.958 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.901 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.533 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.633 - 0.818 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.466 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.304 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าเท่ากับ 0.553 และ 0.550 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่ม

ผู้สนับสนุน (SNS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.769 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.632 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCS) และปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCD) มีค่าเท่ากับ 0.641 และ -0.924 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCD) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{be}) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.601 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.449 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEP}) และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEN}) มีค่าเท่ากับ 0.828 และ -0.461 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEN}) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEP}) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{NBMC}) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.604 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.441 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (Σ_{NBMS}) และความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (Σ_{NBMD}) มีค่าเท่ากับ 0.770 และ -0.537 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (Σ_{NBMD}) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุน

ให้เล่นการพนันฟุตบอล (ΣNBMCs) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_p) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.478 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.333 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPS) และความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่าเท่ากับ 0.718 และ -0.387 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

โดยสรุป พบว่า ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่มีความเชื่อมั่นสูงสุด คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) และตัวแปรแฝงที่มีความเชื่อมั่นต่ำที่สุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN)

การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการโครงสร้างระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

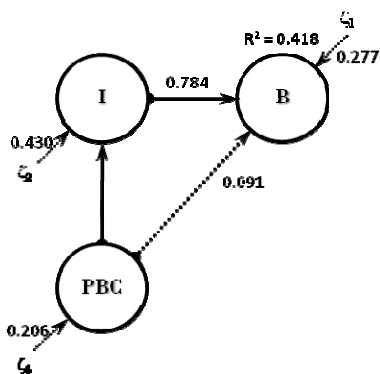
เมื่อประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรแฝงของทั้งสองโมเดลแล้วในส่วนต่อไปเป็นการอธิบายและเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของตัวแปรแฝงในสมการโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ผลปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการโครงสร้างระหว่าง
กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

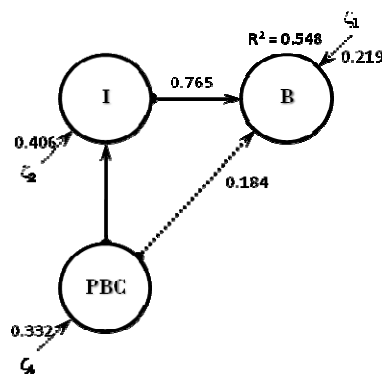
ประเภทของตัวแปร		มหาวิทยาลัย	ตัวแปรแทรกกลาง/ตัวแปรแฝงภายใน				ตัวแปรผล
			PBC	SN	AB	I	B
ตัวแปรสาเหตุภายนอก/ ตัวแปรแฝงภายนอก	$\Sigma C_i P_i$	เอกชน	0.891**				
		รัฐ	0.818**				
	$\Sigma N B_i M C_i$	เอกชน		0.950**			
		รัฐ		0.862**			
	$\Sigma b_i e_i$	เอกชน			0.818**		
		รัฐ			0.809**		
ตัวแปรแทรกกลาง	PBC	เอกชน				-0.282*	-0.091*
		รัฐ				-0.158*	-0.184**
	SN	เอกชน				0.357*	
		รัฐ				0.506**	
	AB	เอกชน				0.166*	
		รัฐ				0.282**	
	I	เอกชน					0.784**
		รัฐ					0.765**
R ²	เอกชน	0.794	0.902	0.670	0.520	0.418	
	รัฐ	0.668	0.743	0.655	0.591	0.548	

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 สามารถแยกอธิบายแต่ละสมการโครงสร้างได้ดังนี้

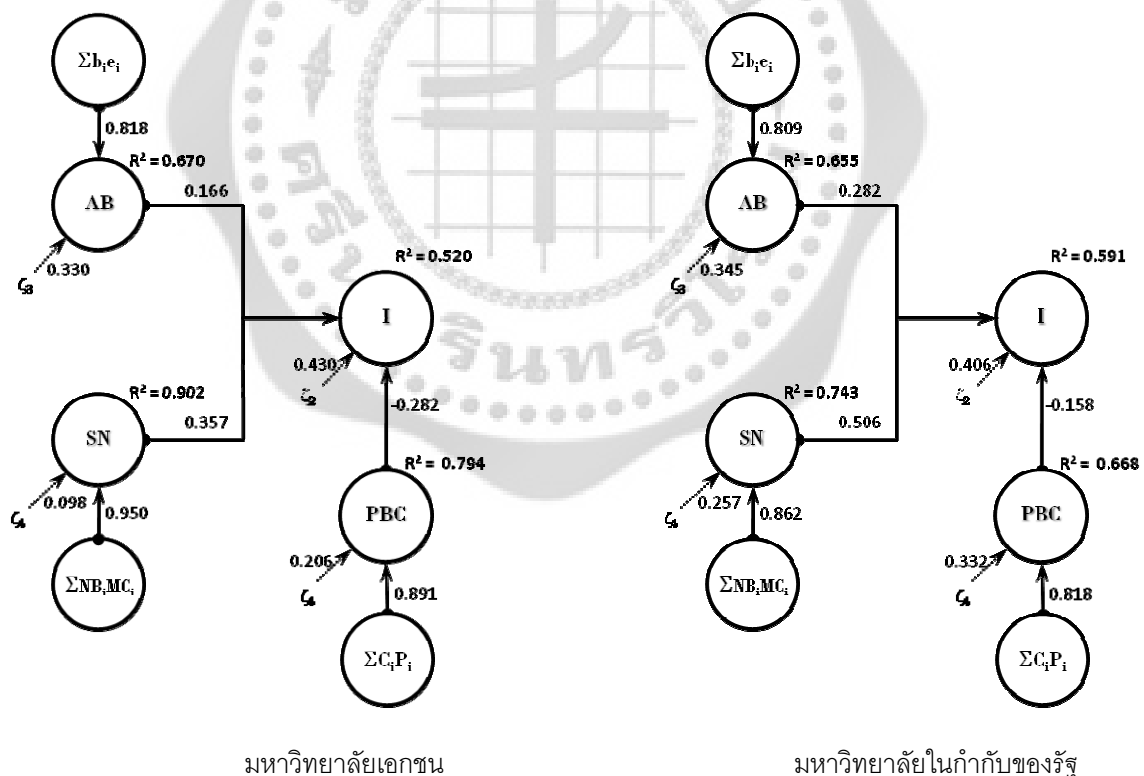

มหาวิทยาลัยเอกชน

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

สมการโครงสร้างที่ 1 : ที่มีตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) มากที่สุด ($\beta_{\text{เอกชน}} = 0.784$, $\beta_{\text{รัฐฯ}} = 0.765$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรงของเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ของกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนสูงกว่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ($\beta_{\text{เอกชน}} = -0.091$, $\beta_{\text{รัฐฯ}} = -0.184$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรงของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ของกลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรเชิงสาเหตุในสมการโครงสร้างของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ประมาณร้อยละ 41.800 และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 54.800

สมการโครงสร้างที่ 2 : ที่มีตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายในสามตัวด้วยขนาดอิทธิพลต่างๆกัน โดยตัว

แปรแฝงที่มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมากที่สุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ($\beta_{\text{เอกชน}} = 0.357, \beta_{\text{รัฐฯ}} = 0.506$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรงของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ที่มีต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนอิทธิพลทางตรงของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ($\beta_{\text{เอกชน}} = -0.282, \beta_{\text{รัฐฯ}} = -0.158$) ที่มีต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน สูงกว่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และอิทธิพลทางตรงของทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ($\beta_{\text{เอกชน}} = 0.166, \beta_{\text{รัฐฯ}} = 0.282$) ที่มีต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรเชิงสาเหตุในสมการโครงสร้างของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ประมาณร้อยละ 52.000 และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 59.100

โดยตามโครงสร้างทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่าตัวแปรแฝงด้านทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σ_{be}) เพียงตัวเดียว เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ($\gamma_{\text{เอกชน}} = 0.818, \gamma_{\text{รัฐฯ}} = 0.809$) ส่วนตัวแปรแฝงด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma_{NB,MC}$) เพียงตัวเดียว เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ($\gamma_{\text{เอกชน}} = 0.950, \gamma_{\text{รัฐฯ}} = 0.862$) และตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\Sigma_{C,P}$) เพียงตัวเดียวเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ($\gamma_{\text{เอกชน}} = 0.933, \gamma_{\text{รัฐฯ}} = 0.908$)

ตาราง 18 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของนักศึกษาที่ศึกษาในคณะศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ค่าดัชนี	เกณฑ์	คณะวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์				คณะวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
		ก่อนการปรับ		หลังการปรับ		ก่อนการปรับ		หลังการปรับ	
		ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล
Chi-square (χ^2)		2093.346		499.223		3183.594		597.785	
df		423.000		345.000		423.000		345.000	
χ^2 / df	< 3	4.949	ไม่ผ่าน	1.447	ผ่านเกณฑ์	7.526	ไม่ผ่าน	1.733	ผ่านเกณฑ์
p-value of χ^2	> 0.05	0.000	ไม่ผ่าน	0.000	ไม่ผ่าน	0.000	ไม่ผ่าน	0.000	ไม่ผ่าน
RMSEA	≤ 0.05	0.102	ไม่ผ่าน	0.030	ผ่านเกณฑ์	0.118	ไม่ผ่าน	0.037	ผ่านเกณฑ์
SRMR	≤ 0.05	0.088	ไม่ผ่าน	0.032	ผ่านเกณฑ์	0.117	ไม่ผ่าน	0.039	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	0.741	ไม่ผ่าน	0.931	ผ่านเกณฑ์	0.697	ไม่ผ่าน	0.931	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	0.697	ไม่ผ่าน	0.901	ผ่านเกณฑ์	0.644	ไม่ผ่าน	0.901	ผ่านเกณฑ์
CN	≥ 200	98.853	ไม่ผ่าน	341.027	ผ่านเกณฑ์	80.227	ไม่ผ่าน	352.415	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 18 แสดงค่าดัชนีที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งได้มาจากวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยทำการพิจารณาแยกโมเดลเพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบออกเป็นสองโมเดล ได้แก่ โมเดลของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มของคณะศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลการทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนและหลังการปรับโมเดล พบว่า

โมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ก่อนปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 2093.346 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 แสดงให้เห็นว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าสถิติไค-สแควร์ มีความแปรผันตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่หรือมีมาก ยิ่งทำให้ค่าสถิติไค-สแควร์มีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (Degree of freedom: df) ร่วมด้วย และจากผลการวิเคราะห์ พบว่า อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 4.949 ซึ่ง

สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\chi^2 / df < 3$) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนร่วมด้วยพบว่าค่าดัชนีต่างๆ ยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด คือ ค่าดัชนีก่อนปรับโมเดล ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.102 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.088 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.741 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.697 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 98.853 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ปรากฏผลดังนี้

ผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หลังการปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 499.223 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 1.447 ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.030 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.032 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.931 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.901 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 341.027 ซึ่งค่าดัชนีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นค่าสถิติไค-สแควร์ที่ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ

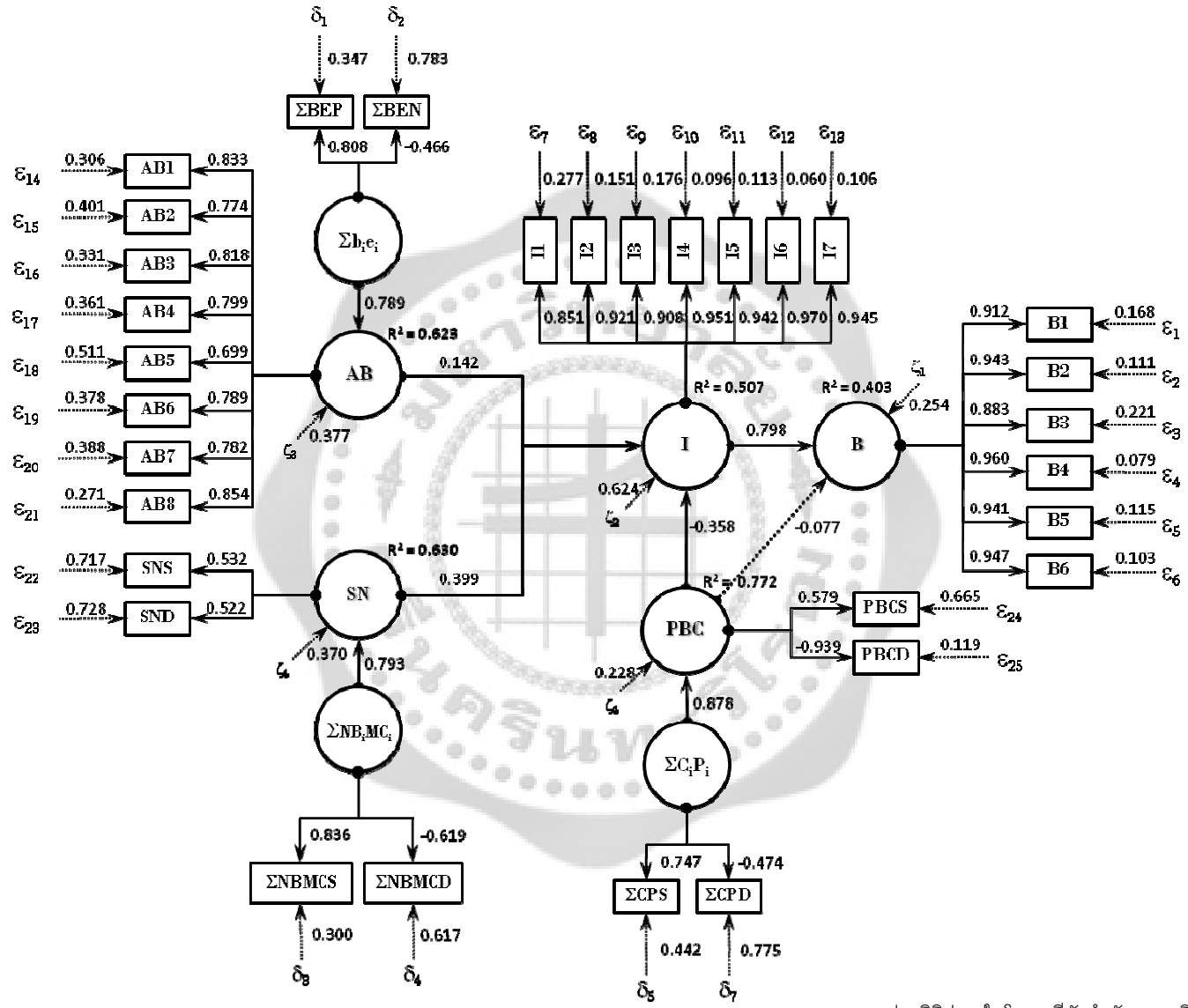
โมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก่อนปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 3183.594 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 แสดงให้เห็นว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าสถิติไค-สแควร์ มีความแปรผันตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่หรือมีมากยิ่งทำให้ค่าสถิติไค-สแควร์มีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (Degree of freedom: df) ร่วมด้วย และจากผลการวิเคราะห์พบว่า อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 7.526 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\chi^2 / df < 3$) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนร่วมด้วยพบว่าค่าดัชนีต่างๆ ยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด คือ ค่าดัชนีก่อนปรับโมเดล ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.118 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.117 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.697 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.644 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 80.227 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรากฏผลดังนี้

ผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หลังการปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 597.785 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 1.733 ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.037 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.039 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.931 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.901 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 352.415 ซึ่งค่าดัชนีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นค่าสถิติไค-สแควร์ที่ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบดัชนีวัดความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งสองโมเดลแล้วพบว่า โมเดลโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ

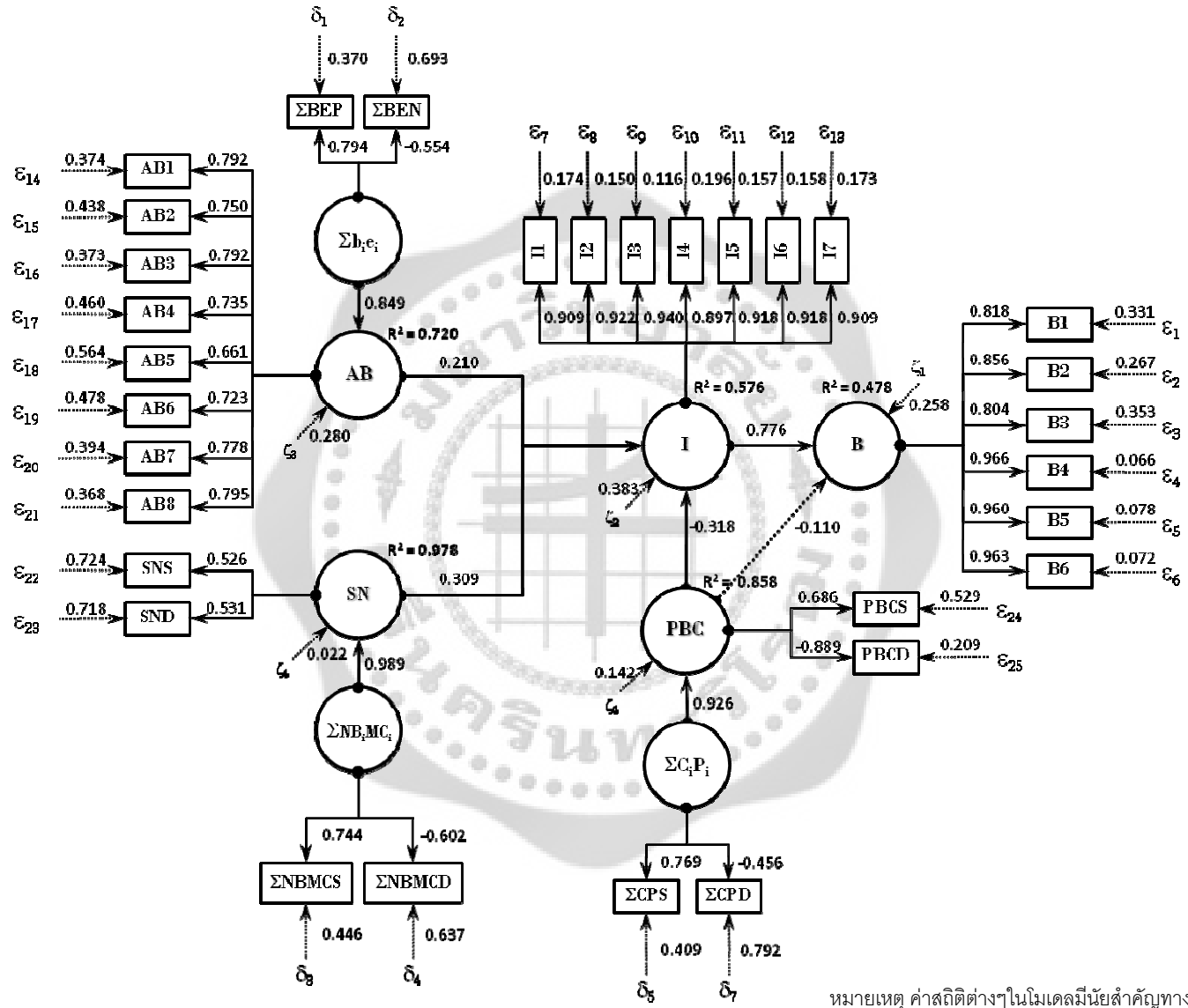
นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์สูงกว่าโมเดลของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในส่วนต่อไปเป็นภาพประกอบโมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มคณะวิชาตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล) ตามลำดับดังนี้

หมายเหตุ ค่าสถิติต่างๆในโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ภาพประกอบ 11 โมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล)

หมายเหตุ ค่าสถิติต่างๆในโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ภาพประกอบ 12 โมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล)

การเปรียบเทียบผลการประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในสมการโครงสร้างระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เมื่อโมเดลสมการโครงสร้างของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว เพื่อให้ได้สารสนเทศในการอธิบายผลการวิจัยเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาความมีนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้ และความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรตามทฤษฎีที่ศึกษาระหว่างโมเดลการวัดในสมการโครงสร้างของนักศึกษาทั้งสองคณะวิชา ซึ่งผลการเปรียบเทียบ แสดงได้ดังตาราง 19

ตาราง 19 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลสมการโครงสร้างของพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้					
		λ		$\epsilon, (\delta)$		SMC	
		SS	SC	SS	SS	SC	SS
B	B1	0.912 ^a	0.818 ^a	0.168	0.331	0.832	0.669
	B2	0.943**	0.856**	0.111	0.267	0.889	0.733
	B3	0.883**	0.804**	0.221	0.353	0.779	0.647
	B4	0.960**	0.966**	0.079	0.066	0.921	0.934
	B5	0.941**	0.960**	0.115	0.078	0.885	0.922
	B6	0.947**	0.963**	0.103	0.072	0.897	0.964
คุณภาพตัวแปรแฝง (B)		$\rho_c(SS) = 0.975$			$\rho_v(SS) = 0.867$		
		$\rho_c(SC) = 0.961$			$\rho_v(SC) = 0.805$		
I	I1	0.851 ^a	0.909 ^a	0.277	0.174	0.723	0.826
	I2	0.921**	0.922**	0.151	0.150	0.849	0.850
	I3	0.908**	0.940**	0.176	0.116	0.824	0.884
	I4	0.951**	0.897**	0.096	0.196	0.904	0.804
	I5	0.942**	0.918**	0.113	0.157	0.887	0.843

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวแปร แฝง	ตัวแปร สังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้					
		λ		$\varepsilon, (\delta)$		SMC	
		SS	SC	SS	SC	SS	SC
	I6	0.970**	0.918**	0.060	0.158	0.940	0.842
	I7	0.945**	0.909**	0.106	0.173	0.894	0.827
คุณภาพตัวแปรแฝง (I)		$\rho_c(SS) = 0.977$			$\rho_v(SS) = 0.860$		
		$\rho_c(SC) = 0.973$			$\rho_v(SC) = 0.839$		
AB	AB1	0.833 ^a	0.792 ^a	0.306	0.374	0.694	0.626
	AB2	0.774**	0.750**	0.401	0.438	0.599	0.562
	AB3	0.818**	0.792**	0.331	0.373	0.669	0.627
	AB4	0.799**	0.735**	0.361	0.460	0.639	0.540
	AB5	0.699**	0.661**	0.088	0.564	0.489	0.436
	AB6	0.789**	0.723**	0.378	0.478	0.622	0.522
	AB7	0.782**	0.778**	0.388	0.394	0.612	0.606
	AB8	0.854**	0.795**	0.271	0.368	0.729	0.632
คุณภาพตัวแปรแฝง (AB)		$\rho_c(SS) = 0.941$			$\rho_v(SS) = 0.667$		
		$\rho_c(SC) = 0.913$			$\rho_v(SC) = 0.569$		
SN	SNS	0.532 ^a	0.526 ^a	0.717	0.724	0.283	0.276
	SND	0.522**	0.531**	0.728	0.718	0.272	0.282
คุณภาพตัวแปรแฝง (SN)		$\rho_c(SS) = 0.435$			$\rho_v(SS) = 0.278$		
		$\rho_c(SC) = 0.437$			$\rho_v(SC) = 0.279$		
PBC	PBCS	0.579 ^a	0.686 ^a	0.665	0.529	0.335	0.471
	PBCD	-0.939**	-0.889**	0.119	0.209	0.881	0.791
คุณภาพตัวแปรแฝง (PBC)		$\rho_c(SS) = 0.746$			$\rho_v(SS) = 0.608$		
		$\rho_c(SC) = 0.771$			$\rho_v(SC) = 0.631$		
Σb_{ie}	ΣBEP	0.808**	0.794**	(0.347)	(0.370)	0.653	0.630
	ΣBEN	-0.466**	-0.554**	(0.783)	(0.693)	0.217	0.307
คุณภาพตัวแปรแฝง (Σb_{ie})		$\rho_c(SS) = 0.590$			$\rho_v(SS) = 0.435$		
		$\rho_c(SC) = 0.631$			$\rho_v(SC) = 0.469$		

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวแปร แฝง	ตัวแปร สังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้					
		λ		$\epsilon, (\delta)$		SMC	
		SS	SC	SS	SS	SC	SS
Σ_{NB,MC_i}	Σ_{NBMC_S}	0.836**	0.744**	(0.300)	(0.446)	0.700	0.554
	Σ_{NBMC_D}	-0.619**	-0.602**	(0.617)	(0.637)	0.383	0.363
คุณภาพตัวแปรแฝง (Σ_{NB,MC_i})		$\rho_c(SS) = 0.698$			$\rho_v(SS) = 0.541$		
		$\rho_c(SC) = 0.626$			$\rho_v(SC) = 0.458$		
Σ_{C,P_i}	Σ_{CPS}	0.747**	0.769**	(0.442)	(0.409)	0.558	0.591
	Σ_{CPD}	-0.474**	-0.456**	(0.775)	(0.792)	0.225	0.208
คุณภาพตัวแปรแฝง (Σ_{C,P_i})		$\rho_c(SS) = 0.550$			$\rho_v(SS) = 0.391$		
		$\rho_c(SC) = 0.555$			$\rho_v(SC) = 0.400$		

หมายเหตุ: a คือค่าอ้างอิง, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วยตัวแปรผล 1 ตัวแปร คือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ตัวแปรแทรกกลาง 4 ตัวแปร คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ทศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) และตัวแปรสาเหตุภายนอก 3 ตัวแปร คือความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma_{b,e}$) ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σ_{NB,MC_i}) ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (Σ_{C,P_i}) ซึ่งผลการประเมินความสอดคล้องสามารถแยกตามประเภทของคณะวิชา ดังนี้

คณะศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ตัวแปรแฝงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.975 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.867 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.883 - 0.960 และมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.977 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.860 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.851 - 0.970 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.941 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.667 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.699 - 0.854 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.435 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.278 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าเท่ากับ 0.532 และ 0.522ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.746 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.608 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCS) และปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCD) มีค่าเท่ากับ 0.579 และ - 0.939 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCD) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σbe) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.590 และมีค่าความ

แปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.435 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEP) และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEN) มีค่าเท่ากับ 0.808 และ -0.466 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEP) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_i$) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.698 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.541 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_S$) และความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_D$) มีค่าเท่ากับ 0.836 และ -0.619 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_D$) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_S$) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_P) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.550 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.391 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣC_{PS}) และความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣC_{PD}) มีค่าเท่ากับ 0.747 และ -0.474 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣC_{PD}) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจ

ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (Σ CPS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

โดยสรุป พบว่า ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่มีความเชื่อมั่นสูงสุด คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ส่วนตัวแปรแฝงที่มีความเชื่อมั่นต่ำสุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN)

คณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตัวแปรแฝงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.961 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.805 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.804 - 0.966 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.973 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.839 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.897 - 0.940 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.913 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.569 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.661 - 0.795 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.437 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.279 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าเท่ากับ 0.526 และ 0.531 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย

(SND) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.771 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.631 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCS) และปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCD) มีค่าเท่ากับ 0.686 และ -0.889 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCD) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{be}) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.631 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.469 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEP}) และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEN}) มีค่าเท่ากับ 0.794 และ -0.554 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEN}) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEP}) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{NBMC}) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.626 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.458 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (Σ_{NBMS}) และความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (Σ_{NBMD}) มีค่าเท่ากับ 0.744 และ -0.602 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (Σ_{NBMD}) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุน

ให้เล่นการพนันฟุตบอล (ΣNBMCs) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_p) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.555 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.400 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPS) และความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่าเท่ากับ 0.769 และ -0.456 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

โดยสรุป พบว่า ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่มีความเชื่อมั่นสูงสุด คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) และตัวแปรแฝงที่มีความเชื่อมั่นต่ำสุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ตามลำดับ

การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการโครงสร้างระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

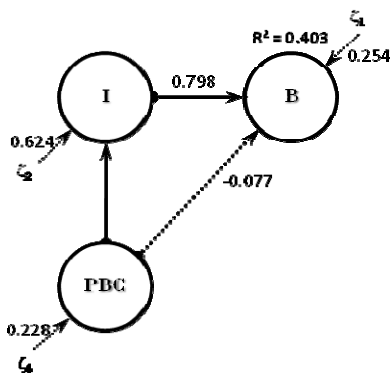
เมื่อประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรแฝงของทั้งสองโมเดลแล้วในส่วนต่อไปเป็นการอธิบายและเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของตัวแปรแฝงในสมการโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลปรากฏดังตาราง 20

ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการโครงสร้างระหว่าง นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

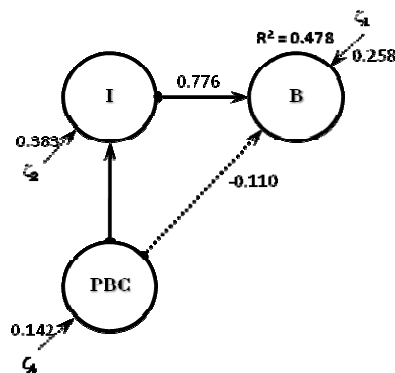
ประเภทของตัวแปร		คณะวิชา	ตัวแปรแทรกกลาง/ตัวแปรแฝงภายใน				ตัวแปรผล
			PBC	SN	AB	I	B
ตัวแปรสังเกต/ตัวแปรแฝงภายนอก	$\Sigma C_i P_i$	สังคม	0.878**				
		วิทย์	0.926**				
	$\Sigma NB_i MC_i$	สังคม		0.793**			
		วิทย์		0.989**			
	$\Sigma b_i e_i$	สังคม			0.789**		
		วิทย์			0.849**		
ตัวแปรแทรกกลาง	PBC	สังคม				-0.358*	-0.077*
		วิทย์				-0.318**	-0.110*
	SN	สังคม				0.399*	
		วิทย์				0.309*	
	AB	สังคม				0.142*	
		วิทย์				0.210**	
	I	สังคม					0.798**
		วิทย์					0.776**
R ²	สังคม	0.772	0.630	0.623	0.507	0.403	
	วิทย์	0.858	0.978	0.720	0.576	0.478	

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 สามารถแยกอธิบายแต่ละสมการโครงสร้างได้ดังนี้

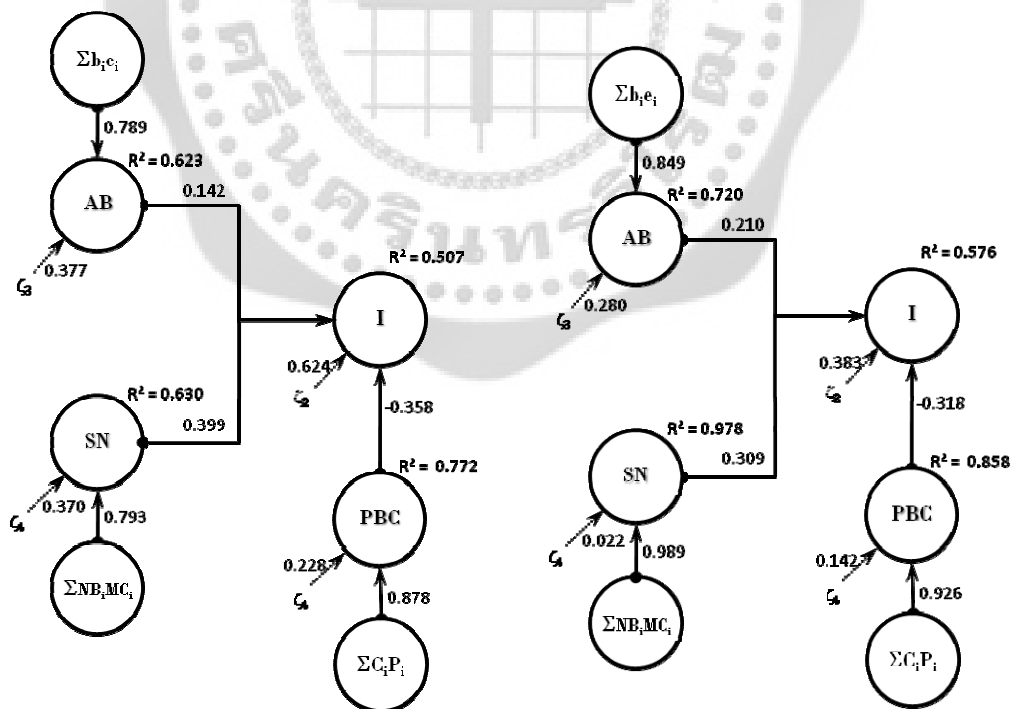

คณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สมการโครงสร้างที่ 1 : ที่มีตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) มากที่สุด ($\beta_{สังคม} = 0.798$, $\beta_{วิทย์} = 0.776$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรงของเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สูงกว่าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ($\beta_{สังคม} = -0.077$, $\beta_{วิทย์} = -0.110$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรงของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านสูงกว่าด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรเชิงสาเหตุในสมการโครงสร้างของนักศึกษาในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประมาณร้อยละ 40.300 ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประมาณร้อยละ 47.400

คณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สมการโครงสร้างที่ 2 : ที่มีตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายในสามตัว ด้วยขนาดอิทธิพลต่างๆกัน โดยตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มากที่สุด คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ($\beta_{\text{สังคม}} = 0.399$) รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ($\beta_{\text{สังคม}} = -0.358$) และทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ($\beta_{\text{สังคม}} = 0.142$) ตามลำดับ ส่วนตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มากที่สุด คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ($\beta_{\text{วิทย์}} = -0.318$) รองลงมาคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ($\beta_{\text{วิทย์}} = 0.309$) และทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ($\beta_{\text{วิทย์}} = 0.210$) ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรเชิงสาเหตุในสมการโครงสร้างของนักศึกษาในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประมาณร้อยละ 50.700 ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประมาณร้อยละ 57.600

เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรงของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ที่มีต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สูงกว่าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่อิทธิพลทางตรงของทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ที่มีต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โดยตามโครงสร้างทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่าตัวแปรแฝงด้านทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σ_{be}) เพียงตัวเดียว เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ($\gamma_{\text{สังคม}} = 0.789$, $\gamma_{\text{วิทย์}} = 0.849$) ส่วนตัวแปรแฝงด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σ_{NBMC_i}) เพียงตัวเดียว เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ($\gamma_{\text{สังคม}}$

= 0.793, $\gamma_{\text{วิทย์}} = 0.989$) และตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\Sigma C_i P_i$) เพียงตัวเดียวเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงกว่านักศึกษาที่เรียนในกลุ่มคณะศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ($\gamma_{\text{สังคม}} = 0.878, \gamma_{\text{วิทย์}} = 0.926$)

ตาราง 21 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ชั้นปีที่ 1				ชั้นปีที่ 4			
		ก่อนการปรับ		หลังการปรับ		ก่อนการปรับ		หลังการปรับ	
		ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล	ค่าสถิติ	ผล
Chi-square (χ^2)		2765.790		489.577		2774.973		545.840	
df		423.000		337.000		423.000		343.000	
χ^2 / df	< 3	6.539	ไม่ผ่าน	1.453	ผ่านเกณฑ์	6.560	ไม่ผ่าน	1.591	ผ่านเกณฑ์
p-value of χ^2	> 0.05	0.000	ไม่ผ่าน	0.000	ไม่ผ่าน	0.000	ไม่ผ่าน	0.000	ไม่ผ่าน
RMSEA	≤ 0.05	0.108	ไม่ผ่าน	0.031	ผ่านเกณฑ์	0.116	ไม่ผ่าน	0.033	ผ่านเกณฑ์
SRMR	≤ 0.05	0.115	ไม่ผ่าน	0.031	ผ่านเกณฑ์	0.095	ไม่ผ่าน	0.039	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	0.726	ไม่ผ่าน	0.937	ผ่านเกณฑ์	0.700	ไม่ผ่าน	0.932	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	0.679	ไม่ผ่าน	0.908	ผ่านเกณฑ์	0.648	ไม่ผ่าน	0.901	ผ่านเกณฑ์
CN	≥ 200	95.278	ไม่ผ่าน	379.699	ผ่านเกณฑ์	81.576	ไม่ผ่าน	338.656	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 21 แสดงค่าดัชนีที่ใช้วัดความสอดคล้องระหว่างโมเดลที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งได้มาจากวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยทำการพิจารณาแยกโมเดลเพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบออกเป็นสองโมเดล ได้แก่ โมเดลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ผลการทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนและหลังการปรับโมเดล พบว่า

โมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนปรับโมเดลค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 2765.790 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 แสดงให้เห็นว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าสถิติไค-สแควร์ มีความแปรผันตามขนาด

ของกลุ่มตัวอย่าง ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่หรือมีมาก ยิ่งทำให้ค่าสถิติไค-สแควร์มีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (Degree of freedom: df) ร่วมด้วย และจากผลการวิเคราะห์ พบว่า อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 6.539 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\chi^2 / df < 3$) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนร่วมด้วยพบว่าค่าดัชนีต่างๆยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด คือ ค่าดัชนีก่อนปรับโมเดล ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.108 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.115 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.726 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.679 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 95.278 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรากฏผลดังนี้

ผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลังการปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 489.577 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 1.453 ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.031 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.031 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.937 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.908 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 379.699 ซึ่งค่าดัชนีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นค่าสถิติไค-สแควร์ ที่ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ

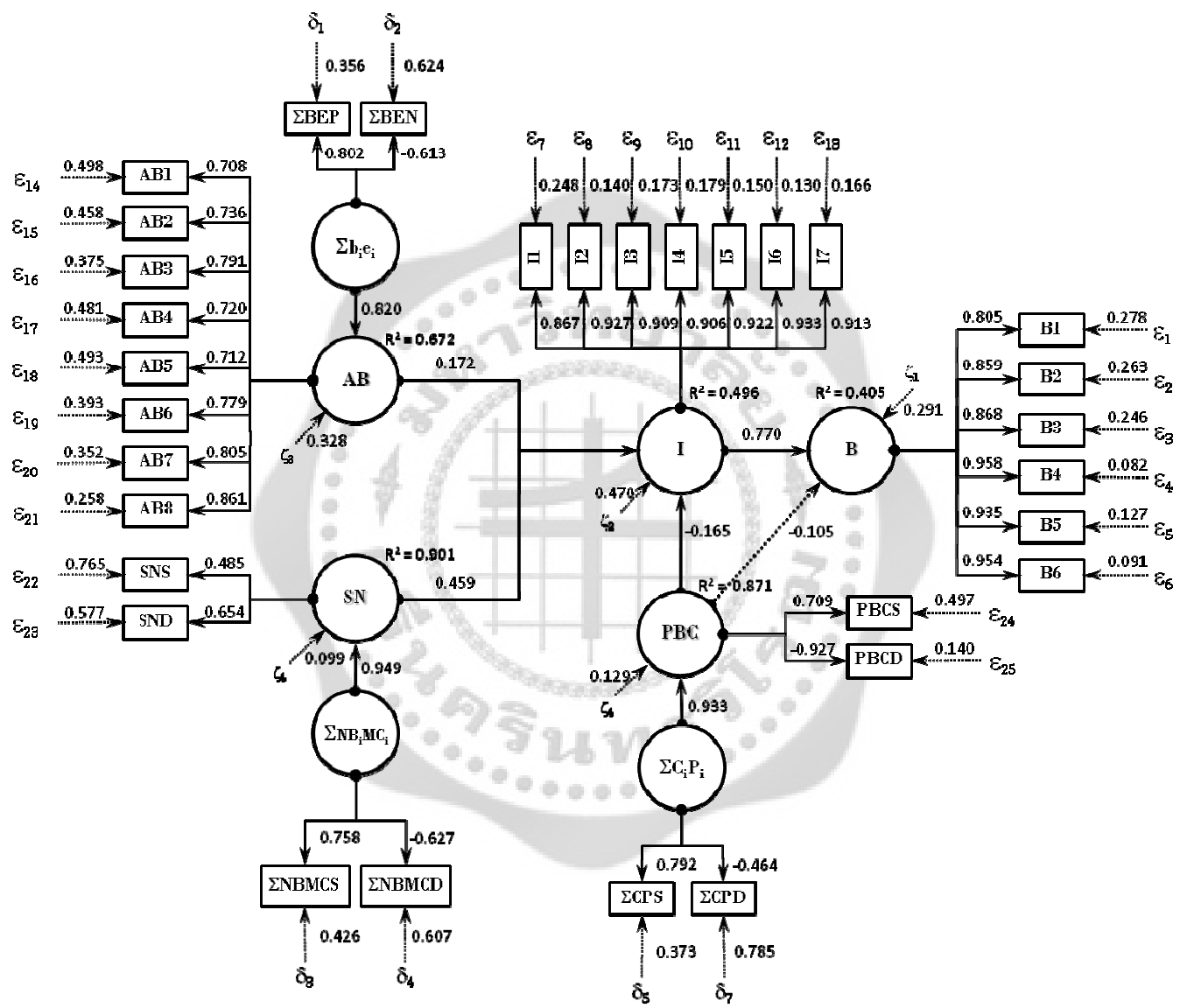
โมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ก่อนปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 2774.973 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 แสดงให้เห็นว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เนื่องจากค่าสถิติไค-สแควร์ มีความแปรผันตามขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่หรือมีมาก ยิ่งทำให้ค่าสถิติไค-สแควร์มีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (Degree of freedom: df) ร่วมด้วย และจากผลการวิเคราะห์ พบว่า อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 6.560 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($\chi^2 / df < 3$) เมื่อพิจารณาดัชนีวัดความกลมกลืนร่วมด้วยพบว่าค่าดัชนีต่างๆยังไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด คือ ค่าดัชนีก่อนปรับโมเดล ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.116 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.095 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.700 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.648 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 81.576 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับโมเดลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรากฏผลดังนี้

ผลดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลังการปรับโมเดล ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 545.840 และมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 อัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไค-สแควร์กับจำนวนองศาอิสระมีค่าเท่ากับ 1.591 ค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.033 ค่า SRMR มีค่าเท่ากับ 0.039 ค่า GFI มีค่าเท่ากับ 0.92 ค่า AGFI มีค่า

เท่ากับ 0.901 และค่า CN มีค่าเท่ากับ 338.656 ซึ่งค่าดัชนีส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้น ค่าสถิติไค-สแควร์ ที่ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ

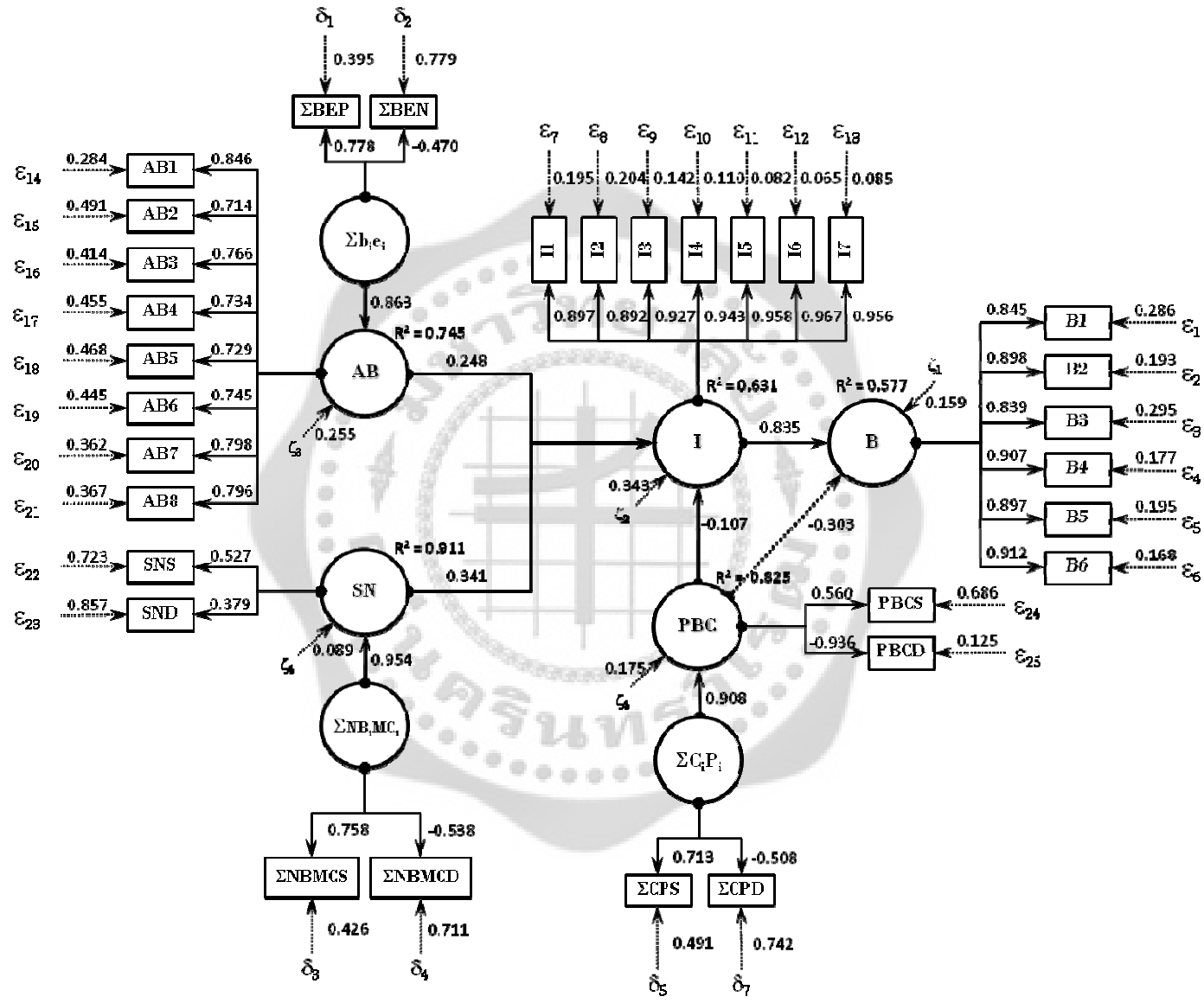
เมื่อเปรียบเทียบดัชนีวัดความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งสองโมเดล แล้วพบว่า โมเดลโครงสร้างพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอลตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์สูงกว่าโมเดลของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในส่วนต่อไปเป็นภาพประกอบโมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพินันฟุตบอลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 4 ตาม แนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล) ตามลำดับดังนี้

หมายเหตุ ค่าสถิติต่างๆในโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ภาพประกอบ 13 โมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล)

หมายเหตุ ค่าสถิติต่างๆในโมเดลนี้สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ภาพประกอบ 14 โมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (หลังปรับโมเดล)

การเปรียบเทียบผลการประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในสมการโครงสร้างระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4

เมื่อโมเดลสมการโครงสร้างของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว เพื่อให้ได้สารสนเทศในการอธิบายผลการวิจัยเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาความมีนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้ และความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝง เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรตามทฤษฎีที่ศึกษาระหว่างโมเดลการวัดในสมการโครงสร้างของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งผลการเปรียบเทียบ แสดงได้ดังตาราง 22

ตาราง 22 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลการวัดในโมเดลสมการโครงสร้างของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้					
		λ		$\epsilon, (\delta)$		SMC	
		Y1	Y4	Y1	Y4	Y1	Y4
B	B1	0.805 ^a	0.845 ^a	0.278	0.286	0.722	0.714
	B2	0.859**	0.898**	0.263	0.193	0.737	0.807
	B3	0.868**	0.839**	0.246	0.295	0.754	0.705
	B4	0.958**	0.907**	0.082	0.177	0.918	0.823
	B5	0.953**	0.897**	0.127	0.195	0.873	0.805
	B6	0.954**	0.912**	0.091	0.168	0.909	0.832
คุณภาพตัวแปรแฝง (B)		$\rho_c(Y1) = 0.964$		$\rho_v(Y1) = 0.818$			
		$\rho_c(Y4) = 0.955$		$\rho_v(Y4) = 0.781$			
I	I1	0.867 ^a	0.897 ^a	0.248	0.195	0.752	0.805
	I2	0.927**	0.892**	0.140	0.204	0.86	0.796
	I3	0.909**	0.927**	0.173	0.142	0.827	0.858
	I4	0.906**	0.943**	0.179	0.110	0.821	0.890
	I5	0.922**	0.958**	0.150	0.082	0.850	0.918
	I6	0.933**	0.967**	0.130	0.065	0.870	0.935
	I7	0.913**	0.956**	0.166	0.085	0.834	0.915
คุณภาพตัวแปรแฝง (I)		$\rho_c(Y1) = 0.972$		$\rho_v(Y1) = 0.813$			
		$\rho_c(Y4) = 0.980$		$\rho_v(Y4) = 0.874$			

ตาราง 22 (ต่อ)

ตัวแปร แฝง	ตัวแปร สังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้					
		λ		$\varepsilon, (\delta)$		SMC	
		Y1	Y4	Y1	Y4	Y1	Y4
AB	AB1	0.708 ^a	0.846 ^a	0.498	0.284	0.502	0.716
	AB2	0.736**	0.714**	0.458	0.491	0.542	0.509
	AB3	0.791**	0.766**	0.375	0.414	0.625	0.586
	AB4	0.720**	0.738**	0.481	0.455	0.519	0.545
	AB5	0.712**	0.729**	0.493	0.468	0.507	0.532
	AB6	0.779**	0.745**	0.393	0.445	0.607	0.555
	AB7	0.805**	0.798**	0.352	0.362	0.648	0.638
	AB8	0.861**	0.796**	0.258	0.367	0.742	0.633
คุณภาพตัวแปรแฝง (AB)		$\rho_c(Y1) = 0.919$		$\rho_v(Y1) = 0.586$			
		$\rho_c(Y4) = 0.920$		$\rho_v(Y4) = 0.589$			
SN	SNS	0.485 ^a	0.527 ^a	0.765	0.723	0.235	0.277
	SND	0.650**	0.379**	0.577	0.857	0.423	0.143
คุณภาพตัวแปรแฝง (SN)		$\rho_c(Y1) = 0.490$		$\rho_v(Y1) = 0.329$			
		$\rho_c(Y4) = 0.342$		$\rho_v(Y4) = 0.211$			
PBC	PBCS	0.709 ^a	0.560 ^a	0.497	0.686	0.503	0.314
	PBCD	-0.927**	-0.936**	0.140	0.125	0.860	0.875
คุณภาพตัวแปรแฝง (PBC)		$\rho_c(Y1) = 0.808$		$\rho_v(Y1) = 0.681$			
		$\rho_c(Y4) = 0.734$		$\rho_v(Y4) = 0.595$			
Σb_{e_i}	ΣBEP	0.802**	0.778**	(0.356)	(0.395)	0.644	0.605
	ΣBEN	-0.613**	-0.470**	(0.624)	(0.779)	0.376	0.221
คุณภาพตัวแปรแฝง (Σb_{e_i})		$\rho_c(Y1) = 0.671$		$\rho_v(Y1) = 0.510$			
		$\rho_c(Y4) = 0.570$		$\rho_v(Y4) = 0.413$			
$\Sigma NB_{i,MC_i}$	$\Sigma NBMC S$	0.758**	0.758**	(0.426)	(0.426)	0.574	0.574
	$\Sigma NBMC D$	-0.627**	-0.538**	(0.607)	(0.711)	0.393	0.289
คุณภาพตัวแปรแฝง ($\Sigma NB_{i,MC_i}$)		$\rho_c(Y1) = 0.650$		$\rho_v(Y1) = 0.484$			
		$\rho_c(Y4) = 0.596$		$\rho_v(Y4) = 0.432$			

ตาราง 22 (ต่อ)

ตัวแปร แฝง	ตัวแปร สังเกตได้	คุณภาพตัวแปรสังเกตได้					
		λ		$\varepsilon, (\delta)$		SMC	
		Y1	Y4	Y1	Y4	Y1	Y4
ΣC_{P_i}	ΣCPS	0.792**	0.713**	(0.373)	(0.491)	0.627	0.509
	ΣCPD	-0.464**	-0.508**	(0.785)	(0.742)	0.215	0.258
คุณภาพตัวแปรแฝง (ΣC_{P_i})		$\rho_c(Y1) = 0.577$			$\rho_v(Y1) = 0.421$		
		$\rho_c(Y4) = 0.547$			$\rho_v(Y4) = 0.383$		

หมายเหตุ: a คือค่าอ้างอิง, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 22 ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ประกอบด้วยตัวแปรผล 1 ตัวแปร คือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ตัวแปรแทรกกลาง 4 ตัวแปร คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ทศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) และตัวแปรสาเหตุภายนอก 3 ตัวแปร คือ ความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σb_{e_i}) ความเชื่อเกี่ยวกับทศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (ΣNB_{MC}) ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_{P_i}) ซึ่งสามารถประเมินความสอดคล้องของโมเดลแยกตามชั้นปี ได้ดังนี้

นักศึกษาชั้นปีที่ 1

ตัวแปรแฝงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.964 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.818 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.805 - 0.958 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.972 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.831 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.867- 0.933 และมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (AB) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.919 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.586 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.708 - 0.861 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.490 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.329 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าเท่ากับ 0.485 และ 0.650ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.808 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.681 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCS) และปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCD) มีค่าเท่ากับ 0.709 และ - 0.927 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (PBCD) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{be}) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.671 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.510 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEP}) และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEN}) มีค่าเท่ากับ 0.802 และ -0.613 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพินันฟุตบอล (Σ_{BEN}) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ

มาตรฐานน้อยกว่าความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพินันฟุตบอล (ΣBEP) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพินันฟุตบอล ($\Sigma NBMC_i$) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.650 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.484 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นการพินันฟุตบอล ($\Sigma NBMCS$) และความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นการพินันฟุตบอล ($\Sigma NBMCD$) มีค่าเท่ากับ 0.758 และ -0.627 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นการพินันฟุตบอล ($\Sigma NBMCD$) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นการพินันฟุตบอล ($\Sigma NBMCS$) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣC_P) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.577 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.421 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (ΣCPS) และความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่าเท่ากับ 0.792 และ -0.464 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพินันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพินันฟุตบอล (ΣCPS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

โดยสรุป พบว่า ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีความเชื่อมั่นสูงสุด คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล (B) และตัวแปรแฝงที่มีความเชื่อมั่นต่ำสุด คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN)

นักศึกษาชั้นปีที่ 4

ตัวแปรแฝงพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.955 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.781 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.845 - 0.912 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 7 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.980 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.874 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.892 - 0.967 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.920 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.589 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้มีค่าตั้งแต่ 0.714 - 0.846 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า มีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดและมีความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในระดับสูงต่ำใกล้เคียงกัน

ตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.342 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.211 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าเท่ากับ 0.527 และ 0.379 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย (SND) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มผู้สนับสนุน (SNS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.734 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.595 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCS) และปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCD) มีค่าเท่ากับ 0.560 และ -0.936 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCS) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่า

ตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยที่ขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (PBCD) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σb_e) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.570 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.413 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEP) และความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEN) มีค่าเท่ากับ 0.778 และ -0.470 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEN) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยกว่าความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลดีของการเล่นพนันฟุตบอล (ΣBEP) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMC$) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.596 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.432 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMCs$) และความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMCd$) มีค่าเท่ากับ 0.758 และ -0.538 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้คัดค้านและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้คัดค้านไม่ให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMCd$) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้สนับสนุนและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มผู้สนับสนุนให้เล่นการพนันฟุตบอล ($\Sigma NBMCs$) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

ตัวแปรแฝงความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (ΣCP) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร มีความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงเท่ากับ 0.547 และมีค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เท่ากับ 0.383 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPS) และความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่า

เท่ากับ 0.713 และ -0.508 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองค่า โดยตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยขัดขวางไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPD) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าตัวแปรสังเกตได้ของความเชื่อและการรับรู้อำนาจของปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เล่นพนันฟุตบอล (ΣCPS) ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีค่าความคลาดเคลื่อนจากการวัดสูงกว่าและมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตได้ต่ำกว่า

โดยสรุป พบว่า ตัวแปรแฝงภายในสมการโครงสร้างตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่มีความเชื่อมั่นสูงสุด คือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) และตัวแปรแฝงที่มีความเชื่อมั่นต่ำสุด คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN)

การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการโครงสร้างระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ปีที่ 4

เมื่อประเมินความสามารถของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปรแฝงของทั้งสองโมเดลแล้ว ในส่วนต่อไปเป็นการอธิบายและเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของตัวแปรแฝงในสมการโครงสร้าง พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ปีที่ 4 ผลปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ภายในสมการโครงสร้างระหว่างกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4

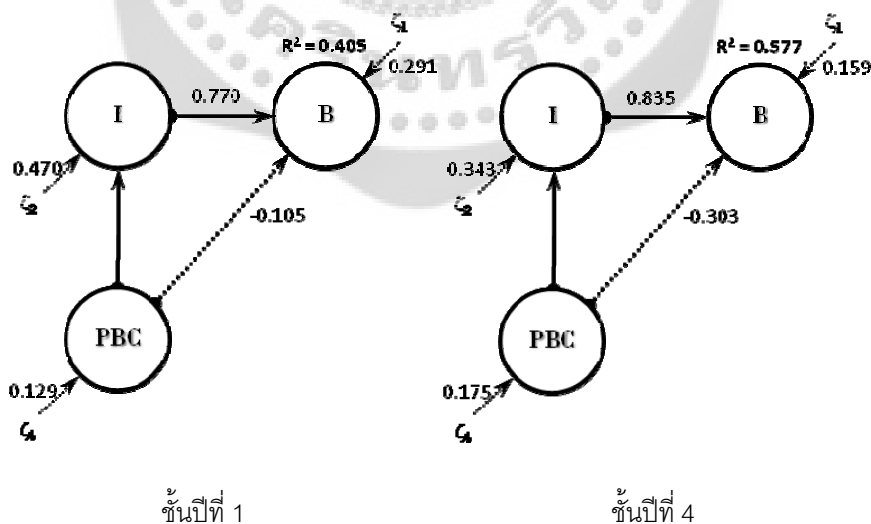
ประเภทของตัวแปร	ตัวแปร	ชั้นปี	ตัวแปรแทรกกลาง/ตัวแปรแฝงภายใน				ตัวแปรผล
			PBC	SN	AB	I	
ตัวแปรสาเหตุภายนอก/ ตัวแปรแฝงภายนอก	$\Sigma C_i P_i$	1	0.933**				
		4	0.908**				
	$\Sigma N B_i M C_i$	1		0.949**			
		4		0.954**			
	$\Sigma b_i e_i$	1			0.820**		
		4			0.863**		

ตาราง 23 (ต่อ)

ประเภทของตัวแปร		ชั้นปี	ตัวแปรแทรกกลาง/ตัวแปรแฝงภายใน				ตัวแปรผล
			PBC	SN	AB	I	B
ตัวแปรแทรกกลาง	PBC	1				-0.165*	-0.105**
		4				-0.303**	-0.107**
	SN	1				0.459**	
		4				0.341**	
	AB	1				0.172**	
		4				0.248**	
	I	1					0.770**
		4					0.835**
R ²	1	0.871	0.901	0.672	0.496	0.405	
	4	0.825	0.911	0.745	0.631	0.577	

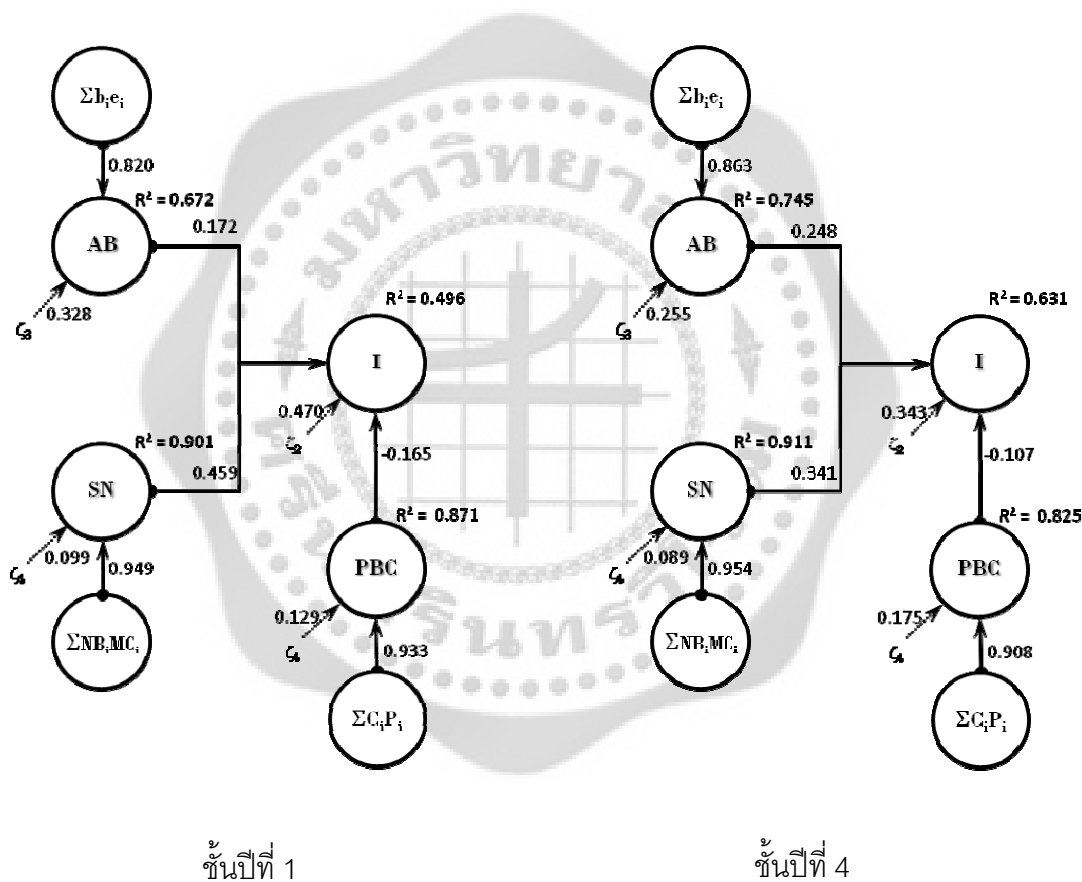
หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 สามารถแยกอธิบายแต่ละสมการโครงสร้างได้ดังนี้

สมการโครงสร้างที่ 1 : ที่มีตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) มากที่สุด ($\beta_{11} = 0.770$, $\beta_{14} =$

0.835) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรงของเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ของกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สูงกว่าชั้นปีที่ 1 นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ($\beta_{\text{ปี}1} = -0.105$, $\beta_{\text{ปี}4} = -0.107$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรงของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ของกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สูงกว่าชั้นปี 1 โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรเชิงสาเหตุในสมการโครงสร้างของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ประมาณร้อยละ 40.500 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ประมาณร้อยละ 57.700

สมการโครงสร้างที่ 2 : ที่มีตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) เป็นตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรแฝงด้านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายในสามตัวด้วยขนาดอิทธิพลต่างๆกัน โดยตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 มากที่สุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ($\beta_{\text{ปี}1} = 0.459$, $\beta_{\text{ปี}4} = 0.341$) เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า อิทธิพลทางตรงของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ที่มีต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สูงกว่าชั้นปีที่ 4

ส่วนอิทธิพลทางตรงของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ($\beta_{\text{ป}1} = -0.165$, $\beta_{\text{ป}4} = -0.303$) ที่มีต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สูงกว่าชั้นปีที่ 1 และอิทธิพลทางตรงของทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ($\beta_{\text{ป}1} = 0.175$, $\beta_{\text{ป}4} = 0.248$) ที่มีต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สูงกว่าชั้นปีที่ 1 เช่นเดียวกัน

โดยตามโครงสร้างทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่าตัวแปรแฝงด้านทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อและการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (Σ_{be}) เพียงตัวเดียว เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงกว่าชั้นปีที่ 1 ($\gamma_{\text{ป}1} = 0.820$, $\gamma_{\text{ป}4} = 0.863$) ส่วนตัวแปรแฝงด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ($\Sigma_{\text{NB,MC}}$) เพียงตัวเดียว เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงกว่าชั้นปีที่ 1 ($\gamma_{\text{ป}1} = 0.949$, $\gamma_{\text{ป}4} = 0.954$) และตัวแปรแฝงด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรแฝงภายนอกด้านความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\Sigma_{\text{C,P}}$) เพียงตัวเดียวเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างกลุ่มแล้วพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงกว่าชั้นปีที่ 4 ($\gamma_{\text{ป}1} = 0.933$, $\gamma_{\text{ป}4} = 0.908$) โดยมีสัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรแฝงด้านเจตคติต่อพฤติกรรม (I) ถูกอธิบายได้ด้วยตัวแปรเชิงสาเหตุในสมการโครงสร้างของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ประมาณร้อยละ 49.600 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ประมาณร้อยละ 63.100

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเฉพาะดังนี้ 1) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบรวม ของตัวแปรสาเหตุภายใต้กรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่มีต่อการเล่นการพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ (Invariance Model) ของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่มตามประเภทของสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา

นักศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2551 โดยแบ่งออกเป็น นักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล จำนวน 3 แห่ง จำนวน 432 คน และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 3 แห่ง จำนวน 496 คน เป็นนักศึกษาในกลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 452 คน และกลุ่มของคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 476 คน จำแนกเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 510 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 418 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 982 คนซึ่งได้มาจากเทคนิคการสุ่มนักศึกษาแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งสิ้น 8 ฉบับ สร้างขึ้นจากข้อความเชื่อเด่นชัดตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือดังนี้ 1) แบบวัดพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล 2) แบบวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม 3) แบบวัดทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล 4) แบบวัดความเชื่อและแบบประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล 5) แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 6) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแบบวัดแรงจูงใจที่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล 7) แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง 8) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและแบบวัดการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุมการเล่นพนันฟุตบอล ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นแต่ละฉบับเท่ากับ 0.949 0.968 0.898 0.730 0.821 0.788 0.789 และ 0.758 ตามลำดับ

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 8 ฉบับ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษานักศึกษาจำนวน 1,127 ฉบับ จากนั้นพิจารณาความสมบูรณ์และความตั้งใจในการตอบแบบสอบถามแล้วคัดเลือกแบบสอบถามไว้จำนวน 928 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.343 ของแบบสอบถาม

ทั้งหมด และดำเนินการตรวจสอบรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Linear Structural Equation Modeling: SEM) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทดสอบทฤษฎี และทดสอบความสามารถในการอธิบาย ของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ภายใต้คุณลักษณะความแตกต่างกันของกลุ่มประชากร ตามชั้นปี (ชั้นปีที่ 1: ชั้นปีที่ 4) คณะวิชา (กลุ่มคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: กลุ่มของคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) และสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยเอกชน: มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ) โดยการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ (Multigroup SEM)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีตัวแปรสาเหตุ ทั้งหมด 4 ตัว ได้แก่ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I), ทักษะต่อการการเล่นพนันฟุตบอล (AB), การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้อำนาจในการควบคุมตนเอง (PBC) และตัวแปรผล คือ พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่ใช้อธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล พบว่า โมเดลตั้งต้นยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และภายหลังจากการดำเนินการปรับรูปแบบความสัมพันธ์แล้วพบว่า โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าสถิติและค่าดัชนีต่างๆ ส่วนใหญ่มีค่าที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ $\chi^2 = 1071.756$, $df = 375$, $p < 0.001$, $\chi^2/df = 2.858$, $RMSEA = 0.045$, $SRMR = 0.045$, $GFI = 0.931$, $AGFI = 0.908$, $CN = 366.664$

2. ผลการศึกษาผลกระทบทางตรง (Direct effect) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect effect) และผลกระทบรวม (Total effect)

พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุในสมการโครงสร้างทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ได้ร้อยละ 46.400 โดยปัจจัยที่มีผลกระทบรวมพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลมากที่สุดคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) รองลงมาคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.790 และ 0.289 ตามลำดับ และปัจจัยที่มีผลกระทบทางตรงต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลมากที่สุดคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) รองลงมาคือ

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.790 และ -0.087 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลมากที่สุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง (PBC) และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล (AB) ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวได้ส่งผลกระทบทางอ้อมมายังพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล โดยผ่านเจตนาเชิงพฤติกรรม และมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.289 -0.201 และ 0.165 ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ (Invariance Model) ของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อจำแนกกลุ่มตามประเภทของสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุมีสถานะและรูปแบบที่ไม่แปรเปลี่ยนไปตามการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ต่างกัน (สถาบันการศึกษา: มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ) (คณะวิชา: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) (ชั้นปี: ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4) แสดงว่าโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีจำนวนของตัวแปรและจำนวนเส้นทางเหมือนกันระหว่างกลุ่มที่ศึกษาและสามารถใช้อธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลได้เหมือนกัน แต่เมื่อผู้วิจัยทำการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของพารามิเตอร์ของโมเดลเชิงสาเหตุระหว่างกลุ่ม พบว่า ค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลเชิงสาเหตุมีความแปรเปลี่ยนไปตามความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ศึกษา ได้แก่ ประเภทของสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา สรุปได้ว่าโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลที่สร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหมือนกันทั้ง 3 กลุ่มที่ศึกษา แต่ขนาดและทิศทางของค่าพารามิเตอร์ภายในโมเดลย่อยแต่ละโมเดลมีความแตกต่างกันตามการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ต่างกัน

อภิปรายผล

การอภิปรายผล ได้แยกส่วนพิจารณาออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 มุ่งเน้นความสำคัญของการทดสอบทฤษฎี และทดสอบความสามารถในการอธิบายของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในภาพรวม เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และ 2

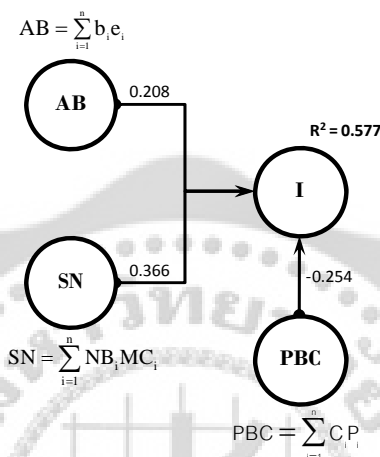
ประเด็นที่ 2 มุ่งเน้นความสำคัญของการทดสอบทฤษฎี และทดสอบความสามารถในการอธิบายของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ภายใต้คุณลักษณะความแตกต่างกันของกลุ่มประชากร เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3, 4 และ 5

ประเด็นที่ 1 การทดสอบทฤษฎีและทดสอบความสามารถในการอธิบายของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในภาพรวม

การศึกษารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงสาเหตุต่างๆที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีนี้เป็นกรอบแนวคิดเชิงสมมติฐานในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล และทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลเชิงสาเหตุ (Invariance Model) ของการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเมื่อจำแนกกลุ่มตามประเภทของสถาบันการศึกษา คณะวิชา และชั้นปีที่ศึกษา จากผลการวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงสาเหตุต่างๆที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่ารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์โดยการยอมให้ความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันได้ ซึ่งส่งผลให้ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงนั้นสอดคล้องกับข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์มีความถูกต้องมากขึ้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542; อ้างอิงจาก Bollen, 1989; Joreskog ;& Sorbom, 1989) ประกอบกับการพิจารณาเกณฑ์ค่าสถิติและค่าดัชนีต่างๆ คือ ค่าสถิติไค-สแควร์ จำนวนองศาอิสระ (Degree of freedom: df) ค่า RMSEA ค่า SRMR ค่า GFI ค่า AGFI และค่า CN (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ภายหลังจากการปรับโมเดล ส่งผลให้โมเดลที่ทำการปรับแล้วที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในทุกกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุหลักตามกรอบทฤษฎีทั้ง 4 ตัว ได้แก่ เจตนาเชิงพฤติกรรม ทักษะต่อการการเล่นพนันฟุตบอล การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวม ได้ร้อยละ 46.400 และเมื่อจำแนกตามประเภทของสถาบันการศึกษา คือมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อธิบายได้ร้อยละ 41.800 และ 54.800 ตามลำดับ จำแนกตามคณะวิชาที่ศึกษา คือคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อธิบายได้ร้อยละ 40.300 และ 47.800 ตามลำดับ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา คือชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 อธิบายได้ร้อยละ 40.500 และ 57.700 ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรเชิงสาเหตุตามทฤษฎีสามารถอธิบายพฤติกรรมในทุกกลุ่มประชากรได้ใกล้เคียงกัน หรืออาจกล่าวได้ว่าทฤษฎีนี้ยังคงมีความคงเส้นคงวาในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลภายใต้ความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะของกลุ่มประชากร และจากผลการวิจัยที่พบว่า พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลได้รับอิทธิพลทางตรงจากเจตนาเชิงพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการ

คล้ายตามกลุ่มอ้างอิง ทักษะคติต่อพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง โดยผ่านเจตนาเชิงพฤติกรรม สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

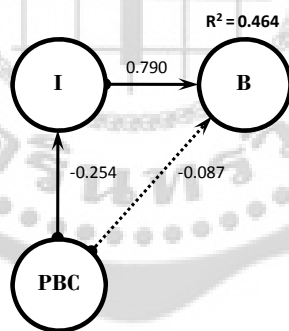
1. ทักษะคติที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นพินันฟุตบอล การคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง สามารถอธิบายเจตนาเชิงพฤติกรรมหรือความตั้งใจที่จะเล่นพินันฟุตบอลได้ร้อยละ 57.700 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยทั้ง 3 ตัวแปรส่งผลกระทบต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมด้วยขนาดอิทธิพลต่างกัน โดยการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลกระทบต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมสูงที่สุด ($\beta = 0.366$) รองลงมาก็คือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\beta = -0.254$) และทักษะคติต่อการเล่นพินันฟุตบอล ($\beta = 0.208$) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิทไบน์และไอเซ็น (1980) ที่ว่า ทักษะคติและการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ โดยพฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยทักษะคติที่มีต่อการประกอบพฤติกรรมมากกว่าการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิง แต่บางพฤติกรรมอาจได้รับการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าทักษะคติที่มีต่อการประกอบพฤติกรรม แต่บางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสองได้เช่นกัน และจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซ็น (1991) เชื่อว่านอกจากทักษะคติและการคล้ายตามกลุ่มอ้างอิงแล้วยังเชื่อว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองมี ความหมายในแง่ตั้งใจสำหรับเจตนาด้วย กล่าวคือบุคคลที่มีความเชื่อว่าตนมีความสามารถหรือมีโอกาสที่จะกระทำพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใดนั้นย่อมมีเจตนาที่หนักแน่นที่จะกระทำพฤติกรรม แต่ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่าตนไม่มีความสามารถหรือไม่มีโอกาสที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ก็ย่อมไม่มีเจตนาที่หนักแน่นที่จะกระทำพฤติกรรม เมื่อพิจารณาตามผลการวิจัยแล้วอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่อยู่ในช่วงอายุ 18 - 25 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงของวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาที่โดดเด่นด้านหนึ่งคือพัฒนาการทางสังคม และกลุ่มเพื่อนกลายเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและเข้ามามีอิทธิพลต่อเด็กในช่วงวัยนี้อย่างมากและมี

มากกว่าอิทธิพลของครอบครัว(ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540: 337) ดังเห็นได้จากผลของความเชื่อเด่นชัดที่ได้ทำการสำรวจว่ากลุ่มบุคคลที่สนับสนุน/เห็นด้วยหรือกลุ่มบุคคลที่คัดค้าน/ไม่เห็นด้วย ต่อการเล่นพนันฟุตบอล พบว่ากลุ่มเพื่อนกลายเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเล่นหรือไม่เล่นพนันฟุตบอลของกลุ่มตัวอย่าง (ภาคผนวก ข.) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของดวงนภา เป็นมิตร (2549) ที่กล่าวว่า "ใจว่าเงื่อนไขของการเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลของ นักเรียน นักศึกษา ในครั้งแรกนั้นเป็นการที่บุคคลให้ความสำคัญกับความกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ก่อนที่จะตัดสินใจเล่นการพนันฟุตบอลในครั้งแรก ซึ่งเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ นักเรียน นักศึกษาเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลประกอบด้วยเงื่อนไขทางด้านสังคม เงื่อนไขทางด้านบุคคล และเงื่อนไขอิทธิพลของสื่อ และจุดเริ่มต้นของผู้เล่นพนันมักจะมีเหตุผลมาจากสิ่งแวดล้อมโดยเริ่มรู้จักการเล่นพนันฟุตบอลจากเพื่อนหรือคนรู้จักเป็นหลัก รองลงมาคือรู้จักสื่อมวลชนญาติพี่น้องหรือคนในครอบครัว อาจกล่าวได้ว่า ทั้งเพื่อน คนรู้จัก และสื่อมวลชน ล้วนเป็นสิ่งแวดล้อมที่ส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรม ให้เริ่มรู้จักการเล่นพนันฟุตบอล (พินิจ วงษ์เกียรติ. 2546: 361 - 362) ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงมีความสมเหตุสมผลที่ว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีผลกระทบทางตรงต่อเจตนาหรือความตั้งใจ และมีผลกระทบทางอ้อมต่อพฤติกรรมด้วยขนาดอิทธิพลที่สูงกว่าตัวแปรเชิงสาเหตุด้านอื่นๆ"

2.

$$B \sim I = (AB)w_1 + (SN)w_2 + (PBC)w_3$$

เจตนาเชิงพฤติกรรมมีผลกระทบทางตรงต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta = 0.790$) และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาหรือความตั้งใจที่จะเล่นพนันฟุตบอลสูง มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลสูงด้วย ในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างที่มีเจตนาหรือความตั้งใจที่จะเล่นพนันฟุตบอลต่ำ มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลน้อย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนที่เสนอว่า ความสำเร็จในการกระทำพฤติกรรมส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลักคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม โดยเจตนาเชิงพฤติกรรมในทฤษฎีเป็นปัจจัยจูงใจที่มีอิทธิพลต่อ

พฤติกรรม ซึ่งมีความใกล้ชิดกับพฤติกรรมและเป็นตัวทำนายพฤติกรรมได้อย่างเที่ยงตรง ประกอบกับการทำนายพฤติกรรมจากเจตนาจะต้องแน่ใจว่าการวัดเจตนาและพฤติกรรมนั้นมีความสอดคล้องกัน ในความจำเพาะทั้ง 4 คือการกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม (Context) และเวลา (Time) (Ajzen; & Fishbein. 1980: 50 - 56) ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างแบบสอบถามการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอลภายใต้เงื่อนไขของความจำเพาะทั้ง 4 ประการดังตัวอย่างในภาคผนวก จ. ซึ่งส่งผลให้การทำนายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลมีความแม่นยำขึ้น และเจตนาหรือความตั้งใจนี้จะนำไปสู่แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมในที่สุด หากพิจารณาจากผลการวิจัยที่ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนเป็นกรอบในการอธิบาย ก็ปรากฏผลที่สอดคล้องกัน ดังงานวิจัยของไอเซนและมัดเดน (Ajzen; & Madden. 1986: 453-474) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมมาเรียนในวิชาหนึ่ง และศึกษาเป้าหมายพฤติกรรมในการได้เกรดเอ โดยทำการวิเคราะห์ผลที่ชี้ให้เห็นถึงอำนาจการทำนายของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลและทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน โดยทำการศึกษาถึงสองครั้งและผลการศึกษา พบว่าเจตนาเชิงพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญในการวัดทั้งสองครั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ โพธิ์วัน (2546) พบว่าเจตนาในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาสามารถอธิบายพฤติกรรมบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาได้ร้อยละ 15.70 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของวรรต สินวัต (2546) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลโดยใช้ตัวแปรจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล พบว่าความตั้งใจหรือเจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการพนันฟุตบอลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมพนันฟุตบอลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมเป็นสาเหตุประการหนึ่งของการกระทำพฤติกรรมโดยทั่วไปแล้ว ถ้าบุคคลมีความตั้งใจมากเพียงใด ก็จะพยายามมากขึ้นเพียงนั้น แต่ในความเป็นจริงการที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใดไม่ได้ขึ้นอยู่กับเจตนาที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างเดียว ยังมีปัจจัยอื่นๆมากมายที่เป็นอุปสรรคเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งถ้าบุคคลสามารถควบคุมอุปสรรคได้ โอกาสที่จะกระทำพฤติกรรมจริงจะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นความสำเร็จในการกระทำจะขึ้นอยู่กับเจตนาเชิงพฤติกรรมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล (Ajzen. 1991: 182) และจากผลการวิจัยยังพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเล่นพนันส่งผลกระทบทังทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล โดยส่งผลกระทบทังทางตรงต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($\beta = -0.087$) และส่งผลกระทบทังทางอ้อมโดยผ่านเจตนาเชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta = -0.254$) และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในทางลบ นั่นคือ ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถในการควบคุม

ตนเองได้มาก ก็มีแนวโน้มจะเล่นพนันฟุตบอลน้อย ในขณะที่เดียวกัน ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถในการควบคุมตนเองได้น้อย ก็มีแนวโน้มจะเล่นพนันฟุตบอลมาก

จากทฤษฎีได้เสนอว่า เจตนาและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ร่วมกันทำนายพฤติกรรม โดยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ไม่ต้องผ่านเจตนาถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองที่ตรงกับความเป็นจริง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองจะช่วยเพิ่มความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรมได้มากขึ้น และจากผลการวิจัย พบว่าเจตนาเชิงพฤติกรรมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ร่วมกันทำนายและอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลได้ร้อยละ 46.400 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลรองจากเจตนาเชิงพฤติกรรม ผลการวิจัยในส่วนนี้สอดคล้องกับแนวคิดของไอเซน (Ajzen, 1991) ที่ว่า ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการทำพฤติกรรม เขาก็จะกระทำพฤติกรรมนั้นได้และพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมดังกล่าวให้สำเร็จ แต่ในบางกรณีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองในการที่จะกระทำพฤติกรรมหนึ่งๆ อาจไม่สามารถสะท้อนพฤติกรรมการควบคุมได้อย่างแท้จริง ถ้าบุคคลมีข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรมน้อย หรือทรัพยากรที่มีอยู่อาจเปลี่ยนแปลงไป ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองจะเพิ่มความแม่นยำในการควบคุมพฤติกรรมน้อย และจากผลการวิจัยยังสามารถสะท้อนได้ว่า ยังมีปัจจัยอื่นๆเช่น ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความรู้สึกชอบ ความสนุก อยากรู้ อยากลอง เป็นต้น และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ทรัพยากรและโอกาส เช่น เงิน สถานที่ ผู้อื่น เป็นต้น ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลนอกเหนือจากเจตนาเชิงพฤติกรรมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของดุชฎี โยเหลาและประทีป จินนี (2539) ที่ว่า ถ้าเราสนใจพฤติกรรมทางสังคมที่ต้องอาศัยทักษะ โอกาส เงิน เวลา หรือความร่วมมือของบุคคลอื่นๆ ก็ควรเพิ่มตัวแปรด้านการควบคุมพฤติกรรมและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองในกรอบแนวคิดของการวิจัยด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ เกษมเนตรและคณะ (2546) ที่พบว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองสามารถอธิบายและทำนายพฤติกรรมการอนุรักษ์แหล่งน้ำในกลุ่มแม่บ้านและเยาวชนที่อาศัยอยู่ริมคลองแสนแสบ รองจากความตั้งใจอนุรักษ์แหล่งน้ำ และงานวิจัยของศิริวรรณ โพธิ์วัน (2546) ยังพบว่า เจตนาในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา ร่วมกันอธิบายพฤติกรรมบริโภคอาหารได้ร้อยละ 21.100 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเด็นที่ 2 การทดสอบทฤษฎีและทดสอบความสามารถในการอธิบายของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนภายใต้ความแตกต่างตามลักษณะของกลุ่มประชากร

จากผลการทดสอบทฤษฎีและความสามารถในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลแล้ว พบว่ามีความสมเหตุสมผลกันระหว่างตัวแปรในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล และเพื่อต้องการทดสอบความคงเส้นคงวาของตัวแปรตามทฤษฎีในการอธิบายพฤติกรรม ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบทฤษฎีนี้ภายใต้เงื่อนไขของคุณลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มประชากร ได้แก่ สถาบันการศึกษา คณะวิชาที่ศึกษา และชั้นปีที่ศึกษา ด้วยการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลเชิงสาเหตุ และจากผลการทดสอบพบว่า เกิดความแปรเปลี่ยนทั้ง 3 โมเดลเชิงสาเหตุ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ทั้งข้อ 3, 4 และ 5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในขั้นตอนของการทดสอบสมมติฐานหลัก เกิดความแปรเปลี่ยนระหว่างค่าพารามิเตอร์ในโมเดล แต่เกิดความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดลของตัวแปรเชิงสาเหตุตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของการเล่นพนันฟุตบอล ระหว่างนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ นักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และระหว่างนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1 และ ปีที่ 4 ดังนั้นจึงทำการแยกอภิปรายตามประเภทของกลุ่มลักษณะประชากร ดังนี้

2.1 การอภิปรายผลการเปรียบเทียบโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจำแนกกลุ่มตามประเภทของสถาบันการศึกษา

ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมากที่สุดคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta = 0.784$) รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\beta = -0.311$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = 0.280$) และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล ($\beta = 0.130$) และในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมากที่สุดคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta = 0.765$) รองลงมาคือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = 0.387$) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\beta = -0.350$) และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล ($\beta = 0.216$) จากผลการวิจัยเห็นได้ว่าเจตนาเชิงพฤติกรรมทั้งในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลด้วยขนาดอิทธิพลที่สูงใกล้เคียงกัน แต่อาจแตกต่างกันระหว่างลำดับการส่งผลเท่านั้น ถึงแม้ว่าในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง เป็นลำดับรองจากเจตนาเชิงพฤติกรรม แต่ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กลับเป็นลำดับที่สามรองจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและเจตนาเชิงพฤติกรรม และเมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลแล้ว พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุ

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองในทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีขนาดอิทธิพลใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลภายใต้ปัจจัยส่งเสริมและขัดขวางอื่นๆ เช่น ปัจจัยด้านการเงิน เพื่อน เพิ่มอรรถรสในการชมฟุตบอลให้สนุกมากขึ้น สภาพแวดล้อมเอื้ออำนวย หรือแม้แต่ว่าความกลัวถูกจับ ความละเอียดใจ และอิทธิพลของครอบครัว ซึ่งสามารถควบคุมตนเองได้พอกัน ส่วนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนและในกำกับของรัฐมีขนาดอิทธิพลใกล้เคียงกันแต่นักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีขนาดอิทธิพลของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลสูงกว่ามหาวิทยาลัยเอกชนเพียงเล็กน้อย อาจเป็นไปได้ว่าธรรมชาติของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจะมีกิจกรรมต่างๆ เช่น มีกิจกรรมชมรม มีรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์และนิสิตนักศึกษา หรือระหว่างกลุ่มเพื่อน รวมทั้งโอกาสและช่องทางในการเปิดรับสื่อต่างๆ อาจมีมากกว่ามหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอลมีขนาดอิทธิพลใกล้เคียงกันและเป็นลำดับสุดท้ายในทั้งสองกลุ่มสถาบัน อาจเป็นไปได้ว่าทัศนคติเป็นปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการประเมินผลที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ว่าเป็นไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือไม่ดี โดยที่ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมจะแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล (Ajzen; & Fishbein. 1980: 7) จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเรียนในสถาบันที่มีสภาพแวดล้อมต่างกัน มีผลกระทบต่อทำให้ความสำคัญของตัวแปรเชิงสาเหตุในการเล่นพนันฟุตบอล

2.2 การอภิปรายผลการเปรียบเทียบโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจำแนกกลุ่มตามประเภทของคณะวิชาที่ศึกษา

ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มากที่สุดคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta = 0.798$) รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\beta = -0.363$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = 0.318$) และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล ($\beta = 0.114$) ส่วนตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มากที่สุดคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta = 0.776$) รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\beta = -0.357$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = 0.240$) และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล ($\beta = 0.163$) จากผลการวิจัยเห็นได้ว่าเจตนาเชิงพฤติกรรมทั้งในกลุ่มนักศึกษาทั้งสองคณะวิชา มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลด้วยขนาดอิทธิพลที่สูงใกล้เคียงกัน และตัวแปรเชิงสาเหตุอื่นๆ ได้ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมสูงต่ำใกล้เคียงกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากธรรมชาติของสภาพแวดล้อมในการเรียน และการจัดการเรียนการสอนที่มีความแตกต่างกัน ไม่ได้มีผลต่อลำดับความสำคัญของตัวแปรเชิงสาเหตุตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ซึ่งเมื่อสังเคราะห์พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษา

พบว่า สาเหตุหลักของการเล่นพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษาคือ ความชอบในกีฬาฟุตบอล ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของดวงนภา เป็นมิตร (2549) ที่พบว่าเงื่อนไขหรือแรงจูงใจที่สำคัญต่อการเข้าสู่อการเล่นพนันฟุตบอลของนักเรียนนักศึกษา สามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็น ซึ่งได้แก่เงื่อนไขทางด้านตัวบุคคลเอง และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเงื่อนไขทางด้านตัวบุคคลก็ได้แก่ความชื่นชอบกีฬาฟุตบอลเป็นทุนเดิม การอยากรู้อยากลอง ซึ่งถือว่าเป็นแรงขับหรือแรงผลักดันที่อยู่ภายในจิตใจ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำที่ส่งผลให้เกิดแรงขับภายนอก ซึ่งแสดงออกมาคือการเล่นการพนันฟุตบอล ส่วนเงื่อนไขทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้เข้ามามีบทบาทมากที่สุดคือเพื่อน ครอบครัว ปัจจัยทางการเงิน และอิทธิพลของสื่อ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนในคณะวิชาที่มีธรรมชาติในการสอนแตกต่างกัน ไม่มีผลกระทบต่อความแปรเปลี่ยนไปของตัวแปรเชิงสาเหตุเจตนาเชิงพฤติกรรม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล

2.3 การอภิปรายผลการเปรียบเทียบโมเดลเชิงสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจำแนกกลุ่มตามประเภทของชั้นปีที่ศึกษา

ตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุดคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta = 0.770$) รองลงมาคือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = 0.353$) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\beta = -0.232$) และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล ($\beta = 0.133$) ส่วนตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มากที่สุดคือ เจตนาเชิงพฤติกรรม ($\beta = 0.835$) รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ($\beta = -0.361$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = 0.285$) และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล ($\beta = 0.207$) จากผลการวิจัยเห็นได้ว่าเจตนาเชิงพฤติกรรมทั้งในกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลด้วยขนาดอิทธิพลที่สูงใกล้เคียงกัน แต่อาจแตกต่างกันระหว่างลำดับการส่งผลเท่านั้น โดยกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ให้ความสำคัญต่อการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง และทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม ส่วนกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ให้ความสำคัญต่อการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง มากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่อยู่ในช่วงอายุ 18 - 25 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงของวัยรุ่นตอนปลาย และกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงคาบเกี่ยวระหว่างวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาที่โดดเด่นด้านหนึ่งคือพัฒนาการทางสังคม และกลุ่มเพื่อนกลายเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและเข้ามามีอิทธิพลต่อเด็กในช่วงวัยนี้อย่างมากเพราะการเข้ากลุ่มเพื่อนจะทำให้วัยรุ่นได้เรียนรู้ทักษะในการเข้าสังคมและทำให้เกิดมโนภาพแห่งตน (Self - Concept) ดังนั้นเราจะเห็นว่าวัยรุ่นที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมักจะมีอารมณ์หรือมีการกระทำที่คล้ายกัน เช่น รสนิยมการแต่งกาย การฟังเพลงหรือการเล่นกีฬา นอกจากความ

สนใจที่คล้ายกันแล้วเหตุผลอีกประการหนึ่งวัยรุ่นต้องการการยอมรับจากสมาชิกในกลุ่มเพื่อน ถ้าวัยรุ่นคนใดไม่มีพฤติกรรมหรือรสนิยมที่ไปในแนวเดียวกันกับกลุ่ม ก็จะไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนและถูกกันออกจากกลุ่มในที่สุด(ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540: 337) ส่วนในด้านสื่อต่างๆ จะเห็นว่าในปัจจุบันสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ รวมทั้งสื่ออินเทอร์เน็ต มีการรายงานผลกีฬาโดยเฉพาะกีฬาฟุตบอลอย่างละเอียดและรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์วิจารณ์เกมการแข่งขัน ซึ่งการรายงานดังกล่าวมีลักษณะในเชิงยุยงส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้รับชมเล่นพนันฟุตบอลด้วย (วรวิทย์ สนิวัต. 2546: 74) เห็นได้ว่าสังคมปัจจุบันปัจจัยดังที่กล่าวมามีความใกล้ชิดกับวัยรุ่นอย่างมาก และจากความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือความแตกต่างด้านอายุ วุฒิภาวะทางปัญญา และ วุฒิภาวะทางอารมณ์ อาจส่งผลให้กลุ่มอ้างอิงมีความสำคัญต่อกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่1มากกว่าชั้นปีที่4 และ กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่4 ให้ความสำคัญต่อการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง มากกว่ากลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่1 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างด้านอายุ วุฒิภาวะทางปัญญา และวุฒิภาวะทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่1 และชั้นปีที่4 มีผลกระทบต่อทำให้ความสำคัญของตัวแปรเชิงสาเหตุในการเล่นพนันฟุตบอล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผลกระทบของพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอล ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งจากผลการวิจัยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญที่มีความใกล้ชิดเยาวชนนอกเหนือจากเจตนาหรือความตั้งใจที่เกิดจากตนเอง ซึ่งตัวแปรเชิงสาเหตุดังกล่าวคือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีผลกระทบต่อเจตนาและการเล่นพนันฟุตบอลมากที่สุด รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง และทัศนคติต่อการเล่นพนันฟุตบอล ซึ่งนักศึกษาส่วนมากให้ความสำคัญของกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิด ซึ่งได้แก่ เพื่อน พ่อแม่ บุคคลในครอบครัว ครู อาจารย์ เป็นต้น ดังนั้นในแก้ปัญหาการเล่นพนันฟุตบอล ควรอาศัยการดำเนินการร่วมกันทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันสังคม และที่สำคัญคือสถาบันการศึกษาต้องร่วมกันสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง สร้างฐานวิธีคิดเกี่ยวกับโทษภัยของการเล่นพนันฟุตบอล ดังนี้

สถาบันครอบครัว ซึ่งได้แก่ พ่อแม่ พี่น้อง ฯลฯ ควรส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัว ได้ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบทางครอบครัว ว่าพฤติกรรมการเล่นพนัน มีผลกระทบต่อการเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัวเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้แก่เด็กๆ ในการกระทำตามด้วย เพื่อลดโอกาสที่เด็กๆและเยาวชน จะมองหรือรับรู้ว่าการกระทำของผู้ใหญ่เป็นเรื่องปกติธรรมดา และจะเกิดพฤติกรรมเลียนแบบตามมา

สถาบันสังคม ซึ่งได้แก่ สื่อแขนงต่างๆ ควรนำเสนอข่าวหรือเรื่องราวที่ไม่กระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนใจ อยากรู้ อยากลอง การพนัน หรือการนำเสนอข้อมูล การแสดงทัศนะเป็นไปในเชิงยุแหยงหรือชี้แนะให้เล่นพนันฟุตบอล เพื่อป้องกันการเข้าใจผิดว่า พฤติกรรมการพนันเป็นปรากฏการณ์ปกติของสังคมหรือเป็นเรื่องเข็ดหน้าชู้ตา

สถาบันการศึกษา ซึ่งได้แก่ ครูอาจารย์ โรงเรียน สถานศึกษา เป็นต้น ควรใช้บทบาทในการสอดส่องดูแลนักเรียน นิสิตนักศึกษาในสังกัดว่ามีพฤติกรรมหรือมีแนวโน้มว่าเล่นพนันฟุตบอลหรือไม่ ถ้ามีความมีการติดเตี๊นและป้องปรามโดยการส่งเสริมและสร้างสรรค์พฤติกรรมเด็ก และเยาวชน เช่น การฝึกทักษะ การเสริมสร้างพฤติกรรมเด็กอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมสันตนาการที่ตรงกับความต้องการของเด็กและเยาวชน และประชาสัมพันธ์ชี้ให้เห็นถึงผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอลและโน้มน้าวให้เยาวชนเกิดทัศนคติทางด้านลบต่อการเล่นพนันฟุตบอลหรือชี้ให้เห็นถึงผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ในการศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนัน เช่น การเล่นเกม การเล่นหุ้น เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลรูปในภาพรวมว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเล่นการพนัน และศึกษาพฤติกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อเป็นการทดสอบความสามารถของทฤษฎีร่วมด้วย

2.2 จากผลการวิจัยทำให้เกิดข้อค้นพบ ว่า ตัวแปรทางคุณลักษณะความแตกต่างของกลุ่มประชากร ได้แก่ ความแตกต่างของสถาบันการศึกษา และชั้นปี มีผลต่อ ความเชื่อ ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง และเจตนาเชิงพฤติกรรมหรือความตั้งใจในการเล่นพนันฟุตบอล ดังนั้นในการทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรคำนึงถึงตัวแปรอื่นที่อาจเกี่ยวข้องหรือมีผลต่อพฤติกรรม เช่น พื้นฐานครอบครัว สภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองวิจัยและวางแผน, กรมตำรวจ. (2532). *สถานภาพอาชญากรรมในประเทศไทย 2531*. กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ลาดพร้าว.
- กุญชร เจือดี. (2541). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ขนิษฐา ชัยโชติกุลชัย. (2539). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงโทษนักเรียนของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คมสันต์ เตือนจันทิก; และคณะ. (2542). *การเล่นพนันฟุตบอลในช่วงเดือนกรกฎาคม-พฤศจิกายน 2542 ในหมู่นักศึกษาชายที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรรยา กล่าวสุนทร. (2540). *การศึกษาตัวแปรและพฤติกรรมการเล่นการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. (2547). *ทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรม: การวัด การพยากรณ์ และการเปลี่ยนแปลง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- จำนง อติวัฒน์สิทธิ์และคณะ. (2533). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2543). *โมเดล LISREL เพื่อการวิจัย*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชญญา อภิบาลกุล. (2542). *พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนวัยรุ่น: ปัญหาเสพยาเสพติด*. วารสารศูนย์บริการวิชาการ. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 7(4): 33-36
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2546). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.

- ฐิติมา มุทริกเวช. (2541). *การศึกษารับชมการถ่ายทอดสดฟุตบอลต่างประเทศของวัยรุ่น*.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- ดวงภา เป็นมิตร. (2549, มกราคม - มิถุนายน). การเข้าสู่การเล่นพนันฟุตบอลของนักเรียน –
นักศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. 2(1): 149.
- ดุษฎี โยเหลา; และประทีป จินนี่. (2539). *ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมอนุรักษ์น้ำของครู
ประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทนายภูธร (นามแฝง). (2530, สิงหาคม). พนันฟุตบอลกับสังคมไทย. *วารสารก้านผู้ใหญ่บ้าน*. หน้า
58-64
- ธีระพร อุวรรณโณ. (2528, ตุลาคม - ธันวาคม). การวัดทัศนคติ: ปัญหาในการใช้เพื่อทำนาย
พฤติกรรม. *วารสารครุศาสตร์*. 14(2): 133 - 160.
- _____. (2535). "ทฤษฎีการอนุมานสาเหตุ" *สารานุกรมศึกษาศาสตร์ (ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระ
นางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ)*. คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒนา.
- _____. (ม.ป.ป). *วิชาทฤษฎีและวิธีการในการวัดทัศนคติ*. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลีสมัลสถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลน้อย ตีรรัตน์. (2539, 2-3 ธันวาคม). *พนันฟุตบอล: การเสี่ยงโชคของชนชั้นกลาง*, (เอกสาร
ประกอบการประชุม). กรุงเทพฯ: โรงแรมอิมพีเรียล.
- _____. (2543, สิงหาคม). *พนันบอลต้องแก้ที่ทัศนคติของคนไทย*. *วารสารการศึกษานอกโรงเรียน*.
3(9): 7 - 9.
- นิตยสารการเงิน. (2545, พฤษภาคม). เงินปลายเกือบ แสนล้าน พนันบอลกลางหายหน้าตา. *วารสาร
Money Magazine*. 4(39): 20
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2547). *การวัดประเมินการเรียนรู้(การวัดประเมินแนวใหม่)*. (เอกสาร
ประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- บุญเริ่ม สุพัฒทา. (2541). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับการประพาศติผิดศีลของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผล
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- บุญส่ง วงศ์คำ. (2542). การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับเจตนาในการเรียนสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ของนักศึกษาในกลุ่ม สถาบันราชภัฏอีสานเหนือตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาระดับปริญญาตรี). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปวลัย วรสุด. (2547). การศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2532). วิชาพฤติกรรมวิทยา. (เอกสารการสอน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.
- ปรีชา เจริญกิจขจร. (2547). การศึกษาเจตนาหลักเลียงผลประโยชน์ขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกโดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล. ปรินญา นิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พนันบอลธุรกิจข้ามชาติ 5 หมื่น ล.ไทยศูนย์กลางใต้รับแทงสะพรั่ง. (2549, 11 มิถุนายน). ผู้จัดการ รายวัน. หน้า 16.
- พนันบอล...ต้องแก้ที่ความคิด. (2549, 13 กรกฎาคม). สุสานเศรษฐกิจ. หน้า 2.
- พฤติกรรมของบัณฑิตในกรุงเทพมหานครกับการพนันฟุตบอลโลก. (2549, 12 มิถุนายน). โพลล์ เศรษฐกิจ. หน้า 3.
- พินิจ รุ่งแจ้ง. (2538). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นพนัน: กรณีศึกษาในเขตเทศบาล เมืองเลย จังหวัดเลย. ปรินญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- พินิต วงษ์กุล. (2546). การพนันฟุตบอล. ใน ปิยธิดา คันธสร (บรรณาธิการ). เศรษฐกิจการพนัน ทางเลือกเชิงนโยบาย. หน้า 337 - 381. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะ เศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พินัน พื้นทอง. (2537, สิงหาคม). พฤติกรรมเบี่ยงเบน. วารสารข่าวเศรษฐกิจ. 21(220): 11
- มงคล พัชรดำรงกุลและสุมาลา ศิริโชติ. (2544, มกราคม-มิถุนายน). การตีค่าความสูญเสียการเล่น พนันฟุตบอลของนักเรียน-นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 8(1): 1

- รัฐชิตา สุกิจปาณีนิจ. (2547). การศึกษาพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน. ปรินญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร; และคณะ. (2545, กันยายน). วิถีชีวิตละพฤติกรรมอนุรักษ์แหล่งน้ำของ แม่บ้านและเยาวชนริมคลองแสนแสบ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 8(1): 39 - 72
- วรรต สินวัต. (2546). การศึกษาพฤติกรรมการเล่นพันทบปอลโดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน. ปรินญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณ แกมเกตุ, นงลักษณ์ วิรัชชัย; และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2540, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนา ตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการใช้ครูและการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลประสิทธิภาพ การใช้ครู โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 10(2): 19 - 44
- วัชรา คลายนาทร. (2530). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการ ชีวิตทุกช่วงวัย (เล่ม 2) วัยรุ่น – วัยสูงอายุ. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริวรรณ โพธิ์วัน. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาในการกระทำพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการ เล่นกีฬาและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกับพฤติกรรมการบริโภค อาหารเพื่อการ เล่นกีฬาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคกลาง ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน. ปรินญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2543: กันยายน – ธันวาคม). พฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Behavior). 2(3): 15-24.
- ศุภลักษณ์ สินธนา. (2545). การศึกษาการคิดอภิमानโดยใช้แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. ปรินญญานิพนธ์ กศ.ด. (การทดสอบและวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ศุภศักดิ์ ตระการรัตนกุล. (2540). การเสนอเนื้อหาเรื่องฟุตบอลต่างประเทศในหนังสือพิมพ์กีฬา กับ ปัญหาการพนันฟุตบอล. สารนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมภพพิสิษฐ สุขพิสิษฐ. (ม.ป.ป). ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะเก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความการพนันและขั้นต่อบัญชีเดินสะพัด (เอกเทศสัญญา 3) 2562408, สมหวัง บุญศิริโรจน์. (2545). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์. (2546). รากฐานทางประวัติศาสตร์ทฤษฎีการพนัน. ใน ปิยธิดา คันธสร (บรรณาธิการ). เศรษฐกิจการพนันทางเลือกเชิงนโยบาย. (หน้า 337-381). กรุงเทพฯ: ศูนย์ ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สายสุรี จุติกุล. (2531). "คำกล่าวรายงานในพิธีเปิดสัมมนาผลการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวความคิดและ พฤติกรรมเกี่ยวกับการพนันของเด็กและเยาวชน" การศึกษาแนวความคิดและพฤติกรรม เกี่ยวกับการพนันของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและ ประสานงานเยาวชนแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุจิตรา วสุวิษ. (2526). เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุชาและสุรางค์ จันทน์เอม. 2527. จิตวิทยาเด็กเกเร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์; และคนอื่นๆ. (2549). แบบจำลองสมการโครงสร้าง: การใช้โปรแกรม LISREL, PRELIS และ SIMPLIS (เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณที่นิยมใช้กันมากใน ปัจจุบัน). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- สุพจน์ สุโรจน์. (2533, พฤษภาคม - สิงหาคม). พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนในสังคมไทย. วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช. 3(2): 61
- สุรัชย์ จันทร์จรัส; และศรีัญญา รักสงฆ์. (2545). พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสถียร สภาพงศ์. (2537, สิงหาคม - กันยายน). พฤติกรรมเบี่ยงเบนในเด็กและเยาวชน. วารสารการ แนะแนว. 28(154): 41

- เสรี ชัดแจ้ง. (2548). *โมเดลสมการโครงสร้าง*. (เอกสารคำสอน). ภาควิชาการวิจัยและวัดผล
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- หทัยรัตน์ รั่มประพันธ์. (2543). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก
ของสตรีในจังหวัดสระบุรีตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(สุขศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อนุ เจริญวงศ์ระยับ. (2549). *การแสดงผลฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการสอน
โดยผู้เรียนของมาร์ชด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการวิเคราะห์กลุ่มพหุ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่าย
เอกสาร.
- อมร รักษาสิทธิ์. (2540). *การเล่นการพนัน (1) จากมิติทางพุทธธรรมและปรัชญา.วารสารร่วมโพธิ์แก้ว.
4(21).*
- องอาจ ชัยเพชรโยธิน. (2541). *ศึกษารณีกการพนันผลการแข่งขันฟุตบอล*. วิทยานิพนธ์ ร.ม.
(รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อารีวรรณ รุ่งทิวณิช. (2541). *พฤติกรรมการใช้เคล็ดลับของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลายในเขตทดลองโครงการใช้เคล็ดลับของกรุงเทพมหานคร : ศึกษาตามแนว
ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- อุทุมพร จามรมาน. (2537). *การสู่มตัวอย่างทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ฟีนีซ์พับลิชชิง.
- Ajzen, Icek. (1991). *The Theory of Planned Behavior*. In *Organizational Behavior and
Human Decision Process*. 50: 179 - 211. New York: Academic Press.
- Ajzen, Icek; & Martin, Fishbein. (1980). *Understanding Attitudes and Predicting Social
Behavior*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Ajzen, Icek; & B.L. Driver. (1991). *Prediction of Participation from Behavioral, Normative,
and Control Beliefs : An Application of The Theory of Planned Behavior*. *Leisure
Science*. 13: 185 - 204.
- . (1992). *Application of The Theory Planned Behavior to Leisure Choice*. *Journal of
Leisure Research*. 24: 207 – 224.
- Ajzen; & T.J. Madden. (1986). *Prediction of Goal-Directed Behavior Attitude, Intention and
Perceived Behavioral Control*. *Journal of Experimental Social Psychology*. 22:
453 – 474.

- Bollen, K.A. (1989). *Structural Equations with Latent Variables*. New York: Wiley & Sons.
- Hair, Joseph F.; & Others. (1995). *Multivariate Data Analysis with Reading*. 4th ed. New Jersey: Prentice-Hall International, Inc.
- Huang, C. & Michael, W.B. (2000, October). "A Confirmatory Factor Analysis of Scores on a Chinese version of an Academic Self-Concept Scale and its Invariance across Groups," *Educational and Psychological Measurement*. 60(5): 772.
- Jöreskog, K.G.; & Sörbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language*. Chicago: Scientific Software International, Inc.
- Marsh, H.W. & Roche, L.A. (1996). Structure of Artistic Self-Concepts for Performing Arts and Non-Performing Arts Students in a Performing Arts High School: "Setting the Stage" with Multigroup Confirmatory Factor Analysis. *Journal of Educational Psychology*. 88(3): 461-477.
- Osgood, C.E, G.T. Suci; & Tannumbaum, P.H. (1957). *The Measurement of Meaning*. Urbana, Illinois: University of Illinois Press.
- Oster, S.L. & T.J. Knapp. (1998, June). Sport Betting by college Students: Who bets and how often. *College Students Journal*. 32(2): 289.
- Promazal, Richard. J.; & Jame J.Jaccard. (1976, March). An Informational to Altruistic Behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*. 33(2): 317 - 326.
- Robert K. Merton. (1966). *Social Theory and Social Structure*. The Free Press.
- Sperber, B.M., Fishbein, M.; & Ajzen, I. (1980). Predicting and understanding women's occupational orientation: Factors underlying choice intentions. In I. Ajzen, and M. Fishbein (Eds.), *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Chiffs, New Jersey: Prentice Hell.

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ	อาจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา	อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.จรัล ชุ่มฉัตรวัฒน์	อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.ฉัฐวีณ์ สิทธิศิริอรุณ	อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.อุไร จักษ์ตรีมงคล	อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและ จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสณา จุลรัตน์	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
ข้อความเชื่อกันชัด

ตาราง 24 ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการเล่นพนันฟุตบอล

ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ	ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
ผลดี			ผลเสีย		
1. เป็นหนทางในการหาเงิน	157	39.35	1. ทำให้เสียเงิน/เสียทรัพย์สิน ก่อให้เกิดหนี้สิน	249	38.97
2. ทำให้การชมและเชียร์ฟุตบอลสนุกมากขึ้น	134	33.58	2. ส่งผลต่อสุขภาพจิต อันเกิดจากความวิตกกังวล ความเครียด และความหวาดระแวง หมกมุ่น	102	15.96
3. ได้พัฒนาสมอง/ฝึกการวิเคราะห์ผลและการวางแผนกลยุทธ์การเล่นและการแข่งขันฟุตบอล	35	8.77	3. ส่งผลกระทบต่อการเรียน	82	12.83
4. มีเพื่อนเพิ่มขึ้น/รู้จักเพื่อนมากขึ้น	34	8.52	4. ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในสังคม เช่น เป็นขโมย ทำร้ายร่างกาย ทะเลาะวิวาท ชมชู้ และปัญหาการค้าประเวณี เป็นต้น	74	11.58
5. เป็นการผ่อนคลายความเครียด เพิ่มสีสันให้ชีวิตไม่น่าเบื่อ	13	3.26	5. เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์	40	6.26
6. โอกาสในการเสี่ยงทาย และได้เงินสูงกว่าการพนันชนิดอื่น เช่น หวย	9	2.26	6. เป็นการทำเรื่องที่ผิดกฎหมาย	35	5.48

ตาราง 24 (ต่อ)

ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ	ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
ผลดี			ผลเสีย		
7. เป็นการบริหารเวลา/ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์	6	1.50	7. ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว/พ่อแม่เสียใจ	17	2.66
8. เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ทำให้มีเงินหมุนเวียนภายในประเทศ	5	1.25	8. สร้างความเดือดร้อนให้เพื่อน/คนใกล้ชิด	12	1.88
9. เป็นการสนับสนุนให้เยาวชนหันมาสนใจกีฬาฟุตบอลและอยากเล่นกีฬาฟุตบอลมากขึ้น	4	1.00	9. เสียอนาคต ทำให้ลำบาก และเสียภาพพจน์	11	1.72
10. รู้จักเล่นกีฬาที่เสียมกมกมากขึ้น	2	0.50	10. ก่อให้เกิดนิสัยฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักคุณค่าของเงิน	10	1.56
			11. ผิดศีลธรรม	5	0.78
			12. ดูฟุตบอลไม่สนุก	1	0.16
			13. ต้องเสียค่าน้ำให้เตะบอล	1	0.16
รวม	399	100.00	รวม	639	100.00

ตาราง 25 ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับกลุ่มผู้สนับสนุนและกลุ่มผู้คัดค้านต่อการเล่นพนันฟุตบอล

ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ	ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
ผู้สนับสนุน/เห็นด้วย			ผู้ไม่เห็นด้วย/คัดค้าน		
1. กลุ่มเพื่อนที่เล่นพนันฟุตบอล	179	89.50	1. ผู้ปกครอง (พ่อแม่)	174	87.00
2. กลุ่มของผู้ที่อยู่ในขบวนการเล่นพนันฟุตบอล	99	49.50	2. เพื่อน/คนใกล้ชิด	100	50.00
3. สื่อโฆษณา	40	20.00	3. บุคคลที่เคารพนับถือ อาจารย์/ครู	81	40.50
4. ตนเอง	16	8.00	4. ญาติพี่น้อง	54	27.00
5. นักการเมืองบางกลุ่ม/กลุ่มนายทุน	12	6.00	5. ตำรวจ	32	16.00
6. พี่น้อง	9	4.50	6. สื่อมวลชนบางแขนง	8	4.00
7. ความต้องการเงิน	3	1.50	7. ตนเอง (จิตสำนึกที่ดี)	7	3.50
			8. กฎหมาย	6	3.00
			9. ภาครัฐ	6	3.00
			10. สังคม	5	2.50
			11. พระ	3	1.50
			12. เงิน	1	0.50
รวม	358	100.00	รวม	477	100.00

ตาราง 26 ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการเล่นพนันฟุตบอล

ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ	ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
ปัจจัยสนับสนุน			ปัจจัยขัดขวาง		
1. ได้เงิน	132	29.14	1. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว	76	19.54
2. เพื่อนชักชวน/เล่นตามเพื่อน	74	16.34	2. สถานะการเงิน (ไม่มีเงินเล่น มีเงินไม่พอที่จะเล่น)	72	18.51
3. สภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการเล่น เช่น อยู่ใกล้แหล่งโต๊ะบอล การติดต่อที่สะดวกรวดเร็ว (โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต) มีนัด-match ที่สำคัญ/มีทีมและนักเตะที่ชื่นชอบ	53	11.70	3. กลัวถูกจับ เกรงกลัวเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นเรื่องผิดกฎหมาย	70	17.99
4. เพิ่มอรรถรสในการชม(เชียร์)มากขึ้น	46	10.15	4. จิตสำนึกที่ดี (ละอายใจ ไม่กล้าเล่น)	49	12.60
5. ความจำเป็นในการใช้เงิน/ไม่มีเงินใช้ (เดือร้อนเรื่องเงิน) และต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น	40	8.83	5. สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการเล่น เช่น ไม่มีโปรแกรมการแข่งขัน ไม่มีแหล่งโต๊ะพนันให้เล่น ไม่มีที่ดูการแข่งขัน ทีมที่แข่งไม่น่าลุ้น ผันตก เป็นต้น	39	10.03
6. ความอยากลองอยากรู้ ความคึกคะนอง	26	5.74	6. กลุ่มบุคคลที่หวังดี (เพื่อน ครู/อาจารย์)	35	9.00
7. เมื่อเสียพนันแล้ว ต้องการแก้ตัว รู้สึกทำทหาย	24	5.30	7. กลัวการเป็นหนี้	11	2.83
8. การโฆษณาแจกรางวัลทหายผลฟุตบอล จากสื่อต่างๆ	14	3.09	8. ศีลธรรม	8	2.06
9. มีเงินทุนเพียงพอในการเล่นพนันฟุตบอล	14	3.09	9. กลัวเสียการเรียน/เสียงาน	7	1.80

ตาราง 26 (ต่อ)

ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ	ความเชื่อเด่นชัด	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
ปัจจัยสนับสนุน			ปัจจัยขัดขวาง		
10. ได้การเข้าสังคมกับกลุ่มเพื่อน	13	2.87	10. กลัวถูกปองร้าย	5	1.29
11. ความชอบในการเล่นพนัน (ส่วนตัว) ชอบการเสี่ยงทาย	8	1.77	11. ตัวอย่างของคนทั้งหมดตัว/หมดอนาคตเพราะเล่นพนัน/ เหตุการณ์ที่เคยพบเจอ	5	1.29
12. ใช้เครดิตได้	3	0.66	12. โอกาสที่จะชนะพนันมีน้อย	4	1.03
13. ราคาต่อรอง	2	0.44	13. คนในสังคม	2	0.51
14. การอบรมเลี้ยงดู	2	0.44	14. สื่อต่างๆ	2	0.51
15. เริ่มมีการเล่นที่ถูกกฎหมาย	1	0.22	15. ดินเหนียวจึงไม่สามารถเล่นต่อได้	2	0.51
16. เล่นแล้วรู้สึกว้าเหว่	1	0.22	16. การรณรงค์ส่งเสริมจากทุกภาคส่วน	1	0.26
			17. สุขภาพไม่เอื้ออำนวย	1	0.26
รวม	453	100.00	รวม	389	100.00

ภาคผนวก ค

คุณภาพเครื่องมือ

- ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
- ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (α)
- การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)

ตาราง 27 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล

ฉบับที่ 1: แบบวัดพฤติกรรม (B) และแบบวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล

ข้อคำถาม	ตัวแปร	IOC	หมายเหตุ	ข้อคำถาม	ตัวแปร	IOC	หมายเหตุ
ข้อ1	B1	1.00	คัดเลือก	ข้อ7	I1	1.00	คัดเลือก
ข้อ2	B2	1.00	คัดเลือก	ข้อ8	I2	1.00	คัดเลือก
ข้อ3	B3	1.00	คัดเลือก	ข้อ9	I3	1.00	คัดเลือก
ข้อ4	B4	1.00	คัดเลือก	ข้อ10	I4	1.00	คัดเลือก
ข้อ5	B5	1.00	คัดเลือก	ข้อ11	I5	1.00	คัดเลือก
ข้อ6	B6	1.00	คัดเลือก	ข้อ12	I6	1.00	คัดเลือก

ฉบับที่ 2: แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB)

แบบวัดความเชื่อ (b) และแบบประเมินความเชื่อ (e) เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล

ข้อคำถาม	ตัวแปร	IOC	หมายเหตุ	ข้อคำถาม	ตัวแปร	IOC	หมายเหตุ
ข้อ1	b ₁	1.00	คัดเลือก	ข้อ15	AB1	1.00	คัดเลือก
ข้อ2	b ₂	1.00	คัดเลือก	ข้อ16	AB2	1.00	คัดเลือก
ข้อ3	b ₃	1.00	คัดเลือก	ข้อ17	AB3	1.00	คัดเลือก
ข้อ4	b ₄	1.00	คัดเลือก	ข้อ18	AB4	1.00	คัดเลือก
ข้อ5	b ₅	1.00	คัดเลือก	ข้อ19	AB5	1.00	คัดเลือก
ข้อ6	b ₆	1.00	คัดเลือก	ข้อ20	AB6	1.00	คัดเลือก
ข้อ7	b ₇	1.00	คัดเลือก	ข้อ21	AB7	1.00	คัดเลือก
ข้อ8	e ₁	1.00	คัดเลือก	ข้อ22	AB8	1.00	คัดเลือก
ข้อ9	e ₂	1.00	คัดเลือก				
ข้อ10	e ₃	1.00	คัดเลือก				
ข้อ11	e ₄	1.00	คัดเลือก				
ข้อ12	e ₅	1.00	คัดเลือก				
ข้อ13	e ₆	1.00	คัดเลือก				
ข้อ14	e ₇	1.00	คัดเลือก				

ฉบับที่ 3: แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิง (NB_i) และแบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC_i) เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล

ข้อคำถาม	ตัวแปร	IOC	หมายเหตุ	ข้อคำถาม	ตัวแปร	IOC	หมายเหตุ
ข้อ1	NB ₁	1.00	คัดเลือก	ข้อ15	SN1	1.00	คัดเลือก
ข้อ2	NB ₂	0.86	คัดเลือก	ข้อ16	SN2	1.00	คัดเลือก
ข้อ3	NB ₃	1.00	คัดเลือก	ข้อ17	SN3	1.00	คัดเลือก
ข้อ4	NB ₄	0.86	คัดเลือก	ข้อ18	SN4	1.00	คัดเลือก
ข้อ5	NB ₅	1.00	คัดเลือก	ข้อ19	SN5	1.00	คัดเลือก
ข้อ6	NB ₆	0.86	คัดเลือก	ข้อ20	SN6	1.00	คัดเลือก
ข้อ7	NB ₇	1.00	คัดเลือก	ข้อ21	SN7	1.00	คัดเลือก
ข้อ8	MC ₁	0.86	คัดเลือก				
ข้อ9	MC ₂	1.00	คัดเลือก				
ข้อ10	MC ₃	0.86	คัดเลือก				
ข้อ11	MC ₄	1.00	คัดเลือก				
ข้อ12	MC ₅	0.86	คัดเลือก				
ข้อ13	MC ₆	1.00	คัดเลือก				
ข้อ14	MC ₇	0.86	คัดเลือก				

ฉบับที่ 4: แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการเล่นพนันฟุตบอล (PBC) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (C_i) และแบบวัดการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม (P_i) ในการเล่นพนันฟุตบอล

ข้อคำถาม	ตัวแปร	IOC	หมายเหตุ	ข้อคำถาม	ตัวแปร	IOC	หมายเหตุ
ข้อ1	C_1	1.00	คัดเลือก	ข้อ17	PBC1	1.00	คัดเลือก
ข้อ2	C_2	1.00	คัดเลือก	ข้อ18	PBC2	1.00	คัดเลือก
ข้อ3	C_3	1.00	คัดเลือก	ข้อ19	PBC3	1.00	คัดเลือก
ข้อ4	C_4	1.00	คัดเลือก	ข้อ20	PBC4	1.00	คัดเลือก
ข้อ5	C_5	1.00	คัดเลือก	ข้อ21	PBC5	1.00	คัดเลือก
ข้อ6	C_6	1.00	คัดเลือก	ข้อ22	PBC6	1.00	คัดเลือก
ข้อ7	C_7	1.00	คัดเลือก	ข้อ23	PBC7	1.00	คัดเลือก
ข้อ8	C_8	1.00	คัดเลือก	ข้อ24	PBC8	1.00	คัดเลือก
ข้อ9	P_1	1.00	คัดเลือก				
ข้อ10	P_2	1.00	คัดเลือก				
ข้อ11	P_3	1.00	คัดเลือก				
ข้อ12	P_4	1.00	คัดเลือก				
ข้อ13	P_5	1.00	คัดเลือก				
ข้อ14	P_6	1.00	คัดเลือก				
ข้อ15	P_7	1.00	คัดเลือก				
ข้อ16	P_8	1.00	คัดเลือก				

ตาราง 28 ค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นของตัวแปรตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่ใช้ในการทำนาย พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล

ฉบับที่ 1: แบบวัดพฤติกรรม(B) และแบบวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล

ตัวแปร ตามทฤษฎี	ตัวแปรสังเกตได้			ตัวแปร ตามทฤษฎี	ตัวแปรสังเกตได้		
	ข้อความ คำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น (α)		ข้อความ คำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น (α)
B (6 ข้อ)	B1	0.816	0.949	I (7 ข้อ)	11	0.803	0.968
	B2	0.860			12	0.875	
	B3	0.838			13	0.905	
	B4	0.870			14	0.884	
	B5	0.854			15	0.904	
	B6	0.826			16	0.941	
				17	0.893		

ฉบับที่ 2: แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB)
แบบวัดความเชื่อ (b) และแบบประเมินความเชื่อ (e) เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล

ตัวแปร ตามทฤษฎี	ตัวแปรสังเกตได้			ตัวแปร ตามทฤษฎี	ตัวแปรสังเกตได้		
	ข้อความ คำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น (α)		ข้อความ คำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น (α)
AB (8 ข้อ)	AB1	0.717	0.898	$\Sigma b_i e_i$ (7 ข้อ)	$\Sigma b_i e_{i,1}$	0.450	0.763
	AB2	0.630			$\Sigma b_i e_{i,2}$	0.423	
	AB3	0.616			$\Sigma b_i e_{i,3}$	0.460	
	AB4	0.676			$\Sigma b_i e_{i,4}$	0.459	
	AB5	0.618			$\Sigma b_i e_{i,5}$	0.549	
	AB6	0.764			$\Sigma b_i e_{i,6}$	0.594	
	AB7	0.830			$\Sigma b_i e_{i,7}$	0.491	
	AB8	0.719					

ฉบับที่ 3: แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิง (NB_i) และแบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC_i) เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล

ตัวแปร ตามทฤษฎี	ตัวแปรสังเกตได้			ตัวแปร ตามทฤษฎี	ตัวแปรสังเกตได้		
	ข้อความ คำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น (α)		ข้อความ คำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น (α)
SN (7 ข้อ)	SN1	0.642	0.821	$\Sigma NB_i, MC_i$ (7 ข้อ)	$\Sigma NB_i, MC_i 1$	0.451	0.788
	SN2	0.600			$\Sigma NB_i, MC_i 2$	0.445	
	SN3	0.671			$\Sigma NB_i, MC_i 3$	0.450	
	SN4	0.572			$\Sigma NB_i, MC_i 4$	0.629	
	SN5	0.523			$\Sigma NB_i, MC_i 5$	0.598	
	SN6	0.457			$\Sigma NB_i, MC_i 6$	0.578	

ฉบับที่ 4: แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการเล่นพนันฟุตบอล (PBC) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (C) และแบบวัดการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม (P_i) ในการเล่นพนันฟุตบอล

ตัวแปร ตามทฤษฎี	ตัวแปรสังเกตได้			ตัวแปร ตามทฤษฎี	ตัวแปรสังเกตได้		
	ข้อความ คำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น (α)		ข้อความ คำถาม	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น (α)
PBC (8 ข้อ)	PBC1	0.569	0.789	$\Sigma C_i, P_i$ (8 ข้อ)	$\Sigma C_i, P_i 1$	0.656	0.758
	PBC2	0.417			$\Sigma C_i, P_i 2$	0.522	
	PBC3	0.389			$\Sigma C_i, P_i 3$	0.530	
	PBC4	0.637			$\Sigma C_i, P_i 4$	0.675	
	PBC5	0.377			$\Sigma C_i, P_i 5$	0.555	
	PBC6	0.619			$\Sigma C_i, P_i 6$	0.212	
	PBC7	0.459			$\Sigma C_i, P_i 7$	0.338	
	PBC8	0.590			$\Sigma C_i, P_i 8$	0.210	

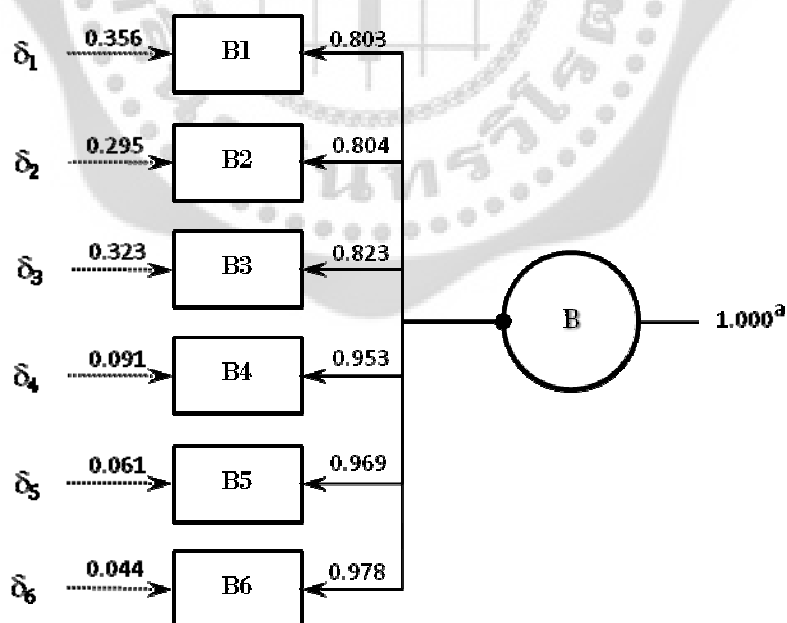
ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โมเดลทำนายพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล
ตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล (B)

ตัวบ่งชี้	λ	t-value	SE	δ	R ²
B1	0.803**	29.506	0.027	0.356	0.644
B2	0.840**	31.543	0.027	0.295	0.705
B3	0.823**	30.596	0.027	0.323	0.677
B4	0.953**	39.205	0.024	0.091	0.909
B5	0.969**	40.378	0.024	0.061	0.939
B6	0.978**	41.093	0.024	0.044	0.956

$\chi^2 = 5.320$ $df = 2$ $p\text{-value} = 0.070$ $GFI = 1.000$ $AGFI = 0.980$
 $RMSEA = 0.042$ $SRMR = 0.004$

** $p < .01$

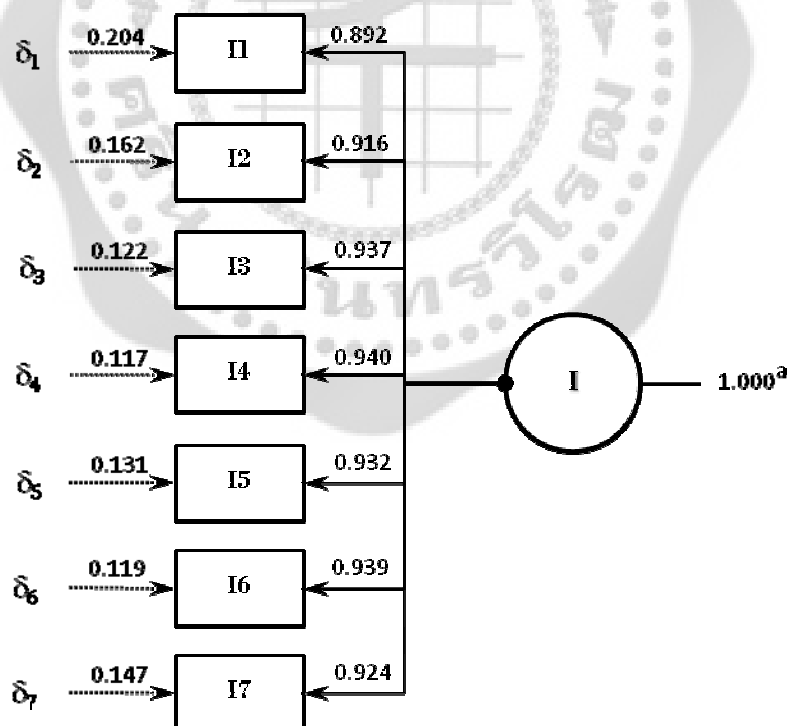

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมต่อการเล่นพนันฟุตบอล (I)

ตัวบ่งชี้	λ	t-value	SE	δ	R ²
I1	0.892**	34.763	0.026	0.204	0.796
I2	0.916**	36.358	0.025	0.162	0.838
I3	0.937**	37.681	0.025	0.122	0.878
I4	0.940**	37.925	0.025	0.117	0.883
I5	0.932**	37.374	0.025	0.131	0.869
I6	0.939**	37.954	0.025	0.119	0.881
I7	0.924**	36.847	0.025	0.147	0.853

$\chi^2 = 10.984$ $df = 8$ $p\text{-value} = 0.203$ $GFI = 0.997$ $AGFI = 0.988$
 $RMSEA = 0.020$ $SRMR = 0.003$

** $p < .01$

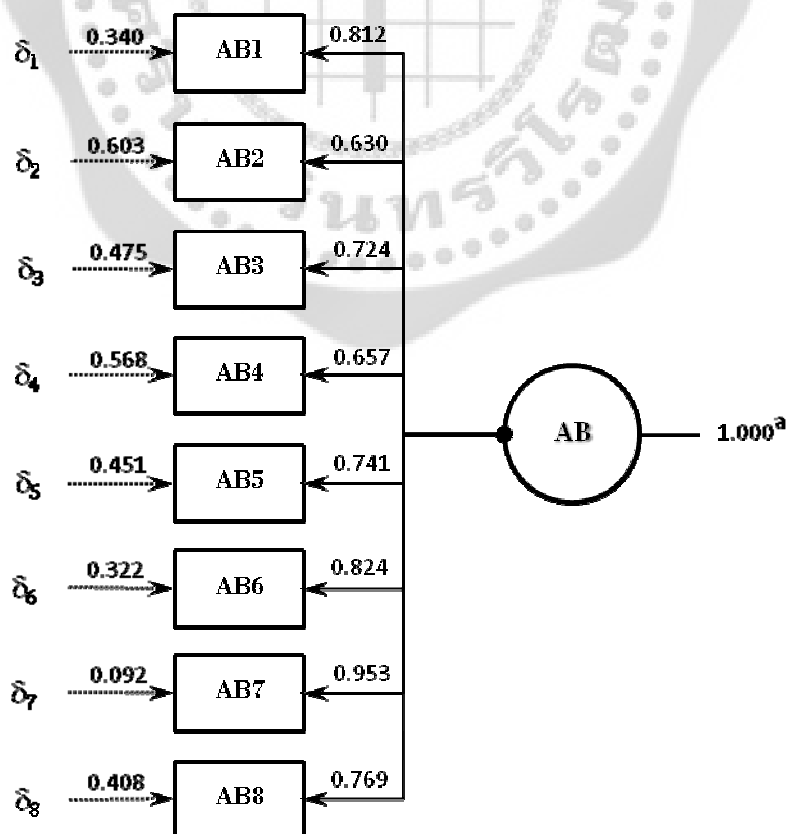

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดทัศนคติเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล (AB)

ตัวบ่งชี้	λ	t-value	SE	δ	R ²
AB1	0.812**	28.674	0.028	0.340	0.660
AB2	0.630**	21.091	0.030	0.603	0.397
AB3	0.724**	24.163	0.030	0.475	0.525
AB4	0.657**	22.242	0.030	0.568	0.432
AB5	0.741**	26.098	0.028	0.451	0.549
AB6	0.824**	30.293	0.027	0.322	0.678
AB7	0.953**	37.242	0.026	0.092	0.908
AB8	0.769**	26.699	0.029	0.408	0.592

$\chi^2 = 19.107$ $df = 13$ $p\text{-value} = 0.120$ $GFI = 0.995$ $AGFI = 0.986$
 $RMSEA = 0.023$ $SRMR = 0.011$

** $p < .01$

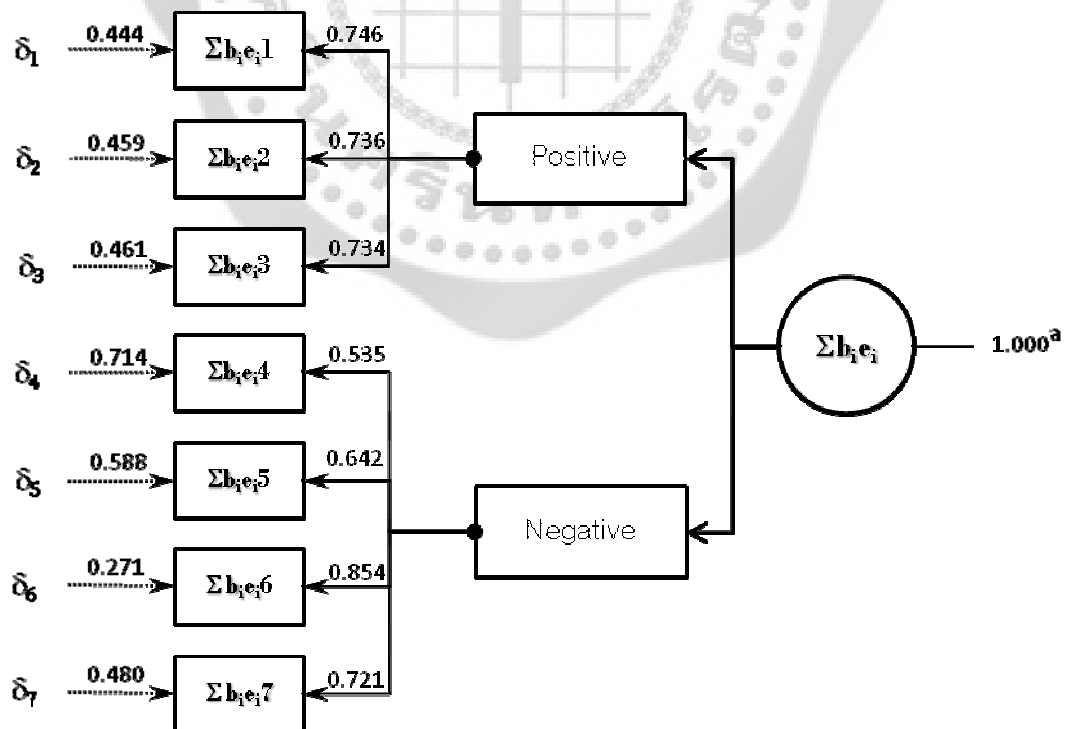

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดความเชื่อ (b) และการประเมินความเชื่อ (e) เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	λ	t-value	SE	δ	R ²
Σ BEP (Positives)	$\Sigma b_{i,e,1}$	0.746**	22.862	0.033	0.444	0.556
	$\Sigma b_{i,e,2}$	0.736**	22.532	0.033	0.459	0.541
	$\Sigma b_{i,e,3}$	0.734**	22.492	0.033	0.461	0.539
Σ BEN (Negatives)	$\Sigma b_{i,e,4}$	0.535**	15.705	0.034	0.714	0.286
	$\Sigma b_{i,e,5}$	0.642**	19.582	0.033	0.588	0.412
	$\Sigma b_{i,e,6}$	0.854**	27.231	0.031	0.271	0.729
	$\Sigma b_{i,e,7}$	0.721**	22.596	0.032	0.480	0.520

$\chi^2 = 17.748$ $df = 12$ $p\text{-value} = 0.124$ $GFI = 0.995$ $AGFI = 0.987$
 $RMSEA = 0.023$ $SRMR = 0.014$

** $p < .01$

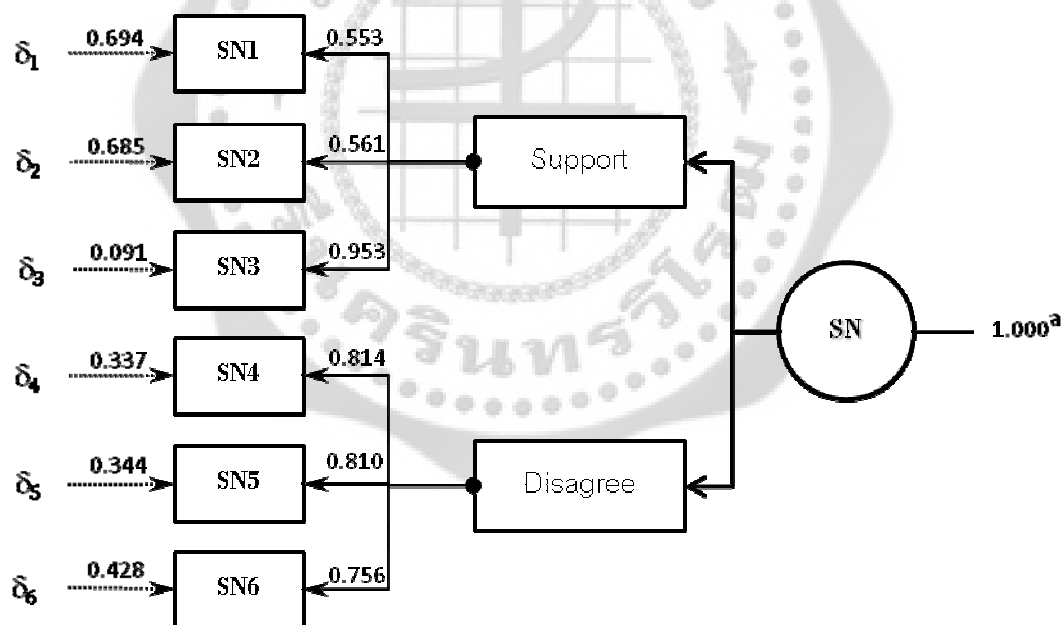

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ของการเล่นพนันฟุตบอล

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	λ	t-value	SE	δ	R ²
SNS (Support)	SN1	0.553**	11.369	0.049	0.694	0.306
	SN2	0.561**	11.447	0.049	0.685	0.315
	SN3	0.953**	13.723	0.069	0.091	0.909
SND (Disagree)	SN4	0.814**	15.965	0.051	0.337	0.663
	SN5	0.810**	12.670	0.064	0.344	0.656
	SN6	0.756**	15.463	0.049	0.428	0.572

$\chi^2 = 9.569$ $df = 3$ $p\text{-value} = 0.023$ $GFI = 0.997$ $AGFI = 0.976$
 $RMSEA = 0.049$ $SRMR = 0.022$

** $p < .01$

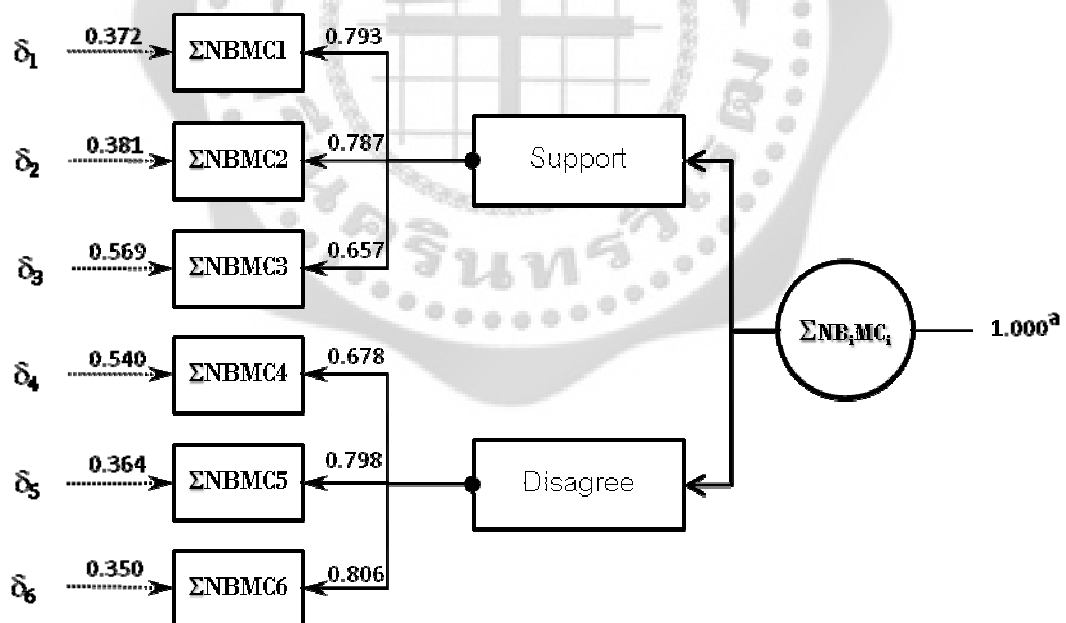

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิง (NB_i) และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC_i) ในการเล่นพนันฟุตบอล

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	λ	t-value	SE	δ	R ²
Σ NBMCS (Support)	Σ NB _i MC _{i1}	0.793**	25.045	0.032	0.372	0.628
	Σ NB _i MC _{i2}	0.787**	24.956	0.032	0.381	0.619
	Σ NB _i MC _{i3}	0.657**	20.322	0.032	0.569	0.431
Σ NBMCD (Disagree)	Σ NB _i MC _{i4}	0.678**	21.362	0.032	0.540	0.460
	Σ NB _i MC _{i5}	0.798**	25.823	0.031	0.364	0.636
	Σ NB _i MC _{i6}	0.806**	26.043	0.031	0.350	0.650

$\chi^2 = 13.065$ $df = 7$ $p\text{-value} = 0.071$ $GFI = 0.995$ $AGFI = 0.986$
 $RMSEA = 0.035$ $SRMR = 0.018$

** $p < .01$

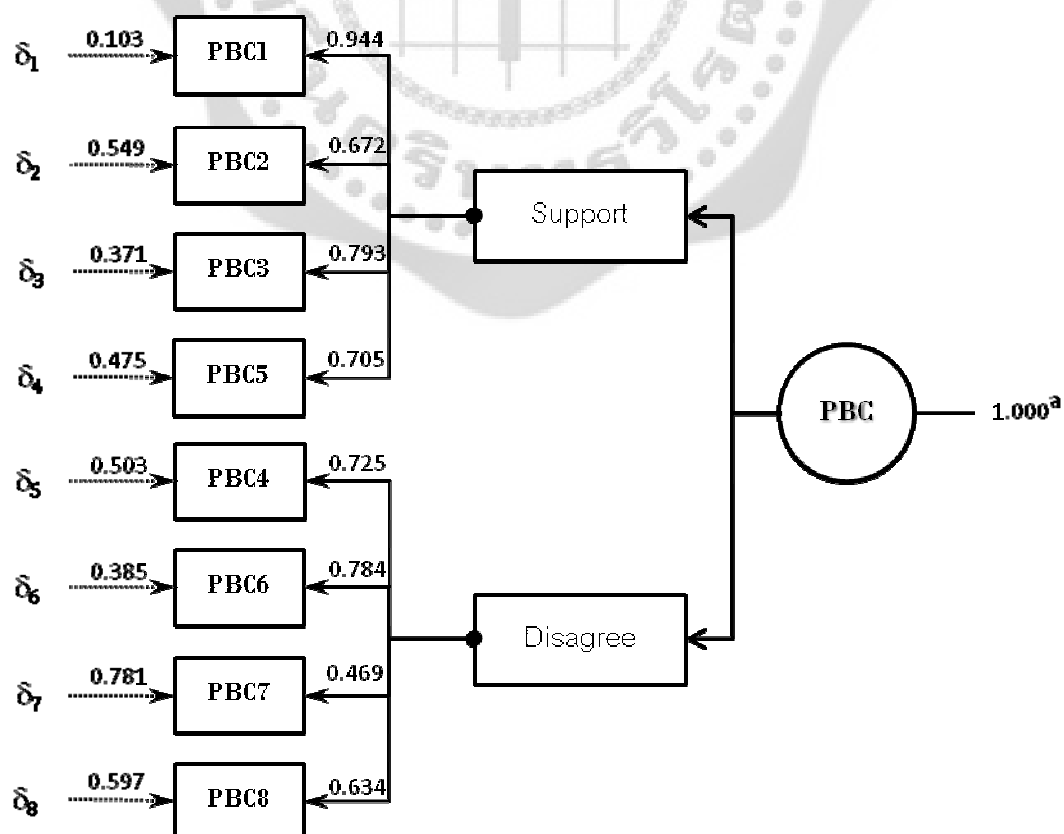

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการเล่นพนันฟุตบอล (PBC)

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	λ	t-value	SE	δ	R ²
(Support)	PBC1	0.944**	14.254	0.066	0.103	0.897
	PBC2	0.672**	20.468	0.033	0.549	0.451
	PBC3	0.793**	24.700	0.032	0.371	0.629
	PBC5	0.705**	21.635	0.033	0.475	0.525
(Disagree)	PBC4	0.725**	22.858	0.032	0.503	0.497
	PBC6	0.784**	25.090	0.031	0.385	0.615
	PBC7	0.469**	13.320	0.035	0.781	0.219
	PBC8	0.634**	19.082	0.033	0.597	0.403

$\chi^2 = 16.889$ $df = 11$ $p\text{-value} = 0.111$ $GFI = 0.995$ $AGFI = 0.985$
 $RMSEA = 0.024$ $SRMR = 0.018$

** $p < .01$

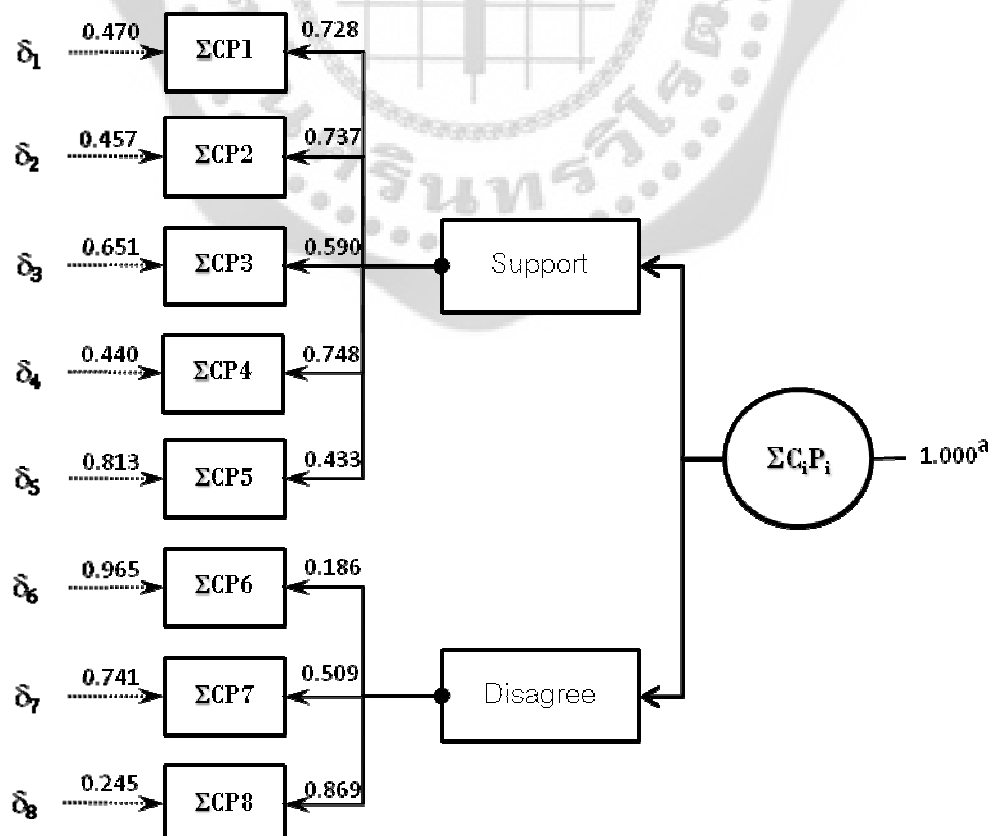

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (C_i) และการรับรู้
อำนาจของปัจจัยควบคุม (P_i) ในการเล่นพนันฟุตบอล

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	λ	t-value	SE	δ	R ²
Σ CPS (Support)	$\Sigma_{C_i P_i 1}$	0.728**	23.248	0.031	0.470	0.530
	$\Sigma_{C_i P_i 2}$	0.737**	23.614	0.031	0.457	0.543
	$\Sigma_{C_i P_i 3}$	0.590**	17.924	0.033	0.651	0.349
	$\Sigma_{C_i P_i 4}$	0.748**	24.085	0.031	0.440	0.560
	$\Sigma_{C_i P_i 5}$	0.433**	12.545	0.035	0.813	0.187
Σ CPD (Disagree)	$\Sigma_{C_i P_i 6}$	0.186**	3.447	0.054	0.965	0.035
	$\Sigma_{C_i P_i 7}$	0.509**	3.721	0.137	0.741	0.259
	$\Sigma_{C_i P_i 8}$	0.869**	4.271	0.204	0.245	0.755

$\chi^2 = 22.040$ $df = 16$ $p\text{-value} = 0.142$ $GFI = 0.994$ $AGFI = 0.987$
 $RMSEA = 0.021$ $SRMR = 0.019$

** $p < .01$

ภาคผนวก ง

ผลค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง
และค่าสถิติโค-สแควร์ ทดสอบการแจกแจงความเป็นโค้งปกติรายตัวแปร

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง และค่าสถิติไค-สแควร์ทดสอบการแจกแจงความเป็นโค้งปกติรายตัวแปร (n = 928 คน)

ตัวแปร แฝง	\bar{X}	ตัวแปร สังเกตได้	\bar{X}	SD	C.V.	ก่อนแปลงคะแนน			หลังแปลงคะแนน		
						SK	KU	P- Value of χ^2	SK	KU	P- Value of χ^2
B	0.373	B1	0.349	0.849	2.433	20.651	12.981	.000	16.042	7.108	.000
		B2	0.350	0.851	2.430	20.898	13.357	.000	16.006	7.000	.000
		B3	0.333	0.855	2.569	21.154	13.351	.000	16.679	7.874	.000
		B4	0.412	0.985	2.392	20.122	12.288	.000	15.712	6.593	.000
		B5	0.399	0.983	2.466	20.239	12.289	.000	16.099	7.105	.000
		B6	0.395	0.975	2.466	20.391	12.498	.000	16.096	7.091	.000
I	0.845	I1	0.897	1.766	1.970	16.994	8.780	.000	13.279	2.790	.000
		I2	0.861	1.708	1.984	17.278	9.145	.000	13.227	2.802	.000
		I3	0.844	1.714	2.031	17.177	8.895	.000	13.778	3.709	.000
		I4	0.926	1.772	1.914	16.720	8.453	.000	12.937	2.290	.000
		I5	0.804	1.665	2.071	17.607	9.438	.000	14.026	4.121	.000
		I6	0.796	1.653	2.076	17.428	9.124	.000	14.128	4.362	.000
		I7	0.787	1.662	2.113	17.779	9.580	.000	14.265	4.493	.000
AB	2.484	AB1	2.116	1.632	0.771	13.237	3.900	.000	9.656	-3.151	.000
		AB2	3.307	2.157	0.652	3.978	-62.854	.000	4.115	-14.940	.000
		AB3	2.412	1.658	0.688	9.905	-0.733	.000	7.250	-6.413	.000
		AB4	3.281	2.246	0.684	5.241	-45.976	.000	3.937	-21.600	.000
		AB5	2.266	1.666	0.735	12.294	2.930	.000	8.140	-5.719	.000
		AB6	2.294	1.584	0.691	10.887	1.760	.000	7.582	-6.286	.000
		AB7	2.333	1.653	0.708	10.742	0.558	.000	7.907	-5.719	.000
		AB8	1.860	1.515	0.815	15.400	7.057	.000	12.381	1.427	.000
SN	2.179	SNS	3.004	1.657	0.552	3.321	-13.051	.000	3.860	-5.681	.000
		SND	1.354	0.893	0.659	21.174	13.344	.000	15.324	6.235	.000
PBC	4.025	PBCS	5.940	1.304	0.219	-11.170	0.787	.000	-6.770	-5.293	.000
		PBCD	2.110	1.278	0.606	9.515	-2.851	.000	6.807	-5.144	.000

ตาราง 30 (ต่อ)

ตัวแปร แฝง	\bar{X}	ตัวแปร สังเกตได้	\bar{X}	SD	C.V.	ก่อนแปลงคะแนน			หลังแปลงคะแนน		
						SK	KU	P- Value of χ^2	SK	KU	P- Value of χ^2
Σb_{e_i}	23.953	Σ_{BEP}	9.825	10.332	1.052	11.828	3.234	.000	4.111	-5.356	.000
		Σ_{BEN}	38.081	11.720	0.308	-10.544	0.809	.000	-4.665	-5.417	.000
ΣNB_{iC_i}	25.249	Σ_{NBMCS}	8.169	8.335	1.020	13.862	6.332	.000	2.677	-3.962	.000
		Σ_{NBMCD}	42.337	9.871	0.233	-14.113	5.693	.000	-9.319	-2.483	.000
ΣC_{P_i}	17.862	Σ_{CPS}	25.897	12.733	0.492	0.915	-16.509	.000	-0.621	-1.195	.404
		Σ_{CPD}	9.827	7.319	0.745	10.266	2.703	.000	0.806	-1.856	.129

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสำรวจความเชื่อเด่นชัด
 - แบบสอบถามพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล
- ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

แบบสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล

คำชี้แจง: ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนิสิต/นักศึกษาในการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล กรุณาแสดงความคิดเห็นตามประสบการณ์และความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน

ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล

1) จากประสบการณ์ของท่านทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ท่านประสบจากเพื่อน บุคคลใกล้ชิด หรือผู้ที่ท่านรู้จักที่มีประสบการณ์ในการเล่นพนันฟุตบอล ท่านคิดว่า...

“การเล่นพนันฟุตบอลจะทำให้เกิด “ผลดี” และ “ผลเสีย” ต่อตัวผู้เล่นอย่างไรบ้าง”

ผลดี	ผลเสีย
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)

2) จากประสบการณ์ของท่านทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ท่านประสบจากเพื่อน บุคคลใกล้ชิด หรือผู้ที่ท่านรู้จักที่มีประสบการณ์ในการเล่นพนันฟุตบอล ท่านคิดว่า...

“ในการเล่นพนันฟุตบอลของบุคคลเหล่านั้น มีใครบ้างที่ให้การ “สนับสนุน/เห็นด้วย” และมีใครบ้างที่ “ไม่สนับสนุน/คัดค้าน” การเล่นพนันฟุตบอลของเขาเหล่านั้น”

(ตอบเฉพาะบุคคล/กลุ่มบุคคลที่คนเหล่านั้นให้ความสำคัญ)

ผู้สนับสนุน/เห็นด้วย	ผู้ไม่เห็นด้วย/คัดค้าน
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)

3) จากประสบการณ์ของท่านทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ท่านประสบจากเพื่อน บุคคลใกล้ชิด หรือผู้ที่ท่านรู้จักที่มีประสบการณ์ในการเล่นพนันฟุตบอล เมื่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเหล่านั้นต้องการเล่นพนันฟุตบอล ท่านคิดว่า...

“ มีปัจจัยใดบ้างที่เป็น “ปัจจัยส่งเสริม/สนับสนุน/เป็นสิ่งที่จูงใจ” ให้บุคคลเหล่านั้นเล่นพนันฟุตบอล และสิ่งใดบ้างที่เป็น “ปัจจัยขัดขวาง/เป็นอุปสรรค” ไม่ให้บุคคลเหล่านั้นเล่นพนันฟุตบอล”

(ปัจจัยส่งเสริมหรือปัจจัยขัดขวาง อาจจะเป็นสิ่งของ บุคคล เหตุการณ์ หรืออื่นๆ ก็ได้)

ปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุน ให้เล่นพนันฟุตบอล	ปัจจัยที่ขัดขวาง ไม่ให้เล่นพนันฟุตบอล
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)

“ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจ ซึ่งข้อมูลที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบจะเก็บเป็นความลับและนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น”

นางสาวอัจฉราพรรณ กันสุขะ

แบบสอบถามพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามแนวทางทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการศึกษาถึงความเชื่อ ทศนคติ ความตั้งใจของนักศึกษา ซึ่งในการตอบแบบสอบถามนี้เป็นความคิดเห็นจึงไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีตัวบ่งชี้ความดี-เลว จึงขอให้นักศึกษา ตอบด้วยความรู้สึกที่แท้จริง โดยคำตอบนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการศึกษาวิจัย และการทำปฏิญานพนธ์ และข้อมูลที่ได้จากนักศึกษาจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการ ขอให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจ และโปรดทำทุกข้อ

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล

ในส่วนที่ 2 โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา มากที่สุดเพียงข้อละ 1 เครื่องหมายและโปรดตอบทุกข้อ

ตัวอย่างเช่น

0. ฉันเชื่อว่า "การเล่นพนันฟุตบอล" ทำให้ฉันมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7 ✓	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	-----	-------

การแปลความหมาย

- ไม่เชื่อ (1) หมายถึง ไม่เชื่อมากที่สุด/ไม่เชื่อเลย
- ไม่เชื่อ (2) หมายถึง ไม่เชื่อปานกลาง
- ไม่เชื่อ (3) หมายถึง ไม่เชื่อน้อย/ไม่ค่อยเชื่อ
- (4) หมายถึง ไม่แน่ใจ
- เชื่อ (5) หมายถึง เชื่อมากที่สุด
- เชื่อ (6) หมายถึง เชื่อปานกลาง
- เชื่อ (7) หมายถึง เชื่อน้อย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดเติมข้อมูลในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับนักศึกษา

- 1) เพศ ชาย หญิง
- 2) อายุ ปี
- 3) ศึกษาในชั้นปี... ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่.....
- 4) คณะที่ศึกษา
- 5) รายรับ (เงิน) ที่ได้รับในแต่ละเดือน ประมาณ.....บาท/เดือน

► แบบวัดพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษามากที่สุด

ทุกครั้ง	หมายถึง ในการแข่งใน 10 ครั้ง จะเล่นพนันฟุตบอลทุกครั้ง หรือประมาณ 100 %
บ่อยครั้ง	หมายถึง ในการแข่งใน 10 ครั้ง จะเล่นพนันฟุตบอล 8-9 ครั้ง หรือประมาณ 80-90 %
ค่อนข้างบ่อย	หมายถึง ในการแข่งใน 10 ครั้ง จะเล่นพนันฟุตบอล 6-7 ครั้ง หรือประมาณ 60-70 %
บางครั้ง	หมายถึง ในการแข่งใน 10 ครั้ง จะเล่นพนันฟุตบอล 4-5 ครั้ง หรือประมาณ 40-50 %
นานๆครั้ง	หมายถึง ในการแข่งใน 10 ครั้ง จะเล่นพนันฟุตบอล 2-3 ครั้ง หรือประมาณ 20-30 %
ไม่เคยเลยหรือน้อยมาก	หมายถึง ไม่เคยเล่นพนันฟุตบอลเลยหรือเล่น 1 ครั้งใน 10 ครั้ง หรือประมาณ 0-10 %

◆ ท่านมีรายรับ (เงิน) ในช่วงเวลาใด?

- ต้นเดือน (วันที่1-10)
 กลางเดือน (วันที่11-20)
 ปลายเดือน (วันที่21-31)

บทบาท	เป้าหมาย	ช่วงเวลา	พฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล					
			ไม่เคยเลย น้อยมาก	นานๆ ครั้ง	บางครั้ง	ค่อนข้าง บ่อย	บ่อยครั้ง	ทุกครั้ง
ผู้เล่น	ในช่วงการจัดการแข่งขันฟุตบอลยูโรที่ผ่านมา ท่านเล่นพนันฟุตบอลในช่วงเวลาในบ้าง?		0-10 %	20-30 %	40-50 %	60-70 %	80-90 %	100%
	(1.) ฟุตบอลยูโร	ต้นเดือน (วันที่1-10)						
		กลางเดือน (วันที่11-20)						
		ปลายเดือน (วันที่21-31)						
	เมื่อมีการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกขึ้น ท่านเล่นพนันฟุตบอลในช่วงเวลาใดบ้าง?		0-10 %	20-30 %	40-50 %	60-70 %	80-90 %	100%
	(2.) ฟุตบอลลีก	ต้นเดือน (วันที่1-10)						
		กลางเดือน (วันที่11-20)						
ปลายเดือน (วันที่21-31)								

► **แบบวัดความเชื่อและประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล**

คำชี้แจง ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. ฉันเชื่อว่า “การเล่นพนันฟุตบอล” เป็นอีกหนึ่งหนทางในการหาเงิน

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

2. สำหรับฉันแล้ว... “เงิน” ที่ได้มาจากการเล่นพนันฟุตบอล เป็นสิ่งที่สำคัญเพียงใด

ไม่สำคัญ	1	2	3	4	5	6	7	สำคัญ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

3. ฉันเชื่อว่า “การเล่นพนันฟุตบอล” ทำให้การชมและเชียร์ฟุตบอลสนุกมากขึ้น

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

4. สำหรับฉันแล้ว... การเล่นพนันฟุตบอลที่ทำให้การชมและเชียร์ฟุตบอลสนุกมากขึ้นนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญเพียงใด

ไม่สำคัญ	1	2	3	4	5	6	7	สำคัญ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

5. ฉันเชื่อว่า “การเล่นพนันฟุตบอล” ทำให้ฉันได้พัฒนาสมอง โดยเป็นการฝึกการคิดวิเคราะห์และการวางแผนการเล่น และแข่งขันฟุตบอล

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

6. สำหรับฉันแล้ว...การพัฒนาสมองด้วยวิธีการเล่นพนันฟุตบอล เป็นสิ่งที่สำคัญเพียงใด

ไม่สำคัญ	1	2	3	4	5	6	7	สำคัญ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

7. ฉันเชื่อว่า “การเล่นพนันฟุตบอล” ทำให้เสียเงิน เสียทรัพย์สิน และก่อให้เกิดหนี้สิน

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

8. สำหรับฉันแล้ว... การที่ต้องเสียเงิน เสียทรัพย์สิน และเป็นหนี้สินจากการเล่นพนันฟุตบอลเป็นสิ่งที่สำคัญเพียงใด

ไม่สำคัญ	1	2	3	4	5	6	7	สำคัญ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

9. ฉันเชื่อว่า “การเล่นพนันฟุตบอลทำให้เสียสุขภาพจิต เช่น ก่อให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล”

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

10. สำหรับฉันแล้ว... “ความวิตกกังวล ความเครียด” อันเนื่องมาจากการเล่นพนันฟุตบอล เป็นสิ่งที่สำคัญเพียงใด

ไม่สำคัญ	1	2	3	4	5	6	7	สำคัญ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

11. ฉันเชื่อว่า “การเล่นพนันฟุตบอล” ส่งผลกระทบต่อการศึกษา เช่น เรียนไม่รู้เรื่อง ส่งงานล่าช้า เสียสมาธิ

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

12. สำหรับฉันแล้ว... “การเสียการเรียน” อันเนื่องมาจากการเล่นพนันฟุตบอล เป็นสิ่งที่สำคัญเพียงใด

ไม่สำคัญ	1	2	3	4	5	6	7	สำคัญ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

13. ฉันเชื่อว่า “การเล่นพนันฟุตบอล” ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม เช่น การถูกข่มขู่ ทะเลาะวิวาท ลักขโมย

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

14. สำหรับฉันแล้ว... “ปัญหาอาชญากรรมในสังคม” ที่เกิดจากการเล่นพนันฟุตบอล เป็นสิ่งที่สำคัญเพียงใด

ไม่สำคัญ	1	2	3	4	5	6	7	สำคัญ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

► แบบวัดทัศนคติที่มีต่อการเล่นพนันฟุตบอล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด
การที่ฉันเล่นพนันฟุตบอล เป็นสิ่งที่...

สูญเสียเงิน	1	2	3	4	5	6	7	ได้เงิน
น่าเบื่อ	1	2	3	4	5	6	7	สนุก
ไร้สาระ	1	2	3	4	5	6	7	มีสาระ
หดหู่	1	2	3	4	5	6	7	ตื่นเต้น
กดดัน	1	2	3	4	5	6	7	ผ่อนคลาย
ยากจน	1	2	3	4	5	6	7	ร่ำรวย
เป็นทุกข์	1	2	3	4	5	6	7	เป็นสุข
ไม่ดี	1	2	3	4	5	6	7	ดี

► แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. ฉันเชื่อว่า “กลุ่มเพื่อนที่เล่นพนันฟุตบอล ต้องการให้ฉันร่วมเล่นพนันฟุตบอลด้วย”

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

2. ในความรู้สึกของฉัน...ฉันต้องการ “ทำตาม” ความประสงค์ของเพื่อนที่เล่นพนันฟุตบอล ต้องการให้ทำมากน้อยเพียงใด

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

3. ฉันเชื่อว่า “กลุ่มผู้ที่อยู่ในขบวนการเล่นพนันฟุตบอล เช่น ใต้บอล เด็กเดินโพย ต้องการให้ฉันเล่นพนันฟุตบอล”

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

4. ในความรู้สึกของฉัน... ฉันต้องการ "ทำตาม" ความประสงค์ของกลุ่มผู้อยู่ในขบวนการเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

5. ฉันเชื่อว่า "สื่อต่างๆ เช่น ผู้วิเคราะห์ผลฟุตบอล รายการกีฬา เว็บไซต์ที่มีการเจาะลึกทำนายผลฟุตบอล ชักจูงให้ฉันเล่นพนันฟุตบอล"

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

6. ในความรู้สึกของฉัน... ฉันต้องการ "ทำตาม" ความประสงค์ของสื่อต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกีฬาฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

7. ฉันเชื่อว่า "พ่อแม่ของฉัน ไม่ต้องการให้ฉันเล่นพนันฟุตบอล"

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

8. ในความรู้สึกของฉัน... ฉันต้องการ "ทำตาม" ความประสงค์ของพ่อแม่ มากน้อยเพียงใด

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

9. ฉันเชื่อว่า "เพื่อนของฉัน ไม่ต้องการให้ฉันเล่นพนันฟุตบอล"

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

10. ในความรู้สึกของฉัน... ฉันต้องการ "ทำตาม" ความประสงค์ของเพื่อน มากน้อยเพียงใด

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

11. ฉันเชื่อว่า "อาจารย์ของฉัน ไม่ต้องการให้ฉันเล่นพนันฟุตบอล"

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

12. ในความรู้สึกของฉัน... ฉันต้องการ "ทำตาม" ความประสงค์ของอาจารย์ มากน้อยเพียงใด

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

13. ฉันเชื่อว่า "ญาติผู้ใหญ่ (ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา) ของฉัน ไม่ต้องการให้ฉันเล่นพนันฟุตบอล"

ไม่เชื่อ	1	2	3	4	5	6	7	เชื่อ
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

14. ในความรู้สึกของฉัน... ฉันต้องการ "ทำตาม" ความประสงค์ของญาติผู้ใหญ่ (ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา) มากน้อยเพียงใด

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

► **แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง**

คำชี้แจง ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. กลุ่มเพื่อนที่เล่นพนันฟุตบอล ส่วนมากคิดว่า...ฉันควรหรือไม่ควร เล่นพนันฟุตบอล

ไม่ควร	1	2	3	4	5	6	7	ควร
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----

2. กลุ่มของผู้ที่อยู่ในขบวนการเล่นพนันฟุตบอล เช่น โต๊ะบอล เด็กเดินโพย ส่วนมากคิดว่า...ฉันควรหรือไม่ควรเล่นพนันฟุตบอล

ไม่ควร	1	2	3	4	5	6	7	ควร
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----

3. สื่อต่างๆ เช่น ผู้วิเคราะห์ผลฟุตบอล รายการกีฬา หนังสือกีฬาต่างๆ เว็บไซต์ที่มีการเจาะลึกทำนายผลฟุตบอล ส่วนมากคิดว่า...ฉันควรหรือไม่ควร เล่นพนันฟุตบอล

ไม่ควร	1	2	3	4	5	6	7	ควร
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----

4. พ่อแม่ของฉัน คิดว่า...ฉันควรหรือไม่ควร เล่นพนันฟุตบอล

ไม่ควร	1	2	3	4	5	6	7	ควร
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----

5. เพื่อนของฉัน คิดว่า...ฉันควรหรือไม่ควร เล่นพนันฟุตบอล

ไม่ควร	1	2	3	4	5	6	7	ควร
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----

6. อาจารย์ของฉัน คิดว่า...ฉันควรหรือไม่ควร เล่นพนันฟุตบอล

ไม่ควร	1	2	3	4	5	6	7	ควร
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----

7. ญาติผู้ใหญ่ (ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา) ของฉัน คิดว่า...ฉันควรหรือไม่ควร เล่นพนันฟุตบอล

ไม่ควร	1	2	3	4	5	6	7	ควร
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----

► **แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมและการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม และแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง**

คำชี้แจง ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

1. โอกาสที่ฉัน "ได้เงิน" จากการเล่นพนันฟุตบอล

ไม่มีเลย	1	2	3	4	5	6	7	มีมาก
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

2. สำหรับฉัน... "การได้เงิน" จากการเล่นพนันฟุตบอลเป็นการส่งเสริมให้ฉันเล่นพนันฟุตบอลมากขึ้นเพียงใด

ไม่ส่งเสริม	1	2	3	4	5	6	7	ส่งเสริม
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----------

3. เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้เงิน แต่เงินที่มีอยู่ไม่พอใช้ ฉันจึงต้องการหาเงินเพิ่มด้วยการเล่นพนันฟุตบอล

ไม่จริง	1	2	3	4	5	6	7	จริง
---------	---	---	---	---	---	---	---	------

4. โอกาสที่ "เพื่อนชักชวนฉัน" ให้เล่นพนันฟุตบอล

ไม่มีเลย	1	2	3	4	5	6	7	มีมาก
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

5. สำหรับฉัน... "การที่เพื่อนชักชวน" เป็นการ**ส่งเสริม**ให้ฉันเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ไม่ส่งเสริม	1	2	3	4	5	6	7	ส่งเสริม
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----------

6. ฉันควบคุมตนเองได้มากน้อยเพียงใด ที่จะปฏิเสธเพื่อน เมื่อฉันถูกชักชวนให้เล่นพนันฟุตบอล

ควบคุมไม่ได้	1	2	3	4	5	6	7	ควบคุมได้
--------------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

7. โอกาสที่ฉัน "ต้องการชมและเชียร์การแข่งขันฟุตบอลให้สนุกมากขึ้นนั้น" มีมากน้อยเพียงใด

ไม่มีเลย	1	2	3	4	5	6	7	มีมาก
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------

8. สำหรับฉัน... "ความต้องการให้บรรยากาศในการชมและเชียร์การแข่งขันฟุตบอลสนุกมากขึ้น" เป็นการ**ส่งเสริม**การเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ไม่ส่งเสริม	1	2	3	4	5	6	7	ส่งเสริม
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----------

9. ฉันควบคุมตนเอง**ไม่**ให้เล่นพนันฟุตบอลได้มากน้อยเพียงใด เมื่อต้องการให้บรรยากาศในการชมและเชียร์การแข่งขันฟุตบอลสนุกมากขึ้น

ควบคุมไม่ได้	1	2	3	4	5	6	7	ควบคุมได้
--------------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

10. "การที่ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเล่นพนันฟุตบอล เช่นอยู่ใกล้แหล่งโต๊ะบอล มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์สื่อสาร (โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต)" เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับฉันได้มากน้อยเพียงใด

ไม่เกิดขึ้น	1	2	3	4	5	6	7	เกิดขึ้น
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----------

11. "การที่ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเล่นพนันฟุตบอล เช่นอยู่ใกล้แหล่งโต๊ะบอล มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์สื่อสาร (โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต)" เป็นการ**ส่งเสริม**ให้ฉันเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ไม่ส่งเสริม	1	2	3	4	5	6	7	ส่งเสริม
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----------

12. "ถ้าต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่**ไม่**เอื้ออำนวยต่อการเล่นพนันฟุตบอล เช่นไม่มีแหล่งโต๊ะพนันบอล ไม่มีที่ดูการแข่งขัน ฯลฯ" ฉันยังต้องการเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

13. “ฉันมีความจำเป็นต้องใช้เงิน” มากน้อยเพียงใด

ไม่จำเป็น	1	2	3	4	5	6	7	จำเป็น
-----------	---	---	---	---	---	---	---	--------

14. สำหรับฉัน... “ความจำเป็นต้องใช้เงิน” *ส่งเสริม* ให้ฉันเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ไม่ส่งเสริม	1	2	3	4	5	6	7	ส่งเสริม
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----------

15. “ถ้ามีเงินไม่พอใช้และมีความจำเป็นต้องใช้เงิน” ฉันสามารถควบคุมตนเอง *ไม่* ให้เล่นพนันฟุตบอลได้มากน้อยเพียงใด

ควบคุมไม่ได้	1	2	3	4	5	6	7	ควบคุมได้
--------------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

16. “การที่พ่อแม่และคนในครอบครัวของฉัน อบรมสั่งสอน *ไม่* ให้ฉันเล่นพนันฟุตบอล” เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด

ไม่เกิดขึ้น	1	2	3	4	5	6	7	เกิดขึ้น
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----------

17. “การได้รับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับข้อเสียของการเล่นพนันฟุตบอล จากพ่อแม่และคนในครอบครัว” เป็นสิ่งที่ *ขัดขวาง* การเล่นพนันฟุตบอลของฉันมากน้อยเพียงใด

ขัดขวาง	1	2	3	4	5	6	7	ไม่ขัดขวาง
---------	---	---	---	---	---	---	---	------------

18. “การได้รับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับข้อเสียของการเล่นพนันฟุตบอล จากพ่อแม่และคนในครอบครัว” ทำให้ฉันยังต้องการเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

19. “โอกาสที่ฉันจะมีความเสี่ยงต่อการถูกตำรวจจับ เนื่องจากการเล่นพนันฟุตบอล” เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด

ไม่เกิดขึ้น	1	2	3	4	5	6	7	เกิดขึ้น
-------------	---	---	---	---	---	---	---	----------

20. สำหรับฉัน... “ความเสี่ยงต่อการถูกตำรวจจับ” เป็นเรื่อง *ขัดขวาง* การเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ขัดขวาง	1	2	3	4	5	6	7	ไม่ขัดขวาง
---------	---	---	---	---	---	---	---	------------

21. ฉันควบคุมตนเอง *ไม่* ให้เล่นพนันฟุตบอลได้เพียงใด “เมื่อกลัวถูกตำรวจจับ”

ควบคุมไม่ได้	1	2	3	4	5	6	7	ควบคุมได้
--------------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

22. มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด “ที่ฉันจะเกิดความรู้สึกอายใจ หากเล่นพนันฟุตบอล”

เป็นไปได้	1	2	3	4	5	6	7	เป็นไปได้
-----------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

23. สำหรับฉัน... “ความรู้สึกอายใจที่เกิดขึ้น” **ขัดขวาง**การเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด

ขัดขวาง	1	2	3	4	5	6	7	ไม่ขัดขวาง
---------	---	---	---	---	---	---	---	------------

24. “ความรู้สึกอายใจที่เกิดขึ้น” ทำให้ฉันยังต้องการที่จะเล่นพนันฟุตบอลมากน้อยเพียงใด”

ไม่ต้องการ	1	2	3	4	5	6	7	ต้องการ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่าน สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

นางสาวอัจฉราพรรณ กันสุขะ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล อัจฉราพรรณ กันสุขะ
 วันเดือนปีเกิด 27 พฤษภาคม 2527
 สถานที่เกิด อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 208 หมู่ 1 ต.แม่แรง อ.ป่าซาง จ.ลำพูน 51120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2545 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 จากโรงเรียนสวนบุญญูปถัมภ์ ลำพูน
 อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

พ.ศ.2549 ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาการประถมศึกษา
 จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ.2552 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
 สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ